

Årsredovisning 2021

LANDSKAPET ÅLANDS FÖRVALTNING OCH EKONOMI

Innehåll

Landskapsregeringens översikt	8
Självstyrelsemyndigheterna	10
Ålands lagting	10
Lagtingsarbetet.....	11
Uppföljning	13
Ålands delegation i Nordiska rådet	14
Uppföljning	15
Östersjösamarbete BSPC.....	15
Lagtingets bibliotek	15
Landskapsrevisionen	16
Landskapsrevisionens översikt	16
Uppföljning	16
Ålands landskapsregering.....	17
Landskapsregeringen och dess verksamhet.....	17
Uppföljning	19
Regionkommittén.....	19
Landskapsförvaltningens övergripande områden.....	20
Landskapets ekonomi.....	20
Strategisk samhällsutveckling	23
1. Välmående människor vars inneboende resurser växer	24
2. Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället.....	24
3. Allt vatten har god kvalitet	25
4. Ekosystem i balans och biologisk mångfald	25
5. Attraktionskraft för boende, besökare och företag	26
6. Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet	27
7. Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.....	28
Strategisk hållbarhet och styrning.....	29
Landskapsförvaltningens organisation	30
Personalen.....	31
Årsverken.....	31
Anställda.....	32
Åldersstruktur.....	33
Pensionsavgångar	33
Hälsorelaterad frånvaro	33

Företagshälsovård	34
Personalkostnader.....	35
Allmänna förvaltningen	36
Översikt	36
Risker och osäkerhetsfaktorer	36
Intern styrning och kontroll.....	37
Regeringskansliet.....	40
Översikt	40
Uppföljning.....	43
Väsentliga förändringar	48
Lagberedningen	49
Översikt	49
Uppföljning.....	51
Väsentliga förändringar	52
Finansavdelningen.....	53
Översikt	53
Uppföljning.....	56
Väsentliga förändringar	59
Social- och miljöavdelningen.....	60
Översikt	60
Uppföljning.....	63
Väsentliga förändringar	72
Utbildnings- och kulturavdelningen	73
Översikt	73
Uppföljning.....	73
Väsentliga förändringar	86
Näringsavdelningen.....	87
Översikt	87
Uppföljning.....	87
Väsentliga förändringar	97
Infrastrukturavdelningen	98
Översikt	98
Uppföljning.....	99
Väsentliga förändringar	108
Fristående enheter	110
Ålands fiskevårdscentrum	110

Uppföljning	110
Verkstad och lager	111
Uppföljning	111
Vägunderhållsverksamhet	111
Uppföljning	112
Rederienheten	112
Uppföljning	112
Myndigheter	113
Ålands Statistik- och utredningsbyrå	113
Översikt	113
Uppföljning	114
Väsentliga förändringar	115
Risker och osäkerhetsfaktorer	116
Redogörelse för den interna kontrollen	116
Datainspektionen	117
Översikt	117
Uppföljning	117
Risker och osäkerhetsfaktorer	119
Redogörelse för den interna kontrollen	120
Ålands energimyndighet	121
Översikt	121
Uppföljning	121
Risker och osäkerhetsfaktorer	122
Ålands polismyndighet	123
Översikt	123
Uppföljning	123
Väsentliga förändringar	125
Risker och osäkerhetsfaktorer	126
Redogörelse för den interna kontrollen	126
Ålands ombudsmannamyndighet	127
Översikt	127
Uppföljning	127
Väsentliga förändringar	129
Risker och osäkerhetsfaktorer	129
Redogörelse för den interna kontrollen	129
Lotteriinspektionen	130

Översikt	130
Uppföljning	130
Väsentliga förändringar	131
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	131
Redogörelse för den interna kontrollen.....	131
Upphandlingsinspektionen.....	132
Översikt	132
Uppföljning	132
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	133
Redogörelse för den interna kontrollen.....	133
Ålands hälso- och sjukvård	134
Översikt	134
Uppföljning	134
Väsentliga förändringar	139
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	140
Redogörelse för den interna kontrollen.....	140
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	141
Översikt	141
Uppföljning	142
Väsentliga förändringar	147
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	147
Redogörelse för den interna kontrollen.....	148
Högskolan på Åland	150
Översikt	150
Uppföljning	151
Väsentliga förändringar	154
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	154
Redogörelse för den interna kontrollen.....	154
Ålands folkhögskola.....	155
Översikt	155
Uppföljning	155
Väsentliga förändringar	156
Risker och osäkerhetsfaktorer.....	157
Redogörelse för den interna kontrollen.....	157
Ålands musikinstitut	158
Översikt	158

Uppföljning	158
Väsentliga förändringar	159
Risker och osäkerhetsfaktorer	159
Redogörelse för den interna kontrollen	159
Ålands gymnasium	161
Översikt	161
Uppföljning	161
Väsentliga förändringar	164
Risker och osäkerhetsfaktorer	164
Redogörelse för den interna kontrollen	164
Ålands sjösäkerhetscentrum	165
Översikt	165
Uppföljning	165
Väsentliga förändringar	167
Risker och osäkerhetsfaktorer	167
Redogörelse för den interna kontrollen	168
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	169
Översikt	169
Uppföljning	169
Väsentliga förändringar	171
Risker och osäkerhetsfaktorer	171
Redogörelse för den interna kontrollen	171
Fordonsmyndigheten	172
Översikt	172
Uppföljning	172
Väsentliga förändringar	173
Risker och osäkerhetsfaktorer	173
Redogörelse för den interna kontrollen	173
Årsbokslut	174
Resultaträkning	174
Balansräkning	176
Noter	178
Not 1 - Redovisningsprinciper för landskapet Åland	178
Not 2 - Personalkostnader	181
Not 3 - Finansiella intäkter och kostnader	181
Not 4 - Av- och nedskrivningar	182

Not 5 - Reserveringar.....	182
Not 6 - Immateriella tillgångar	182
Not 7 - Landskapsegendom	183
Not 8 - Materiella tillgångar	184
Not 9 - Förteckning över landskapets aktier	185
Not 10 - Fordringar	186
Not 11 - Lånefordringar	186
Not 12 - Resultatregleringar	187
Not 13 - Eget kapital	187
Not 14 - Värderingsposter	187
Not 15 - Fondernas kapital	187
Not 16 - Obligatoriska reserveringar	189
Not 17 - Reserveringar.....	190
Not 18 - Förvaltad kapital.....	190
Not 19 - Främmande kapital.....	191
Not 20 - Skuldförbindelselån	191
Not 21 - Resultatregleringar	191
Not 22 - Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	191
Bilaga 1 Övriga poster - poster som saknas i balansräkningen	193
Bilaga 2: Landskapsägda bolag samt intressebolag	194
Bilaga 3: Specifikation över covid-19 relaterade kostnader år 2021	195
Bilaga 4: Resultaträkning 2021 konsoliderad	196
Bilaga 5: Balansräkning 2021 konsoliderad	199
Finansieringsanalys.....	202
Uppföljning av budget.....	204
Resultaträkning budgetutfall.....	208
Budgetanslag för verksamhet, överföringar och skattefinansiering	210
Budgetuppföljning av verksamhet, överföringar och skattefinansiering.....	215
Budgetanslag för investeringar	220
Budgetuppföljning av investeringar	221
Bilagor.....	222
Bilaga 1: Ålands naturreservat	222
Bilaga 2: Landskapets fastighetsverk.....	225
Resultaträkning.....	225
Balansräkning	225
Noter till resultaträkning	227

Noter till balansräkning	228
Revisionsberättelse	233

Landskapsregeringens översikt

Enligt 20 § i finansförvaltningslagen omfattar landskapsbokslutet en resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys, budgetuppföljning samt noter för att ge en sådan rättvisande bild som avses i 19 § 2 mom. sagda lag.

Under hela år 2021 fortsatte covid-19-pandemin påverka det åländska samhället i stort och särskilt de ekonomiska förutsättningarna både för offentlig sektor och det privata näringslivet. I Finland utlystes på nytt undantagstillstånd den 1 mars 2021 och undantagstillståndet varade till den 27 april 2021. De funktioner som snabbt byggdes upp under år 2020 för att hantera pandemin i form av ledningscentral med regelbundna myndighetsavstämningar tillsammans med berörda aktörer på Åland, tydlig kommunikation till befolkningen samt effektiv vaccinering, testning och smittspårning vid ÅHS har fortsatt under hela år 2021. När året 2021 kan läggas till handlingarna går det att konstatera att omfattande resurser likt under år 2020 har fått läggas på ren pandemihantering av olika slag.

Det finns även fortsatta problem kopplade till behörighetsfördelningen mellan riket och Åland under undantagsförhållanden samt de temporära bestämmelserna i och åtgärder kopplade till lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016). Trots en förbättrad dialog och upparbetade forum för att söka gemensamma lösningar har Ålands landskapsregering cirka 50 gånger under år 2021, utgående från 33 § och 38 § självstyrelselagen för Åland, påpekat brister vad gäller handlingar på svenska och avsaknaden av inhämtande av utlåtanden innan beslut av väsentlig betydelse för Åland har fattats. De frågor som orsakat de största skiljelinjerna mellan riket och Åland är restaurangernas öppettider och serveringstider samt nödvändigheten av restriktioner och kontroller kopplade till gränstrafiken.

Enligt 30 § 9 punkten självstyrelselagen för Åland ska landskapsregeringen eller någon annan myndighet som anges i landskapslag handha de uppgifter som enligt lagstiftningen om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos människor och husdjur ankommer på en riksmyndighet eller på kommunerna i Finland. Denna förvaltningsbehörighet är dock inte kopplad till en finansiering. Generellt har landskapsregeringen och hela förvaltningen därför under år 2021 arbetat med att landskapet Åland, ålänningar och åländska företag ska få ta del av de stöd finska staten utfärdar för att täcka merkostnader kopplade till pandemihanteringen och stöd för att lindra effekterna av restriktioner kopplade till pandemin. Landskapsregeringen har därtill fortsatt med att vid behov ta fram och vidta egna stödåtgärder så som likviditetsstöd och stöd för sommarpraktikanter.

Resultatet av detta arbete är att landskapet Åland, ålänningar och åländska företag t.ex. fått ta del av specifika stöd för smittspårning, testning och vård samt det så kallade kostnadsstödet och olika evenemangsstöd m.m. från staten samt därtill specifika stöd från landskapsregeringen riktade till behovet på den åländska marknaden. Även om vi på Åland fortsättningsvis har historiskt höga arbetslöshetssiffror kan konstateras att årsarbetslösheten sjönk från 9,5 procent under år 2020 till 6,8 procent under år 2021 samt att de ekonomiska utsikterna generellt ser bättre ut nu än år 2020. Det nya ekonomiska systemet i självstyrelselagen och den höjda avräkningsgrunden om 0,47 procent trädde också i kraft år 2021, vilket beräknas ge ca 10 miljoner mer i inkomster per år för landskapet Åland.

Avslutningsvis kan nämnas att övriga delar av självstyrelselagsrevisionen pågår allt jämnt och att finansieringsfrågorna fått en allt större betydelse i revisionsarbetet inte minst p.g.a. frågor kopplade till smittskyddet samt rikets social- och hälsovårdsreform. Att landskapet Åland som nu måste ansöka om 17,5 miljoner euro i särskilda bidrag med anledning av merkostnader kopplade till covid-19-pandemin som inte täckts på annat sätt leder till en osäkerhet i pandemihanteringen. Landskapsregeringen konstaterar även att under år 2021 ändrades rikets lotterilag och förhoppningen är att Ålands Penningautomatförenings verksamhet nu är tryggad så att allmännyttan på Åland kan ta del av de medel verksamheten medför och spelarna samtidigt fortsättningsvis kan erbjudas ett tryggt spelalternativ. Vad gäller andra positiva aspekter med stort genomslag är nu

Ålands del i EU:s facilitet för återhämtning och resiliens fastställd där Åland kan få ca 10 miljoner euro för planerade projekt och samtidigt påskynda den gröna omställningen och digitaliseringen som behövs på Åland.

Av nedanstående tabell framkommer sammanfattande nyckeltal över kostnadsutvecklingen. Kostnaden per ålänning sjönk trots en inflation om 1,7 procent under året. Detta visar att den återhållsamhet som eftersträvades under året uppnåddes.

	År 2021	År 2020
Kostnader sammanlagt, (euro)	351 043 581	349 647 640
Kostnad per ålänning, (euro)	11 651	11 700
Befolkningsantal 1.1 respektive år	30 129	29 884
Inflation (Kpi årsförändring 2021, procent)	1,7	

Självstyrelsemyndigheterna

Ålands lagting

Sammansättning

1.1.2021—31.12.2021

Presidium

Talman: Bert Häggblom, Mariehamn

Första vicetalman: Katrin Sjögren, Mariehamn

Andra vicetalman: Roger Nordlund, Mariehamn

Ledamöter

Bergbo Annette, Föglö,

Eckerman Jessy, Mariehamn

Egeland Stellan, Hammarland

Eliasson Torbjörn, Saltvik 13.1—31.12.2021

Eriksson Anders, Jomala

Fellman Nina, Mariehamn

Gunell Camilla, Mariehamn

Holmberg John, Mariehamn

Holmström Simon, Mariehamn

Häggblom Lars, Hammarland

Höglund Roger, Finström 1.1—13.1.2021

Högman Gyrid, Mariehamn

Josefsson Jesper, Saltvik

Juslin Rainer, Föglö

Lindholm Mikael, Vårdö

Lindström Johan, Saltvik (23.11.2021—31.12.2021)

Mansén Robert, Lemland

Mattsson Liz, Hammarland

Måtar Marcus, Mariehamn

Nordberg Mika, Jomala

Pettersson Jörgen, Mariehamn

Påvals Simon, Mariehamn

Salmén Jan, Saltvik

Silander Tage, Mariehamn

Strand Jörgen, Jomala

Söderlund Pernilla, Mariehamn

Toivonen Stephan, Mariehamn (1.1.2021—22.11.2021)

Valve Wille, Jomala

Zetterman Ingrid, Mariehamn

Lagtingsarbetet

Sammanträden

Under kalenderåret 2021 var lagtinget församlat till 56 plenum, sex frågestunder och övriga sammankomster. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 11.1—27.1, 1.2—9.2, 8.3—31.3, 7.4—28.4, 23.5—16.6, 13.9—29.9, 4.10, 8.11—22.11 och 8.12—17.12.2021.

Ärenden

Under kalenderåret 2021 överlämnades till lagtinget följande framställningar, förslag, meddelanden, motioner, spørsmål och skriftliga frågor:

Ärendeslag	2019	2020	2021
Från republikens president			
Framställningar angående internationella fördrag	7	12	10
Framställningar angående självstyrelsen	1	1	0
Totalt från republikens president	8	13	10
Från landskapsregeringen			
Lagförslag	27	46	26
Budgetförslag	3	6	5
Meddelanden	3	2	4
Totalt från landskapsregeringen	33	54	35
Från lagtingsledamöterna			
Lagmotioner	2	0	0
Åtgärdsmotioner	8	16	7
Budgetmotioner	14	104	123
Spørsmål	2	2	3
Skriftliga frågor	4	9	8
Totalt från lagtingsledamöterna	30	131	141
Från talmanskonferensen			
Framställningar	2	2	2

Utöver ovanstående har lagtinget behandlat följande berättelser:

- Landskapsregeringens årsredovisning för 2020
- Landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen för 2020
- Landskapsrevisionens verksamhetsberättelse för 2020
- Ålands delegation i Nordiska rådets berättelse för 2020
- Landskapsregeringens redogörelse enligt AO 36 §.

Antalet samråds- och informationsärenden som rör Europeiska unionen (EU) framgår av landskapsregeringens meddelanden över EU-ärenden.

Besök, arrangemang, uppvaktningar och resor

Lagtingets arbetsår 2020—2021 öppnades den 2 november 2020 med ett traditionellt program.

Sveriges riksdags svensk—åländska parlamentariska vänförening ordnande den 26 maj 2021 ett digitalt seminarium med deltagare från både riksdagen och lagtinget. Seminariet öppnades av Sveriges riksdags talman Andreas Norlén och lektorn Dan Nordman höll ett anförande om de svensk-åländska relationerna i ett historiskt perspektiv och direktören för Ålands fredsinstitut Sia Spiliopoulou Åkermark talade om Ålandsexemplet i världen — vad betyder det för Sverige?

Under år 2021 inleddes firandet av Åland 100 med ett jubileumsplenum den 9 juni 2021 då lagtinget fattade beslut om en stadgeändring för Ålands självstyrelses 75-års jubileumsfond som bytte namn till Ålands självstyrelses jubileumsfond. Lagtingsgruppernas ordföranden höll anföranden. Efter jubileumsplenomet utdelades stipendier ur Ålands självstyrelses jubileumsfond. Firandet avslutades traditionsenligt med tal och uppvaktning vid Julius Sundbloms staty.

På årsdagen av 1921-års demilitariseringskonvention den 20 oktober 2021 ordnade lagtinget ett internationellt seminarium i vilket fler än 30 ambassadörer deltog. Seminariet öppnades av republikens president Sauli Niinistö och anföranden hölls av: talman Bert Häggblom, utrikesminister Pekka Haavisto, justitieminister Anna-Maja Henriksson, kabinetssekreterare Robert Rydberg, direktören för Ålands fredsinstitut Sia Spiliopoulou Åkermark och forskaren vid Åbo akademi Åsa Gustafsson. På grund av otjänligt väder var det inte möjligt att flyga till Åland varför presidenten samt ministrarna framförde sina anföranden digitalt.

Finlands riksdag ordnade den 24 november 2021 ett jubileumsseminarium med anledning av Ålands självstyrelses 100 år. Seminariet öppnades av riksdagens talman Anu Vehviläinen och anföranden hölls av: talman Bert Häggblom, president Tarja Halonen, justitieminister Anna-Maja Henriksson, riksdagsledamot Mats Löfström och professor Henrik Meinander. Lagtingsledamöter deltog i seminariet både på plats och digitalt.

Under året besöktes lagtinget av ordföranden för Sveriges riksdags svensk-åländska parlamentariska vänförening, riksdagsledamoten Markus Selin, Sveriges ambassadör Nicola Clase, Tysklands ambassadör Konrad Arz von Straussenburg samt Spaniens statssekreterare i EU Juan Gonzáles-Barba Pera tillsammans med Spaniens ambassadör Luis Tejada Chacón och företrädare för Balearernas regionala regering.

Övrigt

Arbetet i lagtinget påverkades även under år 2021 tidvis av pandemin. Gles sittning med hälften av ledamöterna på läktaren rekommenderades under delar av året och tidvis deltog ledamöter genom att följa plenum via lagtingets hemsida vilket var möjligt tack vare att det internetbaserade plenisystemet. Även arbetet i utskotten förändrades och digitala möten förekom i stor utsträckning. Omfattningen av lagtingets arbete var dock oförändrad och antalet plenum under år 2021 var detsamma som år 2020 då antalet i sin tur översteg antalet för år 2019. Sammantaget kan det konstateras att lagtinget trots pandemin och på grund av nämnda åtgärder kunde behandla inkommande ärenden i sedvanlig utsträckning.

Ur Ålands självstyrelses 75-års jubileumsfond utdelades den 9 juni 2021 sju stipendier på basen av ett förslag från ett av kanslikommissionen tillsatt stipendieråd. Stipendierna utdelades till doktoranderna: Johan Flink, Anna Lundberg, Magdalena Häger, Ida Jansson, Emilia Biskop, Susann Simolin och Hasan Akintug. Kanslikommissionen hade liksom föregående år reserverat en del av medlen för ett flerårigt forskningsprojekt om kvinnor i lagtinget under självstyrelsens 100-åriga historia och doktoranden Mats Wikström med projektgrupp beviljades stipendium för projektet.

Självstyrelsepolitiska nämnden har under året, liksom under föregående år, vid sidan av sin ordinarie ärendehantering lagt vikt vid att följa arbetet med utvecklandet av självstyrelagen.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Övr verksamh intäkt	118,47		-118,47	
Summa Verksamhetens intäkter	118,47		-118,47	
Personalkostnader	-2 271 384,65	-2 304 075,71	-32 691,06	98,6%
Köp av tjänster	-55 491,09	-154 024,00	-98 532,91	36,0%
Material förnödenh	-4 519,75	-25 000,00	-20 480,25	18,1%
Övr verksamh kostn	-1 416,00	-130 900,00	-129 484,00	1,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 332 811,49	-2 613 999,71	-281 188,22	89,2%
Summa Verksamhetsbidrag	-2 332 693,02	-2 613 999,71	-281 306,69	89,2%
Övr finansiella kost	-8,06		8,06	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-8,06		8,06	
Summa Årsbidrag	-2 332 701,08	-2 613 999,71	-281 298,63	89,2%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-2 332 701,08	-2 613 999,71	-281 298,63	89,2%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-2 332 701,08	-2 613 999,71	-281 298,63	89,2%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
10100 Lagtinget, verksamhet	-1 863 275,95	-1 961 038,19	-2 370 388,90	-2 332 701,08

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Övr verksamh intäkt	8 525,22	0,00	-8 525,22	
Summa Verksamhetens intäkter	8 525,22	0,00	-8 525,22	
Personalkostnader	-640 431,46	-608 170,88	32 260,58	105,3%
Köp av tjänster	-65 528,34	-136 200,00	-70 671,66	48,1%
Material förnödenh	-33 943,13	-159 000,00	-125 056,87	21,3%
Övr verksamh kostn	-601 646,37	-783 629,00	-181 982,63	76,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 341 549,30	-1 686 999,88	-345 450,58	79,5%
Övriga ink kap överf	-225 444,16	-255 000,00	-29 555,84	88,4%
Summa Utgift ink o kap öv	-225 444,16	-255 000,00	-29 555,84	88,4%
Summa Kostn ink o kap öv	-225 444,16	-255 000,00	-29 555,84	88,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 558 468,24	-1 941 999,88	-383 531,64	80,3%
Räntekostnader	-35,76		35,76	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-35,76		35,76	
Summa Årsbidrag	-1 558 504,00	-1 941 999,88	-383 495,88	80,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 558 504,00	-1 941 999,88	-383 495,88	80,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 558 504,00	-1 941 999,88	-383 495,88	80,3%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
11100 Lagtingets kansli	-1 185 320,19	-1 181 519,61	-1 171 307,96	-1 248 482,27
11130 Lagtingets bibl, verksamhet	-24 430,80	-20 136,75	-18 035,47	-17 254,79
11210 BSPC, Östersjösamarbete	-60 728,11	-14 079,23	-3 580,38	-1 747,05
11220 Dispositionsmedel, lagting	-43 236,63	-36 354,84	-12 095,11	-71 759,09
11290 Till lagt.grupp disp för kansl	-254 999,00	-251 115,03	-255 000,10	-219 260,80
Summa 1100_7 Lagtinget, kansli	-1 568 714,73	-1 503 205,46	-1 460 019,02	-1 558 504,00

Ålands delegation i Nordiska rådet

Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över delegationens aktiviteter inom ramen för Nordiska rådet samt de frågor som har väsentlig betydelse för Åland i det nordiska samarbetet.

Delegationen har under året sammanträtt sju gånger.

Ålands delegation i Nordiska rådet består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsregeringen utsedda representanterna.

Ordinarie medlemmar

Anders Eriksson, ordförande

Camilla Gunell, vice ordförande

Suppleanter

Simon Holmström

Wille Valve

Av landskapsregeringen utsedda medlemmar

Lantrådet Veronica Thörnroos

Vicelantrådet Harry Jansson

Minister Torbjörn Eliasson 1.1—13.1.2021

Minister Roger Höglund 13.1—31.12.2021

Minister Annette Holmberg-Jansson, nordisk samarbetsminister

Minister Annika Hambrudd

Minister Fredrik Karlström

Minister Alfons Röblom

Minister Christian Wikström

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Övr verksamh intäkt	8,00		-8,00	
Summa Verksamhetens intäkter	8,00		-8,00	
Köp av tjänster	-7 713,87	-30 200,00	-22 486,13	25,5%
Övr verksamh kostn	-126,00	-3 800,00	-3 674,00	3,3%
Summa Verksamhetens kostnader	-7 839,87	-34 000,00	-26 160,13	23,1%
Summa Verksamhetsbidrag	-7 831,87	-34 000,00	-26 168,13	23,0%
Summa Årsbidrag	-7 831,87	-34 000,00	-26 168,13	23,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-7 831,87	-34 000,00	-26 168,13	23,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-7 831,87	-34 000,00	-26 168,13	23,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
13010 Nordiska Rådet	-29 282,75	-23 081,97	-4 311,51	-7 831,87
Summa 1300_7 Nordiska Rådet	-29 282,75	-23 081,97	-4 311,51	-7 831,87

Östersjösamarbete BSPC

Lagtinget deltar inom ramen för den Parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) i ett samarbete kring Östersjön i vilket elva nationella parlament, elva regionala parlament och fem interparlamentariska organisationer ingår.

Lagtingets BSPC-delegation består av lagtingsledamöterna: Wille Valve, ordförande, Liz Mattsson, Jesper Josefsson, Jessy Eckerman och Simon Påvals. Ordförandeskapet för BSPC har innehafts av Sverige, som också arrangerade den årliga BSPC-konferensen, för andra året i rad i digital form på grund av de rådande reserestriktionerna i samband med pandemin. Samtliga övriga möten, förutom ett möte med den ständiga kommittén i november, har också hållits som distansmöten.

Lagtingets representanter har deltagit i den årliga konferensen, den ständiga kommittén och arbetsgruppen för klimatförändring och biodiversitet.

Lagtingets bibliotek

Arbetet med att skanna in äldre lagtingshandlingar och göra dem tillgängliga på lagtingets webbplats har fortgått. Handlingarna har utökats med åren 1952—1963.

Jämfört med föregående år ökade utlånen. Lånen uppgick till 1 719 (1 269) varav 38 (101) utgjordes av fjärrlån från Finland och Sverige. Avtalet med MOT-onlineordboken sades upp mot slutet av året då användningen minskat väsentligt. Antalet unika låntagare var 125 (142). Den 10 januari 2022 utgjordes bokbeståndet av 14 284 dokument.

179 (161) nya dokument registrerades och 295 (12) gallrades.

Under 24 veckor räknades 687 besökare i biblioteket, vilket ger ett medeltal på cirka 29 st/vecka (30 st/vecka). Till besök räknas också frågor per telefon och e-post.

Bibliotekariens arbetstid var 80 procent av heltid sedan 2020 (69 procent).

Landskapsrevisionen

Landskapsrevisionens översikt

Utöver denna redogörelse lämnar landskapsrevisionen en separat verksamhetsberättelse till lagtinget.

En berättelse med resultaten från effektivitetsrevisionen under år 2021 överlämnades till lagtinget i februari 2022. Berättelsen innehöll fem granskningsrapporter: 1) granskning av utbildnings- och kulturavdelningen, 2) granskning av verkstads- och lagerenheten, 3) granskning av god förvaltningssed inom Fastighetsverket, 4) utvärdering av Fastighetsverkets internhyressystem samt 5) granskning av användandet av resurser på ett effektivt och ändamålsenligt sätt inom Fastighetsverket.

En universitetsstudent har under handledning av landskapsrevisionen granskat hanteringen av PAF-medel inom landskapsförvaltningen. Rapporten överlämnades till landskapsregeringen och publicerades på landskapsrevisionens webbplats.

Inom EU-revisionen avgavs i februari 2022 ett revisionsuttalande och en kontrollrapport gällande Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden (ERUF/ESF) respektive Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). År 2021 utfördes granskningar av stöd till tio enskilda insatser inom programmen. En systemgranskning av förvaltnings- och kontrollsystemet för ERUF/ESF utfördes även, därtill gavs två granskningsrapporter inom Central Baltic Interreg-programmet.

Revisionsberättelsen för finansåret 2020 överlämnades till landskapsregeringen den 5 maj 2021. Nordens Institut på Åland granskades och revisionsberättelse överlämnades till direktören samt sändes till Rigsrevisionen i Danmark. Ålands självstyrelses 75-års jubileumsfond granskades och revisionsberättelse överlämnades till kanslikommissionen.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-163 892,72	-162 976,76	915,96	100,6%
Köp av tjänster	-29 519,22	-34 340,00	-4 820,78	86,0%
Material förnödenh	-185,46	-2 500,00	-2 314,54	7,4%
Övr verksamh kostn	-68,77	-183,00	-114,23	37,6%
Summa Verksamhetens kostnader	-193 666,17	-199 999,76	-6 333,59	96,8%
Summa Verksamhetsbidrag	-193 666,17	-199 999,76	-6 333,59	96,8%
Summa Årsbidrag	-193 666,17	-199 999,76	-6 333,59	96,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-193 666,17	-199 999,76	-6 333,59	96,8%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-193 666,17	-199 999,76	-6 333,59	96,8%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
12010 Landskapsrevision, verksamhet	-177 369,51	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17
Summa 1200_7 Landskapsrevision, v	-177 369,51	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17
Summa 1200 Landskapsrevisionen	-177 369,51	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17

Ålands landskapsregering

Landskapsregeringen och dess verksamhet

Sammansättning

Lantråd

Veronica Thörnroos, hälsovårdare, Brändö. Född 1962, invald 2019.

Vicelantråd

Harry Jansson, pol.mag., Jomala. Född 1959, invald 2019.

Ministrar

Roger Höglund, företagare, Finström. Född 1964, invald 2021.

Annette Holmberg-Jansson, restaurangchef, Jomala. Född 1969, invald 2019.

Annika Hambrudd, socialkurator, Jomala. Född 1972, invald 2019.

Fredrik Karlström, företagare, Jomala. Född 1973, invald 2019.

Alfons Röblom, journalist, skådespelare, Mariehamn. Född 1983, invald 2019.

Christian Wikström, fil.kand., Mariehamn. Född 1987, invald 2019.

Föredragning av ärenden i landskapsregeringen

De ärenden i vilka landskapsregeringen fattar beslut var fördelade mellan ministrarna enligt följande:

Lantråd Veronica Thörnroos. Lagberedningen samt från Regeringskansliet personalfrågor, närings- och hembygdsrättsfrågor samt jordförvärv.

Vicelantråd Harry Jansson. Regeringskansliet med ansvar för övergripande självstyrelsepolitiska frågor, övriga ärenden som hör till enheten för rättsliga och internationella frågor, EU, public service, polis samt kommunala frågor.

Minister Roger Höglund. Finansavdelningen med ansvar för finansfrågor förutom digitaliseringsfrågor samt från näringsavdelningen sjöfartsfrågor.

Minister Annette Holmberg-Jansson. Social och miljöavdelningen med ansvar för social- och hälsovårdsfrågor, ÅMHM samt ÅHS. Nordisk samarbetsminister.

Minister Annika Hambrudd. Utbildnings- och kulturavdelningen med ansvar för utbildningsfrågor (exkl. högskolefrågor), samt kultur-, idrott-, jämställdhets- och integrationsfrågor.

Minister Fredrik Karlström. Näringsavdelningen med ansvar för näringslivsfrågor, förutom sjöfartsfrågor samt digitaliseringsfrågor.

Minister Alfons Röblom. Med ansvar för miljö-, energi-, plan-, bygg- och bostadsfrågor samt högskolefrågor.

Minister Christian Wikström. Infrastrukturavdelningen med ansvar för infrastrukturfrågor.

Som ett komplement till det formella beslutsfattandet sammankommer landskapsregeringen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsregeringen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, dels sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

Externa kontakter

Med anledning av covid-19-pandemin har antalet fysiska möten minimerats, däremot har många digitala möten hållits med ministrar i de nordiska regeringarna.

Några fysiska möten har dock ägt rum under året. Den 29—30 augusti 2021 besökte Thomas Blomqvist, minister för nordiskt samarbete och jämställdhet, Åland på inbjudan av minister Annette Holmberg-Jansson.

Den 30—31 augusti 2021 besökte kommissionär Virginijus Sinkevičius, med ansvar för miljö, hav och fiske i EU-kommissionen, Åland på inbjudan av lantrådet Veronica Thörnroos.

Lantrådet Veronica Thörnroos stod även värd för Utrikesministeriets statssekreterare Matti Anttonen som kom på besök till Åland den 7—9 september 2021.

Ålandsminister, justitieminister Anna-Maja Henriksson kom på sitt årliga besök den 12—14 september 2021. Samtidigt, den 12—14 september 2021, stod minister Annette Holmberg-Jansson värd för de nordiska samarbetsministrarnas möte som hölls på Åland.

Den 20—21 oktober 2021 besökte Utrikesdepartementets i Stockholm kabinettsekreterare Robert Rydberg Åland, på inbjudan av lantrådet Veronica Thörnroos.

Den 1 november 2021 välkomnade minister Roger Höglund Tullens generaldirektör Hannu Mäkinen till Åland.

En del resor har genomförts under året trots att resandet har minimerats.

Lantrådet Veronica Thörnroos deltog i regeringens Aftonskola samt i möte med Ålandsminister Anna-Maja Henriksson den 17—18 februari 2021. Hon deltog även, som talare, i ett Ålandsseminarium på Hanaholmen i Helsingfors 23—26 augusti 2021. Vidare deltog hon, tillsammans med ministrarna Holmberg-Jansson, Hambrudd och Karlström i Nordiska rådets session och ministermöten 1—4 november 2021 i Köpenhamn. Lantrådet Thörnroos deltog 15—17 november 2021 i ett krisberedskapsseminarium "The Hanaholmen Initiative Summit" i Helsingfors och 24—25 november 2021 som talare vid Försvarshögskolans seminarium "Bättre beredskap nästa gång" i Stockholm.

Vicelantrådet Harry Jansson deltog i 100-års jubileumsseminarium samt statssekreterarmöten 23—25 november 2021 i Helsingfors. Vidare deltog vicelantrådet Harry Jansson, minister Annette Holmberg-Jansson och minister Alfons Röblom i konferensen gällande samarbete mellan de nordiska staterna och Färöarna, Grönland och Åland som ett exempel på hållbar demokrati i Köpenhamn 7—9 december 2021.

Minister Annette Holmberg-Jansson deltog i nordiskt samarbetsministermöte samt möte med familje- och omsorgsminister Krista Kiuru 21—23 juni 2021 i Helsingfors. Under perioden 23—26 november 2021 deltog minister Holmberg-Jansson i ett corona-seminarium på Färöarna.

Minister Annika Hambrudd deltog 8—12 november 2021 i UNESCO:s generalförsamlings möte i Paris då Åland antogs som associerad medlem.

Minister Fredrik Karlström deltog i ett nordiskt arbetsmarknadsministermöte 21—24 november 2021 i Helsingfors.

Minister Alfons Röblom deltog som talare vid ett Ålandsseminarium i Fredrikshamn, Finland. Vidare deltog minister Röblom i ett nordiskt utbildningsministermöte i Helsingfors 10—13 oktober 2021. Under perioden 28 oktober—5 november 2021 deltog minister Röblom i FN:s internationella klimatkonferens COP26 i Glasgow, Skottland och 11—13 november 2021 som talare vid Nordic COP26 Hub i Helsingfors. Minister Röblom deltog också i ett nordiskt byggministermöte 21—23 november 2021 i Borgå, Finland.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Övr verksamh intäkt	2 163,84		-2 163,84	
Summa Verksamhetens intäkter	2 163,84		-2 163,84	
Personalkostnader	-833 597,14	-902 996,18	-69 399,04	92,3%
Köp av tjänster	-42 592,47	-21 000,00	21 592,47	202,8%
Material förnödenh	-9 118,43		9 118,43	
Övr verksamh kostn	-59 866,45	-75 004,00	-15 137,55	79,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-943 174,49	-999 000,18	-53 825,69	94,6%
Summa Verksamhetsbidrag	-943 010,65	-999 000,18	-55 989,53	94,4%
Summa Årsbidrag	-943 010,65	-999 000,18	-55 989,53	94,4%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-943 010,65	-999 000,18	-55 989,53	94,4%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-943 010,65	-999 000,18	-55 989,53	94,4%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
20010 ÅLR, verksamhet	-968 646,92	-1 011 469,67	-887 687,56	-884 730,05
20020 ÅLR, dispositionsmedel, regeri	-67 825,75	-71 128,88	-59 085,81	-58 280,60
Summa 2000_7 ÅLR Regeringen	-1 036 472,67	-1 082 598,55	-946 773,37	-943 010,65

Regionkommittén

En av Finlands nio platser i Regionkommittén tillsätts enligt självstyrelselagen av Åland. Landskapsregeringen föreslår sina representanter inför inrikesministeriet.

Ordinarie och ersättare

Bert Häggblom fr.o.m. den 26 januari 2020 och Annette Bergbo fr.o.m. den 26 januari 2020

För Åland har Regionkommittén betydelse bl.a. genom möjligheten att påverka de utlåtanden som Regionkommittén ger. Den kontaktskapande verksamheten med andra regioner och lokala samfund från EU-länderna är viktig. Syftet är att skapa nätverk och allianser för att driva frågor som är av betydelse för Åland.

Den åländska ledamoten och ersättaren deltar vid arbetsutskottsmöten och vid plenarmöten och får på det sättet goda insikter om vilka frågor som är aktuella i EU-sammanhang. Den åländska ledamoten och ersättaren sitter i två utskott "Utskottet för naturresurser och landsbygdsutveckling" (NAT) och "Utskottet för territoriell sammanhållningspolitik och EU:s budget" (COTER). Den åländska ledamoten sitter även med i den mellanregionala gruppen "Östersjöregioner".

Den åländska ledamoten har deltagit i debatter och utskottsmöten och lyft för Åland aktuella ärenden samt informerat om pågående arbeten och lagar som är aktuella på Åland. Detta år har dessa möten dock hållits digitalt på grund av coronapandemin.

Ålands deltagande i Regionkommittén finansieras ur EU:s budget.

Landskapsförvaltningens övergripande områden

Landskapets ekonomi

Finansåret 2021 inleddes med ett underskott i grundbudgeten om närmare 20 miljoner euro. Coronapandemin innebar fortsättningsvis en mycket stor ekonomisk utmaning för Åland. Den försämrade världsekonomin och restriktioner i syfte att bekämpa viruset medförde konsekvenser även under år 2021 men inverkan avtog under året.

År 2021 var det första året med ett nytt finansieringssystem enligt självstyrelselagen. Skattefinansieringen uppgick i grundbudgeten till 282,9 miljoner euro (271,5 miljoner euro år 2020), men när året var till ända hade hela 301,5 miljoner euro influtit (239,7 miljoner euro år 2020). I sammanhanget bör man observera att 23,8 miljoner euro utgjordes av skattegottgörelse för skatteår 2019 och återbäring av lotteriskatt för skatteår 2020, så kallade ”puckelinkomster” vid bytet av finansieringssystem enligt självstyrelselagen. Skatteinkomsterna ökade med 2,3 miljoner euro för medieavgiften som infördes år 2021, vilket samtidigt innebar en utfasning av de tidigare tv-avgifterna, vilket minskade verksamhetsintäkterna med knappt 2,1 miljoner euro jämfört med år 2020, som var det första året där utfasningen hade en negativ inverkan med drygt en halv miljon euro.

Ålands hälso- och sjukvårds kostnader som var kopplade till covid-19 var fortsatt höga under året och uppgick till sammanlagt cirka 5,5 miljoner euro. Dessa kostnader torde ersättas i sin helhet av staten. Även under år 2021 var landskapets överföringskostnader höga, till stor del beroende på hög arbetslöshet och stödåtgärder i syfte att minska de negativa effekterna i samhället av coronarestriktioner. Staten direktfinansierade betydande stödåtgärder till företag och tredje sektor vilket bidrog till att landskapets kostnadstryck minskade.

Under år 2020 ökades överföringarna till kommunerna för att täcka ökade kostnader och intäktsbortfall i kölvattnet av coronapandemin, men motsvarande behov fanns inte under år 2021. Överföringsutgifterna uppgick under året till sammanlagt 103,9 miljoner euro vilket var en minskning med 5,9 miljoner jämfört med år 2020, men 12,3 miljoner euro högre än år 2019.

Arbetslösheten sjönk och uppgick till 6,8 procent år 2021. Det var en minskning med närmare 3 procentenheter jämfört med föregående år, men ca dubbelt högre än året före pandemin började. I december 2021 anhöll landskapsregeringen om ett särskilt bidrag uppgående till sammanlagt 17.537.120 euro i första hand i enlighet med 51 § 1 mom. 1 punkten självstyrelselagen för Åland (ÅFS 1991:71) för att undanröja sådana väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbar landskapet. I andra hand om Ålandsdelegationen inte anser 51 § 1 mom. 1 punkten vara tillämplig så anhöll landskapsregeringen i enlighet med 51 § 1 mom. 2 punkten självstyrelselagen för Åland om ett särskilt bidrag för täckande av sådana kostnader som föranletts av covid-19-pandemin som inte skäligen bör täckas av landskapet.

Landskapsregeringen gjorde i slutet av år 2020 en framställning om särskilda bidrag enligt 51 § i självstyrelselagen för de kostnader landskapet påförs för återställande av det samhällskritiska el- och telefonnätet till följd av stormen Alfrida. Ålandsdelegationen avslog under år 2021 denna anhållan. I grundbudgeten förlängde lagtinget fullmakten att uppta finansieringslån för högst 60 miljoner euro att gälla till och med den 31 december 2021. Inga lån upptogs under år 2021.

Avräkningsbeloppet, skatteavräkningsbeloppet och skattegottgörelsen

Bestämmelserna i självstyrelselagen om överföringarna till landskapet ändrade från början av år 2021 i enlighet med riksdagens och lagtingets beslut om regeringens proposition till ändring av självstyrelselagen (RP 320/2018 rd). Under hösten 2020 höjdes avräkningsgrunden i enlighet med tidigare överenskommelser till 0,47 procent i syfte med den ursprungliga avsikten enligt propositionen att landskapets grundfinansiering ska öka med ca 10 miljoner euro per år i jämförelse

med det gamla systemet. Under slutet av år 2022 bör uppgifter finnas tillgängliga för att kalkylera det slutliga utfallet för det första året 2021 och jämföra med hur utfallet skulle varit enligt det gamla systemet.

I andra tilläggsbudgeten för år 2021 fanns en bedömning över utvecklingen av avräkningsbeloppet och skatteavräkningsbeloppet för de kommande åren. Bedömningen då var att dessa sammanlagt skulle uppgå till en nivå nära 280 miljoner euro under åren 2022–2025. Ålandsdelegationen har fastställt förskotten för år 2022 till sammanlagt cirka 287 miljoner euro. Nu har osäkerheten åter ökat kring den framtida ekonomiska utvecklingen till följd av den pågående Ukrainakrisen med hårda sanktioner och störningar på marknaderna utöver de humanitära missförhållanden som råder och stora flyktingströmmar i Europa. Dessutom är kostnadsökningarna för till exempel energi och oljeprodukter mycket snabba under inledningen av år 2022. De negativa effekterna som uppstår till följd av covid-19 och de åtgärder som görs för att minska smittspridningen i samhället har minskat under inledningen av år 2022.

Skattegottgörelsen som utbetalades år 2021 uppgick till cirka 13,6 miljoner euro och den sista skattegottgörelsen enligt det gamla ekonomiska systemet sjunker till knappt 7,8 miljoner euro och utbetalas under år 2022. Lotteriskatten som betalades år 2021, den sista enligt det gamla ekonomiska systemet, uppgick till cirka 10,2 miljoner euro. Från och med år 2023 erhåller landskapet överföringar endast i enlighet med det nya ekonomiska systemet som började tillämpas den 1 januari 2021.

Skattefinansiering åren 2017 – 2021	År 2017	År 2018	År 2019 (1)	År 2020	År 2021
Förskott för året	231 454 000	245 068 515	242 640 000	222 482 705	194 073 000
Slutreglering föregående år	2 162 482	-419 653	1 910 990	-2 941 988	843 832
Totalt avräkningsbelopp	233 616 482	244 648 862	244 550 990	219 540 717	194 916 832
Förskott skatteavräkning					79 600 000
Skattegottgörelse	23 945 287	15 196 476	11 745 093	7 293 092	13 602 918
Total finansiering	257 561 769	259 845 338	256 296 083	226 833 809	288 119 750

1) ÅD har fastställt förskottet på avräkningsbeloppet för år 2019 till 242.640.000 euro. Utbetalningarna under år 2019 är 240.000 euro lägre än fastställt förskott, varför en resultatreglering på motsvarande belopp har gjorts i bokslutet.

Social- och hälsovårdreformen i riket

Under slutet av år 2020 lämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om inrättande av välfärdsområden och om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet samt till lämnande av underrättelse enligt artiklarna 12 och 13 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse (RP 241/2020). Landskapsregeringen arbetar för att säkerställa att lagtinget inom sin lagstiftningsbehörighet inte begränsas samt att innevånarna på Åland, landskapsmyndigheterna och de åländska kommunerna inte drabbas av eller påverkas av de åtgärder som föranleds av rikets reformpaket kopplat till de nya välfärdsområdena. Riksdagsbehandlingen och arbetet i dess utskott pågår under år 2021. Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 12 november 2020 de beredningsgrupper som ska förbereda den kommande parlamentariska beredningen av flerkanalsfinansieringens avveckling. Beredningsgruppernas mandatperioder sträcker sig till slutet av maj 2021.

Beredningsgrupperna är: beredningsgruppen för ersättningar för privat vård och undersökning; beredningsgruppen för reseersättningar; beredningsgruppen för rehabilitering och beredningsgruppen för läkemedelsersättning. I fråga om landskapet Åland konstaterades i slutet av april att de alternativ för avvecklingen av flerkanalsfinansieringen som beredningsgrupperna fick i

uppdrag att utreda inte som sådana är tillämpliga med beaktande av Ålands självstyrelse. I landskapet Åland bildas inget välfärdsområde som en del av social- och hälsovårdsreformen.

Social och hälsovårdsministeriet tillsatte den 30 juni 2021 landskapet Ålands samarbetsgrupp för beredningen av avvecklingen av flerkanalsfinansieringen för mandatperioden 16 augusti 2021—31 oktober 2021. Samarbetsgruppen fick till uppgift att utreda möjliga alternativ bland de lösningar som är genomförbara på Åland. Arbetsgruppen lämnade sitt utlåtande den 5 november 2021. Där konstaterades att de alternativ, i vilka finansieringsansvaret i riket överförs till välfärdsområdena, med vissa reservationer är möjliga också i landskapet Åland. Finansieringen bör då kanaliseras via en statlig aktör så som Statens Ämbetsverk på Åland eller FPA. 21 (25)

De alternativ, i vilka utöver finansieringsansvaret också organiseringsansvaret överförs antingen helt eller delvis till välfärdsområdena, är utmanande för staten att förverkliga i landskapet Åland. Självstyrelselagen bestämmelser gällande behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet Åland bör tas i betraktande i det fortsatta arbetet. De statliga myndigheterna på Åland (Statens Ämbetsverk på Åland och FPA) finns att tillgå, men dessa alternativ kan innebära att helt nya ersättnings- och förvaltningssystem bör skapas. I det fortsatta arbetet bör man klargöra möjligheten att ingå överenskommelseförordningar med landskapet Åland i enlighet med 32 § självstyrelselagen.

Strategisk samhällsutveckling

Landskapsregeringen ansvarar för att proaktivt agera katalysator och koordinators för förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland i samhället i sin helhet. I rollen som katalysator ingår att prioritera satsningar som tydligt bidrar till uppnåendet av utvecklings- och hållbarhetsagendans sju strategiska utvecklingsmål. De strategiska utvecklingsmålen, inklusive dess delmål respektive färdplaner, ligger till grund för landskapsregeringens strategiska riktning och för de verksamheter som bedrivs inom landskapsförvaltningen.

1 | Välmående

5 | Attraktionskraft

2 | Tillit och delaktighet

6 | Kraftigt minskad klimatpåverkan

3 | God vattenkvalitet

7 | Hållbar konsumtion och produktion

4 | Biologisk mångfald

Arbetsgruppen för koordinering och rapportering, vars ordförande är förvaltningschefen, har som uppdrag att koordinera implementeringen av utvecklings- och hållbarhetsagendans sju strategiska utvecklingsmål samt ansvara för rapporteringen av implementeringen. Koordineringen av implementeringen sker med hjälp av färdplaner för uppnåendet av respektive strategiskt utvecklingsmål. Färdplanerna justeras löpande och aktuell version finns tillgänglig på [bärkraft.ax](#). Rapporteringen av implementeringen sker dels genom att aktuell status för indikatorer rapporteras löpande på hemsidan [bärkraft.ax](#), dels genom medverkan i framtagandet av statusrapporter (som fastställs av utvecklings- och hållbarhetsrådet).

Under 2021 påbörjades ett revideringsarbete med en ny målformulering för det sjätte strategiska utvecklingsmålet med fokus på klimatet och den 14 januari 2022 fastslog utvecklings- och hållbarhetsrådet den nya målformuleringen "Kraftigt minskad klimatpåverkan" samt de reviderade delmålen. Den nya målformuleringen ersätter den tidigare "Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet". Under 2021 påbörjades också ett arbete med att revidera delmålen för det andra strategiska utvecklingsmålet om tillit och delaktighet, det tredje strategiska utvecklingsmålet om god vattenkvalitet samt det fjärde strategiska utvecklingsmålet om biologisk mångfald.

Under 2021 har arbetet i arbetsgruppen för koordinering och rapportering vidareutvecklats. Respektive strategiskt utvecklingsmål har skapat team bestående av personer från hela samhället som bidrar med både kunskap, engagemang och förankring. Teamen arbetar på ett sätt som skapar bred förankring av färdplanerna i samhällets sektorer och hos allmänheten.

Färdplanerna innehåller åtgärder (steg för att uppnå målen). Färdplanerna innehåller 169 åtgärder varav 8,9 procent är genomförda, 45,6 procent är under arbete och 45,5 procent ännu inte är påbörjade.

Färdplanernas åtgärder				
	aug-21		jan-22	
Antal åtgärder totalt	169		169	
Genomförda åtgärder	14	8,2 %	15	8,9 %
Åtgärder under arbete	76	45,0 %	77	45,6 %
Inte påbörjade åtgärder	79	46,8 %	77	45,5 %

	Antal åtgärder	Genomförda				Under arbete				Inte påbörjad			
		aug-21		jan-22		aug-21		jan-22		aug-21		jan-22	
Mål 1 - Välmående	42	0	0 %	0	0 %	16	38 %	16	38 %	26	62 %	26	62 %
Mål 2 - Tillit och delaktighet	27	5	19 %	6	22 %	8	30 %	9	33 %	14	52 %	12	44 %
Mål 3 - Vattenkvalitet	28	0	0 %	0	0 %	13	46 %	13	46 %	15	54 %	15	54 %
Mål 4 - Ekosystem och Biologisk mångfald	22	2	9 %	2	9 %	7	32 %	7	32 %	13	59 %	13	59 %
Mål 5 - Attraktionskraft	23	4	17 %	4	17 %	13	57 %	13	57 %	6	26 %	6	26 %
Mål 6 - Förnyelsebar energi	13	0	0 %	0	0 %	12	92 %	12	92 %	1	8 %	1	8 %
Mål 7 - Hållbar konsumtion och produktion	14	3	21 %	3	21 %	7	50 %	7	50 %	4	29 %	4	29 %

1. Välmående människor vars inneboende resurser växer

Att blomstra handlar om något djupare än materiell välfärd och att allt skulle vara roligt jämt. I det åländska samhället skapas förutsättningar för människor att komma till sin rätt och att trivas.

Under året rekryterades en ny målansvarig samtidigt som arbetet med att hitta en ny processledare inleddes. Samtidigt påbörjades arbetet med att rekrytera en arbetsgrupp med representanter för olika delar av det åländska samhället för det fortsatta arbetet med implementeringen av utvecklings- och hållbarhetsmålet. Inom samtliga delmål pågår utvecklings- och förbättringsarbeten som kan utläsas i de enskilda sektorernas redogörelse för måluppfyllelse.

2. Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället

Inga varaktiga framsteg kan nås i ett sammanhang präglad av konflikt och våld. Välgrundad mellanmänsklig tillit och fredliga relationer utgör grunden för långsiktig bärkraft.

Arbetet med färdplanen för tillits- och delaktighetsmålet har fortsatt. Vissa delmål och åtgärdsförslag har uppdaterats eller reviderats. Under år 2021 utsågs ny målansvarig och ny processledare. Under hösten bildades även ett team med representanter från olika delar av det åländska samhället.

Åtgärder som är genomförda under 2021 är diskrimineringsrapport, integrationsprogram, samhälls- och hälsokommunikationer, KST-implementering, äldre- och socialvårdslagsimplementering samt antagningskriterier till Ålands gymnasium. Åtgärder som är under arbete eller ännu inte påbörjade är jämställdhetsplaner, jämställd skola och fritid, medborgardialoger, integrationsprogram, jämställdhetsutbildning, barnrättskonsekvensanalys, jämställd föräldraledighet, äldre- och brukarperspektiv, öka intresse för demokrati, kommunala integrationsprogram, rättigheter för

personer med funktionsnedsättning, samrådsformer för projektfinansiering, ungdomsråd, samhälls- och hälsokommunikatör, välkomstcenter, tillgänglighetscertifiering, lika lön, uppföljning av jämställdhets- och likabehandlingsplaner, inkomstutjämningsystem samt social kreditgivning.

3. Allt vatten har god kvalitet

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på planeten. På Åland finns en utbredd insikt om betydelsen av ett friskt Östersjön med alla dess vikar, djupgröpar och ytvatten samt tillgången till friska sjöar för rent dricksvatten.

Under år 2021 har en utökad arbetsgrupp för haft två möten, med representanter från Ålands Natur & Miljö, Ålands Producentförbund, Mariehamns stad samt miljöbyrån vid landskapsregeringen. Den utökade arbetsgruppen har dessutom gemensamma möten med för att få momentum i genomförandet av åtgärder.

Information om vattenförbättrande åtgärder har under året presenterats i samarbete med Ålands Vatten och Landskapsregeringens kustvattendag. Genom framtagandet av Havsplanen och Vattenåtgärdsprogrammet med tillhörande miljörapporter, har vattenfrågorna lyfts och därmed medvetenheten ökat något hos näringar, privatpersoner, politiker och tjänstemän. Färdplanen med åtgärder är även kopplad till nya "Vattenåtgärdsprogrammet 2022 – 2027".

Vilka delmål har uppnåtts?

Den övergripande målsättningen för Mål 3 är att:

- Säkerställa vatten av god kvalitet och hållbar vattenhushållning. Målsättningen innebär även skydd och tillgång till vattentäkter.
- Säkerställa lagstadgad och vetenskaplig övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för att bedöma vattenkvaliteten.
- Tillhandahålla information om vattenvården och vattenmiljöns tillstånd samt förändringar för allmänheten.

Vilka åtgärder har vidtagits?

För att minska övergödningen i åländska vatten har fortsatt kartläggning, kunskapsinhämtning och ekonomiska resurser investerats inom olika vattenförbättrande projekt under året. En fortsatt kartläggning av grundvattentäkter på Åland har skett och så har en samverkan rörande Ålands VA-planer påbörjats.

Färdplanens nio delmål och 28 åtgärdsförslag som presenteras på barkraft.ax webbplats har under året uppdaterats. Åtgärder för detta beskrivs inom områdena fiskodling, jordbruk och avlopp. Dessa områden ses som de primära källorna för åländska förhållanden. Även belastningar och näringstillförsel från atmosfärisk deposition samt källor utanför åländska vatten påverkar vår vattenmiljö. Det krävs en bred ansats med många olika åtgärder inom de olika områdena för att åstadkomma en minskad övergödning och därigenom en god vattenmiljö till lägsta kostnad.

4. Ekosystem i balans och biologisk mångfald

Biologisk mångfald är en avgörande grund för jordens livsuppehållande system och vår nuvarande och framtida välfärd vilar på denna grund. Biologisk mångfald bidrar till ökad motståndskraft i ekosystemen.

Inom målet har en ny målsansvarig rekryterats och arbetet med revideringen av delmålen har påbörjats. En arbetsgrupp har tillsatts tillsammans med det tredje strategiska utvecklingsmålet om god vattenkvalitet. Som ett led i att få fler människor medvetna om biologisk mångfald och

biodiversitet har ett projekt med nya landskapsarter initierats. Under året har ett projekt tillsammans med muséet förevisade insekter och växter genomförts för att sprida information till samhället.

Vilka delmål har uppnåtts?

Naturvården har som övergripande målsättning att:

- Bevara livskraftiga populationer av våra ursprungsarter, däribland även kulturväxternas vilda släktingar.
- Skydda både naturliga livsmiljöer och artrika livsmiljöer skapade av traditionell hävd av jordbruksmark. Dessutom bör bevarandet av ursprungsarter av odlingsväxter och husdjur främjas.
- Minska skadlig påverkan av invasiva främmande arter samt återskapande av livsmiljöer för hotade arter samt restaureringsåtgärder för skadade biotoper.
- Måna om positiv utveckling av landskapsbilden. All planerad verksamhet genomförs med beaktande av dessa målsättningar. Arbetet med färdplanen renodlades till fem delmål som föreslogs antas i december 2021. Områden har införskaffats för verkställande och komplettering av Natura 2000-nätverket. Arbeta pågår med att införliva de ur naturvårdssynvinkel viktiga landskapsägda områden som naturreservat och Natura 2000 områden, vilket även är av vikt med tanke på de målsättningar som finns både internationellt och i utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Likaså blev det omfattande Life IP-projektet "Biodiversesea" godkänt i slutet av år 2021. Inom projektet ska marina områden norr och söder om Åland kartläggas, vilket bidrar dels med information till utformandet av ett utökat och bättre riktat naturskydd och underlag till olika utvecklingsprojekt i den marina miljön.

Förarbete för en ny naturvårdsförordning utarbetades under året. Inventeringar och kartläggningar på fasta Åland visade att saltört nästan helt har försvunnit på Åland. På Nåtö inventerades amfibier, fiskgjuse och havsörn. Arbeta sker för att minska predation på ejder tillsammans med jaktvården. Arbetet styrs av art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet.

Inget av delmål har uppnåtts under året.

Vilka åtgärder har vidtagits?

Arbetet från miljöbyråns sida har fokuserat på delmålet "Låg skadlig påverkan av invasiva arter". Ett projekt om invasiva arter bedrevs under sommaren och en sammanställning av information har distribuerats. Dessutom har ett projekt att utrota parkslide och vresros på Åland genomförts och uppföljning av resultatet sker under 2022. Under året utarbetades ett delmålsförslag om djur, växter och ekosystem. Färdplanarbetet slutfördes under året och publicerades på bärkraft.ax. Åtgärderna i färdplanerna baserade sig i huvudsak på art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet. Det identifierade behovet av att få ut information till allmänheten är även det en grund för åtgärderna. En utmaning i förverkligandet av delmålen är ekonomiska och personella resurser.

5. Attraktionskraft för boende, besökare och företag

Attraktionskraft förutsätter framåtrörelse. En annan förutsättning är en användning av ordet "vi" på ett välkomnande sätt: det är ett "vi" som är till för alla som vill bo och verka på Åland, och det är ett "vi" som öppnar upp för världen.

Under året har ny processledare rekryterats och tidigare målsansvarig avslutade sitt uppdrag 31 december 2021.

År 2030 har Åland en hög attraktionskraft både för boende och icke-boende, som destination och för företag.

Delmål:

- Åland ska ha 35 000 invånare.
- Åland ska ha 14 000 arbetsplatser i privata näringslivet.
- Åland ska ha 300 000 övernattande besökare årligen. *

* I kommersiell logianläggning. Besökare främst från närregionerna.

Vilka delmål har uppnåtts?

Attraktionskraftsmålet kan sägas vara summan av de övriga strategiska utvecklingsmålen plus de särskilda satsningar som görs för befolkningen, inflyttningen, besökarna och företagen. Delmålen är mycket ambitiöst ställda med målsättningen att uppnås år 2030.

Vilka åtgärder har vidtagits?

Färdplanen innehåller aktiviteter som pågår parallellt och genomförs av olika aktörer bl.a. att förädla berättelsen om Åland, samordningen av att välkomna nya ålänningar, målet att Mariehamn blir årets stadskärna år 2024, förstärkning av Högskolan på Åland med nya studieinriktningar och nya undervisningsverktyg, satsning på exportföretagande inom digitala tjänster, framtagning av grundmaterial och att öka kunnandet om strategisk fysisk strukturutveckling samt förbättrad landbaserad kollektivtrafik.

6. Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet

Åland ska vara klimatneutralt senast år 2035. Syftet är att leva upp till Parisavtalet och ta ansvar för kommande generationer. Samtidigt skapas nya tillväxtmöjligheter och stärkt konkurrenskraft. För att målet ska nås bör Åland uppfylla delmålen senast år 2030.

Under år 2021 omorganiserades Utvecklings- och hållbarhetsagendans arbetsgrupp för koordinering och rapportering. En målansvarig, en processledare och en ansvarig tjänsteman utsågs, vilka under året utvecklade verksamheten. Bland annat bildades ett i samhället brett förankrat team, vilket samlades några gånger under året.

Vilka delmål har uppnåtts?

Arbetet med de reviderade delmålen påbörjades under 2021 och godkändes samtidigt som målformuleringen ändrades. De nya delmålen för strategiskt utvecklingsmål 6 "Kraftigt minskad klimatpåverkan" lyder nu:

- 80 % lägre totala växthusgasutsläpp (exklusive övrig sjöfart **) jämfört med 2005
- 50 % lägre växthusgasutsläpp från vägtrafiken jämfört med 2005
- 100 % av elanvändningen kommer från fossilfria energikällor
- Ingen fossil uppvärmning av byggnader

*) Utsläppen av växthusgaser minskar och upptaget i kolsänkor ökar så att utsläppen senast år 2035 är högst lika stora som upptaget. Upptaget fortsätter därefter att öka medan utsläppen fortsätter att minska.

**) All sjöfart förutom skärgårdsfärjorna.

Målet att Åland ska vara klimatneutralt år 2035 är i kongruens med det nationella målet. Eftersom sjöfartens utsläpp hanteras på internationell och EU-nivå innehåller det nya målet endast det tidigare målet på 80 % lägre totala växthusgasutsläpp exklusive övrig sjöfart.

Vilka åtgärder har vidtagits?

I samarbete med Flexens Oy Ab utvecklade landskapsregeringen under 2021 en energiportal (<https://smartenergy.ax/live-matare/>) för att åskådliggöra Ålands elanvändning i realtid, men även för att följa upp delmålen och huvudindikatorerna. Energiportalen planeras att vidareutvecklas.

Trots pandemin upprätthölls och utvidgades både det lokala, nationella och nordiska kontaktnätet. Samarbetet kring projektet Smart Energy Åland fördjupades med Flexens Oy Ab och även med andra aktörer som tillhör nätverket inom projektet. Under året infördes ett nytt stöd för hållbar resurs användning inom näringslivet och stödet för elbilsladdare justerades. Rutinerna för hanteringen av de byggnads- och energirelaterade stöd som landskapsregeringen erbjuder privatpersoner och företag sågs över.

Resiliensmedel från EU avsattes under hösten för havsbaserad vindkraft och för solcellsparker. Arbetet med ett stödsystem för solcellsparker fortsätter under 2022. Projekt Sunnanvind för utveckling av de norra havsområdena för storskalig havsbaserad vindkraft formaliserades. Projektet är mycket omfattande och komplicerat. Under året utarbetade projektgruppen projektdirektivet och en plan på vilka aktiviteter som krävs för att projektet på bästa sätt ska kunna genomföras. Landskapsregeringen beställde en utredning från Villmanstrand-Lahtis tekniska universitet, vilken är en bra grund för planeringen av projektets vägkarta. Sunnanvind-projektet initierade samarbete med stamnätsbolagen och ministerier både i Finland och Sverige samt hade möten med tiotals branschaktörer. För en helt utbyggd havsbaserad vindkraftspark uppskattas de totala investeringarna uppgå till tiotals miljarder euro.

7. Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster

Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster är en tvärgående fråga, som bidrar till uppnåendet av samtliga sex övriga strategiska utvecklingsmål. Med konsumtion avses såväl privatpersoners, offentlig sektors, företags samt andra organisationers konsumtion av både varor och tjänster.

Vilka delmål har uppnåtts?

Utvecklings- och hållbarhetsrådet har efter beredning under året enats om följande delmål för strategiskt utvecklingsmål 7:

- Mängden avfall som uppkommer på Åland har minskat till max 1,2 ton per person per år
- Alla organisationer arbetar mot att deras varor, tjänster och inköp ryms inom de fyra hållbarhetsprinciperna
- Alla offentliga organisationer praktiserar hållbar offentlig upphandling
- Alla bygger och renoverar på ett hållbart sätt
- Nyttodjurens naturliga beteende främjas genom att deras naturliga behov som mat och rörelse tillgodoses
- Åtminstone 80 % av befolkningen har en resurssnål och återanvändande livsstil.
- Åtminstone 80 % av befolkningen äter en hälsosam kost enligt aktuella näringsrekommendationer.
- Åtminstone 80 % av befolkningen äter en stor andel lokalproducerade livsmedel.
- Alla reser och vistas utomlands på ett hållbart sätt.
- Åtminstone 80 % undviker att köpa varor som innehåller skadliga kemikalier.

Vilka åtgärder har vidtagits?

Utvecklingsmålets bredd och omfattning har krävt ett betydande utredningsarbete som grund för beslutet om delmålen. Inom ramen för hållbar konsumtion har en guide för hållbara offentliga inköp tagits fram. Stöd har beviljats inom ramen för hållbar resursanvändning i företag.

Strategisk hållbarhet och styrning

Respektive enhet och avdelning inom förvaltningen ansvarar för implementeringen av de sju strategiska utvecklingsmålen inom sitt verksamhetsområde. Avsikten är således att implementeringen sker inom ramen för ordinarie verksamhet och strukturer. Agendans mål och därmed utvecklings- och hållbarhetsperspektivet har beaktats i budgetarbetet så att de årliga budgetmålen står i överensstämmelse med de långsiktiga målen.

Förvaltningschefen ansvarar för hållbarheten i landskapsförvaltningens egen interna verksamhet. På basen av genomförd väsentlighetsanalys gällande den egna verksamhetens hållbarhetspåverkan har nedanstående sex hållbarhetsfrågor fastställts som väsentliga att följa upp.

- Upphandling
- Antikorruption
- Material
- Miljöbedömning av leverantörer
- Utbildning och kompetensutveckling
- Icke-diskriminering

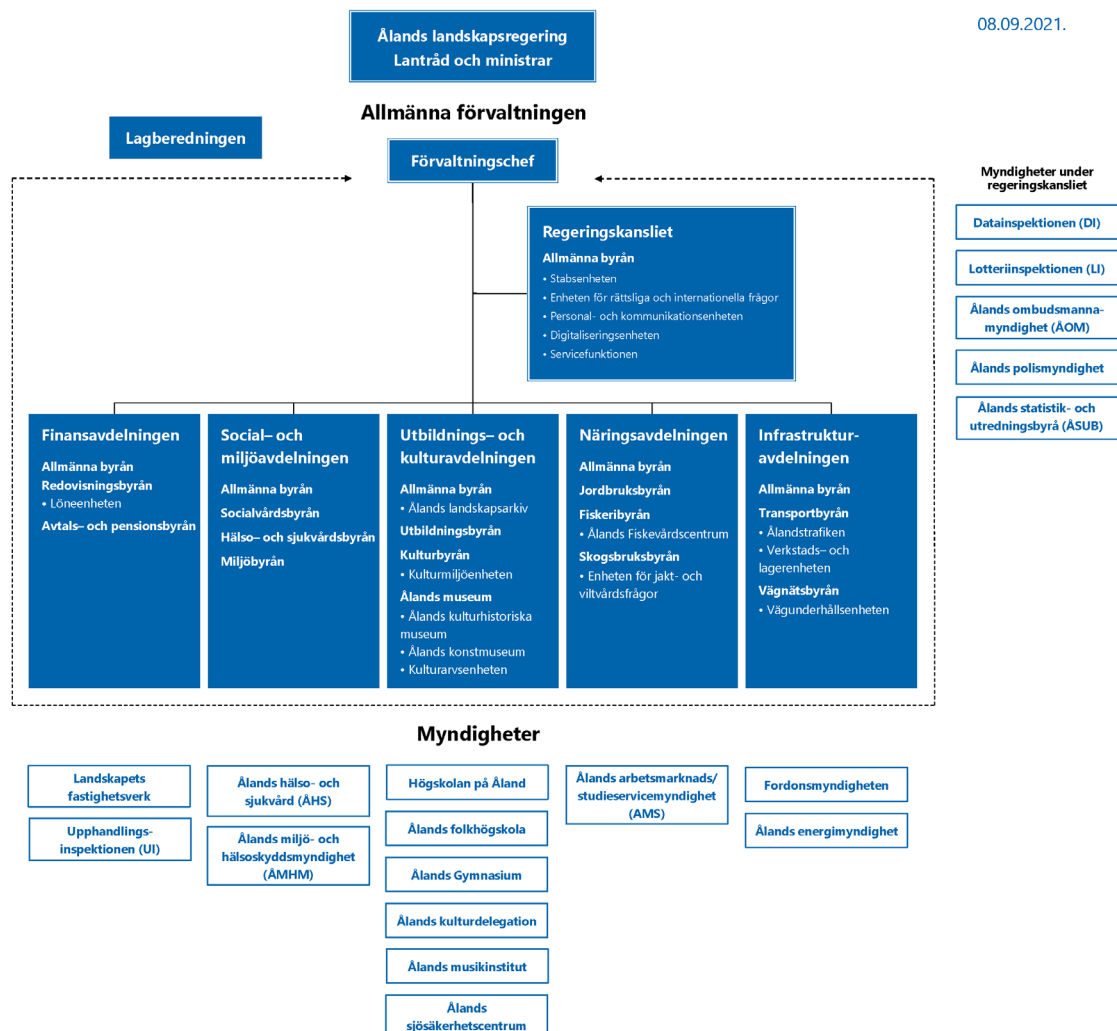
Avsikten är fortsättningsvis att ta fram nyckeltal, genomföra åtgärder och utveckla system för uppföljning på lämplig nivå för att systematiskt arbeta och följa upp dessa hållbarhetsfrågor.

För att frågorna ska kunna prioriteras i större utsträckning än vad som hittills skett krävs förutom styrning både dedikerade resurser och ett bredare kompetenslyft inom de specifika hållbarhetsfrågorna. Arbetet har under året fått stå tillbaka på grund av att fokus legat på bland annat hanteringen av covid-19 pandemin.

Landskapsförvaltningens organisation

Landskapsregeringens förvaltning består av allmänna förvaltningen och lagberedningen samt 17 underställda myndigheter.

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen.

Personalen

I detta kapitel redovisas nyckeltal för personalresurserna inom landskapsregeringens allmänna förvaltning och lagberedningen samt underställda myndigheter exklusive Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Landskapets fastighetsverk ingår inte i personalredovisningen.

Årsverken

Variationerna i personalstyrkan under året och andelen deltidsarbetande är orsaker till att årsverken bättre beskriver personalresurserna än antalet anställda ett visst datum. Ett årsverke motsvarar ett års heltidsarbete.

Antalet årsverken exklusive timavlönade, uppgick till sammanlagt 805,26.

	Kvinnor	Män	Totalt
Årsverken 2021	419,87	385,39	805,26
Fördelning i %	52,10 %	47,90 %	100 %

Årsverke = avlönade anställningsdagar angivna i kalenderdagar/366(deltidsprocenten/100)*

Deltidsarbete räknas om till årsverken i förhållande till deltidsprocenten (t.ex. en person som arbetar 50 procent hela året = 0,5 årsverken). Avlönade anställningsdagar kan vara både arbetade dagar eller frånvarodagar med lön (semestrar, sjukledigheter och andra ledigheter med lön). Timavlönade ingår inte i statistiken på grund av att kopplingen mot arbetade timmar ännu inte fungerar i personalrapporten. Uppskattningsvis motsvarar arbetade timmar av timavlönade ca 33 årsverken.

Årsverken per verksamhet	2020	2021
Allmänna förvaltningen		
Finansavdelningen	39,39	37,17
Infrastrukturavdelningen	79,38	90,47
Näringsavdelningen	40,21	38,92
Regeringskansliet	41,24	44,42
Social- och miljöavdelningen	26,38	24,72
Utbildnings- och kulturavdelningen	54,39	54,4
Lagberedningen	10,41	11,63
Totalt allmänna förvaltningen	291,4	301,74
Myndigheter med över 5 årsverken/myndighet		
AMS	25,53	28,37
Fordonsmyndigheten	13,96	13,94
Ålands polismyndighet	90,6	96,82
ÅMHM	37,7	37,75
ÅSUB	11,08	9,63
Högskolan på Åland	54,62	59,26
Ålands folkhögskola	13,43	13,47
Ålands gymnasium	207,69	211,75
Ålands musikinstitut	16	15,61
Ålands sjösäkerhetscentrum	8,35	10,19

Årsverken per verksamhet	2020	2021
Myndigheter med under 5 årsverken/myndighet		
Datainspektionen		
Lotteriinspektionen		
Upphandlingsinspektionen		
Ålands energimyndighet		
Ålands ombudsmannamyndighet		
Totalt myndigheter med under 5 årsverken	5,03	6,73
Totalt myndigheter	483,99	503,52

Myndigheter med under fem årsverken redovisas inte separat för att undvika redogörelser på individnivå.

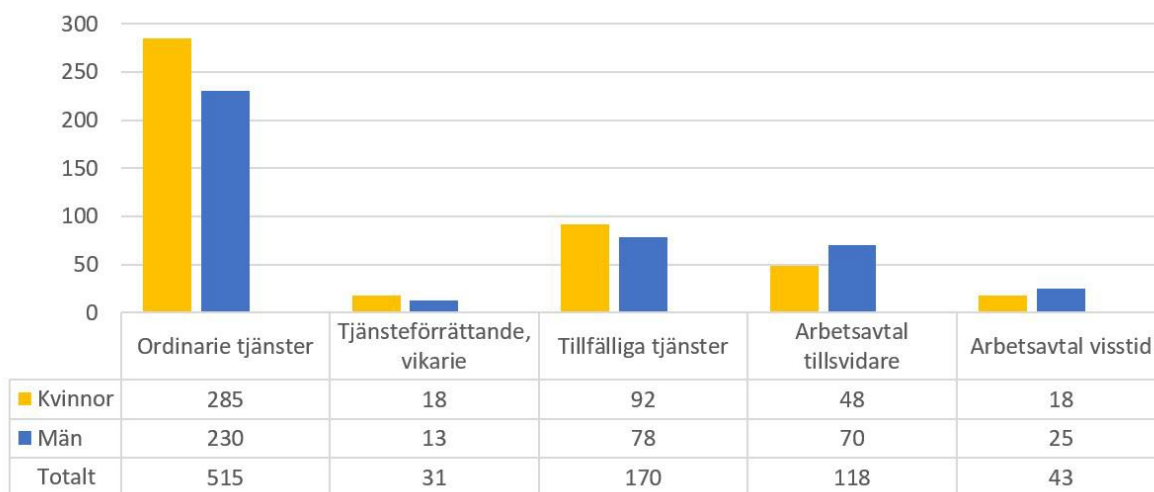
Anställda

Sista december 2021 hade sammanlagt 877 personer en anställning inom landskapsförvaltningen, vilket är fyra personer färre jämfört med samma tidpunkt föregående år.

Till antalet anställda räknas alla personer som har ett anställningsförhållande per den 31 december, även om de inte är i arbete på grund av exempelvis föräldraledighet eller sjukledighet. Även timavlönade ingår i statistiken om de har en anställning den sista december.

Antal anställda per den 31.12	2020	2021
Kvinnor	478	461
Män	403	416
Totalt	881	877

Anställda enligt anställningsform

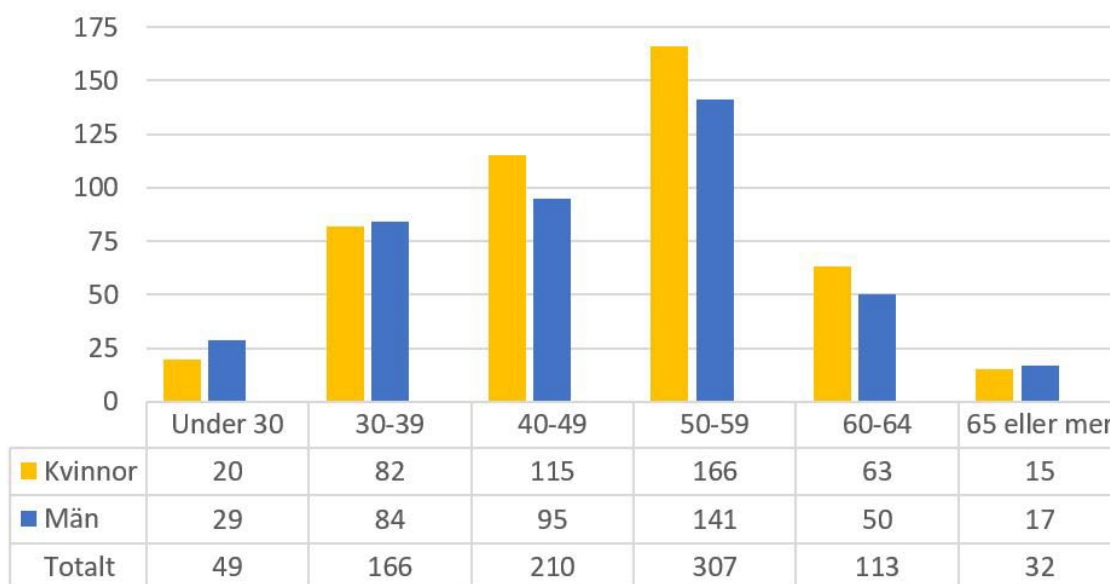
Majoriteten av personalen, 716 personer eller 82 procent, var anställda i ett offentligrättsligt anställningsförhållande s.k. tjänsteförhållande. Av dessa 716 personer var 72 procent ordinarie tjänstemän, 24 procent tillfälliga tjänstemän och fyra procent tjänsteförrättande, vikarie.

Arbetstagarna som är anställda i ett privaträttsligt anställningsförhållande, s.k. arbetsavtalsförhållande, utgjorde 18 procent av det totala antalet anställda.

Högskolepraktikanter

Landskapsförvaltningen hade elva högskolepraktikanter via AMS under år 2021, åtta kvinnor och tre män. Sju praktiserade inom allmänna förvaltningen (varav tre praktiserade i Bryssel), en på Ålands ombudsmannamyndighet, två på ÅSUB samt en på Högskolan på Åland.

Åldersstruktur

Medelåldern inom landskapsförvaltningen per den 31.12.2021 var 48,6 år.

Pensionsavgångar

Inom landskapsförvaltningen gick totalt 28 personer i ålderspension 2021, 13 kvinnor och 15 män. Den genomsnittliga åldern var 64 år och tre månader.

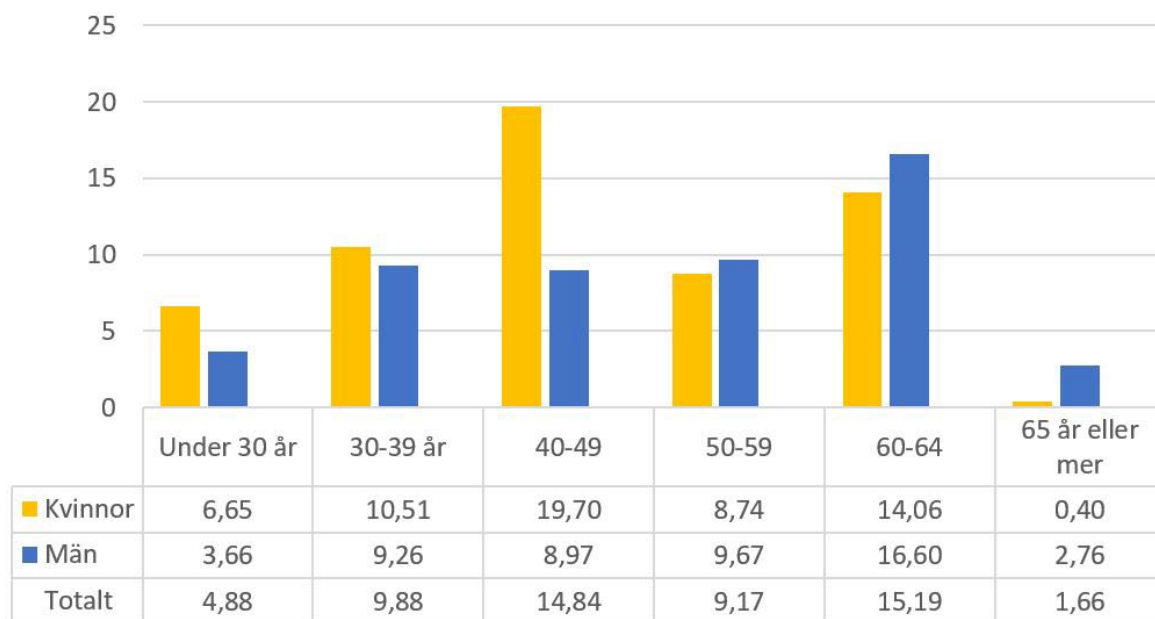
Ålderspension	2018	2019	2020	2021
Antal personer	16	25	19	28
Genomsnittlig ålder (år)	64,7	64,7	64,2	64,3

Hälsorelaterad frånvaro

Den hälsorelaterade frånvaron uppgick till 9 580 kalenderdagar år 2021, vilket motsvarar i genomsnitt 11,90 dagar/årsverke eller 10,92 dagar/anställd. Det har varit färre långtidssjukskrivningar jämfört med föregående år och sjukfrånvaro fyra dagar eller fler har minskat från i genomsnitt 8,79 dagar/anställd till 8,38 dagar/anställd. Kort sjukfrånvaro, högst tre dagar har även det minskat från i genomsnitt 2,65 dagar/anställd till 2,54 dagar/anställd.

Hälsorelaterad frånvaro i kalenderdagar	Kvinnor	Män	Totalt
Sjukfrånvaro, högst 3 dagar	1 503	726	2 229
Sjukfrånvaro, 4 dagar eller fler	4 100	3 251	7 351
Sammanlagt	5 603	3 977	9 580
Sammanlagt i genomsnitt/årsverke	13,34	10,32	11,9
Sammanlagt i genomsnitt/anställd	12,15	9,56	10,92

Hälsorelaterad frånvaro i genomsnitt/anställd = antalet sjukfrånvarodagar i kalenderdagar/antalet anställda den 31.12.

Hälsorelaterad frånvaro i genomsnitt/anställd = antalet sjukfrånvarodagar i kalenderdagar/antalet anställda den 31.12.

Företagshälsovård

Förutom den lagstadgade företagshälsovården klass I, erbjöds anställda vid landskapsförvaltningen sjukvård på allmänläkarnivå, klass II. Under år 2021 uppgick den totala kostnaden för företagshälsovård till 353.280 euro, vilket är en ökning med 1 procent från föregående år. Ersättningen från FPA uppgick till 174.493 euro vilket ger en nettokostnad på totalt 178.787 euro för år 2021.

Företagshälsovårdskostnader	2018	2019	2020	2021
Klass I	-153 008	-140 385	-165 779	-192 084
Klass II	-201 512	-185 154	-183 374	-161 196
Sammanlagt brutto	-354 520	-325 539	-349 153	-353 280
FPA-ersättning	197 706	185 763	183 418	174 493
Sammanlagt netto	-156 814	-139 776	-165 734	-178 787

Under året anmäldes totalt 37 arbetsolycksfall, vilket är en liten ökning från föregående år då 36 olycksfall anmäldes. Arbetsolycksfallen hanteras av arbetsgivaren och följs upp i samarbete med arbetarskyddet och företagshälsovården.

Personalkostnader

Personalkostnader	2018	2019	2020	2021
Löner och arvoden	-41 008 010,60	-42 543 820,07	-44 492 618,11	-46 211 180,94
Pensionspremier	-7 727 516,86	-7 722 830,38	-7 683 069,46	-8 043 638,20
Övriga lönebikostnader	-613 617,04	-507 795,94	-736 423,47	-884 221,80
Personalersättning	347 536,68	492 529,91	397 164,86	439 024,33
Personalerättelser	426 809,00	506 582,60	1 022 020,28	455 605,66
Periodiserad semesterlöneskuld (inkl lönebikostnader)	-258 436,40	-1 075 927,82	-940 911,53	55 704,69
Övriga periodiserade lönekostnader (inkl lönebikostnader)	-237 414,76	0	-181 183,99	-22 965,80
Löneutjämningsreservering	0	0	0	0
Sammanlagt	-49 070 649,98	-50 851 261,70	-52 615 021,42	-54 211 672,06

Sammanställningen omfattar Ålands landskapsregering inklusive lagtinget och underställda myndigheter men exklusive ÅHS.

Personalkostnaderna uppgick till 54.222.298 euro år 2021, vilket är en ökning med ca tre procent från föregående år. Ålands landskapsregerings beräknade semesterlöneskuld inklusive lönebikostnader uppgick till 8.884.503 euro per den 31 december 2021. Semesterlöneskulden minskade med 55.705 euro under år 2021.

Allmänna förvaltningen

Översikt

I årsredovisningen för 2021 är dispositionen förändrad på så sätt att avsnitten Risker och osäkerhetsfaktorer samt Intern styrning och kontroll nu presenteras gemensamt för allmänna förvaltningen. Detta är en skillnad från tidigare då verksamhetens olika delar redogjort för avsnitten separat.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Personal och arbetsbelastning

Flera delar av förvaltningen har tidvis haft svårt att rekrytera behörig och kompetent personal, vilket utgör ett allvarligt hot mot möjligheterna att bedriva en verksamhet med bibehållen hög kvalitet. Det är därför av största vikt att landskapsregeringen ytterligare fokuserar på åtgärder som bidrar till att göra landskapsregeringen till en attraktiv arbetsplats. Detta arbete bör resultera i arbetsvillkor som upplevs som attraktiva, men även löner som är konkurrenskraftiga.

Arbetsbelastningen är generellt hög, vilket leder till att man måste prioritera arbetsuppgifter hårt. Konsekvensen av hög arbetsbelastning och bristande resurser är att alla uppgifter inte kan utföras och att vissa uppgifter inte kan utföras inom rimlig tid. Arbetsmängden och komplexitet i förhållande till tillgängliga resurser utgör den enskilt största risken för möjlighet att fullfölja sina ålägganden. Ett återkommande problem för hela landskapsförvaltningen är att reformer fördröjs på grund av otillräckliga personella resurser. Exempelvis leder föråldrad lagstiftning till tolkningssvårigheter vid beslutsfattandet. En vanlig risk för verksamheten är också att samma personal ska sköta både linjearbete och stora projekt parallellt. Covid-19-pandemin har inneburit en mycket hög arbetsbelastning för vissa delar av förvaltningen.

Vissa delar av förvaltningen har under året haft en ovanligt stor personalomsättning där flera nyckelpersoner har lämnat. Situationen har varit särskilt utmanande då detta sammanfallit med längre sjukskrivningar och anställningsstopp. Vakanta tjänster innebär mer jobb för alla och särskilt för cheferna som därmed blir involverade i handläggning av ärenden eller helt får axla ytterligare en roll. Chefernas arbetsbelastning urholkar överlag möjligheterna till att leda och utveckla verksamheten på ett mer strategiskt plan. Det är i förlängningen en risk för verksamheten då ett gott ledarskap är centralt för en attraktiv arbetsgivare.

Enskilda tjänstemän hanterar komplexa och breda rättsområden, då arbetsbelastningen är hög har det i vissa fall lett till sjukskrivningar. Då en så stor del av verksamheten är kunskapsintensiv och starkt beroende av enskilda medarbetare är det särskilt viktigt att minimera risken med personberoende i så hög grad som möjligt, bland annat genom att arbeta med ökad transparens och kontinuitet.

En risk för verksamheten är att förvaltningen saknar kvartalsrapportering och en interkontrollplan.

Arbetsmiljön

Distansarbetet p.g.a. pandemin har för en del av personalen varit mycket slitsamt då det pågått så länge utan avbrott. Distansarbete har krävt ett anpassat ledarskap samtidigt som det varit svårare att ha en överblick över personalens mående, relationerna och gruppdynamiken.

Företagshälsovården har påtalat brister i den fysiska arbetsmiljön i Ålands museum som bara delvis åtgärdats. Vissa utrymmen är i behov av renovering, då personal utsätts för bland annat buller och ventilationsproblem. Även fuktskador har konstaterats i byggnaden.

Informationssäkerhet

Enligt säkerhetspolicy för allmänna förvaltningen är information en av förvaltningens viktigaste tillgångar och hanteringen av den är en viktig del av landskapsregeringens interna arbete. Trots detta och med tanke på att informationssäkerhet är en central fråga för allmänhetens förtroende för myndigheten sätts lite resurser på att utveckla arbetet med informationssäkerheten, exempelvis saknas dedikerade budgetmedel för säkerhetsarbetet.

Rättssäkerhet

Utveckling av åländska digitala administrativa system för utbildning i samarbete med riket krävs för att garantera åländska elevers, studerandes och vuxna medborgares rättsskydd. Ett digitalt utanförskap medför en rättsosäkerhet beträffande examen.

Livsmedelsproduktionen

Genomförandet av stödprogrammen riktade till lantbruket är avgörande för verksamhetsförutsättningarna inom livsmedelsproduktionen. Eventuella förseningar i EU:s godkännande av förslaget till CAP-strategiplanen påverkar näringen och förvaltningen då eventuella tillfälliga lösningar måste utarbetas.

Intern styrning och kontroll

Delegeringsbeslut och arbetsordning

Den interna styrningen och kontrollen inom allmänna förvaltningen är integrerad i verksamhetsprocesserna och bedöms vara välfungerande. Landskapsregerings delegeringsbeslut samt regeringskansliets, lagberedningens och avdelningarnas arbetsordningar uppdateras kontinuerligt för att motsvara kraven på en effektiv förvaltning. Delegeringsbeslutet anger fördelade uppgifter medan arbetsordningen anger budgetansvar för respektive tjänsteman med utnämnda ersättare. Dokumenten ger därmed en tydlig ansvarsfördelning. Allmänna förvaltningen följer båda dessa dokument väl och några problem med efterlevnaden har inte noterats.

En förutsättning för ett effektivt beslutsfattande är modern och uppdaterad lagstiftning. Utgående från lagstiftningen kan sedan mer detaljerade anvisningar för handläggning av ärenden tas fram. Av denna orsak har arbetet att uppdatera föråldrad lagstiftning prioriterats. Parallellt med att lagstiftningen uppdateras, utarbetas även anvisningar/handläggningsrutiner. Detta är dock ett långsiktigt arbete som kommer att fortgå under flera års tid eftersom arbetet är omfattande och måste ske parallellt med handläggningen av löpande ärenden.

Ärendehantering

Alla beslut förs in i landskapsregeringens system för ärendehantering.

Landskapsregeringens registratur sänder tre gånger per år ut listor över öppna ärenden till respektive enhet, avdelning och ansvarig minister. Berörda tjänstemän kontrollerar sedan vad det beror på att ärendena inte är avslutande och en motivering förs in i ärendehanteringssystemet. På så sätt följs öppna ärenden upp kontinuerligt. Dessutom får revisorn och förvaltningschefen en gång per år en lista över öppna ärenden inom förvaltningen. Revisorn får även listor över öppna ärenden rörande enskilda enheter eller avdelningar på begäran.

Upphandling och avtalshantering

Upphandlingen är decentraliserad så att olika verksamheter är upphandlande enheter. Det finns däremot ett centraliserat upphandlingsstöd för hela landskapsförvaltningen vid finansavdelningen, som ger ett praktiskt och juridiskt upphandlingsstöd.

Varje verksamhet ansvarar för sina egna ingångna avtal och avtalen läggs in i ärendehanteringssystemet för en enkel uppföljningsmöjlighet under avtalsperioden.

Pågående rättsprocesser som startats till följd av det uppsagda avtalet för totalentreprenad med hybridfärja samt tillhörande infrastrukturentreprenader på västra Föglö utgör en osäkerhetsfaktor. Det är i dagsläget svårt att överblicka och bedöma, hur dessa processer kommer att påverka organisationen framöver.

Vägplaner hör till det som ofta överklagas och rättsprocesserna tar i regel lång tid, med fördröjningar av projekt som följd. Planering och budgetering försvåras då man varken kan förutse vilka planer som kommer att överklagas eller när ett utslag från domstolen kommer. I samband med att vägplaner fastslås, beaktas och bemöts intressenternas argument i syfte att minska antalet besvär.

Kvalitetsutveckling

Regelbundna regeringskanslimöten, avdelningsmöten, byråmöten, enhetsmöten och arbetsgruppsmöten hålls för att stämma av att arbetet bedrivs i enlighet med fastställda mål och rutiner.

Fler chefer har upptäckt vikten av regelbunden enskild dialog med sina medarbetare, vilket är mycket positivt. Även de årliga medarbetarsamtalen med uppföljning är viktig för arbetsledningen. Avdelningarnas ledningsgrupper träffas regelbundet och avdelningscheferna har avstämningsmöte med ansvarig minister en gång i veckan. Ledningsgruppen för hela allmänna förvaltningen träffas varannan vecka.

Verksamhetsplanerna ser olika ut till innehåll och utformning. Systematiska riskbedömningar och åtgärdsplaner för hur man säkerställer en relevant riskhantering hanterar avdelningarna var för sig.

Enskilda enheter och avdelningar har särskilt tydliga externa krav på en omfattande kontroll, uppföljning genom årsrapporter, regelbunden revision av ärenden och system samt utvärdering vilket görs av antingen landskapsrevisionen eller externa aktörer. Andelen rättelseyrkanden eller besvär som har lett till ändrade beslut och beslut om återkrav är låg i förhållande till ärendevolymen. Sammantaget tillgodoser de tillämpade systemen kraven för att säkerställa lagligheten, att verksamhetsmålen uppnås på ett resurseffektivt sätt och att den finansiella rapporteringen är korrekt.

Regeringskansliet stöttar verksamheten i förvaltningsrättsliga frågor och uppmärksammar kontinuerligt de brister som uppmärksammas i syfte att uppnå en god kvalitet vid handläggningen av ärenden inom förvaltningen. Årligen hålls t.ex. kurser för nyanställda och övrig personal där bland annat grundläggande förvaltningsrätt och offentlighetslagstiftning ingår i syfte att höja personalens kompetens. Föreläsningarna är ett led i att säkerställa att det finns god kunskap inom förvaltningen om den förvaltningsrättsliga lagstiftning som utgör grunden för handläggning av ärenden.

Tjänstemän deltar kontinuerligt i fortbildning inom sina verksamhetsområden för att ta del av ny lagstiftning, anvisningar, utlåtanden, EU:s krav på uppföljning av EU-programmen och Skatteförvaltningens anvisningar för att säkerställa att bestämmelser, föreskrifter och beslut beaktas i arbetet.

Budget och uppföljning

De flesta delar av förvaltningen saknar sådana penningtransaktioner som är förknippade med stora risker, varför den interna styrningen och kontrollen till stora delar handlar om att säkra kvaliteten i beslutsfattandet och budgetuppföljning. Budget och kostnader följs kontinuerligt av de budgetansvariga utgående från rapportmöjligheterna i verksamhetsstyrnings- och budgetsystemet. Man tillämpar principen att två personer ska läsa igenom mer komplicerade beslutsförslag innan beslutet fattas. Syftet är att säkerställa en jämn och hög kvalitet i beslutsfattandet. Alla utgifter kontrolleras och godkänns också av två olika personer.

Anvisningar för upprättande av budget, verkställande av budget och uppföljning i årsredovisning revideras årligen för att beakta förändrade behov. Systemet för budget- och verksamhetsstyrning har bidragit till förbättrade möjligheter av styrning och kontroll gällande budgetering och måluppföljning.

Uppföljningen kan göras både på mål, åtgärder och olika objektstyper enligt behov (t.ex. budgetmoment, kostnadsställe, projekt, aktivitet och frikod). Därmed ges förvaltningen bättre möjligheter att göra en tillförlitlig bedömning av verksamheten och få en rättvisande bild av ekonomin. Försättningsvis behöver tillräckliga resurser avsättas för underhåll och utveckling av systemet. Utbildningar har hållits inom förvaltningen och ytterligare utbildningar planeras allt eftersom ny funktionalitet utvecklas och tas i bruk.

Styrning av budget, uppföljnings- och årsredovisningsprocesserna verkställs bland annat i budget och verksamhetsstyrningssystemet. Det sker genom att lägga upp processer och ansvariga, implementera start- och slutdatum och till användare tilldela uppgifter som utförs i systemet. För att uppnå en ändamålsenlig styrning har en behörighetsstyrningsmodell byggts upp.

Behörighetsmodellen inom budget- och verksamhetsstyrningssystemet vidareutvecklas kontinuerligt utgående från användarbehov och behov av styrning. Behörigheter tilldelas utifrån fastställda arbetsordningar, informationsbehov utgående från tilldelade arbetsuppgifter samt i förhållande till de system som integreras. Behörigheten styrs antingen direkt per anställd, position, enhet, byrå, avdelning eller annan struktur eller via definierade roller. Behörigheten tilldelas dels utgående från vilka processer och vilken funktionalitet användaren ska använda, vilken data användaren behöver se och vilka rapporter användaren har behov att se.

Ekonomiadministration

Fakturering och reskontra hanteras centralt från finansavdelningen. Förvaltningen ger finansavdelningen fakturerings- och betalningsunderlag.

I ekonomisystemet finns funktionalitet för att lägga upp mallar med behörigheter beroende på behov och ansvarsområde/uppgift. Tjänstemännen kopplas sedan till respektive mall för att på det sättet ge behörighet exakt till det data och den funktionalitet uppdraget kräver. Därmed styrs behörigheten på nivåerna databas, affärsenhet, dataregister, applikationer och operationer. I det elektroniska fakturahanteringssystemet styrs behörigheterna utifrån de fastställda arbetsordningarna.

Landskapsregeringen följer principen om separering av funktioner genom att dela upp arbetsuppgifter så att s.k. farliga arbetskombinationer inte förekommer. Det görs t.ex. genom att en tjänsteman som deltar i verkställandet av utbetalningar i banksystemet inte har behörighet att uppdatera uppgifter i leverantörsregistret eller registrera in utbetalningar i reskontran. Därutöver kan inte en tjänsteman ensam verkställa utbetalningar.

Kundfakturor och påminnelser hanteras centraliserat. Indrivningsärenden sker, beroende av ärende, antingen av inkassobyrå eller av landskapsfogdeämbetet. Åtskillnad mellan funktioner tillämpas, t.ex. den som bokför inbetalningar sköter inte kundfakturering.

Alla leverantörsfakturor skannas in och attesteras i fakturahanteringssystemet. Atteststrätten i systemet följer budgetanvisningarna och arbetsordningarna. Varje förvaltningsenhet granskar att fakturorna motsvarar beslut och beställningar och att de belastar rätt budgetmoment.

Finansavdelningen utför stickprovsbaserade kontroller på fakturorna i fakturaflödena enligt riskbaserade urval under året för att säkerställa en korrekt fakturahantering med avseende på betalningsmottagare, budget och moms.

Regeringskansliet

Översikt

Genom framtagandet och implementeringen av landskapsförordningen (2020:127) om landskapsregeringens allmänna förvaltning har regeringskansliets två budgetuppdrag att bilda digitaliseringsenheten respektive stabsenheten fullföljts. Samtliga nödvändiga beslut rörande tjänster, omplacering av personal och hantering av administrativa funktioner är verkställda. Genom digitaliseringsenheten finns nu en grund för att centralisera, samordna, förvalta och förstärka förvaltningens digitala verksamhetssystem samt förstärka beställarrollen och den strategiska utvecklingen av förvaltningens digitalisering. Genom stabsenheten har samordningen samt arbetet med att bistå landskapsregeringen och skapa bättre stödfunktioner förstärkts.

Lagstiftningsprojekt

Arbetet med att förnya lagstiftningen inom rättsliga och internationella enhetens ansvarsområde har fortgått under året. Den nya offentlighetslagen trädde i kraft den 1 januari 2022. Ett av de större projekten under året har varit arbetet med att revidera näringsrätts- och jordförvärvslagstiftningen. I syfte att förnya näringsrättslagstiftningen föreslås en helt ny landskapslag om näringsrätt och näringstillstånd. Ärendet överlämnades till lagberedningen i januari 2021 och ett lagförslag lämnades till lagtinget i december 2021. En lagstiftningspromemoria med förslag till ändring av jordförvärvslagstiftningen sändes till lagberedningen i november 2021.

Arbetet med att revidera landskapslagen om resebyråreelser påbörjades under år 2018 men har på grund av resursbrist inte kunnat slutföras under år 2020, varför arbetet återupptogs igen under 2021. Ärendet överfördes till lagberedningen i maj 2021 och ett lagförslag sändes på remiss hösten 2021. Ett lagförslag överlämnades till lagtinget i januari 2022.

Under året har även föreslagits en mindre ändring av postlagen rörande ändrade kvalitetsnormer för samhällsomfattande tjänster samt förtydligad lagstiftning angående postutdelning för funktionshindrade. En lagstiftningspromemoria rörande detta översändes till lagberedningen i februari 2021.

I augusti 2021 överlämnades en lagstiftningspromemoria till lagberedningen rörande en ändring av vallagen i syfte att avvakta med genomförandet av internetröstning och förenkla förfarandet med brevröstning.

Ändringar av kommunstrukturlagen trädde i kraft den 1 juni 2021. Förändringarna innebar en riktningförändring från de tidigare bestämmelserna om fyra storkommuner till ett normalläge utgående från dagens 16 kommuner. Föreslagen lagstiftning med kriterier och regler som ska gälla när en kommun befinner sig i synnerligen svår ekonomisk ställning är på remiss hos kommuner och kommunalförbund.

Personal

Landskapsregeringen strävar till att kunna rekrytera och behålla professionell och motiverad personal genom att erbjuda anställningstrygghet och bra personalförmåner.

Friskvård

I syfte att upprätthålla och förbättra personalens hälsa och välbefinnande erbjuds anställda inom landskapsregeringen möjlighet till subventionerad friskvård så som subventionerade motionsaktiviteter, kulturaktiviteter och subventionerad massage. Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för friskvården för allmänna förvaltningens personal. Målsättningen för 2021 var att bibehålla eller öka nyttjandegraden av friskvårdsförmånerna.

Under året nyttjades friskvårdsförmån till ett värde av 46.699 euro eller i genomsnitt 155 euro per anställd, vilket var något högre än år 2020.

Även den subventionerade massagen utnyttjades något högre år 2021. Personalen subventionerades 10 euro/behandling och kostnaderna uppgick totalt till 6.470 euro, vilket motsvarar i genomsnitt 20 euro eller två massagetillfällen per anställd.

Utbildning

Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för att allmänna personalutbildningar arrangeras i enlighet med de områden som fastställs i allmänna förvaltningens utbildningsplan. Coronapandemin medförde dock att flertalet planerade utbildningar ställdes in även under år 2021.

Under året erbjöds personalen att ta del av olika webinarier som arrangerades av andra samarbetspartners och det anordnades bland annat utbildningar i självstyrelsens grunder, självstyrelsens historia, allmän brandkunskap och första hjälp. Utbildningen i självstyrelsens historia spelades även in så att fler kunde ta del av den.

Förutom personalutbildning som samordnas av personal- och kommunikationsenheten har anställda möjlighet till yrkesspecifik utbildning som bekostas av respektive avdelning. Allmänna förvaltningens kostnader för utbildning, både allmän samt yrkesspecifik uppgick till ca 34.227 euro eller i genomsnitt 114 euro per anställd.

Arbetsvälbefinnande

För att mäta arbetsvälbefinnandet inom allmänna förvaltningen och för att följa upp den psykosociala arbetsmiljön genomförs årligen i månadsskiftet oktober—november en enkät via KivaQ. KivaQ-index är medeltalet för enkätens sju standardfrågor och ett sätt att följa med utvecklingen av arbetsvälbefinnandet. Svarsprocenten 2021 sjönk till 71,1 jämfört med 78,0 under 2020.

Årets KivaQ-index var 7,55, vilket är 0,02 lägre jämfört med föregående år.

Enkätundersökning, arbetsvälbefinnande	2017	2018	2019	2020	2021
KivaQ-index	7,72	7,61	7,47	7,57	7,55

Kommunikation

Regeringskansliet ansvarar för att utveckla och främja en hållbar kommunikation och information internt och externt. Området är brett och mångfacetterat. Det strategiska arbetet ska till stor del bestå av att skapa struktur över vad som ska kommuniceras både internt och externt.

Med anledning av covid-19-pandemin och rekommendationerna om distansarbete, har landskapsregeringen under år 2021 fortsatt att till stor del använda sig av digitala verktyg och kanaler i sin kommunikation både internt och externt.

Under året har kommunikationssamordnaren arbetat 50 procent inom projektet Åland 100, kommunikationsstrategin har uppdaterats och det har hållits en utbildning inom mediehantering.

Digitalisering

Digitaliseringsenheten bildades den 1 januari 2021 med nio anställda som förflyttats till enheten samt så har en ny tjänst som IT-chef och enhetschef inrättats. Utöver att ha samordnat administrationen av gemensamma informationsteknologisystem som tidigare varit spridda i förvaltningen så har en ny jaktportal utvecklats och lanserats under år 2021. Jaktlag kan nu administreras digitalt och jägare kan betala för sina jaktkort genom integrationen med PayTrails betalningslösning. Digitaliseringsenheten har även aktivt arbetat med berörda i projektet "Ålandstrafikens digitaliseringsresa" för att förnya och ta fram digitala tidtabeller och lösningar för Ålandstrafiken.

Ett tydligt exempel på klara samordningsvinster där alla som nu arbetar med digitaliseringsfrågor är samlade vid en enhet är den webbaserade GIS-plattformen där användarnas behov avseende karttjänster, funktionalitet och innehåll tillgodoses. För ansökan och handläggning av skogsärenden har t.ex. ett nytt webbkartbaserad formulär tagits i bruk. Kartstöd har också integrerats i den nya

jaktportalen och i projektet "Ålandstrafikens digitaliseringsresa". Under år 2021 har digitaliseringsenheten därtill utvecklat ett stort antal e-formulär så att data direkt förs över till landskapsregeringens ärendehanteringssystem utan onödigt manuellt arbete och där en elektronisk hantering av ansökningar av olika slag från allmänheten möjliggörs.

Avslutningsvis så har covid-19-pandemin genom t.ex. distansarbetet synliggjort behovet av processer och system för informationssäkerhet där ett omfattande arbete har gjorts under 2021 genom att införa tvåfaktorautentisering. En särskild arbetsgrupp är också tillsatt i frågan och deras arbete är en förutsättning för arbetet inom digitaliseringen. Lagtinget kommer att få ta del av det samlade arbetet inom informationssäkerhet och digitalisering genom ett separat digitaliseringsmeddelande.

Ålandskontoret i Helsingfors

För att förbättra kommunikationen mellan Åland och övriga Finland har Ålandskontoret i Helsingfors deltagit olika nätverk, möten och koordineringen av studiebesök till Åland.

För att stärka Ålandsbilden och att synliggöra Åland har informationstillfällen om Ålands självstyrelse hållits. Åland 100 aktiviteter har ordnats, Åland 100 i Fredrikshamn verkstälts, seminarium i samarbete med Folktinget kring svenskan på arbetsmarknaden genomförts och en diskussion om samhällsekonomi vid den nordiska hubben i Helsingfors i samband med COP 26 verkstälts. SuomiAreena i Björneborg ställdes in och flera andra planerade aktiviteter har tyvärr inte kunnat genomföras p.g.a. covid-19-pandemin.

Val

Landskapsregeringen har som en del i förberedelserna inför kommande val beslutat att inleda arbetet med att revidera vallagen så att möjligheterna till förtidsröstning via internet för väljare som är bosatta utanför Åland tas bort. Förfarandet för brevröstning ses också över så att ansvaret att distribuera brevröstningshandlingar tas över av landskapsregeringen. Ytterligare föreslås det specificeras att brevröstningshandlingar tidigast kan beställas tre månader före valdagen och fram till och med tio dagar före valdagen.

Främjande av jämställdhet

Ökad jämställdhet och nolltolerans mot våld i nära relationer bidrar till att uppfylla strategiskt utvecklingsmål 1 om välmående och mål 2 om delaktighet i utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. Det är en lång process att bygga upp ett bärkraftigt, jämställt och demokratiskt Åland och därför krävs en aktiv jämställdhetspolitik. Arbetet med jämställdhet och jämlikhet har år 2021 skett genom flera olika åtgärder inom integrationssamordning, ungdoms-, demokrati- och hbtqia-arbete samt jämställdhetsarbete med särskilt fokus på våld i nära relationer.

Jämställdhetsintegrering är den övergripande strategin som används för att nå de jämställdhetspolitiska målen. Under år 2021 har arbetet fortsatt med att utveckla jämställdhetsintegreringen inom förvaltningen och utbildningstillfällen har ordnats.

Åland har deltagit i det nordiska samarbetet på jämställdhets- och hbtqia-området.

Ungdomspolitik

Åland har deltagit i Nordbuk, Nordiska barn- och ungdomskommittés möten. Nordbuk är ett rådgivande organ i nordiska och internationella barn- och ungdomspolitiska frågor. Ändrade stadgar möjliggör numera inval av ungdomsrepresentanter från Färöarna, Grönland och Åland.

Främjande av integration

Ett aktivt och framgångsrikt integrationsarbete resulterar i rättvisa, demokrati och vinster för det åländska samhället. Uppdrag och ansvarsfördelning beskrivs närmare i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration. Landskapsregeringens åtgärder konkretiseras i "Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2020—2023". Integrationsfrågor berör flera olika politikområden

och inkluderar exempelvis insatser inom kultur, fritid och utbildning, arbetsmarknad, social-, hälso-, sjukvård samt arbetet mot diskriminering. Aktuella hållbarhetsmål är särskilt de strategiska utvecklingsmålen 1 och 2 om delaktighet, välmående och tillit. Fokus läggs även på mål 5 och 7 om inflyttning, attraktionskraft och en hållbar produktion; tillvaratagande av kompetenser och information om rättigheter och skyldigheter på arbetsmarknaden för att förebygga och motverka utnyttjande av människorna.

Under året avslutades det treåriga AMIF-projektet ”En säker hamn – kraftsamling för kommuner, myndigheter och tredje sektorn för att utveckla samarbetet vid flyktingmottagning och integration på Åland”. En slutrapport och extern revision gjordes år 2021.

Landskapsregeringen har arbetat vidare med lagstiftningsförberedelser kring fonderna inom området för inrikes frågor under programperioden 2021—2027, så att åländska aktörer även under den nya programperioden ska kunna söka medel på samma sätt som övriga Finland från bland annat EU:s asyl-, migration och integrationsfond. Åland har representation i AMIF:s övervakningskommitté.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	160 476,88	92 500,00	-67 976,88	173,5%
Avgiftsintäkter	162 405,24	101 000,00	-61 405,24	160,8%
Erhållna bidrag	311 966,15	262 140,00	-49 826,15	119,0%
Övr verksamh intäkt	144 321,97	219 000,00	74 678,03	65,9%
Summa Verksamhetens intäkter	779 170,24	674 640,00	-104 530,24	115,5%
Personalkostnader	-2 754 520,96	-2 474 822,21	279 698,75	111,3%
Köp av tjänster	-2 506 550,36	-4 395 083,00	-1 888 532,64	57,0%
Material förnödenh	-221 761,23	-339 460,00	-117 698,77	65,3%
Övr verksamh kostn	-1 183 928,75	-1 327 275,00	-143 346,25	89,2%
Summa Verksamhetens kostnader	-6 666 761,30	-8 536 640,21	-1 869 878,91	78,1%
Övr ink o kap överf	178 175,00	178 000,00	-175,00	100,1%
Summa Intäkt ink o kap	178 175,00	178 000,00	-175,00	100,1%
Summa Intäkt ink o kap öv	178 175,00	178 000,00	-175,00	100,1%
Övrigt näringsliv	-50 000,00	-50 000,00	0,00	100,0%
Övriga ink kap överf	-2 147 365,58	-2 866 718,01	-719 352,43	74,9%
Summa Utgift ink o kap öv	-2 197 365,58	-2 916 718,01	-719 352,43	75,3%
Summa Kostn ink o kap öv	-2 197 365,58	-2 916 718,01	-719 352,43	75,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-7 906 781,64	-10 600 718,22	-2 693 936,58	74,6%
Summa Årsbidrag	-7 906 781,64	-10 600 718,22	-2 693 936,58	74,6%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-7 906 781,64	-10 600 718,22	-2 693 936,58	74,6%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-7 906 781,64	-10 600 718,22	-2 693 936,58	74,6%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
21500 Kommunikationsverksamhet	-37 371,70	-1 835,79	9 210,90	5 965,17
21520 Ålandskontoret, Stockholm	0,00			
23000 Valkostnader	-12 351,76	-155 841,86	0,00	
23200 Stöd till politisk verksamhet	-16 825,00	-1 359,36	-10 667,83	-17 411,04
24000 Brand- och räddning	-20 551,87	-24 124,47	-37 829,28	-26 988,54
24010 Landsk stöd materialanskaffn	-410 773,15		-414 766,62	
25000 Utbildn,företagshälsov,arbetar	-221 308,69	-301 818,68	-262 813,27	-334 901,16
25210 Serviceverksamhet	-303 020,19	-297 227,81	-281 033,60	-257 153,09
26000 Regeringen övriga kostnader	-325 061,11	-351 274,67	-231 333,66	-300 860,46
26099 Ofördelat resursanslag			-922 070,83	-50 000,00
26500 Konsumentskydd	-17 765,82	-22 038,16		-964,48
27000 Radio- o TV-verksamhet	0,00	0,00	-398 326,59	-2 312 933,27
Summa 2100_7 Reg.kansliet allm by	-1 365 029,29	-1 155 520,80	-2 549 630,78	-3 295 246,87
21010 Regeringskansliet, verksamhet	-2 201 224,22	-2 163 861,84	-3 149 294,94	-3 106 399,00
21510 Ålandskontoret, Helsingfors	-44 634,90	-53 843,91	-45 861,25	-45 908,12
22000 Främjande av jämställdhet	-105 743,40	-81 393,10	-61 044,30	-69 247,57
22500 Främjande av integration	-51 078,85	-39 008,38	15 715,12	8 674,91
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	-156 876,55	-152 332,78	-127 047,12	-130 107,20
26004 Ålandsdelegationen	-4 694,87	-8 930,12	-3 707,31	-4 772,80
26006 Nordiska skärgårssamarbetet				0,00
Summa 2101 Stabsenheten	-2 564 252,79	-2 499 370,13	-3 371 239,80	-3 347 759,78
21200 Digitalisering o inform teknol				-1 334 952,51
Summa 2104 Digitaliseringsenhet				-1 334 952,51
26002 Central Baltic 2014-2020	-148,02	3 154,95	3 065,58	37 300,12
26005 Central Baltic 2021-2027				33 877,40
Summa 2106 Enh rättsl o interna	-148,02	3 154,95	3 065,58	71 177,52
Summa 2100 Regeringskansliet	-3 929 430,10	-3 651 735,98	-5 917 805,00	-7 906 781,64

Utfallet för regeringskansliet är inte jämförbart med tidigare år med anledning av att alla medel kopplade till informationsteknologi och personalkostnader från och med den 1 januari 2021 finns under regeringskansliet i och med bildandet av digitaliseringsenheten. Fondstöd från AMIF-fonden samt övrig medfinansiering för projektet "En säker hamn" betalades till viss del ut retroaktivt år 2021 och intäkterna, likt åren 2018—2020, syns på budgetmoment 22500 integration medan personalkostnaderna för projektet belastar budgetmoment 2100 Regeringskansliet.

Målsättningar

Främjande av jämställdhet

Mål: Fortsatt implementering Agenda för jämställdhet 2019—2030

Förverkligande: Agendan har konkretiserats som en integrerad del i landskapets budget med prioriteringar av fokusområden i enlighet med de strategiska målen i agendan. Implementering av handlingsplanen för hbtqia-personers lika villkor i det åländska samhället (2019—2025) har fortsatt. Samarbeten har startats med aktörer inom fritidssektorn, tredje sektorn och med dem som i arbetet möter våldsutsatta (Istanbulkommittén).

Projektet "En jämställd vardag fri från sexualiserat våld" sker i samarbete med fritidssektorn och projektet Jämställd skola och fritid. Ett mål är att ta fram metoder, mallar och checklistor för att stärka arbetet mot sexualiserat våld vilket påbörjades med fyra pilotföreningar och fortsätter under år 2022.

Könsuppdelad statistik, fakta och kunskap är en förutsättning för att förstå hur jämställdhet eller ojämställdheten ser ut på Åland. Publikationen På tal om jämställdhet — Åland 2021 utkom under året som ett samarbete mellan Ålands landskapsregering och Ålands statistik och utredningsbyrå. Arbetet med att ta fram och implementera indikatorer för jämställdhet fortsätter under år 2022. En budgetbilaga med genusstatistik på området unga kvinnors och mäns hälsa och livsvillkor sammanställdes av ÅSUB och ligger till grund för politiksatsningar för år 2022.

Under år 2021 genomfördes en sektorsövergripande utbildning i "HBTQIA – livsvillkor och lika behandling" och en tredelad föreläsningsserie om representation i politik och bland förtroendevalda.

Mål: Fortsatt implementering av nolltolerans i nära relationer 2020—2030

Förverkligande: Landsskapsregeringen inledde arbetet för ett mer målinriktat och samordnat arbete mot våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor. Särskilt angeläget har varit att utveckla våldsförebyggande insatser.

En kommitté tillsattes för tiden 2021—2023, med uppdrag att implementera och följa upp Istanbulkonventionen. I kommittén ingår berörda myndigheter och representanter för landskapsregeringen. Kommitténs uppdrag att öka samverkan med berörda myndigheter och med tredje sektorn för implementering och uppföljning av Istanbulkonventionen. Samarbete för kompetensutveckling på området har skett med bland andra Alternativ till Vold i Norge och Nationellt Centrum för Kvinnofrid i Sverige.

Främjande av integration

Mål: Stöd och rådgivning till kommuner, Kommunernas socialtjänst och tjänstemän samt kompetenshöjande och samordnande insatser

Förverkligat: Seminarier, rundabordsdiskussioner, informations- och rådgivningsinsatser har genomförts riktade till såväl den offentliga sektorn som den tredje sektorn. Under året har arbetet med att kartlägga, återkoppla och informera om kommunernas lagstadgade integrationsfrämjande uppdrag fortgått.

Mål: Upprätthålla och utveckla informationskontoret Kompassen och dess hemsida. Ta fram och publicera material med basinformation om det åländska samhället.

Förverkligat: Informationskontorets verksamhet har fortgått och utvecklats under året. Kompassen utökade öppettiderna och tog över uppdraget att samordna och administrera bokningen av Samhälls- och hälsokommunikatörer. Basinformation kring flera områden har tagits fram och finns publicerat på Kompassens hemsida och går att få muntligen på flera språk via utbildade samhälls- och hälsokommunikatörer. Hemsidan www.kompassen.ax har gått från en statisk hemsida till en interaktiv med informationsfilmer, samhällsinformation, vanliga frågor och svar.

Mål: Revidering av integrationsprogrammet 2020—2023.

Förverkligat: Revidering av landskapsregerings integrationsfrämjande program har varit kopplat till uppdateringar av EU-program och nationella program. Båda var försenade och det nationella programmet uppdaterades inte inom år 2021. Senareläggs.

Mål: Erbjudna verktyg för att främja delaktighet och goda relationer samt motverka främlingsfientlighet och diskriminering.

Förverkligat: Landskapsregeringen är medutgivare av den Mångkulturella almanackan och det tillhörande arbetsverktyget Pedagogiska pärlor som syftar till att öka förståelsen för olika kulturer

och traditioner. Landskapsregeringen har även medverkat vid föreläsningar för exempelvis gymnasieklasser, tredje sektorn, samt under vänutbildningar. I samarbete med öppna högskolan har fortbildning köpts in gällande bättre kommunikation och bemötande. Fortbildningen riktar sig till tjänstemän, skol- och barnomsorgspersonal samt vårdpersonal och erbjuds under vårterminen 2022.

Mål: Bjuda in fokusgrupper för att diskutera utifrån teman i landskapsregeringens program för integrationsfrämjande

Förverkligat: Under året har det ordnats två tillfällen med fokusgrupper.

Mål: Flyktingmottagandet på Åland genomförs på bästa möjliga sätt. Säkerställande av att allt material som tagits fram inom ramen för EU-projektet "En säker hamn" finns tillgängligt för kommuner, ÅHS och andra aktörer.

Förverkligande: Målet är förverkligat i möjligaste mån. Materialet har distribuerats till projektets samtliga samarbetspartners och finns fördelat på landskapsregeringens, Kompassens och ÅHS hemsida.

Personal

Mål: Bibehålla eller öka nyttjandegraden av friskvårdsförmånerna.

Förverkligat: Under året nyttjades friskvårdsförmån till ett värde av 46.699 euro eller i genomsnitt 155 euro per anställd, vilket var något högre än år 2020.

Mål: Minska antalet sjukfrånvarodagar och sänka sjukvårdskostnaderna jämfört med år 2020.

Förverkligat: Antalet sjukfrånvarodagar minskade med 0,51 dag/anställd och sjukvårdskostnaderna minskade med 22.178 euro jämfört med år 2020.

Nyckeltal

Registrerade ärenden	Registrerade	Pleni, ensk.	Tjm, Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
Regeringskansliet					
Allmänna byrån	180	71	151	1	2
Enheten för rättsliga ärenden	1 020	222	714	67	88
Personal- och kommunikation	8	4	4	0	0
Stabsenheten	20	24	1	0	1
Servicefunktionen	0	0	0	0	0
Digitaliseringsenheten	21	12	1	3	5
Regeringskansliet totalt	1 249	333	871	71	96
Finansavdelningen					
Allmänna byrån	253	129	123	44	45
Redovisningsbyrån	9	2	4	1	1
Avtals- o. Pensionsbyrån	573	52	624	15	29
Finansavdelningen totalt	835	183	751	60	75
Social- och miljöavdelningen					
Allmänna byrån	85	33	96	0	0
Socialvårdsbyrån	101	88	24	1	1
Hälso- och sjukvårdsbyrån	253	137	170	10	17
Miljöbyrån	212	88	92	38	50
Social- och miljöavd. totalt	651	346	382	49	68

Registrerade ärenden	Registrerade	Pleni, ensk.	Tjm, Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
Utbildnings- o kulturavdelningen					
Allmänna byrån	133	4	219	4	5
Ålands landskapsarkiv	6	6	0	4	13
Utbildningsbyrån	244	102	240	16	19
Kulturbyrån	62	42	15	18	23
Kulturmiljöenheten	175	20	122	4	8
Ålands museum	19	4	14	0	4
Ålands kulturhistoriska museum	2	0	2	0	0
Ålands konstmuseum	1	0	0	1	1
Kulturarvsenheten	10	0	10	0	0
Utbildnings- o kulturavd.totalt	652	178	622	47	73
Näringsavdelningen					
Allmänna byrån	229	39	407	13	17
Jordbruksbyrån	836	13	2 716	53	94
Fiskeribyrån	104	15	155	5	12
Skogsbruksbyrån	1 271	1	1 335	1	5
Jakt- och viltvårdsenheten	287	6	284	14	15
Näringsavdelningen totalt	2 727	74	4 897	86	143
Infrastrukturavdelningen					
Allmänna byrån	1 099	126	846	82	96
Transportsbyrån	114	100	29	24	35
Vägnätsbyrån	279	66	178	45	101
Infrastrukturavdelningen totalt	1 492	292	1 053	151	232
Lagberedningen totalt	101	107	39	7	13
Allmänna förvaltningen totalt	7 707	1 513	8 615	471	700

Registrerade ärenden allmänna förvaltningen totalt	Registrerade	Pleni ensk.	Tjm Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
2017	7 363	1 236	7 476	301	616
2018	8 801	1 698	11 472	761	1 023
2019	7 058	1 160	9 138	249	450
2020	7 252	1 406	8 168	406	700
2021	7 707	1 513	8 615	471	700

Registratur och reception	2017	2018	2019	2020	2021
Registrerade ärenden ÅLR					
Kvinnor			1 317	1 091	1 246
Män			2 143	2 103	2 578
Övrigt			3 598	4 058	3 883
Registrerade ärenden totalt			7 058	7 252	7 707
Postförsändelser	21 433	21 131	17 446	17 740	16 002
Besökare	17 436	17 741	14 175	9 769	9 389
Besvarade telefonsamtal	42 592	42 697	39 766	44 031	45 525

Väsentliga förändringar

Landskapsförordningen (2020:127) om landskapsregeringens allmänna förvaltning trädde i kraft den 1 januari 2021 och då bildades stabsenheten samt digitaliseringsenheten under regeringskansliet medan utvecklings- och hållbarhetsenheten avskaffades. Genom organisationsförändringen gavs även ett tydligare uppdrag och mandat för finansavdelningen att följa upp samt implementera utvecklings- och hållbarhetsagendan i landskapet Ålands budget, budgetuppföljning och bokslutsprocesser. Enligt 3 § landskapsförordningen (2020:127) om landskapsregeringens allmänna förvaltning består regeringskansliet från den 1 januari 2021 av en allmän byrå som organisatoriskt indelas på följande sätt:

- Stabsenheten
- Enheten för rättsliga och internationella frågor
- Personal- och kommunikationsenheten
- Digitaliseringsenheten
- Servicefunktionen

I stabsenheten ingår Ålandskontoret i Helsingfors, i enheten för rättsliga och internationella frågor ingår registraturen samt i personal- och kommunikationsenheten ingår receptionen.

Lagberedningen

Översikt

Ålands författningssamling

I Ålands författningssamling (ÅFS) publiceras landskapslagar, landskapsförordningar, överenskommelseförordningar och vissa andra beslut som lagtinget och landskapsregeringen fattar och som är av allmän betydelse. Författningssamlingen administreras av lagberedningen. I författningssamlingen publicerades under året 172 nummer. Antalet lagförslag som tillställdes lagtinget var 26 under året.

Något om lagstiftningskontrollen av vissa lagförslag

Vid den lagstiftningskontroll som presidenten utövar granskas om lagtinget vid antagandet av en landskapslag har överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller om landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet.

Inför presidentens behandling av de landskapslagar som antogs under året inhämtades Högsta domstolens utlåtande i fyra fall. Sammanlagt 58 lagtingsbeslut om antagande av landskapslagar ingick i dessa. Att ett utlåtande av Högsta domstolen först inhämtas är enligt 19 § 2 mom. i självstyrelselagen ett absolut krav för att presidenten ska kunna förordna ett lagtingsbeslut att förfalla i sin helhet eller till viss del.

I två av dessa fyra fall ansågs det inte finnas några hinder för att lagarna kunde träda i kraft, medan det i de två övriga fallen ansågs finnas en eller flera bestämmelser som var av en sådan natur att det fanns grund för ett partiellt veto. Här kommenteras endast de fall där högsta domstolen fann att en behörighetsöverskridning förelåg.

Det första ärendet där högsta domstolen fann att en lag skulle fällas partiellt gällde en ändring av landskapslagen om hälso- och sjukvård. Genom lagändringen kompletterades landskapslagen med bestämmelser om hur den åländska vårdgarantin skulle kunna hanteras under exceptionella förhållanden. Bestämmelserna gav myndigheten Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) möjlighet att avvika från de i lag föreskrivna tidsfristerna i vårdgarantin vid ordnande av icke-brådskande sjukvård, om det inte äventyrade den enskildes hälsa. Landskapslagen utformades som en så kallad budgetlag med stöd av 20 § 3 mom. i självstyrelselagen och sattes i kraft den 9 april 2021, redan innan lagstiftningskontrollen av lagen var slutförd. Landskapslagen förutsatte också att en landskapsförordning skulle utfärdas som skulle konstatera att ett exceptionellt förhållande förelåg samt under vilken tid ÅHS under ett sådant förhållande kunde avvika från de i lag föreskrivna tidsfristerna. Någon sådan landskapsförordning utfärdades aldrig i anslutning till lagen. Högsta domstolen konstaterade vid lagstiftningskontrollen att de ändrade bestämmelserna om vårdgarantin inte uppfyllde självstyrelselagens förutsättningar för en budgetlag och att det därför inte var möjligt att sätta i kraft landskapslagen innan presidenten hade genomfört sin lagstiftningskontroll. Högsta domstolen förordade därför att landskapslagens ikraftträdandebestämmelse skulle fällas. Presidenten förenade sig med högsta domstolens slutsats och fann samtidigt att övriga delar av landskapslagen höll sig inom ramen för landskapets behörighet. Eftersom ikraftträdandebestämmelsen förordnades att förfalla fanns ingen tidpunkt för lagens ikraftträdande angiven i landskapslagen och landskapsregeringen kunde därför med stöd av 20 § 2 mom. i självstyrelselagen bestämma att lagen kunde träda i kraft den 1 juli 2021.

Det andra ärendet som behandlades av högsta domstolen och där domstolen fann att en lag partiellt skulle fällas gällde en blankettlag om alkohol. Genom blankettlagen blev rikets alkohollag tillämplig på Åland med vissa avvikelser i fråga om tillstånd till servering av alkoholdrycker. Syftet med lagstiftningen var att förebygga alkoholkonsumtionens skadliga samhälleliga, sociala och medicinska effekter även vid servering av alkoholdrycker. Den paragraf i landskapslagen som var upp till prövning av högsta domstolen gällde en bestämmelse som gav Ålands miljö- och

hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) befogenhet att besluta om andra villkor och begränsningar än de som föreskrevs i rikslagen utan att villkoren och begränsningarna enligt domstolen närmare beskrevs i landskapslagen. Därtill berättigade bestämmelserna ÅMHM att avslå en ansökan om servering vid tillställningar och evenemang eller inte bevilja serveringstillstånd. Samtidigt gav bestämmelserna ÅMHM befogenhet att återkalla godkännanden och tillstånd om de i landskapslagen eller i rikslagen angivna begränsningarna och villkoren inte följdes.

Högsta domstolen konstaterade att det föreföll som om återkallande kunde vara möjligt utan att tillfälle gavs att avhjälpa de upptäckta bristerna på grundval av en anmärkning eller en varning från den behöriga myndigheten i enlighet med riksdagens grundlagsutskotts praxis. Sammantaget ansåg högsta domstolen att nämnda bestämmelser i landskapslagens 9 § inte uppfyllde förutsättningarna för begränsningar av den i 18 § 1 mom. grundlagen garanterade näringsfriheten såsom de tolkats av riksdagens grundlagsutskott tidigare, eftersom begränsningar av och villkor för näringsfriheten inte närmare definierats i landskapslagen och de som sådana även direkt kunde leda till att ansökan avslås, tillstånd inte beviljas eller godkännanden och tillstånd återkallas. Högsta domstolens fann således att 9 § i blankettlagen om alkohol utgjorde en behörighetsöverskridning och därmed skulle förordnas att förfalla. Presidenten förenade sig med Högsta domstolens slutsats och fann samtidigt inga hinder för att lagtingsbeslutet till övriga delar kunde sättas i kraft. Lagen i övrigt trädde i kraft den 1 november 2021.

Andra lagförslag av betydelse

Orsaken till att ett lagförslag tillställs lagtinget under året varierar. Det finns bland annat sådant som har sin grund i regeringsprogrammet och sådant som har sin grund i krav som följer av medlemskapet i den Europeiska unionen och också sådant som har en annan grund.

I början på innevarande mandatperiod påbörjade landskapsregeringen arbetet med att ta fram ett förslag till modernisering av näringsrätts- och jordförvärvbestämmelserna. Detta arbete utmynnade för näringsrättens del i att ett lagförslag om näringsrätt och näringstillstånd överlämnades till lagtinget under verksamhetsåret. Genom lagförslaget vill landskapsregeringen närmare definiera näringsrätt med stöd av lag föreligger och på vilka grunder näringstillstånd beviljas och tillståndsvillkor fastställs. Lagens syfte är att trygga det åländska nationalitetsskyddet i näringsverksamheten på Åland och ska då särskilt skydda det svenska språkets ställning på Åland. Lagförslaget är fortfarande under behandling i lagtinget.

Ett ärende som det förts mycket diskussioner om under ett flertal år är behovet av en lagstiftning som skulle kunna trygga serviceproduktionen för kommuninvånarna trots en kommuns svåra ekonomiska situation. Under året överlämnades ett lagförslag till lagtinget om ett tillfälligt likviditetsstöd till kommuner. Enligt lagstiftningen kan ett likviditetsstöd beviljas en kommun vars ekonomiska problem är så svåra att den till följd av likviditetsbrist inte längre kan garantera den i lag föreskrivna servicen till invånarna. Stödet är avsett att beviljas i ett läge där kommunen själv redan har vidtagit de åtgärder som rimligtvis kan krävas för att kunna klara av att upprätthålla servicen. Lagstiftningen om det tillfälliga likviditetsstödet trädde i kraft den 1 juli 2021 och är i kraft till utgången av 2022. Därefter är tanken att lagstiftningen skulle ersättas med en ny lagstiftning om serviceproduktionen för invånarna i kommuner som inte längre av ekonomiska skäl kan utföra sina i lag föreskrivna åtaganden.

Under verksamhetsåret överlämnades även ett flertal lagförslag som på ett eller annat sätt hade ett samband med den pågående covid-19-pandemin. Lagförslagen gällde framför allt olika former av stöd till näringslivet och till arbetslösa, men också lättnader i studiestödsregleringen.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	1 366,02	8 000,00	6 633,98	17,1%
Avgiftsintäkter	150,00		-150,00	
Summa Verksamhetens intäkter	1 516,02	8 000,00	6 483,98	19,0%
Personalkostnader	-903 232,82	-960 637,96	-57 405,14	94,0%
Köp av tjänster	-50 228,44	-183 000,00	-132 771,56	27,4%
Material förnödenh	-1 592,19	-3 362,00	-1 769,81	47,4%
Övr verksamh kostn	-87,49		87,49	
Summa Verksamhetens kostnader	-955 140,94	-1 146 999,96	-191 859,02	83,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-953 624,92	-1 138 999,96	-185 375,04	83,7%
Summa Årsbidrag	-953 624,92	-1 138 999,96	-185 375,04	83,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-953 624,92	-1 138 999,96	-185 375,04	83,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-953 624,92	-1 138 999,96	-185 375,04	83,7%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
28010 Lagberedning	-858 405,28	-797 240,41	-803 502,30	-953 624,92

Utfallet av köp av tjänster varierar ofta från år till år beroende på behovet av vissa tjänster. Inte sällan kolliderar dessutom olika faktorer med varandra, såsom behov och tid, vilket påverkar förutsättningarna för inköp av vissa specialisttjänster. En beredskap med tillgängliga resurser bör dock alltid finnas, såvida en kvalitetssäkring av lagberedningsarbetet eftersträvas.

Under året sköttes uppdateringen av Ålex av interna resurser, eftersom detta visat sig vara mera ändamålsenligt.

Målsättningar

Mål: Den elektroniska lagsamlingen (Ålex) kommer fortlöpande att kräva att resurser görs tillgängliga för att uppdatera lagsamlingen med de förändringar som kontinuerligt genomförs i lagstiftningen. Ålex kommer att vara tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Förverkligat: Ålex har varit tillgänglig på landskapsregeringens webbplats regeringen.ax under hela året. Ålex har uppdaterats med nya författningar fyra gånger under året.

Mål: Avsikten är att en ny lagsamling i pappersformat ska utges under år 2021. Även den tryckta lagsamlingen kommer liksom tidigare år att göras tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Förverkligat: Arbetet med att möjliggöra utgivningen av en ny lagsamling i pappersformat har fortsatt under året. Arbetet beräknas vara slutfört under 2022.

Nyckeltal

Publiceringar	2018	2019	2020	2021
Ålands författningsamling	102	116	132	172
Landskapslagar	37	82	79	116
Självstyrelselagen (ändring)	0	1	1	0
Landskapsförordningar	21	15	21	30
Beslut om budget	4	4	6	5
Beslut av lagtinget om int. fördrag	21	8	9	5
Beslut av landskapsregeringen	17	5	9	11
Överenskommelseförordning	2	1	4	5
Lagförslag	27	28	46	26
Kompletterande lagförslag	0	0	0	0
Totalt	231	260	307	370

Väsentliga förändringar

Efterfrågan på lagberedningens tjänster har under året varit fortsatt stor, vilket tvingat fram en hård prioritering mellan de ärenden som ska beredas. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och påverkas märkbart av personella förändringar.

Finansavdelningen

Översikt

Finansavdelningen hanterar frågor som gäller landskapets finanser, skatter och avgifter, uppföljning av strategisk samhällsutveckling, samordning och stöd i upphandlingsfrågor, ägarstyrning, kommunernas ekonomi, intern styrning och kontroll samt stöd ur penningautomatmedel. Avdelningen hanterar också landskapets ekonomiförvaltning inklusive utbetalningen av löner samt kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning, tjänsteregleringar och pensioner. Verksamheten är i hög grad lagstyrd.

Finansavdelningens vision är att i samråd med intressenter och kollegor förvalta och utveckla en klok användning och styrning av landskapets resurser. Avdelningen arbetar för att uppnå en effektiv och kvalitetssäkrad förvaltning som har förmåga att optimera tillgängliga resurser. Avdelningen deltar också i bygget av ett bärkraftigt Åland genom dels finansprocessen och uppföljningen av den strategiska samhällsutvecklingen som involverar hela förvaltningen, dels internt på avdelningen. Detta ligger i linje med finansavdelningens övergripande målsättningen att avdelning ska arbeta aktivt för att uppfylla visionen och de strategiska utvecklingsmålen för en hållbar utveckling. Strategiska mål för finansavdelningens interna verksamhetsutveckling är:

- ökad arbetsrelaterad hälsa,
- minskad sårbarhet,
- kontinuitet i arbetet och
- ökat målfokus.

Målen är kopplade till landskapsregeringens fokusområde fem om modernisering och bidrar i hög grad till arbetet med att förädla landskapsregeringens allmänna förvaltning som arbetsplats. De strategiska målen förbättrar finansavdelningens förmåga att uppfylla sitt uppdrag och sina intentioner. För att uppnå de strategiska målen är det centralt att fokusera på en högre grad av digitalisering genom att förändra arbetssätten.

Finansavdelningens arbetar medvetet och strukturerat för de strategiska målen med stöd av en transformativ ledarskapsfilosofi som innebär: att agera förebild, inspirerande motivation, intellektuell stimulans och individuell omtanke. Förutom strategiska mål för avdelningens interna verksamhet har finansavdelningen under år 2021 förtydligat målbilden för ett antal av sina verksamhetsområden. Målbilderna är kopplade till Utvecklings- och hållbarhetsagendan, landskapsregeringens värdegrund, regeringens fem fokusområden samt finansavdelningens vision och strategiska mål. Syftet är att de långsiktiga målbilderna dels ska förbättra verksamheten genom en tydligare riktning, dels öka medarbetarnöjdheten.

Det första steget är att formulera målbilderna för hela avdelningens verksamhet, följande steg är att hitta rätt indikatorer för att följa om verksamheten går i rätt riktning. Arbetet med mål och riktning fortsätter under kommande år. Detta gäller både enskilda verksamhetsområden och avdelningens verksamhetsutveckling.

Finans

Det ekonomiska läget för Åland inklusive risker och osäkerhetsfaktorer är beskrivet i avsnitt 2.1 Ålands ekonomi. Avsnittet är kopplat till finansavdelningens övergripande målsättning om en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna avhållbar utveckling är i ekonomisk balans.

Finansprocessens funktioner för budget- och årsredovisning har som målbild att:

- Erbjuder en strömlinjeformad och gemensam arbetsprocess som är digitaliserad och har användarnas behov i centrum, där deltagarna i processen upplever en kompetent och tydlig processledning.
- Styra verksamheten genom verksamhetsmål i en tydlig och tillgänglig budget med flerårig plan som är lätt att följa upp samt har sin grund i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Budgeten har ett särskilt syfte att bidra till ökad demokratisk tillit genom större förståelse för verksamheten, dess finansiering och politiska prioriteringar.
- Genom årsredovisningen ge insyn i verksamhet och ekonomi, där uppföljningen är både transparent och tillgänglig med en tydlig koppling till budget för ökad styrning och kontroll. Årsredovisningen har ett särskilt syfte att bidra till ökad demokratisk tillit genom större förståelse för verksamhetens insatser och effekter samt möjlighet att utvärdera dessa.

Juridisk expertis

Inom verksamhetsområdet juridik har finansavdelningen som målbild att uppnå:

- En juridisk funktion med kontinuitet och hög kompetens som bidrar till hög rättssäkerhet och tillitsfulla relationer.

Finansavdelningen har inte haft förutsättningar att närma sig målet.

Beträffande arbetet med skattegränsfrågor, se redogörelsen om Landskapsregeringens externpolitik i Meddelande nr 1/2021-2022, s 24. <https://www.lagtinget.ax/dokument/meddelande-1-2021-2022-50956>.

Upphandlingsstöd

Finansavdelningen erbjuder förvaltningens upphandlande enheter upphandlingsstöd som tjänst och man arbetar i praktiken som interna konsulter. Upphandlingsstödet har som mål att uppnå:

- Bättre affärer genom stöd i strategi och juridik som bygger förtroende, skapar värde och bidrar till Utvecklings- och hållbarhetsagendans utvecklingsmål om tillit, konsumtion och produktion samt om attraktionskraft för boende, besökare och företag.

Inom upphandlingsstödet har man kommit till en hög nivå av digitalisering där processerna är strömlinjeformade. En högre nivå av digitalisering så kallad digital transformation förutsätter e-arkiv.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättras genom att en tillfällig tjänst inrättas som ordinarie i början av 2022.

Miljöcertifiering enligt ISO 14001 används där det är tillämpligt som kvalifikationskrav för leverantörer. Det ställs i regel alltid krav på att anbudsgivarens miljö- och kvalitetsarbete ska redovisas i samband med upphandlingen. Det finns möjlighet att även i utvärderingen premiera anbudsgivare som aktivt arbetar med miljöförbättrande åtgärder då detta har en tydlig koppling till upphandlingsobjektet. Utvärdering genom livscykelkostnader är även ett effektivt sätt att premiera kvalitet vilket bidrar till en lägre miljöbelastning. Belöningsystemet för leverantörer sker genom ett indirekt förfarande då de leverantörer som arbetar för att minska negativa miljöeffekter ges en fördel i utvärderingar och genom att inköpen riktas till miljövänliga produkter

Uppföljning av strategisk samhällsutveckling

För verksamhetsområdet uppföljning av strategisk samhällsutveckling, se avsnitt 2.2 Strategisk samhällsutveckling.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättras genom att en tillfällig tjänst inrättas som ordinarie i början av 2022.

Kommunernas ekonomi

Inom verksamhetsområdet kommunernas ekonomi är målbilden:

- En kontinuerlig hög analytisk och strategisk kompetens som kan ta hänsyn till samhällsutveckling samt bygger tillit internt och externt.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättras genom att en tillfällig tjänst inrättas som ordinarie i början av 2022.

Landskapsandelarna är en helhet och det är kommunerna som avgör hur medlen ska fördelas mellan olika politikområden. Däremot är hanteringen av de olika landskapsandelar som utgör helheten fördelad mellan flera avdelningar inom landskapsregeringen. Landskapsandelarna som helhet, kompensationer och samarbetsstöd grundbudgeterades år 2021 till ca 36,5 miljoner euro. Kommunerna erhöll även utöver detta extra stöd för Medborgarinstitutet om 100.000 euro.

I tilläggsbudget två år 2021 höjdes landskapsandelarna temporärt med ca 1,2 miljoner euro. Dessa fördelades jämt på områdena äldreomsorg, grundskola samt socialtjänst (KST). I tilläggsbudget två höjdes också samarbetsstöden med 300.000 euro samt ett tillfälligt likviditetsstöd infördes med budget om 500.000 euro. Sottunga beviljades ett tillfälligt likviditetsstöd om 240.000 euro, men landskapsregeringen beslöt senare att dra in delar av stödet, totala summan som utbetalades blev således 160.000 euro för år 2021. I fjärde tilläggsbudgeten år 2021 höjdes landskapsandelarnas anslag med 354.000 euro, detta bland annat som en konsekvens av övergången mellan olika beräkningssystem gällande stödundervisning i svenska.

Under året betalades dessutom ut totalt ca 744.000 euro till kommunerna i ersättning för stödundervisning i svenska. Detta belopp inkluderar hösten år 2020 samt vårterminen år 2021. Stödundervisning i svenska upphörde till höstterminen år 2021 och verksamheten ändrade då form. Ersättningen för den nya formen av undervisning ingår från år 2022 i landskapsandelarna som bland annat förberedande undervisning.

De totala överföringarna till kommuner och KST uppgick slutligen till ca 39,1 miljoner euro. Dessa ersättningar inkluderar landskapsandelar, skattekompensationer, stödundervisning i svenska, likviditetsstöd samt extra stöd för Medborgarinstitutet. Se tabell 3.1.2.3.

Intern styrning och kontroll

Avdelningens funktion för intern styrning och kontroll bidrar till verksamhetens förmåga att uppfylla sitt uppdrag och sina intentioner genom att kvalitetssäkra arbetsprocesser. Funktionen för intern styrning och kontroll har som målbild att:

Proaktivt förutse behov av åtgärder som uppstår som en effekt av utveckling och förändring i både organisation och system.

Stöd ur penningautomatmedel

Finansavdelningen handlägger stöd ur penningautomatmedel för verksamhet, evenemang och investeringar med målbilden att:

- Stöden ska bidra till ett livskraftigt föreningsliv som ger ökad tillit mellan människor och organisationer samt ger individer bättre möjligheter att utvecklas.

Kollektiva avtal

Den övergripande målsättningen för de kollektiva avtalen är en rättvis lönepolitik som skapar förutsättningar för att behålla och nyrekrytera personal, verkar för jämställdhet i arbetslivet samt främjar effektivitet och produktivitet i landskapets verksamhet.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	205 909,81	189 200,00	-16 709,81	108,8%
Avgiftsintäkter	637,50		-637,50	
Övr verksamh intäkt	1 331,27	86 000,00	84 668,73	1,5%
Summa Verksamhetens intäkter	207 878,58	275 200,00	67 321,42	75,5%
Personalkostnader	-1 889 375,14	-2 286 358,88	-396 983,74	82,6%
Köp av tjänster	-2 459 201,06	-2 987 043,17	-527 842,11	82,3%
Material förnödenh	-91 854,57	-6 360,00	85 494,57	1444,3%
Övr verksamh kostn	-2 787 759,18	-2 815 904,00	-28 144,82	99,0%
Summa Verksamhetens kostnader	-7 228 189,95	-8 095 666,05	-867 476,10	89,3%
Pensionsintäkter	20 275 000,00	20 275 000,00	0,00	100,0%
Pensionskostnader	-37 342 790,32	-38 736 000,00	-1 393 209,68	96,4%
Summa Pensioner	-17 067 790,32	-18 461 000,00	-1 393 209,68	92,5%
Summa Pensionsint o kostn	-17 067 790,32	-18 461 000,00	-1 393 209,68	92,5%
Övr ink o kap överf	1 407,66	200 000,00	198 592,34	0,7%
Summa Intäkt ink o kap	1 407,66	200 000,00	198 592,34	0,7%
Summa Intäkt ink o kap öv	1 407,66	200 000,00	198 592,34	0,7%
Övrigt näringsliv		-50 000,00	-50 000,00	
Allmänna stöd	-17 238 317,63	-18 772 423,49	-1 534 105,86	91,8%
Övriga ink kap överf	-5 646 431,41	-15 120 408,79	-9 473 977,38	37,3%
Summa Utgift ink o kap öv	-22 884 749,04	-33 942 832,28	-11 058 083,24	67,4%
Summa Kostn ink o kap öv	-22 884 749,04	-33 942 832,28	-11 058 083,24	67,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-46 971 443,07	-60 024 298,33	-13 052 855,26	78,3%
Räntekostnader	-547,46		547,46	
Övr finansiella kost	-4 051,81		4 051,81	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-4 599,27		4 599,27	
Summa Årsbidrag	-46 976 042,34	-60 024 298,33	-13 048 255,99	78,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-46 976 042,34	-60 024 298,33	-13 048 255,99	78,3%
Ökning eller minskning av reserver	-1 590 825,38		1 590 825,38	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-48 566 867,72	-60 024 298,33	-11 457 430,61	80,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
30010 Finans, verksamhet	-2 206 491,60	-2 257 912,17	-2 173 321,02	-2 298 745,60
33000 LR andel o stöd kommunerna	-17 464 839,54	-18 554 749,62	-21 755 987,35	-17 238 317,63
34000 Särskilda stöd, lån	50,00		-62 387,37	-2 230,95
35000 Penningautomatmedel	-5 951 017,04	-4 158 128,13	-5 585 174,92	-7 235 849,13
39000 It-drifts o utvecklingskostn	-2 377 332,39	-2 980 513,48	-2 972 710,41	-1 671 903,67
39099 Internhyra	-4 085 494,20	-4 183 832,22	-2 775 942,24	-2 776 774,20
Summa 3100 Finans allm byrån	-32 085 124,77	-32 135 135,62	-35 325 523,31	-31 223 821,18

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
38000 Pensioner o pensionsrelat utg	-17 932 886,44	-17 826 941,42	-17 865 414,60	-17 522 790,32
Summa 3200 Avtals- o pensionsby	-17 932 886,44	-17 826 941,42	-17 865 414,60	-17 522 790,32
39050 Förändr semesterlöneskuld	-67 045,56	-891 071,62	-324 206,08	179 743,78
Summa 3300 Redovisningsbyrå	-67 045,56	-891 071,62	-324 206,08	179 743,78
Summa 3000 Finansavdelningen	-50 085 056,77	-50 853 148,66	-53 515 143,99	-48 566 867,72

Budgetuppföljningen för finansavdelningens förvaltningsområde visar att utfallet understiger tillgängliga anslag netto med sammanlagt närmare 11,5 miljoner euro (13,2 miljoner euro år 2020). Det beror främst på att understöden ur penningautomatmedel, landskapsandelarna, kostnaderna för it-drifts- och utvecklingskostnaderna samt pensionskostnaderna är lägre än tillgängliga anslag. Även avdelningens verksamhetskostnader understiger budgeterat belopp. Vid en jämförelse mot föregående år minskar nettokostnaderna inom förvaltningsområdet med drygt 4,9 miljoner euro. I det ingår bland annat en minskning av överföringarna till kommunerna med ca 4,5 miljoner euro, en ökning av bidragen ur penningautomatmedel inklusive återföring till paf-reserveringen med ca 1,65 miljoner euro. Kostnaderna för it-drift och -utveckling minskade under finansavdelningen med 1,3 miljoner euro till följd av överföring av verksamheten till regeringskansliet, varför endast tidigare års anslag belastades under finansavdelningen. Internhyran var oförändrad. Pensionskostnaderna netto minskade med ca 0,3 miljoner euro i jämförelse med år 2020, vari ingår att pensionskostnaderna ökade med drygt 0,8 miljoner euro medan överföringen från fonden ökade med närmare 1,2 miljoner euro. Avdelningens verksamhetskostnader netto var drygt 0,1 miljoner euro högre år 2021 än år 2020.

Pensionsförsäkringskostnaderna för den personal som är utförsäkrad till ett privat försäkringsbolag blev lägre än den pensionsavgiftsprocent som belastat löneutbetalningarna. Till följd av detta var nettokostnaderna totalt sett under finansavdelningen ca 0,1 miljoner euro lägre till följd av rättelserna. Förändringen av semesterlöneskulden minskade personalkostnaderna med knappt 0,1 miljoner euro från år 2020 till år 2021. Såväl förändringen av pensionsförsäkringskostnaderna och övriga avgifter i samband med löneutbetalningar som semesterlöneskulden bokas centralt under finansavdelningen för hela förvaltningen exklusive Ålands hälso- och sjukvård.

Målsättningar

Mål: Arbetet med att uppnå jämlika löner för likvärdigt arbete fortgår

Förverkligande: Målsättningen att harmonisera ålderstillägg/erfarenhetstillägg och minimigrundlöner inom landskapsförvaltningen har ännu inte uppnåtts då processen är tidskrävande och ärendet komplext.

Mål: Arbetet med att överföra administrationen till pensionsfonden inleds.

Förverkligande: Ett PM har tagits fram som underlag för lagberedningen av den lagändring som krävs.

Nyckeltal

Landskapsandelar och kompensationer till kommunerna	Utfall 2020	Budget 2021	Utfall 2021	Utfall i % 1)
Landskapsandelar				
Skattekomplettering	14 829 399	15 200 000	15 265 468	100,4 %
Socialvårdsområdet	12 394 553	8 871 000	8 868 862	100,0 %
Bildningssektorn 1)	6 551 550	11 615 000	11 614 761	100,0 %
Kultur	453 240	463 000	462 845	100,0 %
Medborgarinstitut 2)	102 802	105 000	104 980	100,0 %
Samarbetsstöd	282 566	500 000	196 330	39,3 %
Anläggningsstöd	8 686	12 000	0	0,0 %
Likviditetsstöd	0	500 000	160 000	32,0 %
Totalt landskapsandelar	34 622 796	37 266 000	36 673 247	98,4 %
Kompensationer				
Komp. för utebliven kapitalinkomstskatt	820 816	821 000	820 816	100,0 %
Kompensation för övriga ändringar i kom.beskattnng	6 000 717	725 000	725 000	100,0 %
Kompensation för arbets- och pensionsavdrag	0	50 000	70 703	141,4 %
Totalt kompensationer	6 821 533	1 596 000	1 616 519	101,3 %
Totalt landskapsandelar och kompensationer 3)	41 444 329	38 862 000	38 289 766	98,5 %

1) Barnomsorgen från år 2021 i bildningssektorn, tidigare socialvårdsområdet. Från år 2021 i bildningssektorn: Grundskola, träningsundervisning, grundskoleutbildning för andra än läropliktiga, förberedande undervisning samt specialfritids. 2) Exklusive extra stöd om 100 000 euro. 3) Inklusive extra höjningen om ca 5 miljoner för coronatillägg år 2020.

Beviljade pensioner			2019			2020			2021
	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Ålderspension	123	81	204	98	75	173	116	56	172
Partiell förtida ålderspension	22	10	32	14	16	30	17	5	22
Invalidp./rehab.stöd	26	7	33	21	17	38	20	7	27
Delinvalidpension	9	1	10	10	3	13	13	-	13
Yrkesinriktad									
Rehabilitering	-	-	0	1	1	2	2	1	3
Familjepension	29	16	45	23	2	25	10	3	13
Totalt	209	115	324	167	114	281	178	72	250
Utbetalda i december	1 918	1 074	2 992	1 952	1 082	3 034	2 012	1 100	3 112

Leverantörsfakturer	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
E-fakturer	8 140	19,8 %	10 094	23,8 %	12 236	30,4 %	14 742	36,7 %
PDF-fakturer	9 943	24,2 %	12 551	29,7 %	8 047	20,0 %	12 502	31,1 %
Pappersfakturer	23 077	56,1 %	19 679	46,5 %	19 950	49,6 %	12 943	32,2 %
Totalt	41 160		42 324		40 233		40 187	

Väsentliga förändringar

Landskapsförordningen (2020:127) om landskapsregeringens allmänna förvaltning trädde i kraft den 1 januari 2021, vilket innebar att verksamhetsområdet informationsteknologi flyttade från allmänna byrån på finansavdelningen till den nybildade digitaliseringsenheten på regeringskansliet. Samtidigt fick finansavdelningen det nya verksamhetsområdet uppföljning av strategisk samhällsutveckling.

Social- och miljöavdelningen

Översikt

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgift är därför att allmänt planera, leda och utveckla, samordna och övervaka verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård och miljövård. Underställda myndigheter är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Myndigheterna avger separata verksamhetsberättelser.

Allmänna byrån har handlagt ärenden som gäller den övergripande ledningen, förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden. Ett allting överskuggande tyngdpunktsområde har varit att leda arbetet inom avdelningen med att bekämpa covid-19-pandemin och därtill hantera vakanta tjänster och rekrytering.

Socialvårdsbyrån har handlagt ärenden som gällt främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem. Särskilt utvecklingsmål 2: Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället har konkretiserats. Den allmänna planeringen, ledningen och övervakningen av socialvården ankommer på landskapsregeringen.

Hälso- och sjukvårdsbyrån har handlagt ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Särskilt det strategiska utvecklingsmålet 1: "Välmående människor vars inneboende resurser växer" har operationaliserats. Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården har varit att främja den hållbara utvecklingen genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder samt för att verka för att kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha tillgång till en god hälso- och sjukvård.

Miljöbyrån har handlagt ärenden som gällt miljömedvetenhet, miljöskydd, biologisk mångfald, minimerad klimatpåverkan, avfall, hälsosam livsmiljö för människor, djurhälsa, djurvälfärd, livsmedelssäkerhet samt ärenden som gäller vattenvård. Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljö- och hälsoskyddsarbete har varit att bidra till att nå ett hållbart samhälle.

Socialvård

Året har dominerats av arbetet kring covid-19 och konsekvenserna av pandemin. Socialvårdsbyrån har haft en aktiv roll i Corona-kommissionen och återkommande möten med olika delar av kommunernas socialvård har hållits under hela året för att kunna möta behovet av information och bedöma behovet av åtgärder.

Samordningen av socialvården i Kommunernas socialtjänst k.f. med undantag av äldreomsorgen samt implementeringen av ny socialvårdslagstiftning har inneburit behov av klarlägga ansvar och gränsdragningar.

Landskapsregeringen har fortsatt att följa och bevaka utvecklingen av omorganiseringen av social- och hälso- och sjukvården i Finland, liksom den tänkta reformen av den sociala tryggheten och den påverkan på socialvården på Åland dessa kan tänkas få.

Landskapsregeringen har fortsatt uppmärksamma riksmyndigheter på de fel och bristfälligheter som förekommit i den svenskspråkiga versionen av lagstiftning på socialvårdsområdet.

Hälso- och sjukvård

Landskapsregeringens mål för hälso- och sjukvården på Åland har varit att främja förutsättningarna för en god hälsa hos befolkningen. Denna målsättning befrämjas främst genom hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.

År 2021 var återigen exceptionellt då hela året präglades av covid-19-pandemin. Hälso- och sjukvårdsbyrån har handlagt 103 ärenden till landskapsregeringens plenum, flertalet har varit relaterade till pandemin.

Av ärendena har cirka hälften varit utlåtanden gällande temporära ändringar i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016), i fortsättningen smittskyddslagen. Ärendena har gällt bland annat åtgärder vid gränsöverskridande såsom testning, intyg och karantän, åtgärder om obligatoriska hälsokontroller, covid-19-vaccinationer, EU:s digitala covidintyg och användning av kund- och deltagarutrymmen samt andra temporära ändringar som berör även andra områden såsom social- och hälsovård och persontrafik. Övriga ärenden har gällt beslut om olika åtgärder såsom restriktioner gällande offentliga tillställningar och allmänna sammankomster, rekommendation om begränsningar av privata tillställningar och hobbyverksamhet, rekommendation om distansarbete och mun- och nässkydd. Därutöver har man även lämnat ett stort antal utlåtanden om begränsningar som gäller förplägnadsrörelser (restaurangers) verksamhet.

Under våren lades den temporära bestämmelsen 58 c § till i smittskyddslagen. Bestämmelsen innebar att verksamhetsutövare för kund- och deltagarutrymmen genom vissa åtgärder skulle förhindra smittspridning av covid-19. I enlighet med smittskyddslagen är landskapsregeringen tillsynsmyndigheten som genom övervakning och uppföljning ska kontrollera att de begränsningar som föreskrivs för att hindra spridningen av en smittsam sjukdom efterföljs i kund- och deltagarutrymmen samt även sen tidigare i restaurangers verksamhet. I samband med att bestämmelserna i smittskyddslagen 58 c § trädde i kraft gjordes en informationskampanj till aktörer och verksamhetsidkare som berördes av bestämmelserna. Under våren och sommaren 2021 gjordes även en extra satsning på tillsyn och övervakning enligt smittskyddslagen vilket gjorde det möjligt att vara mera proaktiv gällande tillsynen och det gjordes i samband med det ett antal inspektioner av aktörer och verksamheters kund- och deltagarutrymmen samt av restauranger.

Samarbetsgruppen för hantering av covid-19 åtgärder på Åland som etablerades 2020 har under 2021 fortsatt arbetet med möten veckovis samt vid behov för att utvärdera epidemiläget och avgöra vilken pandemifas som gäller samt gett förslag på åtgärder som varit som underlag till de beslut om åtgärder som fattats av landskapsregeringen. Handlingsplanen för hantering av covid-19-pandemin på Åland som togs fram av samarbetsgruppen och antogs av landskapsregeringen reviderades fyra gånger under 2021.

Antal klagomål inom hälso- och sjukvården var under året 20 vilket är en fördubbling av antalet jämfört med tidigare år. Arbetet gällande privata hälso- och sjukvårdstjänster, att bevilja tillstånd och ta emot anmälningar, har trots pandemin fortsatt som normalt. Det har varit en jämn ström av nyetableringar inom privat hälso- och sjukvård, varav sex anmälningar om självständig yrkesutövning och fyra tillstånd att tillhandahålla privata hälso- och sjukvårdstjänster.

Landskapsregeringen har deltagit i en samarbetsgrupp med Social- och hälsovårdsministeriet för att utvärdera eventuella konsekvenser för Åland om riket går in för att reducera den så kallade flerkansalsfinansieringen av sjukförsäkringstransaktioner som handhas av Folkpensionsanstalten. Därtill har ett flertal utlåtande om rikets social- och hälsovårdsreform getts. En översyn av ÅHS avgiftshandbok gjordes. Översynen resulterade främst i kompletteringar och preciseringar av reglerna.

Allmän miljövard

Den övergripande målsättningen har varit en hållbar utveckling där miljön skyddas och vårdas på ett sätt som särskilt främjar vatten av god kvalitet, ekosystem i balans och biologisk mångfald. Utlåtande gavs till riksdagens kommunikationsutskott om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av miljöskyddslagen för sjöfarten och vissa andra lagar. Ett antal EU-direktiv om farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, miljökonsekvensbedömning, leksakers säkerhet och industriutsläpp genomfördes under året.

Naturvård

Naturvårdsarbetet har bedrivits utifrån den övergripande målsättningen att bevara livskraftiga populationer av våra ursprungsarter, däribland även kulturväxternas vilda släktingar. Inom ett nordiskt projekt har växtmaterial samlats in i samarbete med Nåtö biologiska station för genetisk utredning, även frömaterial har samlats in för bevarande. Naturvården har vidare bidragit till att skydda både naturliga livsmiljöer och artrika livsmiljöer skapade av traditionell hävd av jordbruksmark. Bevarandet av ursprungsarter av odlingsväxter och husdjur har främjats. Skadlig påverkan av invasiva främmande arter har minskats och återskapande av livsmiljöer för hotade arter samt restaureringsåtgärder för skadade biotoper har utförts som en del av bevarande och utvecklande av landskapsbilden. Inventeringar för hotade arter på strandängar samt längs landsvägar har gjorts för att ge grund till framtida bevarandearbete.

PAF-medel för miljöverksamhet

Till ideella miljöföreningar och miljörelaterade särskilda ändamål beviljades 600.000 euro i verksamhetsbidrag från penningautomatmedel. I beslutet om fördelningen beaktades särskilt nya initiativ som stöder arbetet med en omställning av Åland till ett hållbart samhälle.

Vattenvård

Målsättningen är att uppnå god vattenkvalitet i hav, sjöar och grundvatten. Detta i enlighet med det tredje strategiska utvecklingsmålet och lagstadgade krav för att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar vattenförvaltning. Syftet är att säkerställa tillgång till vatten av god kvalitet och hållbar vattenhushållning för alla typer av vattenanvändning, och att säkerställa skydd, tillgång och kvalitet i vattentäkter och andra vattenförekomster. Tyngdpunkten har varit på lagstadgat vattenvårdsarbete som utgår från krav i olika EU-direktiv. I arbetet ingår att genomföra åtgärdsprogrammen för grundvatten, sjöar, kustvatten och hav och att utveckla samarbeten inom och utom Åland.

Vidare har genomförts lagstadgad och vetenskaplig uppföljning och övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för att möjliggöra en sammanhållen helhetsbild, bedömning av vattenkvaliteten och dess förändringar samt väsentliga faktorer som styr detta. Information om vattenvården och vattenmiljöns tillstånd och förändringar har tillhandahållits för allmänhet och berörda parter.

Cirkulär ekonomi

Landskapsregeringens målsättning är att sträva mot en cirkulär ekonomi, ett kretsloppssystem som innebär att produkters mervärde bevaras så länge som möjligt och att avfall minimeras. Material och resurser hålls kvar i ekonomin genom återanvändning, delning, reparationer eller genom att hyra varor. Biologiskt material ska komposteras eller rötas och därefter användas som gödsel. Ett hållbart och resurseffektivt samhälle leder även till lägre utsläpp av växthusgaser och bidrar därmed till att minska klimatförändringen. Under året har revideringen av landskapets avfallsplan påbörjats och ett utkast till ett förslag till klimatlag för Åland har tagits fram och presenterats för landskapsregeringen.

Miljöhälsovård

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är att garantera säkerhet och kvalitet för livsmedel, främja djurens hälsa och välfärd samt se till att förutsättningarna för en hållbar livsmedelsproduktion uppfylls. Den internationella handeln har ökat markant, klimatet förändras och nya hot och faror konstateras på olika områden i världen. Landskapsregeringen är förberedd för risker som kan äventyra livsmedelssäkerheten eller sjukdomar som kan hota djurens och människans hälsa. Genom förebyggande arbete och övervakning av djursjukdomar tillförsäkras människors och djurs hälsa samt en hållbar miljö. Arbetet består främst av lagstadgade uppgifter och styrs framförallt av ett flertal nationella lagar och förordningar såsom lagen om djursjukdomar (FFS 76/2021), samt ett flertal EU-förordningar, landskapslagen (2007:26) om tillämpning av livsmedelslagen i landskapet

Åland, och djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland. Totalt är det mer än 300 författningar som omfattar veterinärvård och miljöhälsovården. Bekämpningen av fisksjukdomen IHN och hanteringen av upptäckten av Varroa-kvalstret på Åland har krävt särskilda insatser och resurser.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	140 713,00	203 000,00	62 287,00	69,3%
Avgiftsintäkter	16 505,00	12 000,00	-4 505,00	137,5%
Erhållna bidrag	652 188,82	85 500,00	-566 688,82	762,8%
Övr verksamh intäkt	5 804,78		-5 804,78	
Summa Verksamhetens intäkter	815 211,60	300 500,00	-514 711,60	271,3%
Personalkostnader	-1 706 022,83	-1 898 007,04	-191 984,21	89,9%
Köp av tjänster	-798 748,70	-999 323,23	-200 574,53	79,9%
Material förnödenh	-4 309,78	-60 000,00	-55 690,22	7,2%
Övr verksamh kostn	-240 612,97	-330 000,00	-89 387,03	72,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 749 694,28	-3 287 330,27	-537 635,99	83,6%
Soc hälsovård utskk	-25 719 055,15	-26 648 622,32	-929 567,17	96,5%
Övriga ink kap överf	-47 072,00	-125 742,89	-78 670,89	37,4%
Summa Utgift ink o kap öv	-25 766 127,15	-26 774 365,21	-1 008 238,06	96,2%
Summa Kostn ink o kap öv	-25 766 127,15	-26 774 365,21	-1 008 238,06	96,2%
Summa Verksamhetsbidrag	-27 700 609,83	-29 761 195,48	-2 060 585,65	93,1%
Summa Årsbidrag	-27 700 609,83	-29 761 195,48	-2 060 585,65	93,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-27 700 609,83	-29 761 195,48	-2 060 585,65	93,1%
Ökning eller minskning av reserver	-97 308,23		97 308,23	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-27 797 918,06	-29 761 195,48	-1 963 277,42	93,4%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
40010 Soc- och miljö, verksamhet	-1 217 156,00	-1 242 448,15	-1 299 669,44	-1 416 562,12
Summa 4100 Soc o miljö allm byr	-1 217 156,00	-1 242 448,15	-1 299 669,44	-1 416 562,12
41000 Övriga sociala uppgifter	-84 935,98	-110 005,05	-65 717,83	-67 948,93
41010 Övr sociala uppg, överföring	-12 106 599,58	-12 134 180,34	-13 001 189,70	-12 548 275,19
41500 LR andel o stöd socialv område	-11 693 163,29	-10 604 870,29	-12 474 975,54	-8 868 861,81
44510 Paf-medel sociala sektorn	-3 297 080,75	-3 320 514,54	-3 444 390,00	-3 458 076,00
Summa 4200 Socialvårdsbyrån	-27 181 779,60	-26 169 570,22	-28 986 273,07	-24 943 161,93
42000 Övrig hälso- och sjukvård	-37 172,24	-52 380,99	-48 140,86	-68 980,76
Summa 4300 Hälso o sjukvårdsbyr	-37 172,24	-52 380,99	-48 140,86	-68 980,76
43000 Allmän miljövard	-157 694,08	-98 233,90	-52 227,20	-66 635,00
44000 Naturvard	-319 142,49	-380 126,44	-370 658,52	-333 017,70
44520 Paf-medel miljö sektorn	-561 230,78	-704 391,98	-633 644,67	-615 495,50
45000 Vattenförsörjning- och vård	-296 888,46	-336 614,26	-315 282,17	-226 460,89
46000 Cirkulär ekonomi	-47 431,95	-40 011,29	-289 983,64	-37 477,34

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
47000 Miljöhälsovård	-64 892,16	-37 733,14	-44 661,43	-90 126,82
Summa 4400 Miljöbyrån	-1 447 279,92	-1 597 111,01	-1 706 457,63	-1 369 213,25
Summa 4000 Social o miljöavdeln	-29 883 387,76	-29 061 510,37	-32 040 541,00	-27 797 918,06

Det ekonomiska utfallet motsvarar som helhet budgetering och planering. Intäkterna påverkas förutom av den ordinarie verksamheten av miljöprojekt och värdskapet för Nordiska hav- och kustgruppen. Därtill intogs i årets första tilläggsbudget 140.000 euro i intäkter i form av statsstöd för bekämpning av covid-19-pandemin. Statsstödet är avsett att täcka ökade personalkostnader för smittbekämpning. För den specifika tillsynen användes dock endast drygt 30.000 euro varvid även intäkterna i form av statsstödet minskade till att motsvara kostnaderna.

Till den del budgeterade medel inte använts full ut beror det i huvudsak på att arbetet med pandemin fått företräde, vakanta tjänster och annan personalfrånvaro.

Målsättningar

Social trygghet för alla

Mål: Målet för socialpolitiken är alla människors lika rätt till trygghet under livets alla skeenden.

Förverkligande: Målsättningen är övergripande och långsiktig och genomsyrar hela socialvårdsbyråns verksamhet.

Mål: Landskapsregeringen verkar för att alla ska ha tillgång till likvärdiga sociala omsorger och stödinsatser.

Förverkligande: Målsättningen är övergripande och långsiktig. Likvärdig och trygg socialvård för kvinnor och män, flickor och pojkar uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Den gemensamma socialvårdsmyndigheten KST och förnyad lagstiftning bidrar till att uppnå målsättningen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behov och genom utvecklingsarbete.

Mål: Landskapsregeringen avser att under år 2021 utvärdera socialvårdsplanen.

Förverkligande: Ej förverkligat på grund av hög arbetsbelastning.

Mål: Informations- och utbildningstillfällen kring ny lagstiftning.

Förverkligande: Utbildning i klientprocesser inom socialvården genom inspelat och skriftligt material har genomförts. Därtill har två digitala utbildningstillfällen om ny lagstiftning gällande barn och unga samt sektors- och myndighetsövergripande samarbete hållits. En skriftlig sammanställning gällande den nya lagstiftningens anmälnings- och kontaktskyldigheter har sammanställts; allt material finns tillgängligt på landskapsregeringens hemsida.

Mål: Klientavgiftslagstiftningen förnyas med beaktande av att avgifter inom socialvården tas ut av såväl KST som kommunerna fr.o.m. år 2021 samt med beaktande av förhållandet mellan avgifter inom socialvården och hälso- och sjukvården. Förhållandet mellan avgifter inom öppenvård och avgifter för institutionsvård förnyas så att detta stöder målsättningen om utvidgade insatser i den tidiga delen av omsorgs- och vårdkedjan.

Förverkligande: Arbetet är omfattande och kommer att genomföras i flera steg. Underlag till en fulltextlag har tagits fram.

Mål: Utveckla lagstiftningen angående självbestämmanderätt, funktionshinder, arbetslivsdelaktighet samt lagstiftning angående elektroniska tjänster.

Förverkligande: Ej förverkligat. Omprioriteringar bl.a. på grund av omfattande planerade ändringar i blankettlagstiftning såsom barnskyddslagen samt på grund av bl.a. familjeledighetsreformen, som renderar arbete för landskapsregeringen även om den hör till rikets behörighet.

Barn, familjer och vuxna

Mål: Målsättningen med den nya socialvårdslagstiftningen med fokus på tidiga insatser och förebyggande socialt arbete är att stärka individens egna resurser och möjlighet till försörjning samt att stärka familjers egna resurser utifrån familjens behov och med tanke på barnets bästa möjliga positiva förändringar på lång sikt genom tidiga stödinsatser.

Förverkligande: Landskapsregeringen har genom utbildningsinsatser bidragit till att implementera den nya socialvårdslagen, bl.a. hölls ett utbildningstillfälle med fokus på tidiga insatser för barn och unga.

Mål: Landskapsregeringen följer utvecklingen beträffande behovet av socialpolitiska åtgärder såsom t.ex. utkomststöd och allmänt bostadsbidrag

Förverkligande: Landskapsregeringen initierade och bekostade utredningen *De särskilt utsatta och utkomststödet i kommunerna på Åland* (ÅSUB: Översikter och indikatorer 2021:3) för att öka kunskapsunderlaget vad gäller utkomststödstagare.

Mål: Landskapsregeringen avser se över lagstiftningen angående skyddshem för att möjliggöra att alla delar av ansvaret ligger hos en och samma myndighet, Kommunernas socialtjänst. Detta i enlighet med den lagstiftning som träder i kraft från och med 2021 där helhetstänkande och stärkt samverkan mellan olika delar av servicekedjan är nyckelbegrepp i fråga om klientens intresse.

Förverkligande: Delvis. Lag-PM om ändringar i landskapslag (2015:117) om skyddshem överfördes till lagberedningen med förslag om att överföra uppgiften att tillhandahålla skyddshemstjänster till Kommunernas socialtjänst och om att behålla kostnadsansvaret på landskapsregeringen.

Äldre och äldreomsorg

Mål: Främja individuellt behovsanpassade socialvårds- och hälso- och sjukvårdstjänster av god kvalitet och med en jämlik servicenivå.

Förverkligande: Ny äldre- och socialvårdslag trädde i kraft den 1 januari 2021.

Mål: Fungerande samarbete mellan olika sektorer och myndigheter är av stor betydelse för att möta och tillgodose de äldres individuella behov av service och tjänster.

Förverkligande: Den nya socialvårdslagen ställer krav på såväl sektors- och myndighetsövergripande samarbete som samverkansavtal.

Mål: Landskapsregeringen ser över möjligheten att stärka lagstiftningen angående digitala tjänster inom socialvården för att därmed bidra till utveckling av nya tjänster som är tillgängliga över hela Åland.

Förverkligande: Påbörjat.

Mål: Antalet äldre ökar i samhället. Det kommer att krävas allt mångsidigare tidiga åtgärder, öppenvårdstjänster och välfärdsteknologiska lösningar för att kunna möta olika servicebehov inom den äldre befolkningen. Äldre ska kunna leva aktiva liv och vara delaktiga i samhället.

Förverkligande: Delvis förverkligat genom ny socialvårdslag och äldre- och socialvårdslag.

Mål: Antalet personer med demenssjukdom ökar i samhället och det finns ett behov av att samla kunskapen inom detta område för att bättre kunna erbjuda relevanta tjänster till både vård- och omsorgspersonal och till personer med demenssjukdom och deras anhöriga.

Förverkligande: Delvis förverkligat i och med utbildningsinsatser initierade av landskapsregeringen.

Mål: Allt fler äldre kan bo hemma genom, förutom fungerande öppenvårdstjänster, andra aktiviteter som stöder välbefinnandet, lätt tillgängliga tjänster som t.ex. fungerande butiksservice och boendemiljöer som är anpassade för äldre och nya boendeformer. För att uppnå hållbara lösningar

förutsätter det samarbete över olika områden såsom infrastrukturen, bostadspolitiken, kulturväsendet och tredje sektorn.

Förverkligande: Ej förverkligat.

Tillgänglighet och funktionshindersservice

Mål: Landskapsregeringen vidtar åtgärder för att systematiskt förbättra tillgängligheten och livsvillkoren för alla i samhället oavsett funktionsförmåga.

Förverkligande: Landskapsregeringen har utvärderat det funktionshinderspolitiska åtgärdsprogrammet Ett tillgängligt Åland 2017—2020 och inlett arbetet med ett nytt åtgärdsprogram. Landskapsregeringen har varit delaktiga i den nationella Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder och Institutet för hälsa och välfärds sakkunniggrupp för handbok om funktionshindersservice. Landskapsregeringen har antagit reglemente och tillsatt ett Råd för personer med funktionsnedsättning.

Mål: Den avsedda tidpunkten för utfasningen av finansiering med penningautomatmedel till 50 procent för Fijxtjänsts verksamhet skjuts upp med ett år i enlighet med skrivningen i tilläggsbudget 3 för år 2020.

Förverkligande: Tidpunkten för Fijxtjänst utfasning förlängdes.

Arbete mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Mål: Ett nytt politiskt program bereds som fastställer övergripande politiska målsättningar och som beskriver ansvarsfördelningen och strukturen för landskapets ANDTS-arbete i enlighet med delmålen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Förverkligande: Ett förslag på ett nytt ANDTS-politiskt program har tagits fram av en parlamentarisk kommitté.

Mål: Coronapandemins effekter på rusmedels- och spelvanor i samhället uppmärksammas genom insatser för att öka kunskapsunderlaget. Landskapsregeringen fortsätter att stöda samordningsfokuserade och rusmedelsförebyggande insatser och att främja ansvarsfull alkoholservering.

Förverkligande: Medel har beviljats för Folkhälsan på Ålands samordningsprojekt för ANDTS-arbete, för utförande av drogvaneundersökningar i högstadier och gymnasier samt för en undersökning om vuxna ålänningars rusmedels- och spelvanor. Ny lagstiftning om servering av alkohol, med krav på egenkontroll och utbildning av personal i metoder som främjar hanteringen av de risker som sammanhänger med servering av alkohol, trädde i kraft den 1 november.

Övriga sociala uppgifter

Mål: Målsättningen om att inkludera alla och minska ojämlikhet i samhället stöds även genom att kompensera Åland Post Ab för extra kostnader för distribution av post till personer med funktionsnedsättning.

Förverkligande: Kostnader för posttjänster om 22.890 euro har ersatts.

Mål: Mässa samt studieresa kring användning av digitala verktyg.

Förverkligande: Ej förverkligat.

Mål: För att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning föreslås ett anslag om 12 000 euro. Beviljandet av stödet sker genom prövning. Från och med år 2005 kan de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder erhålla mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet.

Förverkligande: Beviljats enligt prövning, om totalt 11.824 euro.

Mål: Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 31.000 euro som ersättning för kostnader för tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning. Även administrativa kostnader för handläggande av tolkningsärenden kan påföras momentet.

Förverkligande: Kostnader för tolkningstjänster om 30.696 euro har ersatts.

Mål: Understöd för familjepolitiska förmåner samt tryggheten av skälig utkomst vilket stöder det strategiska utvecklingsmålet 2 i fråga om att inga hushåll ska leva i ekonomiskt utsatt position.

Förverkligande: Förverkligat i enlighet med gällande lagstiftning om familjepolitiska förmåner enligt nedan angivna delmål.

Mål: I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 100.000 euro. Anslaget har beräknats på ett födelsetal om 300, tre internationella adoptioner och fyra tvillingfödslar år 2021 samt en kostnad om 180 euro per moderskapsförpackning eller 224 euro i penningersättning. Kostnader för inköp av informationsmaterial kan påföras momentet.

Förverkligande: Landskapsregeringen bekostade under året 193 (173 år 2020) moderskapsförpackningar och utbetalade 188 (90 år 2020) ersättningar till kommunerna för moderskapsunderstöd utbetalade i pengar. Inga adoptionsbidrag (1 år 2020) har bekostats. På grund av en bokföringsmässig förändring ersattes under år 2021 undantagsvis moderskapsunderstöd utbetalda i pengar som hänför sig till både år 2020 och år 2021.

Bostads- och barnbidragsärendena sköts av Folkpensionsanstalten i enlighet med ingångna avtal. FPA gav 1.266 (1.474) beslut om allmänt bostadsbidrag, 561 (564 år 2020) barnbidragsbeslut samt 67 (125 år 2020) beslut om utbetalningar av underhållsstöd.

Den del av konsumentprisindex för Åland som motsvarar de varor och tjänster som täcks med utkomststödets grunddel sjönk med -0,1 procent mellan december månad 2019 och december månad 2020 varför utkomststödets grunddel förblev oförändrad för år 2021.

Understöd för kommunernas sociala tjänster

Mål: I enlighet med LL (1993:71) om planering av socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Förverkligande: Planen för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2021—2025 antogs den 7 januari 2021 och en reviderad plan 12 oktober 2021 på grund av temporära ändringar av landskapsandelarna.

Mål: Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården i enlighet med LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna och socialvårdsplanen ska innehålla dessa.

Förverkligande: Landskapsandelar har utbetalats i enlighet med socialvårdsplanen för 2021—2025.

Mål: Stöd för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnandet av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i ytterskärgården.

Förverkligande: Inga förslag över anläggningsprojekt med angiven tid för byggstart under år 2021—2025 inkom till landskapsregeringen.

Penningautomatmedel för social verksamhet

Mål: Fördelning av PAF-understöd för social ideell verksamhet för år 2021.

Förverkligande: Ett belopp om 3,5 miljoner euro fördelades för år 2021 till 39 föreningar och projekt. Till landskapsregeringens disposition reserverades 141.589 euro. Bland de föreningar som beviljades

understöd fick landskapsföreningen Folkhälsan totalt 1.041.000 euro för sin verksamhet inklusive ANDTS-verksamhet och äldre kraft. Ålands Fountain House rf fick 164.000 euro och Fixtjänst fick 270.000 euro. De två senare för meningsfull sysselsättning till personer med fysisk- och psykisk funktionsnedsättning. ÅHS fick medel för den tobakskampanj som år 2019—2021 vänder sig till arbetsplatser och skolor och Ålands Feministparaply r.f. för det femåriga projektet "bygg respekt, motarbeta sexuellt våld i ord och handling" och Åländska HBT-föreningen Regnbågsfyren r.f. beviljades år 3/4 57.000 euro för projekt HBTQIA-certifiering för år 2021.

Hälso- och sjukvård

Mål: Att ta fram en folkhälsostrategi för Åland.

Förverkligande: Arbetet med att ta fram en folkhälsostrategi påbörjades men har inte kunnat slutföras då största delen av resurser och tid har koncentrerats till att handlägga covid-19-relaterade ärenden.

Mål: I syfte att reglera vilka screeningar den offentliga hälso- och sjukvården ska ordna antas en förordning.

Förverkligande: Delvis förverkligat genom att det gjorts en sammanfattning av vilka cancerscreeningar som grundar sig på medicinsk och hälsoekonomisk evidens. I sammanfattningen finns beskrivet att mammografi ger betydande hälsovinster till en rimlig kostnad för kvinnor i åldern 40–74 år. Förutsättningarna för vad som kan anges i en förordning gällande screening enligt landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård är under utredning.

Mål: Barns och ungas välmående följs upp och tillsammans med utbildnings- och kulturavdelningen koordineras insatser för förbättrat välmående. Analysera resultaten från enkäten Hälsa i skolan år 2019 och ordna ett seminarium vars målsättning är att resultera i rekommendationer gällande eventuella åtgärder och strategier för förbättrat välmående bland barn och unga.

Förverkligande: Delvis förverkligat genom att det under året ordnades ett frukostseminarium och en workshop. Frukostseminarium med diskussion och reflektion om coronapandemins psykosociala konsekvenser och lägesbild över hur olika grupper upplevt pandemin samt en kort presentation av rapporten Utsattheten bredd och djup som är en fördjupad analys av resultaten i Hälsa i skolan—enkäten 2019 inom områden sexuellt våld, psykisk hälsa och våld i familjen.

Workshop anordnades under hösten med temat psykisk ohälsa i coronans fotspår och hur den psykiska hälsan kan främjas bland barn och unga och med syftet att diskutera vilka åtgärder som behövs för att förbättra välmående och främja den psykiska hälsan bland barn och unga. En sammanfattning gjordes över förslag på åtgärder som kom fram under workshopen som kan vara möjligt underlag för det fortsatta arbetet gällande barn och ungas välmående.

Mål: Anordna en kompetenshöjande utbildning för skolhälsovårdare för att ge dem verktyg för att kunna bemöta elever med psykisk hälsa (påbörjades under hösten 2020).

Förverkligande: Anordnats tre olika utbildningstillfällen för skolhälsovårdare under året.

Mål: Folkhälsoprojektet mot tobaksanvändning "Tobakskampen" pågår fortsättningsvis och tillsammans med ÅHS planeras olika tillfällen och föreläsningar för skolanställda och kommuner för att nå målet "Tobaksfritt Åland 2040".

Förverkligande: Olika tillfällen och föreläsningar ej förverkligat på grund av rådande pandemi. Projektet Tobakskampen är avslutat sedan den 31 december 2021 men Tobakskampen fortsätter i ÅHS regi där den sköts av en diplomerad tobaksavvänjare.

Mål: Att i samarbete med socialvårdsbyrån utveckla de digitala tjänsterna och distanstjänsterna vilket ökar intresset för välfärdsteknik samt att anordna ett seminarium gällande "Digitalisering och välfärdsteknik i coronas fotspår".

Förverkligande: Ej förverkligat då största delen av resurser och tid har koncentrerats till att handlägga covid-19-relaterade ärenden.

Mål: Enligt tandvårdsprogrammet utreda ett system med begränsad tandvårdssedel för dem som mottar befrämjande besök. Att genom att ordna fortbildningstillfällen i samarbete med ÅHS tandklinik gällande förebyggande tandvård för äldre.

Förverkligande: Ej förverkligat då största delen av resurser och tid har koncentrerats till att handlägga covid-19-relaterade ärenden.

Mål (regeringsprogrammet): En studerande – och ungdomsmottagning med målet att införa en lågtröskelverksamhet för alla ungdomar

Förverkligande: Delvis förverkligat genom att en arbetsgrupp har tillsatts för att utreda förutsättningarna att etablera en digital ungdomsmottagning.

Mål (regeringsprogrammet): Medicinsk rehabilitering, förnya reglerna för att tydliggöra patienternas rättigheter och ansvarsfördelningen mellan de berörda myndigheterna.

Förverkligande: Ej förverkligat då största delen av resurser och tid har koncentrerats till att handlägga covid-19-relaterade ärenden.

Allmän miljövard

Mål: Minska miljö- och klimatpåverkan.

Förverkligande: Underlag till en åländsk klimatlag har tagits fram. Som en följd av det nationella luftvårdsprogrammet samt den tidigare genomförda mätningen av partiklar i luften har återigen en informationskampanj om småskalig vedeldning genomförts under hösten. Bränslekvalitetskontroller har inte genomförts på grund av oklarheter i behörigheten som behöver utredas.

Mål: Öka samarbetet med riksmyndigheterna inom kemikalieområdet.

Förverkligande: Möjligheterna till samarbete inom kemikalieområdet har utretts internt och diskussioner har hållits med berörda myndigheter i riket.

Mål: Öka kännedomen om miljö- och hälsoskyddslagstiftningen.

Förverkligande: Har inte genomförts på grund av resursbrist.

Mål: Höja kännedomen om LBU-programmets påverkan på vattenmiljön och biologisk mångfald.

Förverkligande: Arbetet har fortsatt planenligt gällande uppföljningen av vattenkvaliteten, dock inte gällande den biologiska mångfalden på grund av misslyckad upphandling. Utförs istället under 2022.

Naturvård

Mål: Lagskydd för flera Natura 2000-områden ges under året, i enlighet med EU-krav (habitatdirektivet 92/43/EEG och fågeldirektivet 2009/147/EG) samt EU-strategin om biologisk mångfald och därtill hörande regelverk om utnämning av Natura 2000-områden.

Förverkligande: Under året har två område inköpts för genomförande och utvidgning av Ålands Natura 2000-program. Ett avtal om skydd för ett skifte inom ett Natura 2000 ingåtts.

Mål: Arters och biotopers bevarandestatus och uppfyllande av fredningens syfte följs upp genom systematiska naturinventeringar inom minst ett naturreservat. Förverkligande: Systematiska naturinventeringar utfördes i fyra naturreservat och arbete med förvaltningsplaner för dem har påbörjats.

Mål: Fortsatt kartering genomförs av de åländska förekomsterna, såväl i de terrestra som inom de marina områden, av de arter och biotoper som enligt habitatdirektivet måste bevaras och som ingår i rapporteringen av nämnda direktiv. Inventeringarna utgör även en viktig del av den lagstadgade uppföljningen av arterna och biotoperna.

Förverkligande: vägrenar har karterats och ett inventeringsprojekt gällande saltört har genomförts. Ett märkningsprojekt gällande havsörn har även initierats. Kartering av undervattensförekomster och kartläggning förekomsten av tumlare inom Åland har fortsatt enligt tidigare planer. Dessutom har ett åttaårigt Life IP-projekt Biodiversea blivit godkänt och ska på allvar börja i början av år 2022. Utrotning av invasiva växtarter har påbörjats under året, specifikt förekomster av vresros ute i ytterskärgården.

Vattenvård

Mål: Fortsätta med pågående vattenåtgärder och påbörja arbetet med att genomföra det lagstadgade åtgärdsprogrammet för åren 2022—2027 för grundvatten, sjöar, kustvatten och hav.

Förverkligande: Arbeta pågår kontinuerligt, bland annat genom olika projekt och samverkan med lokala aktörer och genom samarbete med myndigheter i riket.

Mål: Fortsätta arbetet med revidering av vattenlagstiftningen samt vid behov komplettera den med de förordningar som behöver justeras.

Förverkligande: Arbeta har genomförts av lagberedningen i samarbete med miljöbyrån och i visst samråd med övriga berörda byråer. En politisk referensgrupp utsågs våren 2021, från och med hösten deltog en av vattenbiologerna som sekreterare.

Mål: Delta i internationella och nationella samarbetsprojekt. Projektet Åland Seemap pågår och genomförs i samverkan med Åbo akademi i syfte att inventera undervattensnatur för mer kunskap och förbättrad vattenförvaltning. I övrigt har samarbete skett med både Finland och Sverige avseende de vattenrelaterade direktivens genomförande och rapportering.

Förverkligat: Kunskapen har utökats och nya marina övervakningspunkter har tagits fram under 2021. Internationellt samarbete har skett kontinuerligt under 2021 och det fortsätter 2022. Det treåriga EU-projektet SEABASED avslutades under året. Ett treårigt samarbetsprojekt med syfte att bidra till hållbar användning av havsområden, kallat eMSP NBSR, inleddes under hösten. Den åländska delen av projektet är inriktat på klimatanpassning, utveckling av hållbar blå ekonomi (inklusive sektorerna vindkraft och vattenbruk) samt långsiktigt hållbart naturskydd.

Mål: Förbättra modell-/belastningsverktyget vattenwebb för bedömning av olika belastningskällors påverkan och betingberäkningar.

Förverkligande: Uppdateringar har genomförts under 2020—2021 och det fortsätter under 2022. Verktyget används främst för bedömning av olika utsläppskällors storlek inom olika delavrinningsområden/vattenförekomster.

Mål: I samverkan med övrig förvaltning, kommuner samt verksamhetsutövare utveckla ett långsiktigt hållbart vattenvårdsarbete inom de viktigaste sektorerna jordbruk, skogsbruk, fiskodling, sjöfart och båttrafik.

Förverkligande: Landskapsregeringen har deltagit vid utvecklingen av den nya CAP-strategin och det operativa programmet för fiskerinäringen. Landskapsregeringen genomför årligen undersökningar i s.k. typområden för jordbruksmark i syfte att följa upp och utvärdera LBU-programmet. Havsplanering har genomförts i nära samverkan med näringsavdelningen. Samarbete sker i övrigt genom olika ärenden och projekt.

Mål: Slå fast, genomföra och utveckla det lagstadgade programmet för vattenövervakning samt fortsätta det 60-åriga forskningsrelaterade samarbetet med Husö biologiska station.

Förverkligande: Den lagstadgade övervakningen och samarbetet med Husö har genomförts enligt fastslagna program och avtal. Resultaten används i syfte att förbättra vattenkvaliteten samt för uppföljning och redovisning av förvaltningsplan för Ålands vatten till EU.

Mål: Sammanställa och presentera information om olika samarbetsprojekten samt om övervakning och forskning.

Förverkligande: Information om olika samarbetsprojekt och övrig vattenkunskap sker via respektive webbplatser, via Facebook och via massmedia samt genom seminarier. Information om övervakning och övrig vattenkunskap presenteras på landskapsregeringens webbplats. Ytterligare information om de vattenrelaterade direktivens genomförande finns tillgängligt på webbplatser som riket ansvarar för.

Cirkulär ekonomi

Mål: Kontrollera mängden felsorterat avfall i den brännbara fraktionen.

Förverkligande: Plockanalys har genomförts.

Mål: Genomföra kampanjer tillsammans med andra organisationer i syfte att förebygga avfall och minimera avfallsmängderna.

Förverkligande: Informationskampanj har genomförts.

Mål: Ökad skrotning av uttjänta fordon.

Förverkligande: Stöd har utbetalats.

Mål: Informera om cirkulär ekonomi och influera till en beteendeförändring i samhället.

Förverkligande: Inte genomfört på grund av resursbrist.

Mål: Revidering av avfallsplanen för Åland.

Förverkligande: Arbete påbörjades genom bildandet av en arbetsgrupp och genom att ta fram ett projektdirektiv.

Mål: Att ta fram ett utkast till ett förslag till en klimatlag för Åland.

Förverkligande: Målet har uppnåtts. En tjänsteman har i samarbete med en styrgrupp tagit fram ett utkast till lagförslag, vilket presenterats för landskapsregeringen tillsammans med ett antal utredningsrapporter och en lagstiftningspromemoria.

Miljöhälsovård

Mål: Övervaka samt organisera provtagning och inspektioner av bisjukdomen Varroa (Varroa destructor) för att bevara landskapets varroafria status.

Förverkligande: Under 2021 har arbetet med sjukdomen Varroasis fokuserats på epidemiologiska utredningar och sjukdomsbekämpning. Livsmedelsverket har varit en viktig del i arbetet då expertkunskap har behövts i varje steg. Båda smittorna och sjukdomsutbrotten har framgångsrikt stoppats. Arbetet med utrotningsplaner fortskrider över årsskiftet.

Mål: Leda och uppfylla det fleråriga utrotningsprogrammet för fisksjukdomen VHS (Viral Hemorrhagisk Septikemi).

Förverkligande: Arbetet med att utrota och friförklara Åland från fisksjukdomen Viral hemorragisk septikemi (VHS) har fortskridit, men har hamnat något efter i tidsplaneringen då mer akuta sjukdomsutbrott av IHN krävt stora resurser.

Mål: Övervaka märkning och registrering av produktionsdjur - upprätthålla övervakningsprogrammet för främmande ämnen i animaliska livsmedel.

Förverkligande: Provtagningar genomfördes i samarbete med ÅMHM och övervakning av främmande ämnen i animaliska livsmedel genomfördes genom analyser vid Livsmedelsverket på uppdrag av landskapsregeringen.

Mål: Upprätta ett fungerande beredskapslager och uppdatera dess innehåll med tanke på bekämpningsåtgärder mot djursjukdomar som lätt sprids.

Förverkligande: Inte genomfört på grund av resursbrist.

Mål: Ett systematiskt samarbete mellan landskapsregering och ÅMHM, privata veterinärer samt andra aktörer angående kontroll av illegal införsel av djur och övervakning av rävens dvärgbandmask.

Förverkligande: Inte genomfört på grund av resursbrist.

Mål: Anordna lämpliga utbildningar för djurhälsopersonal och veterinärer som är verksamma vid ÅMHM och landskapsregeringen.

Förverkligande: Inte genomfört på grund av resursbrist.

Mål: Informera allmänheten om risker med zoonoser och smittsamma djursjukdomar.

Förverkligande: Inte genomfört på grund av resursbrist.

Nyckeltal

Ärenden	Pleni		Enskilda		TjB - TjF		Brev	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Allmänna byrån	4	4	29	29	87	95	118	139
Socialvårdsbyrån	2	0	92	88	10	24	136	124
Hälsö- och sjukvårdsbyrån	39	103	33	34	193	170	138	222
Miljöbyrån	3	4	60	84	53	93	166	223
Totalt hela avdelningen	48	111	214	235	343	382	558	708
Förändring		131 %		10 %		11 %		27 %

Väsentliga förändringar

Hälsö- och sjukvårdsbyrån förstärktes något under året. Detta hade betydelse för landskapsregeringens arbete med covid-19-pandemin. Vakanta tjänster och frånvaron har påverkat uppnåendet av målsättningarna. Personalens distansarbete i kombination med en hög arbetsbelastning har varit en utmaning ifråga om arbetsledning och uppföljning.

I den första tilläggsbudgeten stärktes resurserna för tillsyn i enlighet med smittskyddslagens krav. De budgeterade medlen användes dock endast delvis på grund av bemanningssvårigheter. I den andra tilläggsbudgeten anslogs 60.000 euro för distribution av mun- och nässkydd i kollektivtrafik och på skärgårdsfärjor och matartrafik, därtill upptogs anslag för två naturvårdsprojekt, Vikarlife och Sambah II life till en nettokostnad om 2.000 euro. Det upptogs även medel för deltagande i Life IP BIODIVERSEA projektet. I den tredje tilläggsbudgeten upptogs medel för deltagande i eMSP NBSR projektet. Kostnaderna och inkomsterna för projektet balanserar dock. För bekämpningen av fisksjukdomen IHN och Varroakvalstret som angriper biodlingar upptogs 20.000 euro i tilläggsmedel efter konstaterade utbrott. I den fjärde tilläggsbudgeten upptogs som inkomster statsstöd för tillsynskostnader om 30.000 euro.

Utbildnings- och kulturavdelningen

Översikt

En av självstyrelsens grundläggande behörigheter ligger på utbildnings- och kulturområdet. Området omfattar barnomsorg och förundervisning, grundskoleverksamhet, utbildning på gymnasialstadiet och högskolenivå. Till ansvarsområdet hör även att medverka till att skapa förutsättningar för ett rikt kulturutbud. Kulturarv, arkiv och kunskapsförmedling är områden som berör historia, identitet, förvaltning och respekt inför kommande generationers möjligheter att utveckla förvaltandet av vår gemensamma historia och självstyrelse.

Även detta år har präglats av rådande covid-19-pandemi. Närundervisning har prioriterats men periodvis har även distansundervisning bedrivits i skolornas olika stadier. Kulturarbetare har haft fortsatt svårt med uppdrag. Även idrottsverksamheterna har drabbats av begränsade aktiviteter. Sommarens turistsäsong visade dock på höga besöksiffror vid de museala besöksplatserna, både i stan och på övriga Åland. Distansarbete och hög arbetsbelastning har också satt sin fortsatta prägel på avdelningens arbete under året.

Inom utbildningsområdet har den nya barnomsorgs- och grundskolelagen börjat gälla, likaså den nya läroplanen rörande grundskolan. Arbetet med den nya läroplanen för barnomsorgen pågår. Även gymnasielagen har under året varit föremål för en revidering. Anpassningen av yrkesutbildningar utifrån gällande regler fortsätter. Arbetet med att utveckla och bolagisera högskolan har fortgått. Karriärvägledningsprojektet Visa vägen har avslutats och verksamheten har överförs till Ams.

Inom kulturområdet har under året medel för kulturell verksamhet fördelats genom kulturdelegationen. Åland som filmproduktionsplats har fortsatt att stärkas. Firandet av självstyrelsens 100-årsjubileum pågår 2021–2022 och samordnas genom projektet Åland 100. Färdigställandet av ett besökscentrum i Bomarsund har fortsatt.

Ålands museum är en central institution för att åskådliggöra Ålands historia och kultur genom tiderna. Museets konst- och kulturhistoriska utställningar utgör landskapets flaggskepp och förevisas gärna för ålänningar och besökare utifrån. Ålands landskapsarkiv är det självstyrda landskapet Ålands arkivinstitution.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	424 483,04	395 500,00	-28 983,04	107,3%
Avgiftsintäkter	15 040,00	13 000,00	-2 040,00	115,7%
Erhållna bidrag		167 000,00	167 000,00	
Övr verksamh intäkt	26 640,30	32 500,00	5 859,70	82,0%
Summa Verksamhetens intäkter	466 163,34	608 000,00	141 836,66	76,7%
Personalkostnader	-3 399 703,89	-3 446 187,90	-46 484,01	98,7%
Köp av tjänster	-10 122 874,00	-11 483 619,59	-1 360 745,59	88,2%
Material förnödenh	-170 411,35	-188 221,00	-17 809,65	90,5%
Övr verksamh kostn	-1 671 934,15	-1 674 157,00	-2 222,85	99,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-15 364 923,39	-16 792 185,49	-1 427 262,10	91,5%
Återbet av överf	39 335,20	60 000,00	20 664,80	65,6%
Summa Intäkt ink o kap	39 335,20	60 000,00	20 664,80	65,6%
Summa Intäkt ink o kap öv	39 335,20	60 000,00	20 664,80	65,6%
Undervisn kultur idr	-17 148 676,62	-17 990 370,05	-841 693,43	95,3%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Soc hälsovård utsksk	-8 039 758,91	-8 020 000,00	19 758,91	100,2%
Övriga ink kap överf		0,00	0,00	
Summa Utgift ink o kap öv	-25 188 435,53	-26 010 370,05	-821 934,52	96,8%
Summa Kostn ink o kap öv	-25 188 435,53	-26 010 370,05	-821 934,52	96,8%
Summa Verksamhetsbidrag	-40 047 860,38	-42 134 555,54	-2 086 695,16	95,0%
Räntekostnader	-75,47		75,47	
Övr finansiella kost	-50,00		50,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-125,47		125,47	
Summa Årsbidrag	-40 047 985,85	-42 134 555,54	-2 086 569,69	95,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-40 047 985,85	-42 134 555,54	-2 086 569,69	95,0%
Ökning eller minskning av reserver	-101 616,91		101 616,91	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-40 149 602,76	-42 134 555,54	-1 984 952,78	95,3%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
50010 Utb och kultur, verksamhet	-3 077 095,24	-3 454 513,54	-2 761 429,89	-3 935 523,05
50200 Studiestöd	-7 532 454,58	-7 719 638,82	-7 959 097,94	-8 000 423,71
Summa 5100 Utb.avd allm byrån	-10 609 549,82	-11 174 152,36	-10 720 527,83	-11 935 946,76
52000 Grundskola stöd för undervisn	-10 387 732,23	-7 191 609,21	-7 184 740,51	-12 400 063,72
53500 Vuxen utbildning	-895 251,69	-878 165,02	-784 718,50	-1 231 058,76
53510 Utvecklingsarb inom utbildn			-594 887,94	-677 259,03
53520 Högskoleutbildning			-6 968 000,00	-7 270 000,00
Summa 5200 Utbildningsbyrån	-11 282 983,92	-8 069 774,23	-15 532 346,95	-21 578 381,51
50500 Bibliotek	-132 463,87	-127 264,76	-146 126,34	-146 786,99
50510 Underst författare o översätta	-33 000,00	-33 500,00		
51000 LR andel medb.insti o kulturv	-648 346,78	-645 487,54	-682 757,19	-696 825,43
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	-93 395,77	-93 465,74	-106 745,93	-28 903,12
51100 Kultur o kulturmiljöförvaltn				-789 443,88
51500 Paf-medel ungdom och idrott	-2 256 790,57	-2 277 583,26	-2 529 522,13	-2 429 578,80
51600 Paf-medel kultur	-1 651 645,56	-1 942 485,99	-2 386 428,33	-2 485 192,57
Summa 5300 Kulturbyrån	-4 815 642,55	-5 119 787,29	-5 851 579,92	-6 576 730,79
54000 Ålands museum	-1 565 484,78	-1 527 072,42	-1 731 242,14	-58 543,70
Summa 5400 Ål museum	-1 565 484,78	-1 527 072,42	-1 731 242,14	-58 543,70
Summa 5000 Utbildn o kulturavd	-28 273 661,07	-25 890 786,30	-33 835 696,84	-40 149 602,76

Budgetmoment 51100 Kultur- och kulturmiljöförvaltning är nytt från 2021. Dessa kostnader har tidigare i huvudsak belastat budgetmoment 54000, men även budgetmoment 51010 vad gäller kostnader för Nordens institut på Åland.

Utfallet för 54000 Ålands museum är netto, verksamhetskostnaderna uppgick till ca 439.000 euro och intäkter från entréer och annan försäljning till ca 380.000 euro. Kostnader för internhyror (ca 885.000 euro) har överförts från budgetmoment 54000 till 50010.

Målsättningar

Avdelningens organisation

Mål: Fastställa organisationsutvecklingsarbetet som påbörjades år 2016.

Förverkligande: Kulturmiljöenheten har flyttat till lokalerna i Ribacka. Det som återstår av det planerade organisationsutvecklingsarbetet är en flytt av övriga kulturbyrån samt en omorganisering av allmänna byrån.

Mål: Vidareutveckla arbetsrutiner inom avdelningen och gentemot underliggande myndigheter.

Förverkligande: Arbetsordningen har uppdaterats för att tydliggöra beslutsfattande och ansvarsområden. Arbetet med att förbättra rutinerna kring ärendeprocesserna pågår. Nya rutiner för avstämningar med de underliggande myndigheterna har arbetats fram.

Utveckling av utbildningssystem

Mål: Främja implementering av den nya landskapslagen om barnomsorg och grundskola.

Förverkligande: En kurs i utbildningsledarskap omfattande 25 sp ordnades för lärare inom barnomsorg och grundskola. Utbildningen förutsätts för behörighet som rektor, skolföreståndare och daghemsföreståndare enligt LF (2020:99) om barnomsorg och grundskola. Utbildningsbyrån höll ett heldags informationstillfälle med genomgång av Lagen (2020:32) om barnomsorg och grundskola inom pågående ledarskapsutbildning.

Följande anvisningar har utformats; behörigheter för tjänster, uppgörande av arbetsplan i grundskolan, religion i verksamheterna och barn och elevhälsoplan. Infotillfälle om barn- och elevhälsans journaler har hållits för kommuner. Informationstillfällen gällande anvisningarna har hållits för skolledare.

För behörighet att verka som föreståndare eller rektor förutsätts ett prov i åländsk lagstiftning. 62 personer har avlagt provet, varav 52 av godkänts.

Mål: Fortsätta implementering av förundervisningens läroplan och grundskolans läroplan genom bl.a. kompetensutveckling av personal inom barnomsorg och skola, ledarskapsskolning, fortsätta stöda kompetensutveckling och fortbildning för att främja digital utveckling i skolan.

Förverkligande: Ämnesdelarna i grundskolans läroplan fastställdes under våren och hela läroplanen trädde i kraft den 1 augusti 2021. Implementeringsinsatser i form av tutorverksamhet och fortbildning i religions- och livsåskådningskunskap samt programmering pågick under hela året. Fortbildning kring funktionella metoder ordnades för både barnomsorg och grundskola.

Grundskolans läroplan överfördes till det digitala systemet *e-grunder* och vidare från det till lärplattformen *Itslearning*. Läroplanen har även publicerats på www.laroplan.ax och den allmänna delen har distribuerats i tryckt form till alla lärare i grundskolan. Marknadsföringsmaterial i form av filmer och broschyrer har tagits fram för att stöda implementeringen.

Framställningen av digitalt läromedel för den åländska delen i ämnet samhällskunskap har inletts. Arbetet görs inom ramen för Åland 100.

Förslaget till läroplan för förundervisningen har remissbehandlats i kommuner och intresseorganisationer och personal har inbjudits till diskussionsträffar kring bestämda teman. Förslaget har reviderats med beaktande av inlämnade synpunkter. Fortbildningsinsatser kopplade till kommande läroplan har riktats till personal inom förundervisningen. Den nya läroplanen med kompletterande anvisningar avses att gälla från den 1 augusti 2022.

Material har tagits fram för att möjliggöra ett hörande av barnens åsikter i läroplansfrågan och fortbildning har ordnats i hur man inom barnomsorgen kan öka barnens delaktighet.

Dialogseminariet 2021 genomfördes som webinarium med ca 125 deltagare. Ifous-programmet *Digitala lärmiljöer* har till största delen slutförts. Därtill har arbetet med att ta fram en ny IKT-plan för undervisningssektorn inletts och arbetet med att förbereda sammanslagningen av skolornas databaser för det administrativa systemet *Multiprimus* har inletts med hjälp av en koordinerande resurs.

Mål: Överflytta Visa vägen - projektet föreslås flyttas till permanent huvudman, AMS.

Förverkligande: Projektet avslutades den 30 juni 2021 och *Visa vägens* verksamhet flyttades till Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, Ams.

Mål: Utforma nya verksamhetsformer såsom förberedande undervisning för inflyttade och grundskoleutbildning för andra än läropliktiga.

Förverkligande: En bilaga till grundskolans läroplan gällande förberedande undervisning fastställdes och förberedande undervisning inleddes från höstterminen 2021.

Ålands folkhögskola beviljades tillstånd att bedriva grundskoleutbildning för vuxna (grundvux). Hösten 2021 startade slutskedet i grundskoleutbildning för vuxna med totalt sex studerande, varav fyra vid folkhögskolan och två i skärgården. En arbetsgrupp har sett över hur läs- och skrivkunnighetsskedet och inledningsskedet inom grundvux kan förverkligas. Arbetsgruppens rapport har sänts på remiss till bland annat kommunerna.

Landskapsandelslagen har reviderats och från höstterminen 2021 erhåller kommunen en särskild landskapsandel för studerande i förberedande undervisning och grundvux. Landskapsandelen ersätter det bidrag för stödundervisning i svenska som tidigare utbetalats till kommunerna.

Mål: Svenska för inflyttade ordnas enligt avtal för inflyttad, kvotflyktingar och för personer med ingen eller kort skolgång.

Förverkligande: En integrationsutbildning förverkligas genom ett avtal med Medborgarinstitutet där alla vuxna med annat modersmål kan få undervisning i svenska, samhällsorientering och studie- och yrkesvägledning. Under året deltog 77 personer i utbildningen, som följer fastställd läroplan och innehåller kurser på flera kunskapsnivåer.

Mål: Köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning enligt avtal, planerade yrkesinriktade utbildningar och utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget.

Förverkligande: Totalt 15 yrkesinriktade utbildningar arrangerades under året som sysselsättningsfrämjande utbildning. Målgruppen var arbetslösa, arbetssökande inskrivna på Ams samt företagare som på grund av pandemin var inskrivna på Ams. Utbildning till väktare, ambulanssjukvårdare och inom demensvård har ordnats under året. Ett projekt för att utveckla utbildningsutbud inom hållbar energi och teknik vid Ålands gymnasium har initierats.

Mål: Särskilda utbildningsinsatser för personer utan arbetsmarknadsstöd, bland annat svenska i arbete som ordnas enligt avtal

Förverkligande: Utbildningar i svenska för inflyttade som är i arbete förverkligas genom avtal med Medborgarinstitutet. Utbildningarna sker i samarbete med företag som har utländsk arbetskraft i behov av förbättrad kunskap i svenska. Totalt har 32 personer från 15 olika företag deltagit i utbildning under året.

Mål: Särskilda utbildningsrelaterade kostnader i Högskolan på Åland för att stöda kompetensutveckling, erbjuds arbetslösa och permitterade som en sysselsättande åtgärd.

Förverkligande: Öppna högskolan erbjöd öppen högskoleutbildning inom bl. a karriärvägledning.

Mål: Ta ytterligare steg mot en bolagisering av Högskolan på Åland.

Förverkligande: Högskolan på Åland utgör en resultatenhet som finansieras enligt finansieringsmodell från 2021. Modellen för mål- och resultatfinansiering av verksamheten vid högskolan har fastställts och presenterats i slutrapport. Finansieringsmodellen prövas under en försöksperiod åren 2021–2023 och utvärderas 2023 för eventuella justeringar inför kommande avtalsperiod.

Under året fastställdes målen för högskolans utbildnings-, forsknings- och innovations- samt övriga verksamhet i ett utbildningsavtal mellan Ålands landskapsregering och Högskolan på Åland. Därtill togs ett lagberednings-PM med förslag till ny högskolelag fram.

Mål: Utveckla strukturen gällande den åländska sjöfartsutbildningen.

Förverkligande: Samarbetet mellan Ålands sjösäkerhetscentrum, Högskolan på Åland och Ålands gymnasium har fortgått.

Utvärdering och uppföljning av utbildningssystem

Mål: Uppföljning av utbildningspolitiska programmet Kompetens 2025.

Förverkligande: En självvärdering har gjorts av det utbildningspolitiska programmet. ÅSUB presenterade sin rapport *Utbildning och arbetsmarknad 2035* som gjorts på uppdrag.

Mål: Utvärdera inlärningsresultat och trivsel i enlighet med plan.

Förverkligande: Under året utfördes utvärderingen *Hälsa i skolan*. Utvärdering av inlärningsresultat inom engelska i åk 9 inom den longitudinella utvärderingen utfördes av Karvi. Landskapsregeringen gav därtill ÅSUB i uppdrag att utföra en utvärdering gällande barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom det åländska utbildningssystemet. Resultatet och åtgärdsförslag presenteras under 2022.

Mål: Insatser för genomförande av lämplighetsprov vid erkännande av yrkeskvalifikationer.

Förverkligande: Öppna högskolan genomför lämplighetsprov för grundlärare från år 2020 och ämneslärare från år 2021.

Mål: Främja barns, elevers och studerandes trivsel och välmående.

Förverkligande: Årets kick-off fortbildning för personal inom barnomsorg, grundskola och landskapets skolor på gymnasienivå ordnades som webinarium under temat *Välmående* med inriktning på elever och studerande samt barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Därtill har fortbildning under temat *Positiv psykologi* ordnats för personal inom barnomsorg och grundskola.

Kulturförvaltning

Mål: Fortsätta arbetet med revidering av kulturpolitiskt program.

Förverkligande: Arbetet fortsatte under året och beräknas vara klart våren 2023. De personella resurserna har under året koncentrerats till projektet Åland 100.

Mål: Utforma en strategi för kreativa och kulturella näringar.

Förverkligande: Strategin kommer att ingå som en ny viktig del i det reviderade kulturpolitiska programmet, se mål ovan.

Mål: Ansöka om associerat medlemskap till UNESCO.

Förverkligande: Under året gjordes anhållan till utrikesministeriet i Finland om att för Ålands räkning söka medlemskap i UNESCO. Den 9 november tog UNESCOs generalförsamlingen i Paris ett enhälligt beslut om att välkomna Åland som associerad medlem.

Mål: Färdigställa ett bibliotekspolitiskt program, som inletts under år 2020.

Förverkligande: Ett bibliotekspolitiskt program har utarbetats av en kommitté bestående av sakkunniga inom bibliotekssektorn. Programmet beräknas fastställas under våren 2022 efter att kommunerna har hörts.

Mål: Ett nytt avtal ingås med Nordiska ministerrådet angående finansieringen av Nordens institut på Åland (Nipå).

Förverkligande: Under året förnyades avtalet från 1984 mellan Nordiska ministerrådet och Ålands landskapsregering. Avtalet tydliggör Nipås roll som juridisk person, för att fungera självständigt från förvaltningen. Ett årligt finansiellt bidrag betalas ut för att täcka främst lokaler och administration.

Kulturmiljö

Mål: Fortsätta projektet Landskapsintressen för kulturmiljövård enligt framtagna förstudie och skapa moderna arbetssätt och flexibla verktyg för kulturmiljövården.

Förverkligande: Under året har landskapsregeringen i samarbete med konsult och referensgrupp tagit fram ett urval geografiska områden med höga kulturmiljövärden på Åland. Efter inventering i fält har kunskapsunderlag och förslag till rekommendationer för landskapsvård utvecklats för fyra områden som potentiella landskapsintressen. En arbetsplan för förankring och implementering av landskapsintressen har utvecklats.

Mål: Utöka kunskapsunderlaget genom arkeologiska undersökningar som är av betydelse vid handläggning av markanvändningsplaner i anslutning till fasta fornlämningar genom undersökning av två boplatsslämningar i Långbergsöda, Saltvik.

Förverkligande: Projektet i syfte att utreda utbredning, karaktär och datering av boplatsslämningar i Långbergsöda, Saltvik har avslutats efter en femårig insats. Årets undersökning omfattade fasta fornlämningar Sa 20.2 och Sa 20.4. Härmed har samtliga kända boplatsslämningar på privatägd mark i området fått nya avgränsningar, vilket medfört uppdaterat underlag vid handläggning av ärenden gällande registrering av fornlämning och planer för markanvändning.

Mål: Främja att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen och är en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.

Förverkligande: Ett systematiskt arbete görs för att kulturmiljön i ett tidigt skede ska beaktas i samband med planering av markanvändning. Under året initierades ett flertal ärenden i samband med kommunal planläggning, behandling av bygglov och större infrastrukturprojekt.

Övriga ärenden har gällt registerföring och tillsyn av fasta fornlämningar hos enskilda fastighetsägare, prövning av tillstånd för ingrepp och undersökningar av fasta fornlämningar samt tillståndspliktig dykverksamhet. Den åländska skogsnäringen har biståtts med anvisningar och stöd för skyddandet av arkeologiskt kulturarv.

Kulturbyrån har under året bidragit med rådgivning inom byggnadsvård till privatpersoner. Därtill har kartläggning av riktlinjer för byggnadsminnesskydd samt utveckling av register över kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inletts. En arbetsgrupp för stöd till de åländska församlingarna i vården av kyrkligt bebyggt kulturarv har initierats.

Förvaltningen har effektiviserats genom utveckling av digitala formulär samt framtagande av en handläggningsmall för fornminnesregistrering.

Kulturell verksamhet

Mål: Under år 2021 avser landskapsregeringen inleda självstyrelsejubileet Åland 100.

Förverkligande: Jubileet inleddes officiellt den 9 juni. Med anledning av jubileet donerade kommerserådet Anders Wiklöf en ny flygel, som invigdes under en konsert i Alandica.

Under året ordnades många programpunkter, bland annat webinarium om Åland i riksdagen, litteraturvecka i samarbete med Nipå samt en ljusshow som lyste upp Självstyrelsegården. Flera programpunkter streamades utan publik på grund av covid-19-pandemin.

Mål: Genomföra det avslutande året för kulturprojektet inom skolorna, Kreativa Barn.

Förverkligande: Verksamheten i skolorna begränsades av epidemin under våren och genomfördes istället som temaveckor. Under hösten sammanställdes en slutrapport för projektet. Slutrapporten som presenterats Ålands kulturdelegation innehåller förslag till modeller för satsningar på kultur för barn och unga.

Ålands kulturdelegation

Mål: Penningautomatmedel används för kulturell verksamhet och kulturprojekt inom föreningsverksamheten. Även stipendier till enskilda kulturutövare fördelas. Hållbarhet, förnyelse, jämställdhet och tillgänglighet beaktas vid fördelningen.

Förverkligande: Under året har ca 1,5 miljoner euro fördelats i form av verksamhets-, investerings- och projektbidrag till föreningar och organisationer samt stipendier till enskilda kulturutövare. I fördelningen ingår även stöd med anledning av Ålands självstyrelses 100-årsjubileum varav operan *Lisbeta – en trollkona ska du icke låta leva* var en större satsning samt Ålands fredsinstituts seminarier.

Kulturdelegationen har genom litteraturnämnden, nominerat författare till Nordiska rådets litteraturpris samt Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris.

Ansökningar om vistelsestipendier i landskapets gästbostäder var rekordstort, 107 ansökningar sammanlagt. Under året beviljades elva stipendievistelser på Källskär och fem i Eckerö Post- och tullhus. Den nya bostaden i Eckerö Post- och tullhus flygel kunde tas i bruk under sommaren. Årets stipendievistelse i Grez-sur-Loing, som kulturdelegationen bekostar, skjuts fram till år 2022 på grund av epidemin, därefter avslutas samarbetet.

Kulturdelegationen utlyste under året med anledning av Åland 100 en novelltävling under namnet *Åland skriver*. Tävlingen inleddes med en digital inspirationsföreläsning och över 170 bidrag lämnades in. Utdelningen av priser för vinnande bidrag sker 2022.

Ett seminarium kring bibliotekspolitiskt program arrangerades som en del av nordiska litteraturveckan, vars program utökades med anledning av Ålands 100-jubileet.

Film och media

Mål: Fortsätta satsningen på Åland som en intressant plats för filmproduktion.

Förverkligande: Business Finlands besked om att produktionsstöd även kan beviljas för filminspelningar på Åland, har lett till stärkt attraktionskraft. Under året har det huvudsakligen märkts genom Solar Films rekognoseringar av inspelningsplatser till filmen om *Stormskärs Maja*.

Den internationella filmbranschen har drabbats hårt av pandemin, vilket för filmkommissionens del innebar att det tredje inspelningsblocket av tv-serien *Hjerson* inte kunde genomföras under våren. Block två kunde dock förverkligas planenligt i början av året.

Landskapsregeringen beslöt under våren att delta i det internationella hållbarhetsprojektet *Albert*, som ger såväl filmproducenter som filmfinansiärer ett verktyg för att redan i budgetprocessen kunna

räkna ut koldioxidförbrukningen. Ålands filmkommission är även med i det nordeuropeiska nätverket NEST som arbetar för ökad hållbarhet för samproduktioner i hela Östersjöregionen.

Samarbetet med de nordiska ländernas filmkommissioner stärktes under året genom en konferens på Åland i oktober samt gemensamma satsningar på den internationella filmmarknaden Focus i London.

Ungdomsarbete och idrott

Mål: Penningautomatmedel fördelas till ungdoms- och idrottsorganisationer. Vid fördelningen beaktas särskilt förnyelse i verksamheterna. Stor vikt läggs även vid jämställdhet, demokrati, hållbarhet och tillgänglighet.

Förverkligande: 1,65 miljoner euro överfördes till Ålands idrott för vidare fördelning bland dess medlemsorganisationer. Ett särskilt anslag beviljades även till idrotten för medverkan i Åland 100. Ett tiotal ungdomsorganisationer beviljades verksamhetsstöd. De största mottagarna var Ung resurs, Åland ungdomsförbund och föreningen SKUNK.

Mål: Under året avser landskapsregeringen uppmärksamma Ålands självstyrelses 100-årsjubileum genom en allmän satsning på motions- och hälsofrågor i samverkan med organisationer inom tredje sektorn.

Förverkligande: Har inte kunnat förverkligas.

Mål: Planeringen av projektet Motion på recept för personer som behöver mera fysisk aktivitet inleddes hösten 2019 fortsätter. Aktiviteter inom projektet inleds 2021.

Förverkligande: Har inte kunnat förverkligas.

Mål: En revidering inleds av Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland.

Förverkligande: En kommitté utarbetade ett PM med förslag till förändringar i idrottslagen respektive -förordningen. Förslaget är överfört till lagberedningen.

Arkivväsendet

Mål: Utveckla dokumentförvaltningen och arkivfunktionen.

Förverkligande: Landskapsarkivet har bistått arkivbildare med instruktioner och stöd. Informations- och kunskapsutbyte har skett inom verksamhetsområdet genom besök hos myndigheter, handledning, möten, inspektioner, styrning samt handräckningsuppdrag. Arkivplanerna överförs till Riksarkivet för utlåtanden enligt arkivlag för Åland (ÅFS 2004:13, 2004:26 och 2019:11), vilket leder till att arbetet även är kopplat till Riksarkivets arbetsprocesser.

Landskapsarkivets personal har medverkat som sakkunniga i lagberedningsarbeten, vilka berört dokumentförvaltningen och arkivfunktionen. Under året kan särskilt noteras arbetet med landskapsförordning om arkivering av elektronisk information som ska förvaras mer än tio år och varaktigt (ÅFS 2021:151).

Mål: Öka tillgängligheten till digitalt arkivmaterial och fortsätta digitaliseringen av ljud- och bildupptagningar.

Förverkligande: Nationalbibliotekets digitala samlingar tillgängliggörs i landskapsarkivets utrymmen i enlighet med tecknat avtal. Utbudet utökas succesivt, i synnerhet vad gäller äldre svenskspråkiga tidningar. Ytterligare initiativ har tagits gällande fjärraccess till svenska digitala datalager. Ålands Radio och TV har i enlighet med gällande avtal digitaliserat och levererat filmmaterial (136 skivfodral, ca 92 timmar) i två uppsättningar till landskapsarkivet.

Mål: Delta i uppmärksammandet av självstyrelsejubileet Åland 100.

Förverkligande: Landskapsarkivet har medverkat i flera projekt med Åland 100 i fokus. Projekten har resulterat i artiklar, böcker, forskning samt program i media. Landskapsarkivet har även företrätt vid föreläsningar om åländsk historia i anslutning till självstyrelsefirandet.

Rederiaktiebolaget Gustaf Eriksons arkiv nominerades under året till Unescos internationella Världsmminnesregister. Nomineringen är inte direkt kopplat till Åland 100, men har säkert gynnats av jubileet och av det faktum att Åland erhöll associerat medlemskap i Unesco under året.

Ålands museum

Mål: Uppmärksamma självstyrelsejubileet Åland 100 genom utställningar och evenemang inom ramen för ordinarie verksamhetsområde.

Förverkligat: Jubileet har uppmärksammats genom fyra specialutställningar och tre olika temapublikationer. Även årsskiften *Åländsk Odling* med artiklar som berör ämnet har getts ut under året. Temaguidningar i anslutning till självstyrelsejubileet har erbjudits samt evenemang, som Kulturernas natt och en hyllning till Åland i konsertform. Jubileumsåren 2021 och 2022 erbjuds barn och unga upp till 18 år fri entré till Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum.

Mål: Vidta åtgärder för att säkerställa att museimagasinet i Ribacka uppfyller arbetarskyddets säkerhetskrav och de direktiv som anvisats efter utförd riskbedömning.

Förverkligat: Med hjälp av fastighetsverket har åtgärder vidtagits för att stabilisera draglådor i textil- och tapetmagasinet. Nya hyllor anpassade för textiltförvaring har beställts och kommer att ersätta de hyllor som tidigare rasat. Säkerhetsklassade stegar för arbete på hög höjd och utrustning för lastsäkring av museiföremål har införskaffats.

Mål: Öka tillgången till samlingarna för allmänhet och forskare genom ökad sökbarhet.

Förverkligat: Arbetet med att utveckla rutiner för lån, forskningstillstånd, forskarbesök samt insamling gällande den arkeologiska samlingen har pågått under året, likaså en översyn av policydokument. Riktlinjer för provtagning samt digitala blanketter för lån och tillgång till arkeologiska samlingen har tagits fram. Under året har 15 forskarbesök tagits emot. Arbetet med digitalisering genom databasen *Primus* har skett främst inom bild- och ljudsamlingen. På Ålands museums nya hemsida ges allmänhet och forskare ökad tillgängligheten till samlingarnas föremålskategorier.

Mål: Utveckla Ålands museums årskort och förbättra marknadsföringen av museerna.

Förverkligat: En satsning på ökad synlighet i stadsbilden under turistsäsongen gjordes, liksom ett utskick till alla åländska hushåll med information om årskort samt säsongens utställningar och program. En ny hemsida för landskapsregeringens samtliga museer och sevärdheter lanserades under hösten.

Mål: Påbörja uppbyggnaden av permanenta utställningar i Eckerö post- och tullhus övre våning och ta i bruk nya utrymmen för specialutställningar i nedre våningen efter att fastighetsverket återställt rumsindelningen enligt ursprungssritningarna.

Förverkligat: Beslut om att tillsvidare skjuta upp renoveringsarbetet togs i tilläggsbudget 1. Beslut om att återuppta projektet togs i landskapsregeringens budget för år 2022.

Mål: Säkra hanteringen av museiföremål genom åtgärder i magasin och varuintag.

Förverkligat: I konstmagasinet har utrymme frigjorts genom att de konstverk, kartor och originalskisser som ingår i Kulturhistoriska enhetens samlingar flyttats till centralmagasinets nya kompaktsystem. Även Ålandsbankens donation av Bomarsundslitografier har placerats där. Ett tidigare kontorsrum har tagits i bruk som tillfälligt karantänsrum för förvaring av museiföremål mellan frysprocess och magasinering.

Mål: Kulturnatten 2021 och 2022 arrangeras som Kulturernas natt för att ge plats för representanter från några av de hundra nationaliteter som bor och verkar på Åland.

Förverkligat: Med hjälp av två kuratorer kunde *Kulturernas natt* erbjuda ett flerkulturellt program på utomhusscenen och i museets filmsal.

Mål: Bjuda in Finlands museiförbund att arrangera Museidagarna på Åland 2022 i samband med Åland 100.

Förverkligat: Museiförbundet kommer att förlägga *Museidagarna 2022* på Åland. Seminariet är planerat till maj med två dagar på Alandica följt av en dag med valbara exkursioner till åländska museer och sevärdheter. Museidagarna planeras och arrangeras som ett samarbete mellan museiförbundet, Ålands museum och Ålands sjöfartsmuseum.

Mål: En övergång från halogenlampor till miljövänligare LED-lampor sker i museibyggnadens utställningsmiljöer.

Förverkligat: Arbetet har fortsatt med testning av provarmaturer från olika leverantörer. En konsult har anlitats för att bistå med det fortsatta arbetet och upphandlingsunderlag. Projektet beräknas slutföras under år 2022.

Övrigt förverkligat inom Ålands museum

Utöver de utställningar som anslutit till jubileet Åland 100 har ytterligare åtta specialutställningar visats vid Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum. I konstmuseets utrymme QUBEN har två mindre utställningar visats. Därtill har fem nischutställningar, en pop-up utställning samt en tematisk jurybedömd utställning med textila konsthantverkare och designers på Åland visats.

Arbetet med att förnya Kastelholms slotts utställning och skyltprogram har fortsatt under året och beräknas slutföras 2022.

Pandemin begränsade starkt skolornas möjlighet att uppsöka museet vilket resulterade i uppstarten av ett ambulerande museum, *Museiambulansen*, där museets pedagog erbjuder skolor uppsökande verksamhet.

Under året har fyra större donationer tagits emot; Ålandsbankens samling av främst litografier med anknytning till Bomarsunds fästning, en samling verk av konstnären Ture Bengtz och av konstnären Joel Pettersson. En penningdonation har emottagits och använts för att producera filmen *Apoteket vid Torget* enligt donatorernas önskemål.

Konstsamlingen har utökats med inköp av 14 konstverk av 8 konstnärer. Ungefär hälften av inköpen gjordes genom tilläggsanslag för att stödja konstutövare under pandemin. Till konsthantverk- och designsamlingen gjordes inköp av 10 textilhantverkare.

Nyckeltal

Studerande efter grundskola hösten 2021	Gymnasienivå	Högskolan på Åland	Övrig utbildning	Totalt
Hemort				
Åland	1 050	337	43	1 430
Finland	22	105	0	127
Sverige	6	42	2	50
Övriga	0	1	0	1
Ålder				
15-19	909	12	20	941
20-24	61	185	4	250
25-29	25	101	1	127
30-39	40	130	2	172
40-49	31	44	7	82
50-59	12	12	7	31
60+	0	0	2	2
Kön				
Kvinnor	526	202	28	756
Män	552	283	17	852
Totalt	1 078	485	45	1 608

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Erkännande av yrkeskvalifikationer, jämställande av högskolestudier och dispens från föreskrivna behörighetsvillkor	2017	2018	2019	2020	2021
Barnskötare	1	1	0	0	4
Barntädgårdslärare	4	4	4	2	10
Klasslärare	12	17	20	19	13
Elev- och studiehandledare	0	0	1	0	0
Ämneslärare	9	11	8	10	16
Yrkeslärare	3	3	3	1	4
Bibliotekarie					1
Socialarbetare	9	3	6	16	0
Speciallärare	0	0	1	0	0
Beslut gällande erkännande av yrkeskvalifikationer	38	39	43	48	48
Beslut gällande jämställande av högskolestudier	3	2	2	0	0
Beslut gällande dispens från behörighetsvillkor	3	2	2	2	2
Totalt antal beslut	44	43	47	50	50

Beslut fattats i enlighet med Landskapslag (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer, Landskapslag (2017:23) om jämställande av högskolestudier samt Landskapsförordning (2011:75) om gymnasieutbildning.

Stöd för grundskoleelever hösten 2021, andel av alla elever	Flickor, totalt	Pojkar, totalt	Lågstadiet	Högstadiet
Allmänpedagogiskt stöd	6,1 %	7,8 %	7,0 %	6,9 %
Specialpedagogiskt stöd	11,4 %	14,9 %	13,9 %	11,9 %
Mångprofessionellt stöd	2,9 %	5,5 %	3,7 %	5,3 %
Träningsundervisning	0,6 %	1,1 %	0,9 %	0,8 %

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Stödundervisning	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Skolor	13	13	17	20	18	17	18
Elever	110	117	125	156	163	172	177
Timmar	18 696	20 677	22 146	23 912	25 750	27 771	30 403

Tabellen visar elevernas totala stödtimmar, inte lärarnas stödundervisningstimmar. För läsåret 2020–2021 har uppgifterna för en större skola delvis uppskattats. Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Antal besök Ålands landskapsarkivs forskarservice	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kvinnor	747	718	880	697	682	745	726	715	899
Män	805	897	901	724	783	794	806	718	747
Totalt	1 552	1 615	1 781	1 421	1 465	1 539	1 532	1 433	1 646

Antal utlånade arkivalier från Ålands landskapsarkiv	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Forskare									
Kvinnor	208	299	481	307	311	481	300	511	365
Män	605	1293	589	545	603	611	650	359	337
Forskare totalt	813	1 592	1 070	852	914	1 092	950	870	702
Tjänstebruk									
Kvinnor	345	346	412	348	497	432	633	461	534
Män	314	192	302	207	300	278	362	395	409
Tjänstebruk totalt	659	538	714	555	797	710	995	856	943
Totalt	1 472	2 130	1 784	1 407	1 711	1 802	1 945	1 726	1 645

Besöksstatistik	2017	2018	2019	2020	2021
Ålands kulturhistoriska museum & Ålands konstmuseum	19 512	18 264	20 885	13 248	23 683
Kastelholms slott	36 431	33 144	36 577	22 303	37 224
Fängelsemuseet Vita Björn	19 067	16 587	30 960	19 660	25 827
Lotsstugan i Bomarsund	1 848	1 964	2 072	1 151	-
Skärgårdshemmanet Hermas	485	561	559	261	517
Ålands skolmuseum	482	322	673	221	428
Eckerö post- och tullhus	17 325	14 785	15 706	11 332	14 266

Besöksstatistik	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt	95 150	85 627	107 432	68 176	101 945
Sålda årskort till Ålands museum	98	168	674	762	782

Samtliga museer har periodvis varit stängda under år 2020 och 2021 p.g.a. Covid-19 pandemin, Lotsstugan i Bomarsund var stängd hela 2021 p.g.a. vägarbete vid Prästöbron.

Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum	2017	2018	2019	2020	2021
Besökare i grupp					
Daghem	140	278	463	219	84
Grundskola	635	1 296	1050	697	453
Ålands gymnasium	750	384	497	223	272
Medis SFI	155	156	144	71	44
Digitala gruppguidingar				354	225
Uppsökande skolverksamhet, Museiambulansen					675
Exkursioner, gruppguidningar					91
Övriga grupper	1 589	1 062	867	301	21
Totalt	3 269	3 176	3 021	1 865	1 865
Evenemang					
Barnaktiviteter	1 186	413	823	501	59
Guidningar	575	227	692	597	415
Föreläsningar			352	313	112
Kulturnatten	3 623	3 072	3244	0	1334
Filmvisningar			105	49	91
Vernissager			1364	546	522
Övrigt	2 153	3 415	757	934	606
Totalt	7 537	7 127	7 337	2 940	3 139

Beviljade stipendier för kulturverksamhet till enskilda	Kvinnor	Belopp	Män	Belopp	Summa
Konststipendier	5	16 600	2	3 700	20 300
Arbetsstipendier	1	10 200	-	-	10 200
Konst totalt	6	26 800	2	3 700	30 500
Litteraturstipendier	6	16 000	3	6 000	22 000
Arbetsstipendier	-	-	1	20 400	20 400
Stipendier för utgiven litteratur	6	5 000	6	4 000	9 000
Litteratur totalt	12	21 000	10	30 400	51 400
Musikstipendier	3	11 000	6	15 500	26 500
Arbetsstipendier	1	10 200	1	10 200	20 400
Musik totalt	4	21 200	7	25 700	46 900
Teater-, film- och övr. stipendier	1	2 000	4	12 000	14 000
Arbetsstipendier	-	-	1	10 200	10 200
Teater, dans, film och övrigt totalt	1	2 000	5	22 200	24 200
Totalt	23	71 000	24	82 000	153 000

I sammanställningen ingår ej de kulturstipendier som beviljats arbetsgrupper.

Kulturmiljöärenden	2017	2018	2019	2020	2021
Avgivna yttranden och beslut	196	145	154	136	194
Skydd av arkeologiskt kulturarv vid skogsbruk	-	-	77	114	136
Utrednings- och undersökningsuppdrag	109	78	99	55	38
Dokumentation över tidigare okända fasta fornlämningar	44	23	20	31	7
Korrigerig av uppgifter om fasta fornlämningar	24	27	24	22	7
Skydd av bebyggd kulturmiljö (byggnadsminne)	1	1	-	2	1

Ålands landskapsarkiv forskarservice, antal besök

Forskerservicen vid landskapsarkivet noterade 117 (år 2020:117) skriftligen besvarade förfrågningar. Antalet inkomna arkivleveranser 88 (80) motsvarande 135,5 (154) hyllmeter. Uppgjorda och reviderade arkiv var till antalet 74 (76).

Väsentliga förändringar

Avdelningens organisationsutveckling har inte kunnat avslutas enligt plan under året på grund av arbetssituationen under pandemin och i avvaktan på lösningen av rumssituationen i Självstyrelsegården.

Avdelningens arbetsordning har ändrats och vid den ordinarie avdelningschefens frånvaro är numera landskapsantikvarien förste ställföreträdande avdelningschef.

Med anledning av pandemin hölls Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum stängt en månad under våren. Kastelholms slott och fängelsemuseum Vita Björn höll stängt under den traditionella lilla jul marknaden i november. Lotsstugan var stängd hela säsongen med anledning av Prästöbrons ombyggnad.

Näringsavdelningen

Översikt

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt- och viltvård.

Avdelningens arbete har i olika utsträckning bidragit till utvecklings- och hållbarhetsagendans samtliga sju strategiska hållbarhetsmål. Det har gällt bland annat att främja sysselsättning och delaktighet i samhället, finansiering av vattenvårdsprojekt, fiskevårdande insatser, miljöförbättrande åtgärder inom lantbruket, höja Ålands attraktionskraft för besökare, boende och företag, bidra till mindre klimatpåverkan och att främja hållbar produktion.

De sektorer av den åländska ekonomin som är kopplade till besöksnäringen återhämtade sig svagt under året men kostnaderna för stöd till företag och arbetslösa har fortsättningsvis varit högre än före pandemin.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	98 835,01	92 000,00	-6 835,01	107,4%
Avgiftsintäkter	172 723,10	172 000,00	-723,10	100,4%
Erhållna bidrag	213 194,42	361 000,00	147 805,58	59,1%
Övr verksamh intäkt	38 985,61		-38 985,61	
Summa Verksamhetens intäkter	523 738,14	625 000,00	101 261,86	83,8%
Personalkostnader	-2 312 275,02	-2 443 027,36	-130 752,34	94,6%
Köp av tjänster	-243 554,02	-708 931,20	-465 377,18	34,4%
Material förnödenh	-155 950,02	-183 326,00	-27 375,98	85,1%
Övr verksamh kostn	-303 301,29	-391 754,79	-88 453,50	77,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-3 015 080,35	-3 727 039,35	-711 959,00	80,9%
Överföring fr EU	4 649 680,26	11 034 180,53	6 384 500,27	42,1%
Övr ink o kap överf		21 404,17	21 404,17	
Summa Intäkt ink o kap	4 649 680,26	11 055 584,70	6 405 904,44	42,1%
Summa Intäkt ink o kap öv	4 649 680,26	11 055 584,70	6 405 904,44	42,1%
Undervisn kultur idr	-370 281,38	-1 484 349,72	-1 114 068,34	24,9%
Primärnärningar	-9 638 930,42	-21 246 452,71	-11 607 522,29	45,4%
Övrigt näringsliv	-5 281 436,08	-11 616 820,78	-6 335 384,70	45,5%
Övriga ink kap överf	-84 186,32	-652 750,99	-568 564,67	12,9%
Summa Utgift ink o kap öv	-15 374 834,20	-35 000 374,20	-19 625 540,00	43,9%
Summa Kostn ink o kap öv	-15 374 834,20	-35 000 374,20	-19 625 540,00	43,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-13 216 496,15	-27 046 828,85	-13 830 332,70	48,9%
Ränteintäkter	283,87		-283,87	
Övr finansiella kost	-11 442,21		11 442,21	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-11 158,34		11 158,34	

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Summa Årsbidrag	-13 227 654,49	-27 046 828,85	-13 819 174,36	48,9%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-13 227 654,49	-27 046 828,85	-13 819 174,36	48,9%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-13 227 654,49	-27 046 828,85	-13 819 174,36	48,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	-1 899 492,54	-1 803 751,58	-1 775 381,84	-1 818 857,20
61000 Näringslivets främjande	-2 217 419,26	-2 144 057,72	-6 049 992,98	-3 388 491,43
61100 Ålands landsbygdscentrum	-109 352,69	-99 221,06	-133 172,36	-135 970,51
62100 EU, ERUF och ESF 2014-2020	-461 317,68	152 881,67	-139 275,32	-789 019,70
62110 Förvaltningskostnader ERUF-ESF	-100 798,84	39 000,00	-45 816,61	46 000,00
Summa 6100 Näringsavd allm byrå	-4 788 381,01	-3 855 148,69	-8 143 639,11	-6 086 338,84
61500 Främj av livsmedelsproduktion	-639 166,10	-1 122 946,85	-673 414,79	-24 651,26
61550 Avbytarservice	-195 734,43	-237 488,99	-309 215,93	-303 286,83
62300 EU, EJFLU 2014-2020	-4 810 732,57	-5 155 613,15	-5 032 087,05	-5 242 066,66
62390 Leaderfinansiering m paf-medel	-71 289,72	-106 401,82	-103 686,25	-149 626,24
63100 EU, ERUF 2007-2013	4 169,74	-19,20	-21,20	-40,60
63310 EU - EJFLU 2007-2013		264,73	226,49	
Summa 6200 Jordbruksbyrån	-5 712 753,08	-6 622 205,28	-6 118 198,73	-5 719 671,59
62500 EU, EHFF 2014-2020	-898 401,01	199 627,48	-163 817,86	-185 128,01
63500 EU, EFF 2007-2013				0,00
67000 Främj av fiskerinäringen	-83 535,39	-67 691,78	-115 359,08	-93 839,13
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-589 149,79	-638 428,21	-624 787,81	-618 508,10
Summa 6300 Fiskeribyrån	-1 571 086,19	-506 492,51	-903 964,75	-897 475,24
64000 Främjande av skogsbruket	-282 953,94	-292 282,17	-419 139,15	-562 221,61
65000 Jakt- och viltvård	16 377,03	-43 320,01	24 663,69	38 052,79
Summa 6400 Skogsbruksbyrån	-266 576,91	-335 602,18	-394 475,46	-524 168,82
Summa 6000 Näringsavdelningen	-12 338 797,19	-11 319 448,66	-15 560 278,05	-13 227 654,49

Avdelningens största budgetposter består av de sjuåriga näringslivs- och utvecklingsprogrammen som delvis finansieras av EU och som budgeterats linjärt genom EU-anslag. Beslutsprocessen om programperioden 2021–2027 inom EU försenades och istället tillkom återhämtningspengar som tillskott till de befintliga programmen. Det förklarar den låga genomförandegraden av avdelningens budget samtidigt som de tillfälliga stödåtgärderna till företag fortsättningsvis legat på en något högre nivå under året.

Målsättningar

Näringsliv

Mål: Landskapsregeringens övergripande målsättning för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för ett öppet och välkomnande samhälle med hög konkurrens- och attraktionskraft.

För företag med förutsättningar att bedriva en långsiktig lönsam verksamhet men som drabbats negativt till följd av coronaviruspandemin kan temporära stödåtgärder införas.

Förverkligat: Kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna under år 2021 har bestått av projekt- och företagsfinansiering. Stöd har beviljats utgående från befintlig lagstiftning, EU:s regelverk för statligt stöd, av kommissionen godkända program med medfinansiering från de europeiska strukturfonderna, landskapets årliga budget samt av landskapsregeringen fastställda principer, där landskapsregeringen prioriterar åtgärder som ökar företagets export av tjänster och varor, internationalisering samt åtgärder som stöder en året runt detaljhandelsverksamhet i skärgården.

Verksamheten under år 2021 har ännu till stor prägats av den rådande covid-19-pandemin. Landskapsregeringen har fortlöpande analyserat läget för att med kort varsel kunna införa erforderliga temporära stödåtgärder. Den tillfälliga stödåtgärden ”tillfälligt likviditetsstöd” som infördes genom den andra tilläggsbudgeten för Åland år 2020 har varit tillgänglig för åländska företag även under år 2021, där ett särskilt tilläggsstöd infördes i början av året för företag verksamma inom logiverksamhet som drabbats särskilt hårt. Utöver stöd från landskapsregeringen har företag på Åland under året även kunnat söka vissa stöd direkt från statliga Statskontoret, såsom kostnadsstöd och stängningsstöd för de företag som omfattats av offentliga beslut om stängning.

Under året har Europeiska kommissionen som en följd av coronapandemin godkänt en programändring av Strukturfondsprogrammet 2014–2020 med finansiering från Eruf och ESF, innefattande en omfördelning av befintliga programmedel men även en tilläggsfinansiering från den så kallade återhämningsskatten för år 2021. Tilläggsfinansieringen har använts delvis till genomförande av ett sommarpraktikantsystem sommaren 2021, arbete för fler nystartade företag samt utvecklingsinsatser i etablerade företag.

EU:s arbete med regelverket för den nya programperioden 2021–2027 som påbörjades 2018 har kraftigt påverkats av covid-19-pandemin. De slutliga förordningarna godkändes och publicerades sommaren 2021. I enlighet med regelverket inlämnades i november partnerskapsöverenskommelsen, en allmän strategibeskrivning för Åland och Finland som ska inlämnas till kommissionen innan ett slutligt programförslag kan tas emot. Under slutet av året inleddes också de informella förhandlingarna med kommissionen gällande Ålands förslag till nytt strukturfondsprogram.

I enlighet med den motivering som infördes genom den andra tilläggsbudgeten för landskapet år 2021 har ett projekt beviljats finansiering för satsningar på ökad attraktionskraft som utformats i samarbete mellan det offentliga och det privata och där det finns en andel egen finansiering.

Jordbruk

Primärnäringsarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, samhället, miljön och landskapet. Övergripande målsättning för lantbruket och livsmedelsproduktionen är en hållbar, ekonomisk och smart utveckling som bidrar till en tillväxt på landsbygden och inom den gröna näringarna.

Miljöhänsyn och en hållbar lantbruksproduktion är som ovan nämnts den centrala förenade målsättningen som sedan kan brytas ned i bevarande av det öppna landskapet, livsmedelssäkerhet och -kvalitet, konkurrenskraften inom näringen och förbättrande av lönsamheten.

Genomförande av landsbygdsprogrammet är det största ekonomiska åtagande inom jordbruksbyråns förvaltningsområde och programmet har haft en framgångsrikt genomförande med i princip 100

procent måluppfyllelse under ordinarie period. I och med att reformen av CAP och genomförande av CAP-strategin framflyttats till år 2023 har landsbygdsprogrammet förlängts att gälla också under åren 2021 och 2022. I samband med förlängningen av programmet har landskapsregeringen också gjort programändringar där tre nya åtgärder införts som stöder samarbete och konkurrenskraft inom livsmedelssektorn, vattenkvalitet och biodiversitet inom lantbruket samt biodiversiteten inom skogsbruket. Programändringen godkändes den 7 september 2021 av kommissionen. Implementeringen av övergångsperioden och de nya åtgärderna får full effekt från år 2022. Övergångsperiodens åtgärder och finansiering inkluderat återhämtningsfinansieringen kommer att användas fram till juni år 2025.

Inom områdena för avbytarservice, växtinspektion och ekologisk produktion har verksamheten genomförts enligt plan. För ekologisk produktion och för regleringen av gödselmedel planeras förnyad lagstiftning i syfte att anpassa lagstiftningen till förändringar i regleringar på EU-nivå.

Inom området för rådgivning har det tidigare konstaterats att på grund av förändringar i verksamheten samt på grund av förhållandet kring covid-19 så har det utvecklingsarbete som rådgivningsorganisationen Ålands hushållningsarbete ansvarar för inte kunnat genomföras enligt de verksamhetsplaner som uppgjorts. Med anledning av detta krediterades verksamhetsbidraget för 2021 mot fonderade utvecklingsmedel inom organisationen.

Fiskerinäringen

Den övergripande målsättningen är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla livsmedel av hög kvalitet. Landskapsregeringen arbetar för denna målsättning genom förverkligandet av Europeiska havs- och fiskerifondsprogrammet för perioden 2014–2020. Vid utgången av året hade landskapsregeringen genom programmet totalt beviljat 6.866.805 euro i offentligt stöd, vilket utgör 80 procent av programmets totala budget. Av detta beviljades 608.704 euro under år 2021.

Under året har landskapsregeringen med stöd av landskapslagen (2015:49) om verkställighet av den gemensamma fiskeripolitiken inom den Europeiska unionen och ändringen av denna (2019:71) reglerat laxfisket så att endast egentliga yrkesfiskare och binäringsfiskare har haft tillgång till fiske av lax i förtjänstsyfte. I enlighet med EU-kommissionens bestämmelser har riktat torskfiske varit förbjudet under år 2020 och 2021. Åländskt torskfiske har under året kunnat bedrivas av tre fiskebåtar inom ramen för ett vetenskapligt fiske i samarbete med Naturresursinstitutet i Finland.

Fiskevårdsarbetet i Ålands fiskevårdscentrums regi med ökat fokus på att främja fiskbeståndens naturliga reproduktion har fortgått. I syfte att stödja en långsiktig hållbar förvaltning av fiskresurserna har landskapsregeringen planerligt utfört provfisken på Kumlinge och i Lumparn. I samarbete med Kustlaboratoriet/Sveriges Lantbruksuniversitet har man genomfört årligt provfiske i Norra Marsund.

Inom ramen för det årliga samarbetsprojektet med Husö Biologiska station genomfördes en undersökning om hur småskaliga muddringar påverkar förekomsten och sammansättningen av fiskyngel. Resultaten presenteras i en forskningsrapport från Husö biologiska station.

Stödandet av branschorganisationerna har fortsatt planerligt i enlighet med gällande avtal mellan Ålands landskapsregering och Ålands Hushållningssällskap. En utbetalning om 50.000 euro har gjorts, vilket har fördelats mellan Ålands fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening.

Frågan om behörigheten att fördela landets fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax mellan Åland och Finland avgjordes under året av Högsta förvaltningsdomstolen. Landskapsregeringens besvär avslogs och förvaltningsdomstolens beslut ändrades inte.

Skogsbruk

Även under 2021 har arbetet nästan uteslutande handlat om åtgärder kopplade till stormen Alfrida som drabbade Åland i januari 2019. Avverkningsnivån har fortsättningsvis varit hög, mycket till följd av omfattande angrepp av granbarkborre och industrin har tagit emot ca 350.000 m³ virke. De beståndsvårdande avverkningarna har åter ökat efter att ha varit nedprioriterade direkt efter stormen. Under året anlade landskapets fastighetsverk och skogsbruksbyrån ett jubileumsbestånd bestående av ek, björk och lärk på Stornäset i Kastelholm som en del i firandet av Åland 100. Planteringen utfördes av skolelever från Kyrkby högstadieskola.

Mål: Prioritera arbetet med återställande av skogsresurserna efter stormen Alfrida.

Förverkligande: Antalet handlagda förnyelseplaner har fortsättningsvis varit mycket stort. Samtidigt har antalet stödansökningar för markberedning och plantering nått nya rekordnivåer och de väntas även hålla i sig under nästa år. Under året har det även varit stor aktivitet på skyddsdikningar och plantskogsrojningar. Landskapsregeringen har med hjälp av feromonfällor, fältkontroller och drönare övervakat svärmningstidpunkt, populationstäthet och förekomst av skador av granbarkborre. Angrepp av granbarkborre på levande skog har blivit vanligt förekommande över hela landskapet under sommaren och hösten 2021.

Mål: Revidering av skogsprogrammet som en följd av stormen Alfridas påverkan på skogsresurserna.

Förverkligande: Det har inte kunnat genomföras pga resursbrist och då tillgång till ny skogsdata efter Alfrida saknas. Nästa riksskogstaxering är planerad till 2023.

Mål: Fortsatt publicering av åländsk skogsdata i portalen MinSkog.fi samt vidareutveckla GIS-baserad ärendehantering.

Förverkligande: Avtalet med Finlands skogscentral om tillgång till portalen MinSkog.fi har förlängts till sommaren/hösten 2022. Därefter kommer portalen att förnyas och en fortsättning är oklar. Landskapsregeringen har under året tagit i bruk ett digitalt och GIS-baserat system för förnyelseplaner i syfte att underlätta och effektivisera ärendehantering.

Mål: Genomföra en ny inventering av naturvårds- och skogsvårdslagens skyddsvärda och hänsynskrävande biotoper. Arbetet leds och budgeteras av miljöbyrån och genomförs i samarbete med skogsbruksbyrån.

Förverkligande: Inga budgetmedel beviljades för ändamålet.

Jakt- och viltvård

Landskapsregeringen genomförde en större översyn av jaktförordningen vilket medförde ändringar i jakttiderna och bestämmelserna för användande av skjutvapenammunition. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2021 och bland annat förlängdes jakttiden på rådjur med en månad och jakttiden på vitsvanshjort med nästan tre månader. Jakttid infördes också för kaja, kricka och enkelbeckasin medan brunand och småskrake fredades helt. Det ändrade regelverket för användande av kulvapenammunition medförde en tydligare kategorisering av vilt i olika storleksklasser med specificerade krav på anslagsenergi och kulvikt samt med beaktande av att blyfri ammunition har andra egenskaper än motsvarande traditionella material. Det nya regelverket underlättar användandet av blyfri ammunition.

Mål: Verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningsskytte och sunda viltstammar i landskapet.

Förverkligat: Ur influtna jaktvårdsavgifter beviljade landskapsregeringen 15 jaktvårdsföreningar sammanlagt 55.536 euro i bidrag för den ordinarie verksamheten och fem föreningar 10.675 euro för skjutbaneverksamheten. Utöver detta beviljades Käkars jaktvårdsförening 2.000 euro i delfinansiering för inköp av skyttesimulator.

Mål: Verkställa åtgärdsplanen för ejderstammen och förbättra kunskapsläget gällande sjöfågelstammarna.

Förverkligat: Lemlands jaktvårdsförening beviljades 2.678 euro i bidrag för att upprätthålla verksamheten i ett mårhundprojekt som syftar till att utrota mårhundsstammen i Lemlands–Lumparlands jaktvårdsföreningars verksamhetsområde. Tillsammans med de tidigare projektområdena omfattar åtgärdsplanen ca 50.000 hektar landareal där jaktvårdsföreningarna bedriver intensifierad predatorkontroll. Landskapsregeringen har också initierat en vetenskaplig uppföljning för att förbättra kunskapsläget kring ejderstammens nedgång och studera effekten av åtgärder för att minska predationen. Arbetet genomförs i samarbete med jaktvårdsföreningarna, Ålands fågelskyddsförening och föreningen Archipelago Pares. Landskapsregeringen har i samarbete med Finlands viltcentral deltagit i arbetet med en internationell förvaltningsplan för ejdern som utarbetas i AEWA:s regi.

Mål: Förnya jägarregistret och ta fram en digital plattform för elektroniska jaktkort och insamling av statistik.

Förverkligat: Arbetet har genomförts och plattformen fortsätter kontinuerligt att uppdateras med nya funktioner.

Nyckeltal

Beviljad finansiering för näringslivets främjande	2019		2020		2021	
	Antal	Beviljat	Antal	Beviljat	Antal	Beviljat
Turismens främjande VÅ	1	1 340 000	1	1 440 000	1	1 690 000
Skärgårdsutveckling	1	40 000	1	31 000	1	40 000
Nationellt företagsstöd						
Internationalisering	11	198 451	8	73 536	4	95 023
Investeringsbidrag	11	251 555	11	492 991	15	633 142
Attraktionskraftsprojekt TB 1 2021					1	300 000
Detaljhandeln i skärgården i form av driftsbidrag	9	150 768	9	193 143	9	192 930
Investeringsbidrag	3	130 891	4	7170	6	150 313
Stöd för färskvarutransporter	9	163 606	2	32 125	0	0
Skärgårdsstöd	5	30 000	6	36 000	11	66 000
Internationella utvecklingsprojekt, avser slutliga medfinansieringsåtaganden	3	994 327	4	587 995	1	51 680
Förordade lån till Finnvera	3	64 000	3	120 000	7	203 000
Förordade garantier till Finnvera	10	696 857	9	559 500	13	579 622
Stöd från EU-medfinansierade program						
Eruf 2014-2020 (1	0	0		0	31	1 900 061
ESF 2014-2020 (1	0	0	1	300 000	4	647 756
LBU, livsmedelsinvesteringar 2014-2020	6	732 850	3	172 782	4	651 423
Leader projekt 2014-2020	18	485 833	16	244 164	10	267 544
Leader verksamhetsbidrag (2	0	0	0	0	1	70 000
Eruf finansieringsinstrument (3 (förvaltningsarvode)	0	0	1	20 817	1	46 159

Beviljad finansiering för näringslivets främjande	2019		2020		2021	
Finansiering med anledning av Covid-19						
Tillfälligt/tillfälligt utökat likviditetsstöd			122	4 576 874	37	1 011 228
Förordade likviditetsgarantier till Finnvera			80	8 773 240	2	80 000
Förordade LR likviditetsgarantier			3	580 000	0	0
Resultatavtal Ålands näringsliv (4			1	100 000	0	0
Innovationsstöd Företagarna på Åland (5			5	38 498	3	14 077
Extra marknadsföringsmedel enligt TB 2			2	600 000	0	0
Extra medel för destinationsmarknadsföring TB 1 2021					1	300 000
Totalt	90	5 279 138	292	18 979 835	163	8 989 958

(1) Finansieringen omfattar 2 st projektstöd samt 29 st likviditetsstöd (16 st beviljade år 2020 och 13 st år 2021 om totalt 1.537.060 euro) som år 2021 genom landskapsregeringens beslut överförts till strukturfondsprogrammet med finansiering från Eruf i enlighet med programändring 4. (2) Finansieringen avser driftskostnader för programperioden 2014 – 2020, vilket beviljades år 2016. Programperioden har förlängts t.o.m. år 2022 och ytterligare finansiering för drift har beviljats föreningen Leader Åland r.f i enlighet med programändring 6. (3) Finansieringen avser av landskapsregeringen fastställt förvaltningsarvode inom ramen för det offentliga riskkapital som beviljats ÅUAB år 2015 i form av ett lån om 3.019.300 euro. (4) Finansieringen avser extra rådgivningstjänster riktat till företag som drabbats av effekterna av covid-19 (5) Finansieringen avser utbetalning till projekt samt till föreningen inom ramen för det resultatavtal om 100.000 euro som ingåtts med föreningen.

Jordbrukets nyckeltal	2018	2019	2020
Lantbrukets totalproduktion (ton)	46 370	54 435	59 010
Lantbrukets bruttointäkter (1000 euro)	24 600	25 800	27 400
Medelareal (ha), gårdar	35,3	36,6	39
BNP-andel; jord- och skogsbruk, fiske	2,3 % (2017)	2,3 % (2017)	2,7 % (2018)
Jordbrukets fosforbelastning av totala belastningen	1,6 ton motsvarar 5,3%	ej uppdaterade	2,8 ton motsvarar 8,3 %
Jordbrukets kvävebelastning av totala belastningen	151 ton motsvarar 26,2%	ej uppdaterade	221 ton motsvarar 33 %

Antal förnyelseplaner och anmälningar om beståndsvårdande avverkning 2017-2021	2017	2018	2019	2020	2021
Förnyelseplaner	192	189	318	422	390
Anmälan om beståndsvård	388	395	25	187	297
Totalt	580	584	343	609	687

Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Stöd för skogsbruksåtgärder, euro (1)	2017	2018	2019	2020	2021
Markberedning	25 892,00	27 240,63	50 586,00	65 736,50	74 699,00
Kompletteringsplantering	4 953,25	4 758,40	19 728,25	4 694,00	14 333,25
Röjning	86 793,57	79 144,40	47 042,41	75 264,29	102 241,03
Skydds- och istandsättningsdikning	3 558,00	4 980,00	5 411,00	11 094,40	9 872,50
Grundförbättring av vägar	0,00	0,00	0,00	11 589,00	0,00
Skogsbruksplanering	2 623,05	1 863,45	1 029,60	0,00	0,00
Bekämpning av rotröta	20 218,00	12 269,00	0,00	4 090,00	12 199,00
Alfrida, plantor och plantering	0,00	0,00	0,00	141 591,27	212 937,66
Rådgivning	145 000,00	130 000,00	115 000,00	100 000,00	120 000,00
Totalt	289 037,87	260 255,88	238 797,26	414 059,46	546 282,44

1) Beviljade stöd Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Utförd plant- och ungskogsrojning	2017	2018	2019	2020	2021
Hektar, ha	716,2	617,6	332,8	572,7	660,7

Inklusive landskapets egna skogar. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Utförda skogsvårdsarbeten		2019		2020		2021
	Ha	Medelkostn./ha	Ha	Medelkostn./ha	Ha	Medelkostn./ha
Markberedning högläggare	205,1	360,00	220,6	380,00	197,1	380,00
Markberedning grävmaskin	91,7	471,98	125,3	577,25	197,3	523,87
Sf-plantering	29,3	i.u.	13,7	i.u.	25,9	i.u.
Plant- och ungskogsrojning	332,8	334,18	572,7	322,68	660,7	329,94
Preparat mot rotröta	-	-	195,0	20,97	568,9	21,44
	Meter	Medelkostn./m	Meter	Medelkostn./m	Meter	Medelkostn./m
Skydds- och istandsättningsdikning	5 360	2,19	9 760	2,00	8 950	2,15
Grundförbättring av skogsbilväg	-	-	1 500	8,69	-	-

Inklusive landskapets egna skogar. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Vilt	Sökande	Sökande			Fällda vilt		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
Älg	Jakträttsområden	24	24	25	77	94	103
Rådjur	Jaktlag	201		205	4 526	2) 6 005	5 930
Vitsvanshjort		1)	1)	1)	131	2) 195	135
Guding	Jägare	1 942	-	-	1 596	-	-
Säl	Jägare	1)	1)	1)	343	215	207
Skarv	Jägare	1)	1)	1)	1 195	2 420	1 645

1) Inga personliga tillstånd. 2) Jakttiden förlängdes med en månad från jaktåret 2020-2021. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

	2018	2019	2020	2021
Antal jaktkort				
Åländska jägare	3 408	3 389	3 300	3 344
Män	3 146	3 098	3 001	3 031
Kvinnor	262	291	299	313
Utländska jägare	957	971	958	827
Män	942	959	948	814
Kvinnor	15	12	10	13
Totalt	4 365	4 360	4 258	4 171
Avlagda jägarexamina	72	105	84	71
Män	39	61	56	46
Kvinnor	33	44	28	25
Influtna jaktvårdsmedel (euro)	152 775	152 600	149 030	145 985

Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

	2018	2019	2020	2021
Bidrag till jaktvårdsföreningarna				
Verksamhet	52 282	52 183	52 034	57 536
Skjutbanor	20 572	29 100	16 903	10 675
Viltvårdsprojekt	16 155	10 237	3 018	2 677,8
Totalt	89 009	91 520	71 955	70 889

Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

		2020		2021
Beviljade stöd till fiskerinäringen	Antal	Beviljat belopp	Antal	Beviljat belopp
Hållbart fiske	25	96 150,71	22	88 690,44
Hållbart vattenbruk			7	444 397,60
Fiskerikontroll och övervakning	1	266 750,00		
Leader	10	231 138,52	5	75 616,40
Förädling och saluföring				
Integrerade havspolitikerna				
Totalt	36	594 039,23	34	608 704,44
Nationella stöd		50 000,00		50 000,00

Utvecklingen av fiskerinäringen	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yrkes- och binäringsfiske						
Förstahandsvärde (€)	3 563 886	3 812 900	3 980 221	3 915 964	3 866 495	2 873 518
På Åland landad fisk (€)	863 019	837 188	764 585	763 922	863 662	709 038
Antal registrerade fiskare, män	223,00	237,00	218,00	206,00	216,00	218,00
Antal registrerade fiskare, kvinnor	22,00	22,00	22,00	19,00	18,00	18,00
Registrerade fiskebåtar	265,00	274,00	256,00	262,00	267,00	269,00
Fiskodling						

Utvecklingen av fiskerinäringen	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Förstahandsvärde (milj €)	22,70	29,77	37,13	37,12	35,44	26,28
Försäljning av matfisk (kg)	5 361 540	5 621 417	5 997 997	5 826 799	6 181 736	5 570 584
Värde (milj €)	20,86	27,66	33,50	32,43	31,25	24,00
Försäljning av rom (kg)	229 568	224 470	243 010	273 892	246 366	196 919
Värde (milj €)	1,84	2,11	3,58	4,69	4,19	2,28
Antal verksamma företag	4,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Antal produktionsenheter	27,00	26,00	27,00	27,00	25,00	26,00
Sysselsättning (heltid)	73,70	87,60	94,50	96,40	102,40	94,25
Direkt fiskodling, män	31,30	40,50	44,00	47,20	58,30	56,70
Direkt fiskodling, kvinnor	-	1,50	3,50	3,60	3,30	2,50
Fiskodlingens förädling, män	28,00	27,00	33,00	29,00	24,30	24,30
Fiskodlingens förädling, kvinnor	14,40	18,60	14,00	16,60	16,50	10,75
Fiskhandel och förädling						
Omsättning	51 515 400	68 536 500	65 956 056	55 150 000	48 176 033	46 994 571
Sysselsättning, män	41,25	46,60	48,00	44,00	44,50	37,65
Sysselsättnin, kvinnor	19,75	18,50	19,50	21,50	22,75	18,75

Landskapets andelar av Finlands fiskekvoter i kg för strömming, vassbuk och lax fr.o.m. 2018	Andel i % av Finlands kvoter	2018	2019	2020	2021
Årskvot, strömming Bottniska viken	5,87	4 844 996	4 266 499	3 127 303	3 127 303
Överföringar och köpta kvoter		658 399	1 024 773	827 944	9 572 982
Slutlig kvot		5 503 395	5 291 272	3 955 247	12 700 285
Årsfångst		4 640 057	4 177 726	3 342 270	3 176 230
Nyttjandegrad		84 %	79 %	85 %	25 %
Årskvot, strömming centrala Östersjön och Finska viken	15,15	7 620 297	5 660 264	5 096 207	3 241 168
Överföringar och köpta kvoter		3 498 298	4 320 351	2 886 255	1 530 573
Slutlig kvot		11 118 595	9 980 615	7 982 462	4 771 741
Årsfångst		9 698 388	8 782 789	6 585 545	4 683 826
Nyttjandegrad		87 %	88 %	83 %	98 %
Årskvot, vassbukskvot	8,60	1 164 870	1 202 452	933 186	990 118
Överföringar och köpta kvoter		0	66 521	320 000	400 555
Slutlig kvot		1 164 870	1 268 973	1 253 186	1 390 673
Årsfångst		1 164 870	1 234 272	835 385	1 366 732

Landskapets andelar av Finlands fiskekvoter i kg för strömming, vassbuk och lax fr.o.m. 2018	Andel i % av Finlands kvoter	2018	2019	2020	2021
Nyttjandegrad		100 %	97 %	67 %	98 %
Årskvot, lax	8,36	1 970	1 970	1 302	2 042
Överföringar och köpta kvoter		231	160		130
Slutlig kvot		2 201	2 130	1 302	2 172
Årsfångst		2 041	2 699	1 072	2 079
Nyttjandegrad		93 %	127 %	82 %	96 %

Väsentliga förändringar

Arbetet har även under detta år varit fokuserat på löpande analyser av det ekonomiska läget, konsekvenserna för näringslivet samt utformning av insatser för att främja näringslivet och mildra effekterna av arbetslösheten. Nya lagar och stödformer har tagits i bruk under året och tilläggsbudgeter har tillförts verksamheten.

Under året utmanades jordbruksförvaltningen av slutförhandlingen av den relativt omfattande ändringen i befintligt program samtidigt som Ålands delar i den gemensamma CAP-strategiplanen färdigställdes med tillhörande kommunikation med partnerskapet. Kommissionen fattade beslut om programändringen i september och landskapsregeringen omfattade förslaget till CAP-strategiplan i december varefter förslaget inlämnades till kommissionen den 22 december. Kommissionen förväntas fatta beslut om CAP-strategiplanen och därmed förutsättningarna för åtgärder riktade mot lantbruket och livsmedelsföretagen under hösten 2022. Implementeringen av CAP-strategiplanen beräknas starta under 2023 och då ska också systemen och organisationen för genomförandet av planen vara på plats.

I samband med bolagsstämman år 2020 i Ålands Utvecklings Ab (ÅUAB) informerade landskapsregeringen att man avser att avveckla bolaget under år 2021. Genom den fjärde tilläggsbudgeten för år 2020 har upptagits sammanlagt totalt 1.000.0000 euro för att täcka en förväntad kreditförlust på landskapets lånefordran på ÅUAB för genomförandet av finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital inom Ålands strukturfondsprogram Entreprenörskap och kompetens 2014–2020 med delfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Det uppskattade beloppet kostnadsfördes 2020 och korrigeras när det slutliga beloppet blir känt. Avvecklingen görs kontrollerat och med beaktande av att olika åtaganden ska avslutas.

Infrastrukturavdelningen

Översikt

Avdelningens ansvarsområde omfattar utveckling och förvaltning av landskapets infrastruktur på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas krav och förväntningar på tillförlitliga och säkra trafiklösningar tillgodoses. Ansvaret omfattar även plan- och byggfrågor, bostadsärenden, el- och energifrågor samt hållbar samhällsteknikutveckling. Avdelningen är organiserad som en beställar-utförarorganisation, och består av tre byråer, enheten Ålandstrafiken och två resultatenheter; vägunderhållsenheten och verkstads- och lagerenheten. Till avdelningen hör även två underställda myndigheter; Ålands energimyndighet och Fordonsmyndigheten.

Trafiksäkerhetsarbetet har bedrivits enligt plan utgående från nollvisionen; inga döda eller allvarligt skadade i trafiken. Såsom tidigare år genomfördes flera informationskampanjer, utbildningar, kurser och återkommande kunskapshöjande aktiviteter, vilka i huvudsak kunde utföras trots pandemin.

Under många år prioriterades underhåll av vägnätet framför nybyggnation i syfte att minska underhållsskulden. Med de vägmätningar som utförts i landskapets vägnät kan det konstateras att nuvarande underhållsnivå och reinvesteringstakt upprätthåller balans med slitaget på vägarna. Situationen för broar och hamnar har inte varit den samma. Många broar och hamnar är i stort behov av renovering då de påverkas mer än vägarna av dagens tätare och tyngre trafik. Projekt pågår inom både bro- och hamninfrastrukturen och under 2021 har flera bro- och hamnentreprenader genomförts. Arbetet med att utveckla gång- och cykelvägnätet längs huvudvägarna har fortsatt under året och en parlamentarisk kommitté har arbetat med huvudfrågeställningarna rörande en fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö kommun. Ett delbetänkande har lämnats till lagtinget och ett slutbetänkande planeras vara klart under första kvartalet år 2022.

Flygtrafiken har upprätthållits med reducerad servicenivå till följd av pandemin. Kollektivtrafiken och skärgårdstrafiken har dock fortsatt som normalt, men med åtgärder för att minska smittspridning under transport. Troligen till följd av pandemin ses en betydande ökning av personresor och materiel till skärgården, vilket tydligt ökade inkomsterna och krävde viss utökning av varutransporterna. Under året har upphandlingar utförts och intensiva förberedelser gjorts för att möjliggöra en övergång till upphandlad kollektivtrafik och för övertagandet av Mariehamns stads kollektivtrafik vid ingången av år 2022.

Landskapets fartyg har underhållits enligt plan och inga större ombyggnationer på fartygen har utförts under det gångna året. Under året har dock två av de frigående färjorna drabbats av haverier, vilket lett till betydande kostnader och att ersättande tonnage behövs sättas in under sammanlagt tre veckor. Med anledning av landskapsregeringens fartygsflottas höga ålder och kapacitetsutmaningar har ett begagnat fartyg köpts in under året. Fartyget beräknas kunna sättas i trafik år 2023 efter att hamnarna anpassats till fartygsbytena. Domstolsprocessen till följd av att landskapsregeringen under år 2020 sade upp avtalet om en totalentreprenad om färjetrafik mellan Svinö och Mellanholm har fortsatt under året. Besväret mot att landskapsregeringen avbröt upphandlingen av den relaterade infrastrukturentreprenaden på västra Föglö avgjordes under året till landskapsregeringens fördel.

Att utveckla samhället i en mer hållbar riktning inom samhällsbyggnadssektorn, med utgångspunkt i arbetet inom utvecklingsmål 6 om minskad klimatpåverkan har haft en central roll under året. Ett nytt stöd för hållbar resursanvändning inom näringslivet har sjuväts och arbetet med att förverkliga storskalig havsbaserad vindkraft på Åland har intensifierats med ökade resurser. Resiliensmedel från EU avsattes i slutet av året för både havsbaserad vindkraft och för solcellsparker.

Inom det interna arbetet på avdelningen noteras en viss personalrotation, vilket lett till att vissa funktioner inom avdelningen har varit hårt belastade då vakanta tjänster oftast tar tid att tillsätta.

Avdelningen har under året fokuserat på kvalitetsledningsarbetet. Informationsinsatser och aktiviteter har genomförts för att skapa och förbättra rutiner och öka medvetenheten om vikten av dokumentation, transparens och kvalitet i arbetsflödet.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	6 352 441,10	6 423 000,00	70 558,90	98,9%
Avgiftsintäkter	44 685,52	67 000,00	22 314,48	66,7%
Erhållna bidrag		100 000,00	100 000,00	
Övr verksamh intäkt	59 538,61	20 000,00	-39 538,61	297,7%
Summa Verksamhetens intäkter	6 456 665,23	6 610 000,00	153 334,77	97,7%
Personalkostnader	-5 532 406,83	-5 863 166,35	-330 759,52	94,4%
Köp av tjänster	-16 620 418,39	-18 382 193,00	-1 761 774,61	90,4%
Material förnödenh	-5 073 506,12	-5 226 290,70	-152 784,58	97,1%
Övr verksamh kostn	-422 383,20	-374 350,00	48 033,20	112,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-27 648 714,54	-29 846 000,05	-2 197 285,51	92,6%
Bostadsproduktion	-524 467,21	-660 495,89	-136 028,68	79,4%
Övrigt näringsliv	-3 285 745,44	-5 070 901,70	-1 785 156,26	64,8%
Allmänna stöd		-90 000,00	-90 000,00	
Övriga ink kap överf		-1 015 617,50	-1 015 617,50	
Summa Utgift ink o kap öv	-3 810 212,65	-6 837 015,09	-3 026 802,44	55,7%
Summa Kostn ink o kap öv	-3 810 212,65	-6 837 015,09	-3 026 802,44	55,7%
Summa Verksamhetsbidrag	-25 002 261,96	-30 073 015,14	-5 070 753,18	83,1%
Räntekostnader	-15,16		15,16	
Övr finansiella kost	-5,09		5,09	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-20,25		20,25	
Summa Årsbidrag	-25 002 282,21	-30 073 015,14	-5 070 732,93	83,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-25 002 282,21	-30 073 015,14	-5 070 732,93	83,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-25 002 282,21	-30 073 015,14	-5 070 732,93	83,1%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
70010 Infrastruktur, verksamhet	-1 939 472,83	-1 956 884,67	-1 914 292,71	-1 946 300,18
71000 Planläggning- och byggnad	-19 461,32	-24 808,89	-20 712,30	-35 790,87
71500 Stöd byggn relaterade åtg	-132 792,00	-272 440,96	-268 047,65	-526 494,92
71510 Räntest o landsb.borgen, bost	-113 696,70	-173 433,25	-5 470,55	-5 600,91
72000 Elsäkerhet och energi	-170,09	-120 895,21	-41 304,79	-8 972,55
72010 Främj hållbar energiomställn	-326 037,30	-68 051,24	-207 666,21	-300 315,43
72030 Samhällsteknikutveckling	-88 792,04	23 834,82	-10 773,02	-9 478,39
Summa 7100 Infra avd allm byrån	-2 620 422,28	-2 592 679,40	-2 468 267,23	-2 832 953,25
74000 Ålandstrafiken	-447 938,48	-444 295,66	-391 924,28	-389 143,39

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
74500 Oljeskydd	185 088,57	-128 500,38	-114 864,10	-121 966,71
74700 Understöd för övrig trafik	-2 454 706,13	-3 058 018,34	-3 253 874,26	-2 900 911,15
75010 Upphandling av sjötrafik	-14 205 657,06	-15 383 219,36	-12 449 225,22	-12 685 452,43
75030 Upphandling av linfärjetrafik	-2 197 005,98	-2 370 463,39	-2 243 914,59	-2 238 725,88
75100 Varutransporter i skärgården	-336 513,81	-78 086,69	-214 611,71	-280 448,48
87100 Rederienheten	-9 280,15	-20 620,66	-23 968,00	-253 055,16
87300 Verkstad och lager	50 000,00	55 489,14	19 769,50	17 945,24
Summa 7400 Transportbyrån	-19 416 013,04	-21 427 715,34	-18 672 612,66	-18 851 757,96
76010 Utg drift o underhåll vägar	-1 945 747,11	-2 444 038,46	-2 124 876,95	-2 363 260,20
76030 Utg underhåll farleder o fiskefyr	-417 295,54	-216 345,47	-252 126,31	-260 301,31
76050 Utg drift o underhåll färjfast mm	-820 336,06	-922 549,80	-806 271,65	-712 213,79
87200 Vägunderhållet	-88 674,24	410,00	44 435,77	0,00
Summa 7600 Vägnätsbyrån	-3 272 052,95	-3 582 523,73	-3 138 839,14	-3 335 775,30
Summa 7000 Infrastrukturavdeln	-25 308 488,27	-27 602 918,47	-24 279 719,03	-25 020 486,51

Året präglades precis som föregående år av snabba förändring till följd av covid-19, så gott som samtliga delar av verksamheten påverkades på något sätt av pandemin.

Budgetutfallet på de flesta anslag ligger i linje med tidigare års utfall och alla anslag följer plan. Jämfört med år 2020 steg investeringskostnaden då brouthbytesprojektet intensifierades, samt av ökade hamninvesteringar.

Den landskapsunderstödda flygtrafiken på sträckan Mariehamn–Stockholm (Arlanda) trafikerades under största delen av året med en daglig tur- och returflygning till Stockholm och reducerad passagerarkapacitet. I slutet på året återgick trafiken till två dagliga turer, men även fortsättningsvis med reducerad passagerarkapacitet. Detta gav ett lägre utfall än planerat.

Under året avslutades den sista domstolsprocessen som pågått till följd av driftsprivatiseringen av de frigående färjorna. Tilläggsbudget begärdes för att betala ut ersättning enligt domstolsbeslut i ett ärende och i ett annat för att ingå förlikning. Efter att dessa ärenden nu avslutats finns inga pågående domstolsprocesser med tidigare anställda till följd av driftsprivatiseringen av de frigående färjorna.

Tonnagets generellt höga ålder gör att reparationsbehov kan uppstå hastigt. Det medför att reparations- och underhållskostnaderna ökar. Samtidigt börjar det bli problematiskt att få tag på reservdelar då tekniken är föråldrad och komponenter i vissa fall inte längre finns i produktion.

Bunkerpriset steg under slutet på året. Sammantaget med dyrare kostnader för reparation och ett något större behov än planerat av reservtonnage, gjorde det att extra medel för den frigående färjetrafiken behövde begäras i tilläggsbudget. Behovet minskades något av att intäkterna från skärgårdstrafiken blev högre än beräknat.

Målsättningar

Allmänna byrån

Mål: Fortsätta arbetet med att revidera plan- och bygglagen.

Förverkligat: Nya lagkrav på laddinfrastruktur och styr- och reglersystem har införts, både på nya och befintliga byggnader.

Mål: Ta fram en strategi för hållbart byggande.

Förverkligat: Arbetet har fortsatt enligt plan under året.

Mål: Bevilja landskapsborgen för köp eller byggande av ägarbostäder.

Förverkligat: Under året har 233 landskapsborgen beviljats.

Mål: Stödja produktionen av hyresbostäder genom räntestöd och landskapsborgen.

Förverkligat: Under året har ett förhandsbesked om räntestöd för hyresbostäder lämnats.

Mål: Möjliggöra för pensionärer att bo kvar längre i bostaden genom beviljande av inkomstbeprövade reparationsbidrag.

Förverkligat: Under året har 19.969 euro betalats ut för att understöda fyra reparationer av pensionärsbostäder och inga stöd har betalats ut för att åtgärda sanitära olägenheter.

Mål: Genom olika stöd främja klimatvänliga åtgärder, energieffektivisering och genom tillgänglighetsanpassningar bidra till att förverkliga hållbarhetsagendans utvecklingsmål 2, 5 och 6.

Förverkligat: Ett nytt stöd för främjande av hållbar energiomställning inom företag har sju satts under året och de första stöden beviljats. Under året har 272.567 euro även betalas ut för 97 solcellssatsningar och sammanlagt 95.500 euro till 44 olika klimatfrämjande och energieffektiviserande åtgärder. För tillgänglighetsstöd har sammanlagt 15.387 euro utbetalats vid sex olika tillfällen. Medel har avsatts från EU:s fond för återhämtning och resiliens för utveckling av solcellsparker på Åland och ett stödsystem har förberetts för att kunna sju sättas under år 2022.

Mål: Främja elfordon, laddningsinfrastruktur och transportsystem.

Förverkligat: Stödet för laddningsinfrastruktur har reviderats. Stöd för installation av elbilsaddare har utbetalats med sammanlagt 109.238 euro för 142 installationer, stöden har utbetalats både till privatpersoner och företag.

Mål: Fortsätta utveckla Åland som testområde för smarta energisystem genom projektet Smart Energy Åland. Projektet drivs inom bolaget Flexens Oy Ab, i vilket landskapsregeringen är delägare.

Förverkligat: Landskapsregeringen bevakar och vägleder Flexens Oy Ab för att säkerställa att målsättningarna i utvecklings och hållbarhetsagendan uppnås.

Mål: Utföra tillsyn av alla aktiva el-entreprenörsbolag och elnätssinnehavare.

Förverkligat: Fysisk tillsyn av el-entreprenörer har ersatts med digitala verktyg p.g.a. pandemin. Auktoriserade besiktningsmän har inrapporterat avvikelser som har motiverat kontakter till vederbörande. Kommunikationskampanj till elanläggningsinnehavare har inletts i media under hösten. En polisanmälan har gjorts för olaglig installationsverksamhet.

Mål: Stödja den åländska vindkraftsproduktionen genom utbetalning av stöd per producerad megawattimme.

Förverkligat: Det tidigare stödsystem för den befintliga åländska vindkraftsproduktionen kommer löpa på till och med år 2022. Under året har produktionsstöd utbetalats till befintliga vindkraftverk enligt det systemet. Det nya stödsystemet implementerades från och med år 2021 vilket medförde visst administrativt arbete under året.

Mål: Främja etablering av storskalig havsbaserad vindkraft.

Förverkligat: Projekt Sunnavind, vars mål är att utveckla storskalig havsbaserad vindkraft i de norra havsområdena, formaliserades och tog fart under året. Nya resurser tilldelades bl.a. genom EU:s fond för återhämtning och resiliens. Ett samarbete med Villmanstrand Lahtis tekniska universitet gav grunderna för en vägkarta och planprocessen tog sina inledande steg. De södra havsområdena avsatta för energiproduktion inom den åländska havsplanen fick också uppmärksamhet genom satsningar inom det åländska näringslivet.

Transportbyrån

Mål: Fortsatt utveckling av Ålandstrafikens bokningsregler för att säkerställa ett högre kapacitetsutnyttjande på färjorna.

Förverkligat: Projektet Enklare regler, med avsikten att förenkla och göra bokningsreglerna mer överskådliga och konsekventa slutfördes. Trafikrådet har haft möjlighet att inkomma med synpunkter inför att resultatet användes till de nya bokningsreglerna för år 2022.

Mål: Upprätthålla flygtrafik på linjen Mariehamn–Stockholm.

Förverkligat: Reduktion av trafiken från två till en tur- och returflygning per dag pågick under större delen av året. I december återgick trafiken till två tur- och returflygningar per dag. Hela året har trafiken skett med reducerad storlek på flygplan.

Mål: Utföra bränsletransporter med eget tonnage under lågsäsong och med upphandlat tonnage under högsäsong.

Förverkligat: Bränsletransporter sköttes med eget tonnage under låg- och mellansäsong som bränsleturer i ordinarie turlista. Under högsäsong utnyttjades ramavtalet för sjötransporter för infrastruktur i den åländska skärgården och transporterna sköttes utanför den ordinarie turlistan.

Mål: Genomföra kampanj med tre dagars gratis kollektivtrafik i samband med den s.k. bilfria dagen.

Förverkligat: På grund av rådande pandemi och smittspridningsläge fick aktiviteten ställas in.

Mål: Utveckla Ålandstrafikens digitala tjänster för att förenkla för kunder och förbättra kapacitetsutnyttjandet på färjorna.

Förverkligat: Projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa påbörjades under året, projektledningen sköts av Åda Ab.

Mål: Utarbeta ett nytt trafikförsörjningsprogram och förbereda upphandling i enlighet med kollektivtrafiklagen.

Förverkligat: Under året har arbetet med trafikförsörjningsprogram och upphandling av kollektivtrafiken varit intensivt. Kollektivtrafiken upphandlades för första gången både inom stadstrafiken och inom landsortstrafiken med trafikstart den 1 januari 2022.

Mål: Säkerställa att turlistor och ruttor inom färjetrafiken ger bästa möjliga förutsättningar för boende och företag i skärgården.

Förverkligat: Turlistor har fastställts efter beredning i samråd med representanter för skärgårdskommunerna.

Mål: Upphandla trafiken på de linjer där avtalen löper ut.

Förverkligat:

- På Åva-Osnäslinjen antogs en option om att fortsätta trafiken till den 28 februari 2023, en sexmånaders option finns ännu kvar när denna period löper ut, vilken avsiktligt lämnats för att säkerställa att nytt tonnage finns tillgängligt när avtalet löpt ut.

- På Södra linjen togs en option om drift till den 20 september 2023. På grund av viss osäkerhet kring när nytt tonnage kan tas i bruk togs option över hela sommaren.
- På Tvärgående linjen togs en option om trafik till och med den 30 september 2023 Efter år 2023 planeras en ny upphandling.
- På Föglölinjen antogs option om att fortsätta trafiken till den 28 februari 2024.
- För passbåtstrafiken i Sottunga och Kökars skärgård förbereddes en ny upphandling. Nuvarande avtal löper ut den 15 december 2022.
- Bränsletransporter till Sottunga och Kökar under högsäsong avropades från ramavtal med Subsea Åland Ab.
- Ersättande fartyg för Doppingen under dess översyn i augusti 2021 avropades från ramavtal med Subsea Åland Ab.
- Beställningstrafiken på Äppelö organiserades inför 2022.
- Simskälalinjens linfärjetrafik upphandlades, med trafikstart den 1 april 2022. Kontraktet är på 36 månader med option om förlängning med 24 månader. Upphandlingen vanns av nuvarande entreprenör.
- På Björkö linfärjelinje upphandlades driftsentreprenad med trafikstart den 1 mars 2022. Kontraktet är på 36 månader med option om förlängning med 24 månader. Linjen var tidigare driven i landskapsregeringens egen regi.
- Option för leverans av diesel i bulk för vägunderhållet antogs. Avtalet gäller till den 31 december 2022.

Mål: Följa upp de upphandlade trafikavtalen.

Förverkligat: Genom kontinuerlig dialog och avtalsmöten uppföljdes att entreprenörerna följer avtalet. Under större delen av året har inte avtalsuppföljning i fält kunnat genomföras på grund av pandemin. Driftsstörningar i färjetrafiken har hanterats enligt inarbetade rutiner med checklistor.

Mål: Upprätthålla livsmedelstransporter i skärgården.

Förverkligat: Under året har livsmedelstransporter i både norra och södra skärgården tillhandahållits. Transportbehovet under sommarmånaderna var till följd av pandemin något större än beräknat, vilket föranledde behov av extra turer och tilläggsbudget.

Mål: Dockningar, reparationer och klassningar på samtliga linfärjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema för att hålla fartygen i ett funktionsdugligt och ändamålsenligt skick.

Förverkligat: Under året har linfärjorna varit på översyn och dockats enligt plan.

Mål: Påbörja arbetet med att utarbeta en ny oljeskyddsplan.

Förverkligat: En ny oljeskyddsplan påbörjades under året.

Mål: Förnyande av tonnage för att möta dagens krav.

Förverkligat: Ett begagnat fartyg från Norge har köpts in och för detta har tilläggsbudget givits. Fartyget förväntas gå i drift år 2023 efter att hamnarna anpassats till fartygsrotationen.

Mål: Upphandling av en ny linfärja för att möta dagens krav.

Förverkligat: Projektet har på grund av brist på personalresurser inte kunnat påbörjas, Alfågelnshaveri prioriterades. Projektet planeras starta under år 2022.

Vägnätsbyrån

Mål: Vid behov genomföra alkohol- och attitydkurser, vilka är obligatoriska att genomgå för att återfå förlorad kör rätt.

Förverkligat: Alkoholkurser har genomförts vid tre tillfällen med sammanlagt 23 deltagare. Attitydkurs har genomförts vid åtta tillfällen med sammanlagt 10 deltagare.

Mål: Fortsätta arbetet med att utarbeta en ny vägtrafiklag.

Förverkligat: Under året har beredningen av ny vägtrafiklag, ny trafikbrottslag och övrig relaterad lagstiftning i enlighet med projektdirektiv fortsatt. Förslaget förväntas skickas på remiss under år 2022.

Mål : Drift och underhåll av grunda farleder för att tillhandahålla ändamålsenliga farleder med korrekta sjösäkerhetsanordningar för sjösäker båttrafik.

Förverkligat: Drift och underhåll av grunda farleder har fortlöpt i enlighet med pågående avtal. Under vårgranskningen ersattes sju prickar med nya och sex prickar återplacerades till sina korrekta positioner. Nya lanterniner införskaffades till tre av de fiskefyrar som renoveras i ett LEADER-projekt med Ålands Fiskare r.f. och Ålands Sjöräddningssällskap r.f. Under året införskaffades även bojstenar till nya prickar till de fyra privata (icke officiella) farleder som landskapsregeringen sköter, för att uppfylla de krav Traficom ställer på utmärkning av privata farleder.

Mål: Utredda en fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö kommun.

Förverkligat: Arbetet med den parlamentariska kommittén har fortsatt under året och ett delbetänkande har lämnats till lagtinget. Slutbetänkandet planeras att lämnas under första kvartalet 2022.

Mål: Fräsnings- och beläggningsarbete utförs på befintliga vägar enligt plan.

Förverkligat: Enligt plan har beläggningsarbete utförts på ca 27 kilometer väg. Fräsnings- och grundförstärkning arbete på ca 15 kilometer väg har utförts.

Mål: Påbörja två större vägprojekt.

Förverkligat: Under året har byggande av 7,9 km ny gång- och cykelväg på sträckorna Gottby–Östanträsk och Östanträsk–Näfsby färdigställt. Under året har avfartsfil och rondell på landsväg 2 och 4 i Godby projekterats, entreprenaden väntas starta år 2022.

Mål: Fortsätta reparations- och utbytesprojektet för att säkerställa långsiktig hållbarhet och lastkapacitet på landskapets broar.

Förverkligat: Under året fortsatte broutbytesprojektet i enlighet med målsättningarna i projektdirektivet. I början av året upphandlades den sista entreprenaden för att byta ut bron över Bomarsund. Entreprenaden inleddes i mars, och planeras pågå till mars 2023. Entreprenaderna för utbytet av Brändöströmsbron och Karlbybron pågick hela året. Utbytet av Karlbybron försenades på grund av förändrade geotekniska förutsättningar vid stöd 2, detta medförde att lagren fick bytas till en annan typ, vilket försenade stålleverans och sluttid.

Projektering av förfrågningsunderlag för utbytet av Djurholmssundsbron, Långholmsströmsbron, Kastörsbron och Askörsbron pågick under hela året. Upphandlingen av utbytet av Djurholmssundsbron och Långholmsströmsbron gjordes gemensamt under namnet Samverkansbroarna, bropaket 1. Förfrågningsunderlaget för utbytet av Askörsbron och Kastörsbron projekteras gemensamt under namnen Samverkansbroarna, bropaket 2.

I slutet av året inkom Kumlinge kommun med en förfrågan om att anlägga ytterligare en rörbro i vägbanken mellan Varklobben och Snäckö i samband med att Kastörsbron byts ut. Med anledning av anhöllan startades en utredning av miljöeffekterna av en kompletterande rörbro.

Under året har arbetet med Broutbytesprojektet 1727, del 2, inletts genom att naturinventeringar, bottenkartläggningar och projektplanering inletts för utbyte av Bro 23, 24, 25 och 32 på BV30, Järsövägen, utbyggnad av GC-bana och grundförbättring av vägsträckan mellan Östernäsvägens anslutning i Mariehamn och vändplanen på Järsö. I slutet av året inleddes planeringen av förstudieskedet.

Mål: Säkerställa att av landskapet ägda hamnanläggningar är säkra, funktionsdugliga och anpassade för verksamheten.

Förverkligat: Under hösten påbörjades entreprenaden med förnyande av Åva och Jurmo färjfäste. Projekteringen av ombyggnad av färjfästena på Kumlinge, Lappo, Enklinge och Sottunga påbörjades.

Mål: Drift och underhåll av broar och hamnar.

Förverkligat: Under året har broinspektioner utförts för att säkerställa konstruktionerna och kontrollera broarnas skick. Under hösten utfördes kompletterande inspektioner i hamnarna med dykare. Löpande underhåll av broar och hamnar har utförts under året enligt plan. Nya landklaffar har monterats vid Enklinge och Hummelvik. Skärgårdshamnen i Långnäs reparerades under året.

Mål: Upprätthålla ett tekniskt broregister och utföra broinspektioner i enlighet med avdelningens inspektionsplan.

Förverkligat: Bro- och hamninspektioner har utförts enligt plan under året.

Mål: Se över servicenivån i hamnarna avseende toaletter och toaletters tillgänglighet för rörelsehindrade:

Förverkligat: En ny väntsal monterades i Torsholma färjfäste. En tillgänglighetsanpassad toalett beställdes till Kökar färjfäste, vilken levereras under vintern 2022.

Mål: Upphandla och beställa vägunderhåll enligt infrastrukturavdelningens funktions- och standardbeskrivning för vägunderhållet.

Förverkligat: Funktions- och standardbeskrivning nyttjas vid beställning av vägunderhåll. Regelbundna möten hålls mellan utförar- och beställarsidan. Skriftlig rapportering sker kontinuerligt i enlighet med vad som framgår av beskrivningen.

Nyckeltal

	2021	2020	2019	2018
Beviljade landskapsborgen för ägarbostäder				
Totalt borgensförbindelser för ägarbostäder	45 511 243	39 952 421	30 470 000	27 550 000
Antal ägarbostadslån	1 615	1 432	1 225	1 013
Borgensåtagande per ägarbostadslån	28 180,34	27 899,74	24 873,47	27 196,45
Borgensåtagande per invånare	1 499,84	1 326,05	1 019,61	924,84
Landskapsborgen för hyreshus				
Totalt borgensförbindelser för hyresbostäder	1 189 736	1 525 867	13 276 000	13 300 000
Antal lån för hyresbostäder	19	19	18	16
Borgensåtagande per hyresbostadslån	62 617,68	80 308,79	737 555,56	831 250
Borgensåtagande per invånare	39,21	50,64	444,25	446,47

	2021	2020	2019	2018
Stöd för reparation av pensionärsbostäder				
Antal beviljade stöd	4	3	5	
Summa av beviljade stöd	19 969	11 975	12 551	

Kostnader för drift och underhåll/invånare	2017	2018	2019	2020	2021
Vägunderhåll	76,01	65,32	81,78	70,55	77,88
Skärgårdstrafiken	454,77	476,88	514,76	413,36	418,06

Beräkningen baseras på antalet invånare enligt ÅSUB per 31.12 för respektive år. Kostnaden för vägunderhåll baseras på kostnaden för budgetmoment 76010 "Drift och underhåll av vägar". Kostnaden för skärgårdstrafik baseras på kostnaden för budgetmoment 75010 "Upphandling av sjötrafik".

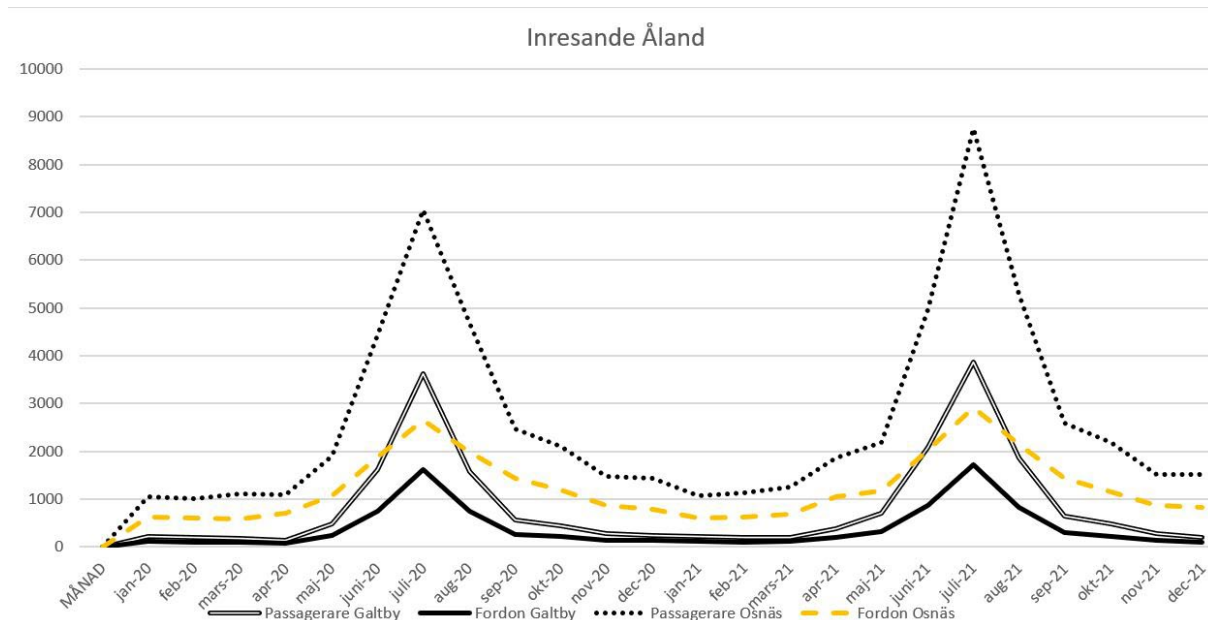
Passagerare och fordon	2020		2021		Förändring i procent	
Passagerare/linje	Passagerare	Fordon	Passagerare	Fordon	Passagerare	Fordon
Björkölinjen	6 061	4 203	7 158	5 016	18 %	19 %
Brändö - Kumlingelinjen	8 855	5 126	11 185	6 299	26 %	23 %
Brändö - Osnäs-linjen	57 592	27 221	66 055	34 114	15 %	25 %
Embarsundlinjen	45 929	34 600	49 059	34 826	7 %	1 %
Enklinge - Kumlinge-linjen	8 078	4 885	9 824	6 023	22 %	23 %
Föglölinjen	172 373	103 465	180 859	117 156	5 %	13 %
Norra linjen	68 780	42 805	80 292	48 890	17 %	14 %
Seglingelinjen	21 879	14 480	23 805	15 296	9 %	6 %
Simskälalinjen	26 388	16 957	27 421	17 999	4 %	6 %
Södra linjen	79 042	30 777	89 041	34 574	13 %	12 %
Tvärgående linjen	18 280	11 903	21 525	13 434	18 %	13 %
Töftölinjen 1)		191 017		206 898		8 %
Åva-Jurmolinjen	15 017	8 562	15 848	8 886	6 %	4 %
Ängösundlinjen	14 384	9 677	15 042	10 070	5 %	4 %
	542 658	505 678	597 114	559 481		

1) Töftölinjen saknar manuell räkning av antalet passagerare per fordon, passagerarstatistik baserad på historiska data om antal/fordon. Passagerarmängderna under år 2021 påverkades liksom föregående år av resesrestriktionerna till följd av covid-19, särskilt under inledningen av året, men inte i lika hög grad som under år 2020. Samtliga linjer påvisade stigande antal resenärer gentemot föregående år. Sedan mars 2019 saknas manuell statistik för passagerare på Töftölinjen, vilken varit den mest trafikerade. Automatiska trafikräknare anger antalet passager på Töftölinjen, men då antalet passagerare per fordon inte räknas har den delen av statistiken utelämnats.

Underhåll av vägar	2017	2018	2019	2020	2021
Grundförstärkta vägar	18,8 km	15,7 km	10,7 km	16 km	15,2 km
Ny- och ombeläggning	50,9 km	47,1 km	25,5 km	27 km	26,7 km
Ny och ombyggnad av väg	6,8 km	2,7 km	2,4 km	1,6 km	7,9 km

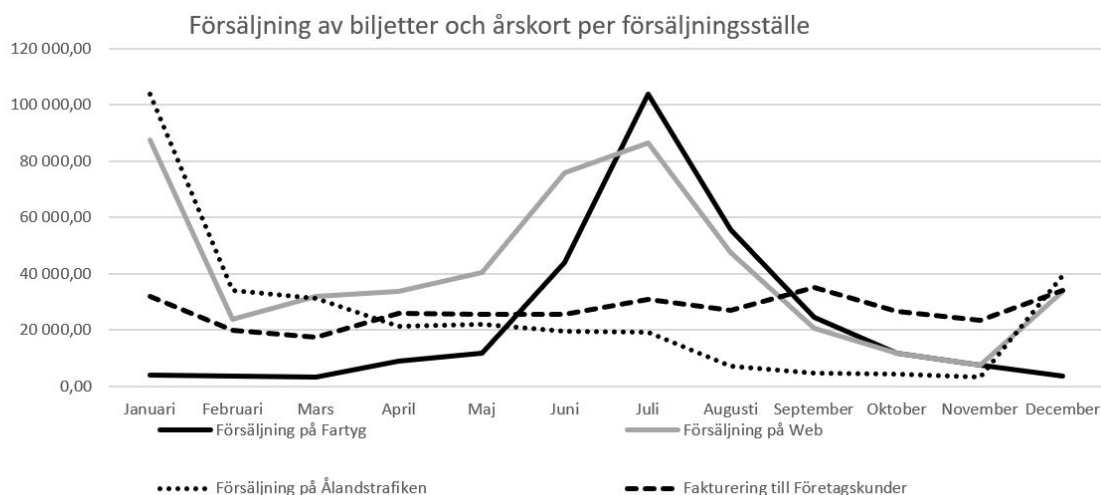
Gång och cykelväg på sträckorna Gottby – Östanträsk och Östanträsk – Näfsby har färdigställts under året.

Cykelbanor och bilvägar	2020	2021	Förändring	Förändring
Totalt cykelbanor km	71,2 km	79,1 km	+7,9 km	11,10 %
Totalt bilvägar km	640 km	640 km		
Andel cykelbanor av totala bilvägar	11,13 %	12,36 %		

Antalet inresande ökade med ca 15% och antalet fordon ökade med ca 9% under helåret. På båda linjerna är antalet passagerare väsentligt högre än året innan, särskilt under sommarmånaderna. Antalet resenärer och fordon är något fler än innan pandemin började.

Försäljning av biljetter och årskort

Den totala försäljningen ökar under året med ca 13% jämfört med år 2020, utfallet ligger mer än 300.000 euro över vad som budgeterats. Webben är även under året den största försäljningskanalen och utgör nu 35% av den totala försäljningen, ökningen i försäljningsvolym mot föregående år är hela 27%. Direktförsäljning på Ålandstrafiken minskar även under år 2021 vilket stämmer med den långsiktiga trenden, 22% av försäljningen sker på Ålandstrafiken. Företagsfaktureringen är något högre än tidigare år. Försäljningen ombord på fartygen ökar både i andel av total försäljning och i omsättning, 20% av försäljning sker ombord på fartygen mot 18% föregående år.

Inkomster Skärgårdstrafiken	Försäljning på fartyg och web	Försäljning på fartyg	Försäljning på web	Försäljning på Ålands- trafiken	Fakturerings till företag	Totalt
Januari	91 279,19	3 897,00	87 382,19	103 639,20	32 000,00	226 918,39
Februari	27 150,72	3 461,00	23 689,72	34 190,60	20 000,00	81 341,32
Mars	34 850,17	3 053,00	31 797,17	31 087,60	17 400,00	83 337,77
April	42 630,05	8 816,87	33 813,18	21 112,80	26 000,00	89 742,85
Maj	51 956,15	11 657,31	40 298,84	21 866,80	25 500,00	99 322,95
Juni	119 547,30	43 846,66	75 700,64	19 459,00	25 500,00	164 506,30
Juli	190 008,89	103 680,82	86 328,07	19 160,60	31 000,00	240 169,49
Augusti	103 203,12	55 727,09	47 476,03	7 079,40	27 000,00	137 282,52
September	44 763,51	24 306,03	20 457,48	4 731,40	35 000,00	84 494,91
Oktober	23 345,52	11 794,16	11 551,36	4 369,80	26 600,00	54 315,32
November	15 168,73	7 611,63	7 557,10	3 115,60	23 300,00	41 584,33
December	37 333,50	3 591,57	33 741,93	39 321,40	34 000,00	110 654,90
Totalt		281 443,14	499 793,71	309 134,20	323 300,00	1 413 671,05
%		20	35	22	23	100

Väsentliga förändringar

Under året har den pågående pandemin präglat verksamheten och på olika sätt påverkat hur arbetet rent praktiskt organiserats. Under vissa perioder har stora delar av personalen distansarbetat. Fysiska möten har till största delen ersatts med möten online och resor eller besök från utomstående har undvikits. Distansarbete och ändrade rutiner har medfört nya utmaningar att hantera och krävt nya sätt att organisera arbetet rent praktiskt.

Bunkerpriset har under inledningen av året legat på en relativt låg nivå men steg under slutet på året vilket krävde tilläggsbudget för de frigående färjorna. Även reparationer och underhåll på det frigående tonnage blev något dyrare än vad som var planerat.

Ålands första trafikförsörjningsprogram fastslogs under år 2021 och därefter upphandlades busstrafiken enligt programmet. En förändring i det nya programmet är att landskapsregeringen tar över ansvaret för kollektivtrafik som tidigare sköts av andra aktörer, bl.a. stadsbussen i Mariehamn. Den upphandlade trafiken inleds under januari 2022. Landsortstrafiken förblir ungefär densamma som tidigare medan tätortstrafiken i Mariehamn–Jomala–Järsö sammanbinds och utökas. En ny modell för beräkning av bussbolagens ersättningar införs i enlighet med upphandlingsföreskrifterna. Förberedelse inför kommande upphandling av busstrafik med eldrivna fordon inom tätortstrafiken i Mariehamn, med start år 2024, inleddes under hösten 2021 genom att intresseanmälan anslogs via e-avrop. Förberedelse för följande trafikförsörjningsprogram pågick under året, genom att projektdirektivet arbetades fram, projektstart blir under år 2022. De separata biljettsystemen för landsortstrafiken och stadsbussen slogs samman, förändringen träder i kraft vid årsskiftet 2021–2022. Samtidigt förenklades prissättningssystemet i ett försök att göra kollektivtrafiken mer användarvänlig och öka passagerarsiffrorna.

En begagnad färja, M/S Fedjefjord, införskaffades under året efter att en fullmakt samt medel för upphandling beviljats i den andra och den tredje tilläggsbudgeten. Smärre ombyggnationer och anpassningar ska göras på färjan för att passa i nuvarande trafiksystem. Färjan avses sättas i trafik på linjen Åva–Osnäs inför högsäsongen 2023, när hamnen i Åva är färdigställd. Färjan ska även fungera som ersättande tonnage på Föglölinjen. Fram tills trafikstart har avtal tecknats om underhåll och tillsyn av färjan på plats i Stavanger, färjan är under tiden tillgänglig för uthyrning.

Under året fattades beslut i lagtinget om konkurrensutsättning av den trafik landskapet driver på Björkölinjen. Drift av Björkö linjärjelinje upphandlades och upphandlingen vanns av Affes sjömaskiner

Ab som sedan tidigare har kontrakt på driften av Ängösunds linfärjelinje. Trafiken startar den 1 mars 2022 med en kontraktperiod om 36 månader och med option på förlängning om 24 månader. Det beslutades efter upphandlingen av Björkölinjen, i budget 2022, att samtliga linfärjelinjer ska konkurrensutsättas.

Utfallet på infrastrukturinvesteringar underskred i någon mån vad som budgeterats, främst beroende på tidsförskjutningar i projekten. Under året ökade kostnaden för råvaror betydligt, vilket på sikt kan komma att få stor påverkan på kostnaden för infrastrukturprojekt.

Fristående enheter

Ålands fiskevårdscentrum

Målet för verksamheten är att upprätthålla förutsättningar för småskaligt yrkesmässigt fiske samt sportfiske och fisketurism. Goda fiskbestånd är en förutsättning och produktionen vid Guttorp bidrar till det. Produktionen är efterfrågad och en stor del säljs till fiskelag och samfälligheter.

Anläggningen hyr från och med den 8 juni 2021 ut vissa utrymmen till Carelian Caviar Marketing för produktion av kaviar från sibirisk stör.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	87 152,62	80 000,00	-7 152,62	108,9%
Övr verksamh intäkt	22 855,50		-22 855,50	
Summa Verksamhetens intäkter	110 008,12	80 000,00	-30 008,12	137,5%
Personalkostnader	-314 226,44	-286 421,89	27 804,55	109,7%
Köp av tjänster	-21 389,69	-23 000,00	-1 610,31	93,0%
Material förnödenh	-107 342,36	-130 543,00	-23 200,64	82,2%
Övr verksamh kostn	-285 557,73	-285 035,00	522,73	100,2%
Summa Verksamhetens kostnader	-728 516,22	-724 999,89	3 516,33	100,5%
Summa Verksamhetsbidrag	-618 508,10	-644 999,89	-26 491,79	95,9%
Summa Årsbidrag	-618 508,10	-644 999,89	-26 491,79	95,9%
Summa Räkningsperiodens resultat	-618 508,10	-644 999,89	-26 491,79	95,9%
Summa Räkningsperiodens under- eller överskott	-618 508,10	-644 999,89	-26 491,79	95,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-589 149,79	-638 428,21	-624 787,81	-618 508,10

Målsättningar

För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för verksamheten år 2021:

- Verksamheten inriktas huvudsakligen på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål.
- Under året produceras ca 120.000 smolt av havsöring och ca 150.000 ensamriga sikyngel samt att leverera 1,5 miljoner nykläckta gäddyngel varav hälften inköpes från privata aktörer och hälften produceras vid Ålands fiskevårdscentrum Guttorp.
- Bistå med hjälp för att upprätthålla och restaurera lekområden för fisk.

Nyckeltal

Utplantering av fisk, antal	2019	2020	2021
Havsöring, 2-årig	135 000	137 300	174 300
Sik, ensamrig	66 000	111 600	88 500
Sik, nykläckta		140 000	
Gädda, nykläckta	1 200 000	1 250 000	935 000

Verkstad och lager

Verkstaden underhåller landskapets tonnage och vägunderhållets maskinpark. Lagret sköter lagring av vissa förbrukningsmaterial och reservdelar för hela förvaltningen. Enheten har även ansvaret för att leda och administrera linfärjeförarnas arbete. Genom att ha en personalstyrka anpassad till behovet kan en kostnadseffektiv service erbjudas. Med bra planering och hög kompetensnivå hos personalen uppnås en hög nivå av flexibilitet vilket gör att akuta problem som haverier snabbt kan åtgärdas.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	2 196 183,74	2 363 000,00	166 816,26	92,9%
Övr verksamh intäkt	254,80		-254,80	
Summa Verksamhetens intäkter	2 196 438,54	2 363 000,00	166 561,46	93,0%
Personalkostnader	-1 649 425,55	-1 779 800,94	-130 375,39	92,7%
Köp av tjänster	-326 510,32	-312 923,00	13 587,32	104,3%
Material förnödenh	-192 943,38	-213 276,00	-20 332,62	90,5%
Övr verksamh kostn	-9 593,80	-7 000,00	2 593,80	137,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 178 473,05	-2 312 999,94	-134 526,89	94,2%
Summa Verksamhetsbidrag	17 965,49	50 000,06	32 034,57	35,9%
Räntekostnader	-15,16		15,16	
Övr finansiella kost	-5,09		5,09	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-20,25		20,25	
Summa Årsbidrag	17 945,24	50 000,06	32 054,82	35,9%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	17 945,24	50 000,06	32 054,82	35,9%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	17 945,24	50 000,06	32 054,82	35,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
87300 Verkstad och lager	50 000,00	55 489,14	19 769,50	17 945,24

Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag för lagerhållna varor. Verksamheten ska vara självfinansierad och därutöver lämna ett nettoöverskott. Enheten lämnade ett något lägre överskott än planerat, vilket främst berodde på vakanser i personalstyrkan. Under året genomfördes en revision av verkstadens verksamhet.

Vägunderhållsverksamhet

Vägunderhållet sköter underhåll och mindre arbeten inom landskapets trafikinfrastruktur. Arbetet utförs enligt funktions- och standardbeskrivningen för vägnätet och enligt beställning av trafikingenjören, vägingenjören och bro- och hamningenjör. Arbetet har i stort utförts enligt plan. Två mindre grundförbättringar av vägar utfördes under året för att bibehålla kompetensen inom enheten. Enheten har även haft hand om kontrollantuppdraget på övriga grundförbättringsarbeten år 2021.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	2 689 952,80	2 727 000,00	37 047,20	98,6%
Summa Verksamhetens intäkter	2 689 952,80	2 727 000,00	37 047,20	98,6%
Personalkostnader	-1 485 434,68	-1 571 364,36	-85 929,68	94,5%
Köp av tjänster	-370 788,27	-388 976,00	-18 187,73	95,3%
Material förnödenh	-650 402,08	-584 210,00	66 192,08	111,3%
Övr verksamh kostn	-183 327,77	-182 450,00	877,77	100,5%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 689 952,80	-2 727 000,36	-37 047,56	98,6%
Summa Verksamhetsbidrag	0,00	-0,36	-0,36	0,0%
Summa Årsbidrag	0,00	-0,36	-0,36	0,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	0,00	-0,36	-0,36	0,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	0,00	-0,36	-0,36	0,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
87200 Vägunderhållet	-88 674,24	410,00	44 435,77	0,00

Rederienheten

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-192 791,92	-178 000,00	14 791,92	108,3%
Köp av tjänster		-82 000,00	-82 000,00	
Övr verksamh kostn	-60 263,24	-15 000,00	45 263,24	401,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-253 055,16	-275 000,00	-21 944,84	92,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-253 055,16	-275 000,00	-21 944,84	92,0%
Summa Årsbidrag	-253 055,16	-275 000,00	-21 944,84	92,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-253 055,16	-275 000,00	-21 944,84	92,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-253 055,16	-275 000,00	-21 944,84	92,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
87100 Rederienheten	-9 280,15	-20 620,66	-23 968,00	-253 055,16

Myndigheter

Ålands Statistik- och utredningsbyrå

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer specifik uppföljning av verksamheten.

I lagen (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) stadgas att ÅSUB är en oberoende myndighet vars uppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion som representerar sakkunniga, de som efterfrågar byråns tjänster samt uppgiftslämnare. Under verksamhetsåret har direktionen hållit fem möten.

Statistikproduktionen regleras i statistiklag för Åland (1994:42). ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och lämnar statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistiken har en central roll inom en demokrati, som underlag för beslut, och stärker tilliten till beslutsprocesserna. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande mål är att utveckla en kunskapsbas och erbjuda analyskompetens för samhällets beslutsfattare.

Verksamhetsåret har präglats av hög aktivitet, coronapandemin har medfört behov av framtagning av extra beslutsunderlag och analyser. Men framför allt har den senare delen av verksamhetsåret präglats av den förlust som forskningschefens plötsliga bortgång i juli 2021 innebar. Under sommaren och hösten avslutades forskningschefens projekt och organisationen säkerställde att hans insatser förs vidare i arbetet på ÅSUB.

Verksamheten inom ÅSUB kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap, varför kompetensinsatserna har fortsatt i enlighet med myndighetens kompetensutvecklingsprogram. Kompetensinsatserna har till betydande delar fokuserat på statistisk metod och programvaror, modellanalys, hållbarhetsarbete, kommunikation och stresshantering. ÅSUB erbjuder personalen friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage inom ramen för konceptet friskvård.ax, och har särskilt uppmuntrat till förebyggande insatser då hemmakontoren sällan är helt ergonomiskt anpassade.

Hållbarhetsstyrning

Landskapsregeringen fastställer de övergripande målen för ÅSUB. Bland dessa mål har tre särskild betydelse för landskapsregeringens prioriterade hållbarhetsfrågor. (1) ÅSUB:s status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen. (2) Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna. (3) ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens.

Målen förverkligas genom byråns verksamhetsprogram och årliga verksamhetsplaner som antas av direktionen. Verksamhetsprogrammet för åren 2020–2023 lyfter fram fem verksamhetsmål: (1) Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUB:s fakta, (2) Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling, (3) Effektiv och säker produktion, (4) Organisation och samverkan med partners stöder ÅSUB:s utveckling, samt slutligen (5) Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden. För varje verksamhetsmål presenteras i verksamhetsprogrammet mätbara delmål som ska uppnås under perioden. I programmet fastslås även tre horisontella fokusområden varav två har särskild relevans för det långsiktiga hållbarhetsarbetet, nämligen genusperspektivet och hållbar utveckling.

Hållbar utveckling och minimering av miljöpåverkan beaktas i ÅSUB:s dagliga verksamhet, hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet har relevans. ÅSUB:s främsta roll i

hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik och indikatorer som underlag för beslut, debatt och forskning. Verksamheten bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Den löpande statistikproduktionen inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat om arbetsmarknad, utbildning, inkomster, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse och jämställdhet. Under året har ÅSUB utarbetat en modell för systematisk uppdatering av huvudindikatorer för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda. Temaområdet Hållbar utveckling på webbplatsen med bland annat sammanställning över FN:s fastställda indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling uppdaterades under året och utvecklingen av nyckelindikatorer belystes i översikten Hållbar utveckling år 2020.

En översikt som belyste de särskilt utsatta och utkomststödet i kommunerna på Åland publicerades under våren. Översikten ägnade särskild uppmärksamhet på de förändringar som skett under pandemin. Under våren färdigställdes också en undersökning om ålänningarnas ANDTS-vanor (alkohol, narkotika, doping, tobaksprodukter och spelande) på uppdrag av landskapsregeringen (stöder hållbarhetsagendan, mål 1). Studierna av klimateffekter och kostnaderna för att nå koldioxidneutralitet med hjälp av modellanalys utvecklades. En undersökning om ålänningarna och miljön förbereddes i slutet av året. Undersökningen kartlägger ålänningarnas attityder och förhållningssätt till miljöfrågor samt benägenheten att ändra vanorna med tanke på miljön (stöder hållbarhetsagendan, mål 6 och 7).

Som ett underlag för landskapets budget gjordes en jämställdhetsanalys som hade fokus på unga kvinnors och mäns hälsa och livsvillkor. Analysen publicerades även i en separat översikt. En annan översikt belyste utvecklingen av inkomstfördelningen och välfärden på Åland där särskilt situationen för de äldre (65 år och äldre) belystes (stöder hållbarhetsagendan, mål 1 och 2).

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	281 605,49	295 000,00	13 394,51	95,5%
Summa Verksamhetens intäkter	281 605,49	295 000,00	13 394,51	95,5%
Personalkostnader	-701 423,05	-766 386,93	-64 963,88	91,5%
Köp av tjänster	-123 476,18	-134 013,00	-10 536,82	92,1%
Material förnödenh	-14 298,22	-13 600,00	698,22	105,1%
Övr verksamh kostn	-69 323,69	-70 000,00	-676,31	99,0%
Summa Verksamhetens kostnader	-908 521,14	-983 999,93	-75 478,79	92,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-626 915,65	-688 999,93	-62 084,28	91,0%
Summa Årsbidrag	-626 915,65	-688 999,93	-62 084,28	91,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-626 915,65	-688 999,93	-62 084,28	91,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-626 915,65	-688 999,93	-62 084,28	91,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82000 ÅSUB	-641 931,61	-617 320,08	-567 659,80	-626 915,65

Resultaträkningen för år 2021 visar att ÅSUB:s samlade budgetomslutning uppgick till 908.521 euro (926.754 euro 2020) och verksamhetsbidraget till -626.916 euro (-567.651 euro 2020). De externa projekt- och försäljningsintäkterna uppgick sammantaget till 281.605 euro (359.103 euro 2020), vilket var 4,5 procent under budget. Efter forskningschefens bortgång avslutades ett projekt i förtid

och ett sades upp helt. Under hösten tillkom endast sådana avgränsade projekt som myndigheten hade resurser att möta. Verksamhetsbidraget stannade på 62.084 euro lägre än budgeterat.

Nedgången i verksamhetskostnader jämfört med år 2020 förklaras främst av obesatta tjänster efter händelserna under året samt av att ett nordiskt statistikermöte som ÅSUB skulle stå värd för har skjutits fram. Resekostnaderna har också varit lägre jämfört med åren före pandemin. I övrigt har utfallet för verksamheten följt budgeten mycket nära.

Målsättningar

Genomförandegraden av den planerade verksamheten är fortsatt god trots de stora omställningarna inom myndigheten under året och det merarbete som pandemin medfört. De flesta större projekt och aktiviteter har huvudsakligen kunnat genomföras enligt plan. ÅSUB har publicerat statistik och utredningsrapporter inom samtliga tematiska områden i planen. Antalet publiceringar överstiger de planerade med några få. En planerad evenemangsundersökning annullerades eftersom evenemangen inte kunde genomföras till följd av pandemin.

Webbplatsen www.asub.ax är ÅSUB:s främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, utrednings- och forskningsverksamhetens resultat samt indikatorer. Ett mål är att webbplatsen ska vara ett aktivt arbetsverktyg med fakta som är lätt att förstå och använda för externa användare inom alla målgrupper. Statistik- och utredningsrapporterna publiceras i två serier, ÅSUB Statistik respektive ÅSUB Rapport. Därtill finns serien Statistiska meddelanden samt serien Översikter och indikatorer. Antalet webbpubliceringar som inte har en specifik pdf-publikation i anslutning har ökat och uppgick år 2021 till 48 publiceringar. Förutom dessa gav ÅSUB ut 66 olika publikationer under året, vilket ger en samlad volym på 113 publiceringar. Därtill upprätthåller ÅSUB användarvänliga databastabeller på webbplatsen. Databastabellerna har utökats och uppgick till 450 vid årets slut. ÅSUB har generellt utvecklat publiceringarna mot mera så kallade webbpubliceringar med tillhörande databastabeller medan antalet pdf-publikationer har minskat i antal. Punktligheten i publiceringarna var i det närmaste på samma nivå som året innan, 85 procent höll planenlig publiceringstid (88 procent 2020). De främsta orsakerna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser och uppgifter från uppgiftslämnarna samt personalsituationen vid myndigheten med flera tjänster obesatta under hösten.

ÅSUB:s personal har sammantaget medverkat i eller arrangerat 63 externa seminarietillfällen och presentationer av resultaten.

Nyckeltal

Översikt över ÅSUB:s produktion	ÅSUB generellt	Statistik	Utredningar	Totalt
Rapporter		7	8	15
Statistikmeddelanden		38		38
Översikter och indikatorer	7			7
Webbpubliceringar		48		48
Övrigt	2	3		5
Publiceringar, totalt	9	96	8	113
Databastabeller		269	181	450

Väsentliga förändringar

Efterfrågan på ÅSUB:s tjänster har generellt varit hög under de senaste fyra åren och behovet av kvalificerade utredare och analytiker därmed stigande. EU:s dataskyddsförordning har inneburit att ÅSUB ytterligare har sett över tekniska lösningar och processer. ÅSUB har fortsatt att uppgradera dataskyddet, multifaktorautentisering vid alla inloggningar infördes, PxWeb-servern förnyades och ett nytt antivirusprogram togs i bruk. ÅSUB utgör i flera fall pilotorganisation för hela landskapsförvaltningen.

Under året fortsatte förberedelser för att ta i bruk Inkomstregistret respektive ett nytt kommuninformationsprogram i samverkan med de kommunala uppgiftslämnarna. Utvecklingen är ett led i att öka automatiseringen och jämförbarheten inom statistikproduktionen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

En uppföljande riskkartläggning av ÅSUB:s IT-system och processer genomfördes i samverkan med Åda Ab för att säkerställa att planerade åtgärder förs framåt. E-tjänstverktyget för formulär och säker uppgiftsinlämning används inom alla datainsamlingar där utdrag inte görs direkt från register eller system. ÅSUB har också tagit i användning en mall för systematisk konsekvensbedömning i de fall då myndigheten behandlar känsliga data.

ÅSUB bedömer fortsättningsvis att det finns en påtaglig risk att en del kommuner på Åland kan få svårt att hinna implementera förnyade ekonomisystem inför att den nya ekonomirapporteringsmodellen börjar tillämpas fullt ut från statistikåret 2021. Tillämpningen av Inkomstregistret för statistikframställning för lönestatistiken är fortsatt försenat av tekniska orsaker som är utom ÅSUB:s kontroll.

Produktionen av varuhandelsstatistiken försvåras av att uppgifter om skattegränshandeln mellan Åland och Finland inte går att få fram till följd av en större omstrukturering, där skatteuppbörden flyttats från Tullen till Skatteförvaltningen. Omläggningen förväntas utgöra en betydande brist för ekonomistatistiken under flera år.

Redogörelse för den interna kontrollen

De europeiska riktlinjerna för officiell statistik som refereras i EU-förordning liksom FN:s principer för officiell statistik har varit utgångspunkter för det fortgående kvalitetsarbetet som syftar till hög effektivitet samt relevant, opartisk och aktuell statistik. Därutöver regleras verksamheten främst av lagen om ÅSUB, statistiklag för Åland samt EU:s allmänna dataskyddsförordning. Arbetsordningen som direktionen fastställt anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna och funktionerna inom myndigheten.

Upprätthållandet av manualer för varje produktionsprocess har varit fortsatt prioriterat. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarig samt en ersättare för att säkerställa produktionen och kvaliteten. Vid prioritering mellan uppdrag tillämpas verksamhetsplanen och uppdragspolicyn som direktionen beslutat om.

Direktören följer upp ekonomin månatligen för att säkerställa att budgeten inte överskrids och att inkomsterna flyter in efter fakturering. Direktionen behandlar budgetuppföljning med avvikelser samt information om publiceringar, projektaktivitet och andra aktuella händelser vid varje möte. ÅSUB har säkerställt att myndigheten alltid använder fyra ögon-principen vid tillämpningen av landskapsförvaltningens ekonomimodell, vid fakturahantering, kreditkortsfakturer och tjänsteresor. För varje roll finns en ersättare. Upphandling av IT-utrustning och -tjänster sker i samverkan med Åda ab alltid då det är möjligt och följer det IT-program som myndigheten uppdaterar årligen. Fakturering av ÅSUB:s uppdragsgivare sker i enlighet med leverans och avtal.

Datainspektionen

Översikt

Datainspektionen är en tillsynsmyndighet med uppgift att övervaka att enskildas rättsskydd tillgodoses i behandlingen av upplysningar om dem. Uppdraget bottnar i EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR) som har kompletterats av landskapslagarna 2019:9 och 2019:74 samt preciserats av rättspraxis i inhemska domstolar och EU-domstolen. Dataskyddet, som rättsskyddet gällande personuppgifter kallas, är en del av integritetsskyddet.

Konkret är Datainspektionens samhällsuppdrag att värna om medborgarnas och besökarnas personliga integritet när upplysningar om dem behandlas på sjukhus, i socialomsorg, barnomsorg och alla andra tjänster som ordnas av den åländska offentliga sektorn och av den privata sektorn till den del som självstyrelselagen bestämmer. Det omfattar i stort sett alla områden som berör ålänningarnas vardag från vaggan till graven och inkluderar enskildas stora investeringar via bostads- och fastighetsförmedlingar, deras hyresavtal och deras arbetssökande och behov av samhällsstöd under dåliga tider. Uppdraget omfattar också turisternas samt kort- och långvariga besökares integritetsskydd när de behöver tjänsterna.

Med personuppgift avses varje upplysning som direkt eller indirekt kan hänföras till en levande fysisk person inbegripet hälsa, politiska åsikter och sexuell orientering.

Hållbarhetsstyrning

Datainspektionens uppgift ingår i utvecklingsmål 2 i utvecklings- och hållbarhetsagendan rörande tillit. Verksamhetens syfte är att trygga rättssäkerhet och hållbarhet. Alla ska kunna känna sig trygga i visshet om att myndigheterna behandlar deras personuppgifter lagligt och korrekt, att deras personliga integritet tillgodoses och att de i värsta fall har effektiva rättsmedel för att få en olaglig behandling att upphöra.

Antikorrupption

Datainspektionen har under året styrt upp tillsynsprocesser så att tillsynsobjektens handlingar inte har kontaminerat och/eller korrumpert tillsynen.

Utbildning och kompetensutveckling

Myndighetschefen deltar kontinuerligt i fortbildning, föreläsningar och seminarier. Verksamhetsområdet är i en dynamisk utvecklingsfas och utvecklingen återverkar på Åland både direkt och indirekt.

Övrigt

Datainspektionen är medaktör i nätverket bärkraft.ax.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-76 251,05	-73 137,82	3 113,23	104,3%
Köp av tjänster	-29 951,57	-64 862,00	-34 910,43	46,2%
Material förnödenh	-9 224,55	-8 000,00	1 224,55	115,3%
Övr verksamh kostn	-15 916,33	-12 000,00	3 916,33	132,6%
Summa Verksamhetens kostnader	-131 343,50	-157 999,82	-26 656,32	83,1%
Summa Verksamhetsbidrag	-131 343,50	-157 999,82	-26 656,32	83,1%
Summa Årsbidrag	-131 343,50	-157 999,82	-26 656,32	83,1%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-131 343,50	-157 999,82	-26 656,32	83,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-131 343,50	-157 999,82	-26 656,32	83,1%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82200 Datainspektionen	-117 054,08	-84 739,93	-124 126,29	-131 343,50

Överskottet beror på att en tekniskt orienterad omfångsrik granskning har behövt skjutas på framtiden på grund av brist på personalresurser.

Målsättningar

Budgetmålen har nåtts. Särskilt nämns följande.

Mål: Att höja medvetenheten om dataskyddet

Förverkligande:

- Datainspektionen har lyft frågor som berör både myndigheter och enskilda.
- Myndigheterna har uppmärksamgjorts på den centrala betydelse informationssäkerheten har i samband med tillsynsärenden (granskningar, behandling av klagomål, behandlingen av personuppgiftsincidenter).
- Riskerna vid användningen av sociala medier har uppmärksamgjorts. Det har lett till omfattande informationsarbete på begäran av myndigheter och massmedia.
- Datainspektionen har kontinuerligt gett information om kameraövervakning.
- Anmälningar om personuppgiftsincidenter har resulterat i svar med information om hur dataskyddet kan förbättras.

Mål: Att kartlägga implementeringsnivån hos myndigheterna

Förverkligande:

Datainspektionen har uppmärksammat implementeringsnivån i sitt arbete med tillsynsärenden. Ämnesområden i särskild fokus var

1. dataskyddet i myndigheternas användning av hemsidor, sociala medier och molntjänster
2. informationssäkerheten i den allmänna landskapsförvaltningen och Åda Ab
3. informationssäkerheten hos ÅHS.

Att notera:

Ett behov av förändringsledarskap har upptäckts. Paradigmskiftet till GDPR-eran är ofullbordad.

Mål: Att medverka i landskapets digitaliseringsprocess

Förverkligande:

- Datainspektionen inledde en djupgående granskning av informationssäkerhet som en grundförutsättning för digitalisering.
- Datainspektionen granskade dataskyddet i den allmänna landskapsförvaltningens ärendehanteringssystem. Granskningen inleddes som ett led i de fristående myndigheternas

arbete att ställa om sig till kraven på elektronisk ärendehantering i den nya offentlighetslagen.

Att notera:

Arbetet behöver ansemliga tilläggsresurser. Digitalisering utan ett stärkt integritetsskydd är inte rättssäker.

Nyckeltal

inkomna ärenden	2021
Personuppgiftsincidenter	25
Utredningar och anvisningar till myndigheter	16
Klagomål	9
Granskningar	6
Rådgivning	49

Datainspektionens resultat mäts i rättsskydds- och rättsäkerhetsnivå. Granskningar är tunga och arbetsintensiva processer. Av de granskningar som inleddes under 2021 är två synnerligen omfattande projekt som kräver stora resurser. En tredje avslutad granskning måste tas upp på nytt på grund av ändringar i verksamhetsmiljön till följd av ny rättspraxis. De kvantitativa tal som presenteras nedan representerar sålunda inte resultatet.

Nyckeltalen inkluderar inte förfrågningar från ålänningar i ärenden som hör till dataombudsmannen, förfrågningar från föreningar och näringslivet som hör till dataombudsmannen och en omfattande mängd förfrågningar per telefon, e-post och vanlig post från medborgare i Sverige som vänder sig till Datainspektionen i tron att de vänt sig till den svenska dataskyddsmyndigheten. Omfattningen av samtal och e-post som inte ingår i Datainspektionens uppdrag är besvärande hög och tär på myndighetens knappa personella resurser (en person).

Risker och osäkerhetsfaktorer

Datainspektionen är en enpersonsmyndighet. Myndigheten har inte stabstjänster. Administrationen upptar en oförsvarlig del av myndighetens knappa personella resurser och lämnar inte tillräckliga resurser för en effektiv behandling av myndighetens i lag bestämda uppgifter. Det är en felallokering av disponibla resurser, särskilt av tillgänglig kompetens. Bristen på resurser är en central riskfaktor som påverkar ålänningarnas rättsskydd.

Datainspektionen har under året blivit varse om behovet av förändringsledarskap som måste föregå en effektiv och smidig operativ tillsynsverksamhet. Paradigmskiftet till GDPR-eran är ofullbordad och har i vissa stycken inte ens inletts. Framför allt har en brist i anammandet av riskbaserad metod och ansvarsskyldighet hos myndigheterna blottlagts under året. Detta medför en ansemlig risk för medborgarnas integritetsskydd. Datainspektionens personella resurser räcker inte till för det förändringsledarskap som föregår en smidig operativ verksamhet.

Samtidigt präglas verksamhetsmiljön av dynamisk förändring, även rättsligt. De globala sammanhangen är relevanta i samma omfattning som åländska offentliga aktörer använder globala tjänster såsom sociala medier, molntjänster och vissa kakor på webbsidorna. Rättsliga förändringar är att vänta och det är förutsebart att de kommer att lägga större ansvarsskyldighet på de offentliga aktörerna, inte tvärtom. För att effektivt och ändamålsenligt kunna följa utvecklingen och lägga grunden för nödvändiga förändringar krävs betydligt större resurser än Datainspektionen har idag.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslag (2019:9) om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen reglerar verksamheten. Vid handläggning av ärenden och beslutsfattande följer myndigheten förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och andra för ärendehanteringens relevanta lagar.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen.

Ålands energimyndighet

Översikt

Ålands energimyndighet har ansvaret för att vara samordningen av energifrågor, tillsyn och övervakning av elmarknaden, samt utsläppshandeln av växthusgaser. Vissa uppgifter är årligen återkommande t.ex. att godkänna utsläppskontrollörens rapporter och åländska verksamheter som ingår i EU:s utsläppssystem. Myndigheten har till uppgift att fastställa el-systemnätsbolagets och distributionsbolagets årliga nättariffer. Under året har på grund av rådande covid-situation färre fysiska möten hållits.

Myndigheten har uppdraget som tvistlösningsmyndighet som en följd av lagen om främjande av utbyggnad av bredband. Under det gångna året har uppdrag som hänförs till tvistlösningsmyndigheten inte uppkommit, dock har frågeställningar och visst utredningsarbete genomförts.

Hållbarhetsstyrning

Myndigheten utövar tillsyn och övervakning inom energiområdet, samt tillsyn gällande Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen.

Myndigheten är en av de viktigaste aktörerna för att uppnå strategiskt utvecklingsmål 6 och har under året medverkat i den arbetsgrupp som ansvarar för arbetet enligt landskapsregeringens hållbarhetsagenda.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Avgiftsintäkter		7 000,00	7 000,00	
Övr verksamh intäkt	229 405,99	49 500,00	-179 905,99	463,4%
Summa Verksamhetens intäkter	229 405,99	56 500,00	-172 905,99	406,0%
Personalkostnader	-23 279,98	-29 966,44	-6 686,46	77,7%
Köp av tjänster	-3 150,00	-26 534,00	-23 384,00	11,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-26 429,98	-56 500,44	-30 070,46	46,8%
Summa Verksamhetsbidrag	202 976,01	-0,44	-202 976,45	-46130911,4%
Summa Årsbidrag	202 976,01	-0,44	-202 976,45	-46130911,4%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	202 976,01	-0,44	-202 976,45	-46130911,4%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	202 976,01	-0,44	-202 976,45	-46130911,4%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82300 Ålands energimyndighet	120 347,80	100 075,24	97 717,08	202 976,01

Myndigheten gjorde ett överskott om ca 203.000 euro, jämfört med ett budgeterat nollresultat. Den största avvikelserna bestod i att avgifter för övervakning av elmarknaden samt att intäkter från utsläppsrättsauktioner blev större än beräknade. Kostnaderna under året understeg även vad som hade budgeterats.

Målsättningar

Mål: Utöva tillsyn och övervakning av elmarknaden på Åland.

Förverkligat: Myndigheten har under året utövat tillsyn över elmarknaden i enlighet med sitt uppdrag.

I samråd med övriga nordiska energimyndigheter har regler fastställts för hur transmissionsnätsansvariga ska samordna regelverket inom det nordiska elområdet vilket bidrar till att förbättra förutsättningarna för en sammankoppling av unionens energimarknader.

Myndigheten utfärdar tillstånd och är en av de nordiska energimyndigheter som lämnar utlåtande i frågor gällande elnätens anpassning och uppbyggnad mellan olika länder. Ett antal tillstånd och utlåtanden har lämnats under året. I ärenden som utgår från ett internationellt samarbete har dialog skett samordnat med berörda myndigheter och i respektive land.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Geopolitiska osäkerheter får genomslag på energipriset till slutkunden. Den ryska leveranskedjan gällande främst naturgas till europamarknaden påverkades av den pågående Ukrainakonflikten. Energipriserna inom Europa är sammankopplade och får därmed genomslag inom flera områden. Detta i form av dyrare el, fossilbränsle och gaspriser. Marknadspriser på utsläppsrätter varierar som tidigare under åren och är svåra att uppskatta på förhand. Priset påverkas bl.a. av geopolitiska situationer, konjunktur, oljepris, ev. nya regler och industrins efterfrågan.

Ålands polismyndighet

Översikt

Polismyndigheten bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (ÅFS 2000:26, 2000:34) samt enligt ett av styrelsen för Ålands polismyndighet fastställt reglemente. I 3 § landskapslagen (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen stadgas om polisens uppgifter. Polismyndigheten ansvarar inom sitt område för tryggheten av rätts- och samhällsordningen, upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet, förebyggandet, utredningen och sörjandet för att brott blir föremål för åtalsprövning samt ansvarar för att som allmän säkerhetsmyndighet inom sitt uppgiftsområde ge hjälp till allmänheten.

Covid-19-pandemin har påverkat myndighetens verksamhet främst genom att den krävt extra ledningsåtgärder samt försvårat den normala verksamhetsplaneringen som kontinuerligt behövt ändras i enlighet med ändrade restriktioner och direktiv. Polismyndigheten har även gett handräckning till hälsovården för att utföra hälsosäkerhetskontroller i samband med gränsöverskridande inresor till Åland. Som en följd av den utdragna pandemin har ett inbesparingskrav påförts och myndigheten har under 2021 inlett sparåtgärderna.

Antalet strafflagsbrott som kommit till polisens kännedom har minskat under pandemins tid och utvecklingen har fortsatt 2021. Under början av året belastades verksamheten kraftigt på grund av utredningen av mordet i Eckerö som band upp stora delar av myndighetens personal. I juni inträffade ett dödsfall i polisens förvaringsutrymmen som har utretts av Sydvästra Finlands polisinrättning och Riksåklagarämbetet. Händelsen har föranlett en genomgång och uppdatering av interna anvisningar.

Myndigheten har fortsatt att investera i personalens välmående. Personalens möjlighet till friskvård har fördelats enligt 80 procent motion och 20 procent motion/kultur. Myndigheten har hållit utvecklingsdagar som sammanfört och gjort personalen delaktig i myndighetens verksamhetsplanering.

Under året har det beviljats extra medel i tilläggsbudget för att påbörja inflyttningsarbetet till det nya polishuset samt för att förbättra informationssäkerheten.

Hållbarhetsstyrning

Myndigheten fortsätter att utveckla interaktionen och transparensen i beslutsfattandet. Den lokala samarbetsgruppen och ledningsgruppen sammankallas till möte varje månad. Styrelsen för Ålands polismyndighet har sammanträtt fyra gånger under året.

Resandet har under pandemin begränsas till ett minimum där endast absolut nödvändiga resor förverkligats. Vid resandet beaktas hållbarheten och myndigheten använder till största delen färjetransporter för tjänsteresor och för resor till utbildningar vid Polisyrkeshögskolan. Endast i undantagsfall används flyg.

Polismyndigheten har under år 2021 utfört flera upphandlingar. Miljöaspekten har beaktats i samtliga.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	54 518,24	40 000,00	-14 518,24	136,3%
Avgiftsintäkter	441 961,30	378 000,00	-63 961,30	116,9%
Övr verksamh intäkt	96 783,87		-96 783,87	
Summa Verksamhetens intäkter	593 263,41	418 000,00	-175 263,41	141,9%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-6 457 338,84	-6 494 979,29	-37 640,45	99,4%
Köp av tjänster	-1 241 334,84	-1 295 610,00	-54 275,16	95,8%
Material förnödenh	-214 795,10	-222 899,00	-8 103,90	96,4%
Övr verksamh kostn	-646 926,33	-595 512,00	51 414,33	108,6%
Summa Verksamhetens kostnader	-8 560 395,11	-8 609 000,29	-48 605,18	99,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-7 967 131,70	-8 191 000,29	-223 868,59	97,3%
Övr finansiella int	92,86		-92,86	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	92,86		-92,86	
Summa Årsbidrag	-7 967 038,84	-8 191 000,29	-223 961,45	97,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-7 967 038,84	-8 191 000,29	-223 961,45	97,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-7 967 038,84	-8 191 000,29	-223 961,45	97,3%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82500 Ålands polismyndighet	-6 349 011,05	-6 767 968,92	-7 333 195,20	-7 967 038,84
Summa 8250 Ål polismyndighet	-6 349 011,05	-6 767 968,92	-7 333 195,20	-7 967 038,84

Utfallet av 2021 års nettoanslag är 97,3 %. Verksamhetens kostnader uppgår till 99,4 procent och intäkterna till 141,9 procent.

I intäkterna ingår ersättning för fyra praktikanter från Polisyrkeshögskolan. Utfallet för avgiftsintäkterna uppgår till 116,9 procent efter en återhämtning under andra halvan av året. Även intäkter från landskapsalarmcentralen har ökat.

Polismyndigheten påbörjade under 2021 de inbesparingsåtgärder som landskapsregeringen fastslagit för ramarna under åren 2022—2024. Inbesparingen uppgår till ca 48.000 euro för 2021 att räknas till godo. Ekonomin har genomsyrats av strikt ekonomikontroll och trots stora personalkrävande uppdrag ligger personalkostnaderna i linje med det budgeterade.

Under perioden 2018—2019 utgörs skillnaden i budgeten huvudsakligen av personalkostnader. Under 2018 återinrättades fem äldre konstapeltjänster som drogs in 2012—2013. Från 2019 syns effekten av arbetsvärderingen som färdigställdes 2018. Under 2020 och 2021 ökade personalkostnaderna men även ibruktagandet av polisens in- och utalarmeringssystem, Ålarm, höjde verksamhetskostnaderna.

I tredje tilläggsbudgeten äskades om ändringar varvid verksamhetskostnaderna minskade. Sänkningen är en konsekvens av att det ännu inte varit möjligt att genomföra de förändringar av polisens datasystem som kommer att följa med en ny åländsk vägtrafiklag.

Målsättningar

Inriktningsmålen för år 2021 var polisens närhet och tillgänglighet för ökad trygghet i samhället, arbetet mot våld i nära relationer samt hög prioritet av bekämpning av yrkesmässig kriminalitet och narkotika. Inriktningsmålen togs fram i samarbete med styrelsen för Ålands polismyndighet.

Polisen har i sin verksamhet fortsatt utveckla den planerade övervakning för att vara synlig på hela Åland. Tillståndsenheten har tagit tillståndsservicen ut i skärgårdskommunerna. Den pågående pandemin har lett till mindre antal strafflagsbrott och i stället har polisens planlagda proaktiva

övervakning ökat. Samarbetet med gränsbevakningsväsendet har fortsatt men de restriktioner som covid-19 medfört har inneburit begränsningar i samarbetet.

Myndigheten har fortsättningsvis fokuserat på våld i nära relationer samt utvecklat samarbetet med KST och andra centrala aktörer. Myndigheten deltog i rikets utvecklingsprojekt gällande Barnahus-konceptet. Myndigheten har fortsatt att utbilda personalen och gjorde en stor satsning på bemötande genom en extern utbildning för hela personalen.

Personalresurser som huvudsakligen jobbar med inriktningsmålet gällande narkotikabekämpningen minskade tillfälligt i början av året på grund av att de styrdes till mordutredningen i Eckerö.

En förundersökningsledare för utredning av ekonomiska brott har tillsatts samtidigt som eko-brottsutredningens personalresurser temporärt ökats. Satsningen har höjt myndighetens förmåga att utreda ekonomisk brottslighet.

Nyckeltal

Polisens nyckeltal	2019	2020	2021
Gatusäkerhetsindex hela Åland	113,01	101,93	119,11
Gatusäkerhetsindex Mariehamn	66,13	66,29	68,97
Antal brott			
Antal anmälda brott, totalt	2 580	2 739	2 767
Strafflagsbrott	1 926	1 872	1 734
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	1 335	1 268	1 054
Utredningstider (i genomsnitt antal dygn)			
Alla brott	70	78	51
Strafflagsbrott	99	122	87
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	149	198	163
Uppklaringsprocent			
Alla brott	74,40 %	78,90 %	79,70 %
Strafflagsbrott	67,30 %	71,10 %	69,90 %
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	54,60 %	59,80 %	54,90 %
Alarmcentralens hanterade anrop och samtal	20 661	19 540	19 823
Tillståndsenhetens behandlade ärenden	13 085	8 433	10 155

Väsentliga förändringar

De kontinuerliga förändringarna i covid-19-situationen försvårade planeringen av den operativa verksamheten samtidigt som den planlagda övervakningsverksamheten fortsättningsvis utvecklades. På grund av covid-19 deltog myndigheten i landskapsregeringens och andra externa lednings- och situationsbildsmöten.

Genom en lyckad rekrytering skapades stabilitet i övervakning och utryckningsverksamheten. I och med osäkerheten kring om föregående sommarens stränga restriktioner skulle upprepas under sommaren 2021 tog myndigheten ett beslut om semesterstopp under en tvåveckorsperiod som sammanföll med Rockoff-festivalen.

Tillståndsverksamheten besökte skärgårdskommunerna i två omgångar, vilket innebar att det var första gången på länge som invånarna i skärgården haft möjlighet att sköta sina tillståndsärenden i den egna hemkommunen.

I slutet på året avgjorde Högsta domstolen behörighetstvisten gällande laglighetsövervakningen av polisen. Inrikesministeriet och myndigheterna inom dess förvaltningsområde är behöriga att

övervaka att Ålands polismyndighets verksamhet är lagenlig inom de områden som enligt självstyrelselagen för Åland tillhör rikets lagstiftningsbehörighet.

På grund av landskapsregeringens inbesparingskrav har myndigheten sagt upp kontrakt gällande enstaka dataprogram och teknisk apparatur samt planerat för hur kommande års inbesparingar förverkligas. Inbesparingskraven var även en orsak till att planeringen av en sammanslagning av polisen jour och alarmcentralen påbörjades.

De nya förtullningsreglerna har medfört extra arbete och kostnader samtidigt som det har varit stor osäkerhet om processerna kring regelverket.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Problematiken kring informationssäkerheten har ökat i takt med att nya system tagits i bruk. Parallellt med ibruktagandet av nya system har det även uppdagats att regelverket kring tillgänglighet till information i systemen är oklart och inte har hängt med den tekniska utvecklingen.

Arbetet med vägtrafiklagen fortgår. Tidtabellen för nödvändiga uppdateringar i därtill hörande datasystem är oklart. I riket lagstiftar man om en ny lag gällande personer som tas i förvar av polisen. Lagförslaget innehåller bland annat krav på utökad övervakning på ett sätt som skulle innebära att myndigheten behöver märkbart mera resurser än vad man har idag.

Myndighetens litenhet innebär att det finns en hög andel spetskompetens hos enskilda tjänstemän vilket gör att verksamhetens sårbarhet ökar vid sjukdom, annan frånvaro eller om någon slutar sin anställning. Myndighetens resurs- och kompetensutveckling gällande övervakningen av tung och yrkesmässig trafik är fortfarande olöst. Samtidigt som myndigheten lyckats skala bort icke prioriterade dataprogram och teknisk apparatur går verksamhetsutvecklingen mot ökade anskaffningskostnader gällande tekniska och datatekniska lösningar.

Redogörelse för den interna kontrollen

Polismyndigheten har följt de bestämmelser, föreskrifter och beslut som berör polisverksamheten, men också de bestämmelser som reglerar den allmänna förvaltningen inom myndigheten. Intern övervakning har genomförts inom myndigheten på förmansnivå och stickprovskontroller har gjorts inom de områden som nämnts i laglighetsövervakningsplanen. Det avges årligen en rapport över den laglighetsövervakning som företagits inom myndigheten.

Myndighetens arbete styrs genom fastställt reglemente, arbetsordningar och befattningsbeskrivningar. Verksamhetsplan uppgörs årligen och enskilda styrdokument kompletterar. Utfallet av ekonomin följs upp månatligen för att säkerställa att budgeterade medel inte överskrids.

Anskaffningar samt överlåtelser av inköp till enskild tjänsteman eller till specifik grupp sker centralt i staben. Enheterna rapporterar sina planlagda anskaffningsbehov två gånger per år. Prioritering enligt behovsprövning görs av verksamhetsansvarige. Leasing i stället för inköp har ökat i verksamheten.

Polismyndighetens fakturering sker huvudsakligen centralt från landskapsregeringens finansavdelning för att underlätta bevakningen av fordringar. Verksamhetens avgifter som faktureras bestäms årligen genom Ålands landskapsregerings beslut om polisens avgiftsbelagda prestationer.

Avtalsverksamheten hanteras centralt i staben och avtal med större konsekvenser föredras i ledningsgruppen.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen.

Ålands ombudsmannamyndighet

Översikt

Ålands ombudsmannamyndighet har till uppgift att främja och trygga jämställdhet, jämlikhet, likabehandling och förhindra diskriminering. Myndigheten ska främja och trygga barns ställning och rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter samt genom rådgivning verka för att främja och trygga jämlikhet i frågor som gäller rättigheter för klienter i socialvården och patienter i hälso- och sjukvården. Myndighetens uppdrag omfattar även rådgivning vad gäller konsumenters rättigheter. All verksamhet är lagstadgad.

Myndighetens uppdrag har under år 2021 skötts av en personalstyrka på motsvarande 2,6 heltidsanställda. En högskolepraktikant har arbetat vid myndigheten under året.

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer omfattande och specifika uppgifter om verksamheten, se www.ombudsman.ax.

Hållbarhetsstyrning

Myndighetens hela verksamhet och uppdrag omfattar frågor med bäring på social hållbarhet och kan kopplas till utvecklings- och hållbarhetsagendans två första strategiska utvecklingsmål rörande välmående, delaktighet och tillit. Myndigheten är liten och samtlig personal är engagerade i det strategiska hållbarhetsarbetet och deltar i nätverket bärkraft.ax.

Genom rådgivning och information stöttas de kvinnor, män, flickor, pojkar och ickebinära som inte omfattas av målskrivningarna. Det är personer som ofta faller utanför samhällets system och skyddsnät. De står ofta långt bort från att vara välmående, lever ibland i ekonomiskt utsatt position och känner sannolikt låg eller ingen tillit till och delaktighet i det åländska samhället.

Genom utredningar och rapporter bidrar myndigheten till att stärka sitt eget och det åländska samhällets kunskapsunderlag vad gäller social hållbarhet på Åland. Utöver sin årliga verksamhetsberättelse har myndigheten publicerat och presenterat en rapport under år 2021.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	46 000,00	46 000,00	0,00	100,0%
Summa Verksamhetens intäkter	46 000,00	46 000,00	0,00	100,0%
Personalkostnader	-179 194,04	-172 519,46	6 674,58	103,9%
Köp av tjänster	-21 229,09	-32 300,00	-11 070,91	65,7%
Material förnödenh	-4 263,80	-3 200,00	1 063,80	133,2%
Övr verksamh kostn	-23 259,74	-24 981,00	-1 721,26	93,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-227 946,67	-233 000,46	-5 053,79	97,8%
Summa Verksamhetsbidrag	-181 946,67	-187 000,46	-5 053,79	97,3%
Summa Årsbidrag	-181 946,67	-187 000,46	-5 053,79	97,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-181 946,67	-187 000,46	-5 053,79	97,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-181 946,67	-187 000,46	-5 053,79	97,3%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	-182 662,67	-187 199,43	-209 442,84	-181 946,67
Summa 8260 Ål ombudsmannamyndig	-182 662,67	-187 199,43	-209 442,84	-181 946,67

Med anledning av covid-19-pandemin har tjänstemännen vid myndigheten inte kunnat genomföra budgeterade tjänsteresor.

Målsättningar

Mål: Högkvalitativ service och rådgivning inom ansvarsområdet för varje ombudsman/tjänsteman vid Ålands ombudsmannamyndighet med målsättning att främja och trygga jämlikhet och stärka individens rättigheter.

Förverkligande: Tjänstemännen vid myndigheten har bedrivit personlig rådgivning. Totalt 717 rådgivningsärenden. Utöver detta har myndigheten givit utlåtanden och rekommendationer till myndigheter och kommuner samt bedrivit viss allmän informationsverksamhet för att uppnå målsättningen.

Mål: Ökad synlighet och kunskap om Ålands ombudsmannamyndighet och dess verksamhetsområden genom informations- och kommunikationsverksamhet och täta kontakter med de som omfattas av myndighetens verksamhetsområden.

Förverkligande: Myndigheten har under året arrangerat två seminarier, bedrivit nätverksarbete och på inbjudan föreläst, modererat eller på annat sätt medverkat i ett flertal arrangemang och möten ordnat av andra aktörer samt medverkat i intervjuer både i lokalradio och tidningar. Myndighetens webbplats har hållits uppdaterad. Beslut i november 2021 att i enlighet med DI:s rekommendation stänga ner myndighetens sociala medier. Myndigheten följer utvecklingen inom området och kan komma att ompröva sitt beslut vid ett senare tillfälle. Avtalet med Bris (telefonlinje och chatt där barn och unga får stöd av kurator) har fortsatt under 2021. Marknadsföring av stödfunktionen genom radioreklam.

Mål: Inom ramen för främjande av jämställdhet och likabehandling: uppföljningsarbete kopplat till den studie som myndigheten beställt av ÅSUB om upplevd diskriminering på Åland (2020); uppföljning/tillsyn av jämställdhetsplanering samt informationsarbete och utvecklingsarbete.

Förverkligande: Visst uppföljningsarbete genom att dela kunskap genom intervjuer och seminarier, men fortsatt arbete behövs. Under året har rådgivningsärenden hanterats och anvisningar kopplat till jämställdhetsplanering tagits fram. Myndigheten har även bistått lagberedningen i arbetet med ny åländsk diskrimineringslag.

Mål: Utöver sin årliga verksamhetsberättelse presenterar myndigheten minst en undersökning eller studie inom något av myndighetens verksamhetsområde.

Förverkligande: Studie om barns rätt till delaktighet vid utredning av barnskyddsbehov publicerad.

Nyckeltal

Ombudsmannamyndighetens rådgivningsärenden				2020				2021
	Kvinnor	Män	Annan	Totalt	Kvinnor	Män	Annan	Totalt
Ombudsmannamyndighetens rådgivningsärenden								
Klientombudsmannen	85	61	1	147	87	79	2	168
Patientombudsmannen	119	86	5	210	143	80	2	225
Konsumentrådgivningen	88	94	2	184	130	118	4	252

Ombudsmannamyndighetens rådgivningsärenden				2020				2021
Diskriminerings- och barnombudsmannen	24	14	14	52	45	15	12	72
Ombudsmannamyndighetens rådgivningsärenden	316	255	22	593	405	292	20	717

Annan = myndighet/organisation eller kön ospecificerat

Ombudsmannamyndighetens andra ärenden	2020	2021
Utlåtanden och remissvar	10	7
Ärenden kopplat tillsyn (jämförddhet samtliga)	47	4
Rapporter och studier	4	2

Fler nyckeltal finns redovisade i myndighetens verksamhetsberättelse på www.ombudsman.ax

Väsentliga förändringar

Inga väsentliga förändringar under året förutom vissa anpassningar i verksamheten med anledning av pandemirelaterade rekommendationer och restriktioner.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ålands ombudsmannamyndighet är liten. Varje ombudsmanna- och rådgivningsuppdrag har en hög grad av specialisering. Enskilda personer som inkommer med sina ärenden ges prioritet över proaktiva, förebyggande insatser och långsiktigt utvecklingsarbete. Planeringen och utförandet av de senare omges därför av en viss osäkerhet eftersom det inte på förhand går att veta hur många inkommande ärenden som myndigheten anförts. Ett ärende kan ta allt från under en arbetstimme till flera arbetsdagar i anspråk. Delegering av roller vid frånvaro är svår att genomföra i praktiken med hänvisning till de olika sakkunskapsområdena. Frånvaro utgör därför en riskfaktor och en osäkerhetsfaktor vad gäller myndighetens servicenivå, planering, genomförande och uppföljning inom verksamheten.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslag (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet utgör grunden för myndighetens verksamhet. Vid handläggning av ärenden och beslutsfattande följer myndigheten förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och andra för ärendehanteringens relevanta lagar samt sin egen arbetsordning. Uppdaterad arbetsordning från januari 2022.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen.

Lotteriinspektionen

Översikt

Lotteriinspektionen är ansvarig för tillsyn av för penningsspelsverksamheten på Åland. Landskapslagen om lotteriinspektion (2016:10) innehåller närmare bestämmelser om Lotteriinspektionens organisation och uppgifter. I samband med revidering av landskapslagen om lotteriinspektion under 2017 ändrades också landskapslagen om lotterier (1966:10). Lotteriinspektionen är en tillsynsmyndighet i enlighet med bestämmelserna i 2 § landskapslagen (1966:10) om lotterier. Lotteriinspektionen ska följa med den allmänna utvecklingen inom de verksamhetsområden som regleras av lotterilagen, arbeta preventivt med att ta initiativ till nödvändiga förbättringar inom spelområdet, informera samt ge anvisningar och råd om sådant som regleras i bestämmelserna i lotterilagen. Lotteriinspektionen har en heltidsanställd person som sköter myndighetens uppdrag.

Lotteriinspektionens tillsyn av tillståndsinnehavare av penningsspelstillstånd sker främst genom att kontrollera att regelefterlevnad föreligger mot landskapslag om lotterier (1966:10). Redovisningsskyldighet för tillståndsinnehavare till lotteriinspektionen finns och att dessa ska följa landskapslagen om lotteri. Årligen görs en granskningsplan upp. Redovisningen för penningsspel sker bl.a. i form av inlämnande av kvalitetsledningsdokument, rapport över åtgärder som gjorts för att minska spelmissbruk, relevant statistik samt riskbedömning. Årlig kontroll för 2021 genomfördes genom digitalt förfarande på grund av covid-19-pandemin.

Enligt 1 § 1 mom. republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018) (penningtvättslagen, AML) har Lotteriinspektion tillsynsbehörighet på Åland enligt 7 kap. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) när det gäller penningsspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningsspel som tillhandahålls av dessa penningsspelssammanslutningar. I den årliga kontrollen ingår inlämnande av AML uppgifter enligt de riktlinjer som Lotteriinspektionen lämnat.

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse.

Hållbarhetsstyrning

Genom att övervaka spel och penningtvätt bidrar myndigheten till mål 1 i utvecklings- och hållbarhetsagendan om välmående.

Lotteriinspektionen använder sig av de ramavtal landskapsregeringen har upphandlat.

Lotteriinspektionen har en resepolicy som stadgar att nödvändiga resor ska ske på ett så hållbart sätt som möjligt. På grund av covid-19-pandemin så har det inte varit möjligt att göra tjänsteresor, delta i utbildningar eller myndighetsmöten under året.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	34 500,00		-34 500,00	
Avgiftsintäkter	115 000,00	113 000,00	-2 000,00	101,8%
Summa Verksamhetens intäkter	149 500,00	113 000,00	-36 500,00	132,3%
Personalkostnader	-70 582,54	-70 483,25	99,29	100,1%
Köp av tjänster	-11 841,27	-25 567,00	-13 725,73	46,3%
Material förnödenh	-175,03	-5 450,00	-5 274,97	3,2%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Övr verksamh kostn	-8 265,01	-11 500,00	-3 234,99	71,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-90 863,85	-113 000,25	-22 136,40	80,4%
Summa Verksamhetsbidrag	58 636,15	-0,25	-58 636,40	-23454460,0%
Summa Årsbidrag	58 636,15	-0,25	-58 636,40	-23454460,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	58 636,15	-0,25	-58 636,40	-23454460,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	58 636,15	-0,25	-58 636,40	-23454460,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
82700 Lotteriinspektionen	51 413,70	36 820,61	36 516,63	58 636,15

Resor och utbildningar inte kunnat genomföras och granskning har under år 2021 skett på distans.

Målsättningar

Mål: Inget separat budgetmål fanns för år 2021.

Väsentliga förändringar

Under året genomfördes inte planerade resor för att utföra tillsyn, för utbildning eller samverkan med andra myndigheter utan alla möten hölls digitalt.

I september slutade tidigare myndighetschefen och en ny började den december 2021.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Det är svårt för myndigheten att följa med utvecklingen i spelbranschen då lotterier inte är ett harmoniserat område inom Europiska unionen. Pandemin har försvårat samarbeten med andra myndigheter och medfört att platsbesök för tillsyn måste anordnas digitalt, vilket medför en lägre nivå på tillsyn och kontroller. Språket gör att det kan vara svårt att ta del av den information som myndigheter i Finland delger, speciellt vad gäller deltagande i olika arbetsgrupper.

På grund av pandemin har granskningen gjorts på distans, vilket kan ha påverkat detaljer i granskningen.

Det är både en risk och osäkerhetsfaktor att Lotteriinspektionen har endast en anställd; myndighetschefen. Vid sjukdom, olycka eller annan frånvaro finns det ingen som vikarierar myndighetschefen.

Fakturor konteras av regeringskansliet och godkänns sedan av myndighetschefen. Semestrar, sjukledighet och tjänsteresor godkänns av förvaltningschefen. Dessa rutiner minskar riskerna inom verksamheten.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslag (2016:10) om Lotteriinspektionen reglerar verksamheten. Vid handläggning av ärenden och beslutsfattande följer myndigheten förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och andra för ärendehantering relevanta lagar.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen när myndighetschefstjänsten inte varit vakant.

Upphandlingsinspektionen

Översikt

Upphandlingsinspektionens syfte är att effektivt säkerställa korrekt och ändamålsenligt genomförande av upphandlingsreglerna. Förebyggande arbete, information och rådgivning är därför en mycket viktig del av Upphandlingsinspektionens verksamhet. Myndigheten ska kommunicera tydligt och sprida kunskap om upphandling. Det primära syftet med tillsynen är att ingripa i direktupphandling som gjorts helt utan hänsyn till lagbestämmelserna, och i andra betydande med direktupphandling jämförbara upphandlingar där förfarandet är gravt felaktigt eller diskriminerande.

Hållbarhetsstyrning

Upphandlingsinspektionen är medaktör i nätverket Bärkraft och ingår även i Bärkrafts grupp hållbar konsumtions-teamet. Gruppen har under året haft representanter från civilsamhället, privata sektorn och offentliga sektorn (Upphandlingsinspektionen). Syftet med gruppen är att förverkliga det strategiska utvecklingsmålet (mål 7) "Hållbara och medvetna produktions- och konsumtionsmönster", med fokus på konsumtionen. Under 2021 har myndighetschefen och ledande hållbarhetslotsen från Bärkraft skrivit guiden "Ålands guide till hållbara offentliga inköp" som en hjälp för offentliga sektorn att göra mera hållbara inköp. I guiden behandlas bland annat de av landskapsregeringen prioriterade hållbarhetsfrågorna anti-korruption, upphandling, miljöbedömning av leverantörer, material, icke-diskriminering och syftet med guiden är att bidra med utbildning och kompetensutveckling inom hållbara inköp för offentliga sektorn. Myndighetschefen har under året gått en yrkeshögskolekurs (40 YH poäng) inom hållbar upphandling för att kunna ge bättre rådgivning inom hållbara inköp. Upphandlingsinspektionen har även under året slutit samarbetsavtal med det finska kunskapsnätverket KEINO för att som Ålands representant sprida kunskap om nätverket och om hållbar och innovativ upphandling.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	2 500,00		-2 500,00	
Summa Verksamhetens intäkter	2 500,00		-2 500,00	
Personalkostnader	-79 959,87	-81 193,72	-1 233,85	98,5%
Köp av tjänster	-5 612,79	-14 551,00	-8 938,21	38,6%
Material förnödenh	-371,09	-1 755,00	-1 383,91	21,1%
Övr verksamh kostn	-6 183,67	-8 500,00	-2 316,33	72,7%
Summa Verksamhetens kostnader	-92 127,42	-105 999,72	-13 872,30	86,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-89 627,42	-105 999,72	-16 372,30	84,6%
Summa Årsbidrag	-89 627,42	-105 999,72	-16 372,30	84,6%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-89 627,42	-105 999,72	-16 372,30	84,6%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-89 627,42	-105 999,72	-16 372,30	84,6%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
83100 Upphandlingsinspektionen	-7 507,47	-21 435,93	-71 083,61	-89 627,42
Summa 8310 Upph inspektionen	-7 507,47	-21 435,93	-71 083,61	-89 627,42

Målsättningar

Målsättningar för år 2021

1. Högkvalitativ service och rådgivning inom ansvarsområdet.
2. Ökad synlighet och kunskap om Upphandlingsinspektionen och dess verksamhetsområde genom informations- och kommunikationsverksamhet och täta kontakter med de som omfattas av myndighetens verksamhetsområde.
3. Arrangera minst en årlig utbildningsdag i upphandling för upphandlande enheter på Åland.
4. Myndighetens webbplats ska vara färdigställd.

Uppfyllelse av målen

1. Upphandlingsinspektionen (UI) slöt samarbetsavtal med det finska kunskapsnätverket KEINO som arbetar för att sprida kunskap om hållbar och innovativ upphandling, vilket UI gjort under året och därmed breddat rådgivningen.
2. Upphandlingsinspektionen har ökat sin synlighet genom fortsatta möten med upphandlande enheter inom den offentliga sektorn på Åland och har även knutit kontakter till Sverige och gjort studiebesök på en inköpsorganisation i Stockholm. Guiden "Ålands guide till hållbara offentliga inköp" har även ökat synligheten för myndigheten i och med att den skickades ut på remiss till flera tjänstemän inom kommunerna och Ålands landskapsregering.
3. Utbildningsdagen har utgått på grund av pandemin.
4. Webbplatsen är nästan helt färdigställd.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Det är både en risk och osäkerhetsfaktor att Upphandlingsinspektionen har endast en anställd; myndighetschefen. Vid sjukdom, olycka eller annan frånvaro finns det ingen som vikarierar myndighetschefen, inte heller om en jävssituation skulle uppstå och myndighetschefen därmed skulle vara förhindrad att handha ett tillsynsärende.

Redogörelse för den interna kontrollen

Fakturor hanteras så att personal på landskapsregeringens finansavdelning konterar fakturorna och myndighetschefen godkänner dem. Gällande semester och sjukledighet anmäls dessa till finansavdelningen. Resor och utbildning ska på förhand godkännas av finanschefen. Kvartalsrapport inlämnas till finanschefen och möten hålls för att få uppföljning av utfört arbete. Inkommen post diarieförs av landskapsregeringen och ärenden hanteras i ärendehanteringssystemet W3D3. Årsberättelse och verksamhetsplan uppgörs av Upphandlingsinspektionen och överlämnas till landskapsregeringen.

Ålands hälso- och sjukvård

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse på en mera omfattande och detaljerad nivå till styrelsen för Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS).

Verksamheten har under år 2021 tagit avstamp ur organisationens definierade utvecklingsområden. ÅHS interna utvecklingsprojekt "Från ord till handling" har fortsatt och utmynnat i en strategisk inriktning och en ny vision. ÅHS utvecklingsområden är följande: förändring av organisationskultur och organisationsstruktur, kartläggning av och en plan för ÅHS tjänsteutbud, ökat arbetsvälbefinnande, utveckling av vårdprocesser och modernisering av stödfunktioner. Alla fem utvecklingsområden är kopplade till hållbarhetsagendan.

Coronapandemin blev en utmaning även under år 2021 och verksamheten behövde hela tiden anpassa sig efter hur smittspridningen och påverkan på sjukhuset och primärvården sett ut. Utvecklingsprojekt har fått stå åt sidan för pandemiarbetet. Pandemin har drabbat primärvården extra hårt. Provtagning, smittspårning och vaccinering hör till primärvårdens ansvarsområden och resurser har behövt omfördelas allt eftersom smittspridningen har ökat eller minskat.

Den nya socialvårdslagen trädde i kraft den 1 januari 2021 och mycket arbete och resurs har lagts ner för att ta fram samverkansavtal samt med kommuner och KST gemensamma samarbets- och utvecklingsområden för kommande år. Mycket anpassning och nytänkande kommer att krävas av alla parter.

Det högst prioriterade enskilda projektet har även under år 2021 varit byte av vårdinformationssystem (VIS-projektet). Byte av vårdinformationssystem är ett projekt som engagerar stora delar av personalen. Projektorganisationen har fortsatt förbereda upphandlingsfasen under år 2021. Dialogfasen kunde inte inledas enligt fastslagen tidsplan eftersom ett delbeslut i VIS-upphandlingen tagits till prövning i Marknadsdomstolen.

De fastigheter som ÅHS har sin verksamhet i är förhållandevis gamla. Den enda nya fastigheten är den psykiatriska byggnaden. Det är en utmaning att få dagens vård att fungera bra i gamla fastigheter. En helhetsplan för fastigheterna, renoveringen och moderniseringen är under arbete i samarbete med Fastighetsverket. Som en parallellprocess har planeringen av tillfälliga isoleringsutrymmen för patienter med luftburen smitta. Förverkligandet sker under år 2022.

Hållbarhetsstyrning

ÅHS har lagt grunden för att arbeta aktivt och strukturerat med de strategiska utvecklingsmålen i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. I detta ingår bl.a. att ÅHS har formulerat en ny vision i linje med agendan samt förberett organisationen för steget att gå med i bärkraft.ax. Det har även beslutats att en medlem från ledningsgruppen ingår i det nyskapade teamet som kommer att arbeta med det s.k. välmående-målet (strategiskt utvecklingsmål 1).

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	11 208 264,05	10 409 000,00	-799 264,05	107,7%
Avgiftsintäkter	2 937 768,18	3 014 000,00	76 231,82	97,5%
Erhållna bidrag	115 829,60	120 000,00	4 170,40	96,5%
Övr verksamh intäkt	449 105,70	315 000,00	-134 105,70	142,6%
Summa Verksamhetens intäkter	14 710 967,53	13 858 000,00	-852 967,53	106,2%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-57 782 257,07	-58 357 000,00	-574 742,93	99,0%
Köp av tjänster	-24 044 075,34	-25 710 700,00	-1 666 624,66	93,5%
Material förnödenh	-11 800 688,84	-11 857 000,00	-56 311,16	99,5%
Övr verksamh kostn	-8 860 494,60	-8 962 300,00	-101 805,40	98,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-102 487 515,85	-104 887 000,00	-2 399 484,15	97,7%
Summa Verksamhetsbidrag	-87 776 548,32	-91 029 000,00	-3 252 451,68	96,4%
Ränteintäkter		10 000,00	10 000,00	
Övr finansiella int	60 776,18	50 000,00	-10 776,18	121,6%
Räntekostnader	-12 678,86	-12 000,00	678,86	105,7%
Övr finansiella kost	-17 201,14	-25 000,00	-7 798,86	68,8%
Summa Finansiella intäkter och kostnader	30 896,18	23 000,00	-7 896,18	134,3%
Summa Årsbidrag	-87 745 652,14	-91 006 000,00	-3 260 347,86	96,4%
Avskrivn enl plan	-1 279 759,31	-1 810 000,00	-530 240,69	70,7%
Summa Av- och nedskrivningar	-1 279 759,31	-1 810 000,00	-530 240,69	70,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-89 025 411,45	-92 816 000,00	-3 790 588,55	95,9%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-89 025 411,45	-92 816 000,00	-3 790 588,55	95,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
8410 Förvaltn.överläk.enh	-14 778 310,60	-15 313 047,36	-14 427 346,28	-14 118 287,35
8414 Primärvårdskliniken	-7 785 970,66	-8 212 798,69	-8 620 300,50	-10 516 017,08
8418 Tandvårdskliniken	-1 067 640,93	-1 268 344,19	-1 172 360,50	-1 498 952,92
8420 Akutkliniken	-2 794 631,47	-3 236 918,10	-3 623 297,51	-4 201 546,53
8421 Medicinkliniken	-12 597 399,11	-13 619 331,62	-13 020 455,16	-15 423 659,75
8422 Kirurgkliniken	-3 695 096,73	-4 130 539,78	-3 810 611,81	-4 484 313,38
8423 BB-/gynekologklinike	-1 780 051,89	-1 921 110,07	-1 943 386,60	-2 319 250,50
8424 Barn- o ungdomsklin	-2 597 157,90	-2 964 805,95	-2 965 984,09	-3 772 637,08
8425 Ögonkliniken	-480 996,18	-553 856,25	-522 861,44	-744 734,03
8426 ÖNH-kliniken	-570 060,39	-581 339,12	-582 194,31	-758 275,38
8427 Psykiatriska klinike	-4 227 524,53	-4 223 547,18	-4 054 099,31	-5 259 376,26
8431 AN-OP-IVA kliniken	-3 910 459,91	-3 879 105,54	-4 233 988,71	-4 906 090,29
8432 Laboratorieenheten	-2 763 374,54	-3 021 043,11	-4 532 195,74	-5 169 007,65
8433 Radiologiska klinike	-1 262 767,80	-1 364 318,55	-1 484 043,50	-1 559 028,74
8434 Sjukhusapoteket	-658 492,57	-703 024,27	-714 186,94	-927 838,52
Summa 841 ÅHS - linjeorg	-60 969 935,21	-64 993 129,78	-65 707 312,41	-75 659 015,47
8412 Vårdchefens enhet	-850 331,72	-785 509,98	-531 095,10	-460 553,25
8438 Sekreterarenheten	-2 076 574,58	-2 100 962,24	-2 146 556,61	-2 345 857,89
8450 Styrelsen	958 983,30	-36 985,49	-44 054,47	-47 494,68
8451 HSD-enheten	-2 914 701,59	-2 278 617,68	1 047 407,16	2 566 918,47
8454 Personalenheten	-791 950,23	-829 667,55	-915 981,87	-1 077 876,44
8455 Ekonomienheten	-1 055 445,40	-1 071 387,42	-1 298 422,49	-1 375 906,34

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
8456 Upphandlingsenheten	-143 413,75	-183 395,91	-158 685,66	-164 783,19
8457 Tekniska enheten	-7 360 183,05	-7 788 642,53	-8 985 595,79	-1 371 285,41
8459 IT enheten	-1 722 541,89	-1 592 931,51	-2 191 140,67	-2 119 842,05
8460 Intern service	-5 164 530,09	-5 209 501,22	-5 472 356,08	-6 969 715,20
Summa 845 ÅHS - stabsorg	-21 120 689,00	-21 877 601,53	-20 696 481,58	-13 366 395,98
Summa 840 ÅHS	-82 090 624,21	-86 870 731,31	-86 403 793,99	-89 025 411,45

De totala nettokostnaderna för år 2021 uppgår till 89,0 miljoner euro, budget 2021 ligger på 92,8 miljoner euro och det totala överskottet uppgår därmed till 3,8 miljoner euro. Överskottet är även detta år till stora delar relaterat till covidpandemin men har även andra orsaker.

ÅHS TOTAL inkl Covid	Bokslut 2019	Utfall 2020 inkl covid	Budget 2021 inkl covid	Utfall 2021 inkl covid	Budgetavvikelse 2021 inkl covid
INTÄKTER	-7 899 674	-13 817 419	-13 918 000	-14 771 744	853 744
Personalkostnader	53 372 351	55 307 369	58 357 000	57 782 256	574 744
Köpta tjänster	13 427 875	14 846 394	17 178 000	16 723 536	454 464
Intern hyra	6 573 322	7 730 893	7 773 000	7 769 967	3 033
Material	8 368 058	10 197 971	11 017 000	10 853 787	163 213
Inventarier och anskaffningar	925 306	1 074 819	800 000	878 089	-78 089
Övriga kostnader	339 861	454 854	184 000	235 289	-51 289
Extern vård utanför Åland	9 900 068	8 929 796	9 615 000	8 274 470	1 340 530
Avskrivningar	1 863 565	1 679 115	1 810 000	1 279 759	530 241
Driftreservering	0	0	0	0	0
DRIFTSKOSTNADER	94 770 406	100 221 212	106 734 000	103 797 155	2 936 847
NETTOKOSTNADER	86 870 731	86 403 794	92 816 000	89 025 411	3 790 591

Under året har de merkostnader som uppstått pga. covid-19-pandemin bokförts skilt. I praktiken är det svårt att helt skilja på kostnader som endast är relaterade till pandemin. Nedan redovisas utfall exklusive covid samt kostnaderna för covid särskilt.

REDOVISNING EXKLUSIVE COVID

De totala nettokostnaderna exklusive covid uppgår till 89,5 miljoner euro, budget 2021 ligger på 92,8 miljoner euro och det totala överskottet uppgår därmed till 3,3 miljoner euro.

ÅHS TOTAL exkl Covid	Bokslut 2019	Utfall 2020 exkl covid	Budget 2021 exkl covid	Utfall 2021 exkl covid	Budgetavvikelse 2021 exkl covid
INTÄKTER	-7 899 674	-9 432 199	-8 168 000	-8 817 254	649 254
Personalkostnader	53 372 351	54 055 495	56 542 000	55 946 472	595 528
Köpta tjänster	13 427 875	13 840 082	15 463 000	15 108 756	354 244
Intern hyra	6 573 322	7 730 893	7 773 000	7 729 967	43 033
Material	8 368 058	8 453 460	8 822 000	8 881 795	-59 795
Inventarier och anskaffningar	925 306	713 627	790 000	868 071	-78 071
Övriga kostnader	339 861	454 854	184 000	235 208	-51 208

ÅHS TOTAL exkl Covid	Bokslut 2019	Utfall 2020 exkl covid	Budget 2021 exkl covid	Utfall 2021 exkl covid	Budgetavvikelse 2021 exkl covid
Extern vård utanför Åland	9 900 068	8 929 359	9 600 000	8 263 251	1 336 749
Avskrivningar	1 863 565	1 679 115	1 810 000	1 279 759	530 241
Driftreservering	0	0	0	0	0
DRIFTSKOSTNADER	94 770 406	95 856 886	100 984 000	98 313 279	2 670 721
NETTOKOSTNADER	86 870 731	86 424 687	92 816 000	89 496 027	3 319 975

Intäktsbudgeten för år 2021 uppgick till totalt 8,2 miljoner euro. Utfallet blev 8,8 miljoner euro. Intäkterna lämnade ett överskott på totalt 0,6 miljoner euro. Överskottet härrör sig från högre erhållna ersättningar än budgeterat. Anslagen för ersättningar är utmanade att budgetera och består av bl.a. av ersättningar för t.ex. olycksfall, sjuktransporter och kvotflyktingar. Processen för ansökningarna har förbättrats även under detta år.

Driftskostnadsbudgeten inklusive avskrivningar uppgick till totalt 101,0 miljoner euro. Utfallet blev 98,3 miljoner euro. Driftskostnadsbudgeten lämnade därmed ett överskott på totalt 2,7 miljoner euro.

Utfallet i driftskostnaderna fördelar sig enligt följande:

- Personalkostnader - överskott på 0,6 miljoner euro

Överskottet härrör sig dels från stabsfunktionen (0,4 m euro) där det finns tjänster som varit vakanta under året. Resten av överskottet (0,2 m euro) finns på några kliniker men där balanseras överskottet mot köpta tjänster. Under året har det varit ett utmanande läge att rekrytera främst läkare och därmed har man i stället köpt motsvarande tjänster.

- Köpta tjänster - överskott på 0,4 miljoner euro

De lägre kostnader för sjuktransporterna är kopplade till de lägre kostnaderna för extern vård utanför Åland. Pandemin har även detta år orsakat lägre kostnader för personalens och konsulterers resor och utbildning. Det finns även ett överskott på köpta byggtjänster.

- Extern vård utanför Åland – överskott 1,3 miljoner euro

Anslaget är mycket svårt att budgetera då utfallet varierar stort. En grundligare analys av de senaste åren pågår. Vi ser en skillnad i att antal externa besök är något lägre än fjolåret men den stora skillnaden finns i att kostnaden för externa vårddygna är märkbart lägre. Akademiska sjukhuset i Uppsala har inte tagit emot patienter i lika stor utsträckning som normalt p.g.a. pandemin och kontakterna med Åbo universitetscentralsjukhus har stärkts.

- Avskrivningar - överskott 0,5 miljon euro

Ett flertal av de planerade investeringarna har inte förverkligats under året p.g.a. pandemin. Investeringsanslagen är fyraåriga så planen är att investeringarna förverkligas senare inom tidsperioden.

REDOVISNING AV COVIDKOSTNADER

ÅHS erhöll en tilläggsbudget (tb 4) för täckande av kostnader som beräknades uppstå p.g.a. av covid-läget. Kostnaden beräknades för tolv månader. Den totala driftskostnadsbudgeten för covid-kostnaderna uppgick till 5,7 miljoner euro. Budgeten för intäkter uppgår till 5,7 miljoner och beräknades utgående från ansökta och kalkylerade statsstöd.

Driftskostnaderna för covid uppgår till 5,5 miljoner euro och består främst av:

- Personalkostnader 1,8 miljoner euro

Personalkostnaderna rör främst provtagning, smittspårning och vaccinering.

- Köpta tjänster 1,6 miljon euro

Den största kostnaden gäller laboratorietjänster för provtagning, ingår även kostnader för hyror av extra lokaler, städning och extra övervakning.

- Material 2,0 miljoner euro

Kostnaden består av laboratoriematerial, vårdmaterial och skyddskläder.

Målsättningar

Utgående ifrån organisationens fem definierade utvecklingsområden har följande verksamhetsmål ställts upp för år 2021.

Mål: Förändring av organisationsstruktur och organisationskultur

Delmål 1: Ny vision, värdegrund och strategi

Förverkligat: ÅHS har tagit fram en strategisk inriktning för 2021-2025. Den strategiska inriktningen omfattar en ny vision som visar vägen för hälso- och sjukvårdens utveckling i linje med Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Syftet med den strategiska inriktningen är att göra det lättare att identifiera strategiska utmaningar och göra medvetna prioriteringar i ett gemensamt utvecklingsarbete, såväl inom ÅHS som i samverkan med andra aktörer i landskapet.

Delmål 2: Samverkansavtal

Förverkligat: Alla samverkansavtal är framtagna och undertecknade. Utmaningen kring samverkansavtalen har varit tidsramarna i förhållande till pandemin men också att det har uppstått nya gränsområden som behöver prövas.

Delmål 3: Kommunikationspolicy

Förverkligat: Som ett led i arbetet med att utveckla den externa kommunikationen och delaktigheten planerades att ta fram riktlinjer för ÅHS närvaro i sociala media. Målet var att erbjuda invånarna lättillgänglig information om hälso- och sjukvårdstjänster från olika delar av verksamheten och att föra en dialog med invånarna. I augusti antog ledningsgruppen en policy för sociala media och beslutade att primärvården skulle starta ett konto på Facebook. Kort därefter gick Datainspektionen på Åland ut med en stark rekommendation om att myndigheter och offentliga aktörer upphör med att använda tjänster som Facebook. ÅHS har valt att inte etablera någon närvaro i sociala medier.

Mål: Kartläggning av och en plan för ÅHS tjänsteutbud

Förverkligat: För att man skall kunna göra strategiskt väl grundade val behövs verktyg för uppföljning av statistik och kostnader. Ett nytt uppföljningsverktyg har varit under utveckling som stöd för klinikernas verksamhetsuppföljning och planering.

Mål: Ökat arbetsvälbefinnande

Delmål 1 Psykosocial riskkartläggning och KivaQ-arbete

Förverkligat: ÅHS har på basen av framtagna enkät utrett arbetets psykosociala belastningsfaktorer i samband med planerade hälsoundersökningar vid kliniker och enheter. Resultatet har delgetts berörda kliniker och enheter och kan användas av förmännen i deras arbete med att öka personalens välbefinnande. KivaQ-enkäten genomfördes enligt plan i november och resultatet färdigställdes i januari 2022.

Delmål 2 Personalens delaktighet

Förverkligat: Nya metoder för att tillvarata personalens innovationer har tagits i bruk. Personalen använder sig rätt flitigt av detta. Återkoppling kring alla förslag ges och metoden har varit till stor nytta i organisationens arbete med effektivisering och sparkrav.

Delmål 3 Fastighetsutredning i samarbete med Fastighetsverket

Förverkligat: ÅHS har i samarbete med Fastighetsverket arbetat fram en helhetsplan för en framtida sjukhushelhet. Arbetet är stort och omfattande och stora delar av verksamheten behöver involveras. De första tankarna kring detta arbete presenteras för ÅHS styrelse i mars 2022.

Mål: Utveckling av vårdprocesser

Delmål 1 Samverkansavtal och nya metoder framtagna genom VIS-projektet

Förverkligat: De framtagna samverkansavtalen handlar om att förändra vårdprocesser, alla samverkansavtal har prioriterade utvecklingsmål. Samarbetsgrupper kring dessa utvecklingsmål är tillsatta och tillsätts efterhand som utvecklingen går vidare. VIS-projektet som i högsta grad är ett verksamhetsprojekt har tagit fram nya instruktioner kring processen för användningen av termer och begrepp inom vården. Detta implementeras i all verksamhet.

Delmål 2: Patientråd

Ett förslag gällande ett patientråd har tagits fram. Syftet med patientrådet är att patienter och närstående ska få större inflytande i utvecklingen av ÅHS verksamhet. Målet är att patientrådets arbete på sikt ska bidra till att förbättra hälso- och sjukvårdstjänsterna t.ex. genom att öka förutsättningarna för personcentrerad vård, delat beslutsfattande och stöd till egenvård. Förslaget omfattades av ÅHS styrelse i december 2021.

Mål: Modernisering av stödfunktioner

Förverkligat: Pågående digitaliseringsprojekt är kartlagda och prioriterade. Digitaliseringskommittén har fått ett beslutsmandat från ledningsgruppen och har jobbat fram processer för detta. Alla digitaliseringsprojekt värderas utgående ifrån nytta, effektivitet och resurser. Förslag till effektivisering ges.

VIS-projektet prioriteras starkast och resursering av detta projekt prioriteras framom annat.

Lagersystemet är förnyat och implementering skedde vid årsskiftet. Fortsatt utveckling har skett i verktyget Hypergene där nu resultatuppföljning, budgetering och uppföljning av verksamhetsmål sker.

Väsentliga förändringar

ÅHS visar ett totalt överskott (inklusive covid) om 3,9 miljoner år 2021.

Överskottet består högre intäkter (0,8 miljoner) och lägre avskrivningar (0,5 miljoner euro).

Det största överskottet (1,3 miljoner euro) finns inom anslaget för extern vård utanför Åland. Anslaget har budgeterats genom att ta ett medeltal för de senaste 10 åren. Kostnaderna varierar stort mellan åren men vi ser nu en trend i nedgående kostnader från år 2019. Med hjälp av ett nytt analysverktyg har ÅHS i början av år 2022 börjat analysera detaljerna i dessa kostnader. En svår frågeställning är om det finns någon form av vårdskuld som kan ge en ökad kostnad i framtiden. Hittills har analysen inte bekräftat detta utan visar mer på en skillnad i priser mellan vårdgivare och att specifika diagnoser ger ett större utslag i kostnader. Analysen pågår och förväntas ge ett bättre underlag för budgetering inför år 2023.

Överskottet är även detta år i många delar hänförbart till covid-pandemin då ÅHS organisation har fokuserat på att på bästa sätt lösa de olika situationerna. Personalresurser och tid har naturligt fokuserats till pandemin. Inom stabsfunktionerna finns under året ett antal vakanta tjänster. En del av dessa har fyllts under början av år 2022 och andra genomgår en översyn för att se över framtida behov. Överskottet inom köpta tjänster beror dels på lägre kostnader för sjuktransporter, vilket hör samman med extern vård utanför Åland och dels på lägre kostnader för utbildning av personalen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

De två senaste åren med pandemin har fört med sig ett stort osäkerhetsmoment, nämligen den nu ganska osynliga vårdskulden. ÅHS har inte byggt upp operationsköer eller annan påtagbar vårdskuld utan klarat av att sköta verksamheten förhållandevis normalt. Det vi inte känner till är hur många patienter som inte besökt primärvården och som i framtiden kommer att få större hälsoutmaningar på grund av detta. Statistiken visar att besökssiffrorna gått ner men vi kan inte utesluta att patienterna uppsökt privata vårdproducenter som ett komplement. Senaste års bokslut visar att anslagsanvändningen för vård utanför Åland har en nedåtgående trend. Analyser pågår kring hur stor påverkan covid-19-pandemin har haft på detta. Här kan en osynlig vårdskuld finnas.

Kompetensförsörjningen inom ÅHS blir alltmera utmanande och nya tankesätt gällande rekrytering behöver tas fram. Klassisk rekrytering med rekryteringsföretag och annonsering täcker inte behovet. Inköpta konsulter blir kostnadsdrivande men kan inte undvikas. En stabil rekrytering kan uppnås genom att ÅHS parallellt med den fasta bemanning ges möjlighet att ta in unga läkare som får växa in i verksamheten. Budgetanslagen tillåter inte denna typ av långsiktiga rekryteringar. Detta ses av såväl ÅHS ledning som av de verksamhetsansvariga som en av de största framtida utmaningarna för ÅHS.

Redogörelse för den interna kontrollen

Uppnående av målen, kompetent och tillförlitlig bedömning av verksamheten

ÅHS uppgör en detaljerad verksamhetsplan där varje enhet/klinik beskriver sitt verksamhetsområde och målsättningar för året. I ÅHS verksamhetsberättelse följs verksamhetsplanen upp och beskriver ekonomiskt utfall och uppnående av målsättningar.

Den ekonomiska verksamheten följer finansavdelningens direktiv och arbetssätt. Ekonomisk uppföljning mot budget redovisas löpande. En genomgång av utfallet mot budget och en uppdaterad prognos uppgörs i samband med att målen i verksamhetsplanen följs upp varje kvartal. Uppföljningen sker i ledningsgruppen och styrelsen. Under året har utvecklingsarbete med verksamhetsstyrning, budget och prognos pågått. Samtliga processer finns nu i systemet Hypergene. Detta arbetssätt förbättrar den interna kontrollen och medför en ökad decentralisering i budgetprocessen.

Tillsyn över anskaffning, överlåtelse och skötsel av tillgångar

ÅHS följer de lagar och anvisningar som finns för offentliga upphandlingar. I upphandlingar ställs krav på hållbarhet.

Fastighetsverket har ansvar gällande fastigheter och underhåll. Det finns en ansvarsfördelning och ärendehantering mellan ÅHS och Fastighetsverket.

Avtalsverksamhet

Avtal som har stora konsekvenser för verksamheten och/eller en större ekonomisk påverkan föredras i ledningsgrupp och ÅHS styrelse.

Fakturahantering

Hantering av ÅHS fakturering sker inom ÅHS. Faktureringsprocesser och system kartläggs som en del av projektet för det nya vårdinformationssystemet för att kunna utvecklas och möta framtida krav.

Leverantörsfakturor hanteras elektroniskt i systemet Visma DCE. Den ansvarige tjänstemannen har rätt att attestera fakturor enligt attestplan. Varje faktura sakgranskas och attesteras av två personer.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Översikt

Enligt 2 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) är myndigheten underställd Ålands landskapsregering som handhar den övergripande styrningen och övervakningen av myndigheten.

En politiskt tillsatt styrelse leder myndighetens verksamhet och närmast under styrelsen finns myndighetschefen som leder och utvecklar verksamheten. Myndigheten lämnar en särskild verksamhetsberättelse.

Myndigheten är uppdelad i två enheter, ÅMHM:s Miljö- och hälsoskyddsenhet där även veterinärverksamheten ingår och ÅMHM Laboratoriet. Miljö- och hälsoskyddsenheten handhar tillsyn och provningar inom miljö-, livsmedels-, tobaks-, alkohol-, djurskydds-, hälsoskydds-, social- och hälsovårdsområdet samt veterinärverksamhet i fält, jourverksamhet dygnet runt och smådjurskliniken Zoodiaken. ÅMHM Laboratoriet är lokaliserat i Jomala med en kemisk och en mikrobiologisk enhet samt en betydande fältprovtagning.

Verksamheten var även under 2021 till stor del präglad av coronapandemin. Andra faktorer som haft betydelse för verksamheten har varit utbrottet av den smittsamma virussjukdomen IHN hos laxfisk samt till viss del utbrottet av kvalstersjukdomen Varroa hos bin.

Kompetensutveckling

Mycket få personalutbildningar anordnades under året och de få utbildningar som erbjöds hölls uteslutande på distans. Kompetensutveckling är en mycket viktig faktor i ständigt växande och förnyande områden med mycket lagstiftning och praxis att förhålla sig till. Kompetensutveckling är därmed ett utvecklingsområde för myndigheten.

Laboratoriets personal har under året deltagit i olika utbildningar och webinarier på distans men övriga planerade utbildningar ställdes in. ÅMHM Laboratoriet skulle under 2021 ha stått värd för en nätverksträff för laboratoriechefer inom nätverket Mälargruppen men p.g.a. rådande omständigheter hölls även den träffen endast digitalt.

Arbetsmiljö

De medarbetare som har haft möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter på distans har under långa perioder varit rekommenderade att göra det under året. Det har påverkat både ergonomi och sociala faktorer negativt för många. Löpande information har hela tiden lämnats gällande vilka rekommendationer som gäller i exempelvis veckobrev samt separata e-post meddelanden. Det har bidragit till att det inkommit väldigt få frågor och minskat frustrationen som funnits gällande de många olika restriktioner och rekommendationer man varit tvungen att förhålla sig till och ha kännedom om.

Cityläkarna genomförde under året ett arbetsplatsbesök vid miljö- och hälsoskyddsenheten. Inga avvikelser noterades men ett par förbättringar föreslogs såsom anskaffande av ny ögontvätt i Zoodiakens lokaler och en översyn gällande ventilationen i lokalerna.

Laboratoriepersonalen har under hela året arbetat på plats då dessa arbetsuppgifter i mycket liten utsträckning kan utföras på distans. Det har inneburit ett betydande arbete med att arbeta förebyggande med olika rutiner.

Arbetsolycksfall

Ett mindre antal incidenter har rapporterats främst utifrån händelser inom den veterinära verksamheten varav en bilrock med rådjur i samband med uppdrag i tjänsten.

Vid laboratoriet konstaterades trots vårt intensiva förebyggande arbete tre mindre tillbud, dock utan att företagshälsovården behövde kontaktas. Det handlade om kemikaliestänk samt två tillbud i bil. Åtgärder har vidtagits där så är möjligt.

Hållbarhetsstyrning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet är ett av landskapets viktigaste verktyg för att kunna uppnå flera av de mål som finns i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Särskilt i arbetet med de långsiktiga utvecklingsmålen 1, 2, 3, 4 och 5 är ÅMHM:s insats av största vikt. Genom att bedriva tillsyn, utfärda tillstånd, utföra provningar, bedriva provtagning, utföra analyser, delta i beredskapsarbete, tillhandahålla information och kunskap, verkar ÅMHM för att de mål som sätts upp genom lagstiftning och regelverk kan uppfyllas. Därigenom och genom att ständigt utveckla sin verksamhet verkar myndigheten för att uppfylla sin vision om "En modern och effektiv myndighet för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö" vilket är en del av den gemensamma visionen för Åland "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar".

Fastighetsverket gjorde under år 2021 en större investering i laboratoriebyggnaden då man bytte ut den gamla oljepannan mot bergvärme. Detta var ett viktigt och länge efterlängt steg för att minska verksamhetens miljöavtryck.

Frågan gällande jäv och antikorruption är ständigt aktuell inom myndigheten och tas bland annat upp vid de årliga medarbetarsamtalen.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	274 797,50	253 000,00	-21 797,50	108,6%
Avgiftsintäkter	285 298,50	321 000,00	35 701,50	88,9%
Övr verksamh intäkt	163,81		-163,81	
Summa Verksamhetens intäkter	560 259,81	574 000,00	13 740,19	97,6%
Personalkostnader	-1 879 453,24	-1 901 391,52	-21 938,28	98,8%
Köp av tjänster	-131 334,10	-124 096,00	7 238,10	105,8%
Material förnödenh	-110 677,32	-103 713,00	6 964,32	106,7%
Övr verksamh kostn	-131 762,61	-126 800,00	4 962,61	103,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 253 227,27	-2 256 000,52	-2 773,25	99,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 692 967,46	-1 682 000,52	10 966,94	100,7%
Övr finansiella int	77,88		-77,88	
Övr finansiella kost	-61,66		61,66	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	16,22		-16,22	
Summa Årsbidrag	-1 692 951,24	-1 682 000,52	10 950,72	100,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 692 951,24	-1 682 000,52	10 950,72	100,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 692 951,24	-1 682 000,52	10 950,72	100,7%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	388 321,70	400 000,00	11 678,30	97,1%
Övr verksamh intäkt	4 063,82		-4 063,82	
Summa Verksamhetens intäkter	392 385,52	400 000,00	7 614,48	98,1%
Personalkostnader	-543 750,80	-546 863,22	-3 112,42	99,4%
Köp av tjänster	-131 426,56	-133 500,00	-2 073,44	98,4%
Material förnödenh	-118 225,78	-136 950,00	-18 724,22	86,3%
Övr verksamh kostn	-118 420,80	-118 687,00	-266,20	99,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-911 823,94	-936 000,22	-24 176,28	97,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-519 438,42	-536 000,22	-16 561,80	96,9%
Ränteintäkter	0,45		-0,45	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	0,45		-0,45	
Summa Årsbidrag	-519 437,97	-536 000,22	-16 562,25	96,9%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-519 437,97	-536 000,22	-16 562,25	96,9%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-519 437,97	-536 000,22	-16 562,25	96,9%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
84810 ÅMHM, verksamhet	-1 520 885,85	-1 523 497,31	-1 722 107,49	-1 692 951,24
84820 ÅMHM, laboratoriet	-461 627,68	-429 975,53	-445 641,10	-519 437,97
Summa 8480 ÅMHM	-1 982 513,53	-1 953 472,84	-2 167 748,59	-2 212 389,21

Budgeterade nivåer gällande miljö- och hälsoskyddsenhetens intäkter har kontinuerligt sänkts för att bättre avspegla förväntade intäkter utifrån det nya avgiftssystemet med inspektionsbaserade avgifter istället för årsavgifter som infördes 2018.

Miljö- och hälsoskyddsenheten

Miljö- och hälsoskyddsenheten underskred inkomstbudgeten med 2,5 procent eller 14.000 euro år 2021. Myndigheten fakturerade landskapsregeringen motsvarande 42.300 euro kopplat till bekämpningen av IHN-viruset vilket även inkluderade personalkostnader.

Miljö- och hälsoskyddsenheten hade under året en längre vakans på grund av tjänstledighet samt en långtidssjukskrivning vilket resulterade i ett överskott gällande personalmedel på ca 22.000 euro. Utgifter till följd av IHN och Varroa-bekämpningen samt omhändertagandet av får och hästar under hösten gjorde att budgeten överskreds framförallt gällande varutransporttjänster och provtagningstjänster.

Miljö- och hälsoskyddsenheten höll utgiftsbudgeten med 4.000 euro (0,2 procent) till godo. En summa om 50.000 euro överfördes till år 2022 från kontot experttjänster med anledning av en framskjuten extern utredning.

Laboratoriet

Intäktsbudgeten underskreds med 8.000 euro (2 procent). Detta måste ses som ett tillfredsställande resultat under ett pandemiår och visar att ÅMHM Laboratoriets insatser behövs och fortgår även i kristider.

Även verksamhetens kostnader understeg för laboratoriets del budgeten med 24.000 euro (2,6 procent). Gällande laboratoriets utgifter var det främst personalkostnaderna som blev en utmaning med anledning av en stor retroaktiv löneutbetalning om 18.000 euro. Med en mycket stram hållning lyckades man ändå hålla totalbudgeten.

Hela myndigheten

Budgeten för miljö- och hälsoskyddsenheten överskreds med 10.000 euro (0,6 procent). Laboratoriet nådde sin resultatbudget med 17.000 euro (3,1 procent) till godo. Den totala budgeten för hela myndigheten underskreds med 7.000 euro (0,3 procent).

Målsättningar

Mål: Antalet öppna ärenden ska minska och handläggningstiderna kortas.

Förverkligat: Handläggningstiderna skiljer sig väldigt mycket beroende på verksamhetsområde men det är ett generellt mål att hålla dem så korta som möjligt. På grund av resursbrist är handläggningstiderna fortsatt långa gällande framförallt utfärdande av miljötillstånd. Dock har antalet öppna ärenden minskat från 50 till 42 stycken jämfört med samma tidpunkt förra året. Den nya hemsidan har även gett utökade möjligheter till att hitta information och att sköta sina ärenden digitalt eller via e-tjänster vilket innebär en effektivisering. I slutet av 2021 utökades antalet e-tjänster med sju stycken.

Mål: Fortsätta kartlägga och dokumentera våra förvaltningsprocesser och andra rutiner i ett verksamhetssystem.

Förverkligat: Mjukvaran Visio togs i bruk och resurser avsattes under året att arbeta aktivt med att ta fram processflöden för olika typer av ärenden. Arbetet har nu kommit till ett praktiskt stadium och det tillkommer kontinuerligt nya flöden och rutiner.

Mål: En ny struktur på den gemensamma servern tas i bruk.

Förverkligat: Genomfördes enligt plan den 1 februari 2021.

Mål: Under kvartal 1 slutförs myndighetens arkivplan.

Förverkligat: Arbetet är påbörjat och en arbetsgrupp har träffats kontinuerligt under året. Den nya arkivplanen kommer att innebära strukturella förändringar i ärendehanteringssystemet som behöver testas. Ärendesystemet har under det senaste året innehållit en bugg som förhindrar stora delar av dessa förändringar. Det fortsatta arbetet är nu lagt på is i väntan på en uppdatering av ärendehanteringssystemet.

Mål: Ge medarbetarna förutsättningar för egen uppföljning av det egna arbetsflödet samt regelbundna individuella avstämningar med närmaste chef.

Förverkligat: alla grupper vid miljö- och hälsoskyddsenheten har en egen sektionschef som arbetar aktivt med individuella avstämningar, medarbetarsamtal och gruppmöten.

Mål: Efterfråga tydlighet eller revidering gällande lagstiftningen inom flera verksamhetsområden och lägga upp strategier för det arbetet.

Förverkligat: Myndigheten har under året arbetat med bland annat att driva frågan gällande avsaknaden av veterinärvårdslag på Åland samt den bristande djurskyddslagen.

Myndigheten har även lyft problematiken gällande kravet på revidering av miljötillstånd vilket om det skulle tas bort skulle förenkla arbetet både för verksamhetsutövare och myndigheten.

Myndigheten har lämnat in begäran om utlåtanden inom området täcker för att få klarhet i hur man kan komma vidare med de tillståndsbeslut som är aktuella.

Myndigheten har lämnat in en skrivelse till landskapsregeringen gällande behörighetsfördelningen för tillsyn av socialvård på Åland som anses vara ineffektiv och icke ändamålsenlig.

Mål: Implementera den nya organisationsstrukturen och tydliggöra ansvar och roller.

Förverkligat: Organisationen är på plats och bemanning finns på samtliga nyckelpositioner. Det finns inte några interna frågetecken gällande ansvar och roller då dessa beskrivs i flera av myndighetens styrdokument. En revidering av myndighetens arbetsordning planeras dock främst utifrån förändrad lagstiftning.

Mål: Medarbetarnas välmående har hög prioritet inom myndigheten och därför fortsätter det proaktiva arbetet mellan arbetarskydd och ledning.

Förverkligat: Arbetarskyddskommissionen har haft fyra möten under året och har en löpande dialog däremellan vid behov. Det har varit en utmaning att under långa tider med distansarbete ha översikt över välmående på individuell nivå för cheferna. Den årliga medarbetarundersökningen visar en hög trivsel med kollegor och chefer generellt. Den visade dock på en oro för kommande inbesparingskrav kopplade till den egna arbetsbelastningen.

Mål: Alla medarbetare ska ha ett medarbetarsamtal under året med sin närmaste chef.

Förverkligat: Ja.

Mål: Fortsätta arbetet med att vara en informativ myndighet genom att möta allmänheten och andra intressenter i fler forum. Miljö- och hälsoskyddsenheten lanserar och utvecklar en Facebooksida.

Förverkligat: Uppfyllt till den del det varit möjligt under pandemin.

Mål: Myndigheten kommer även att arbeta för en mer enhetlig tillsynspraxis i samma anda som det riksomfattande tillsynsprogrammet för miljö- och hälsoskyddet (2020–2024) där temat är enhetlig tillsyn och enhetligt samarbete.

Förverkligat: Arbetet med verksamhetssystemet lyfter på ett föredömligt sätt fram områden där man internt behöver arbeta för en bättre samsyn och praxis.

Mål: Laboratoriet upprätthåller nuvarande service och ackreditering med befintlig personal trots ökad arbetsmängd.

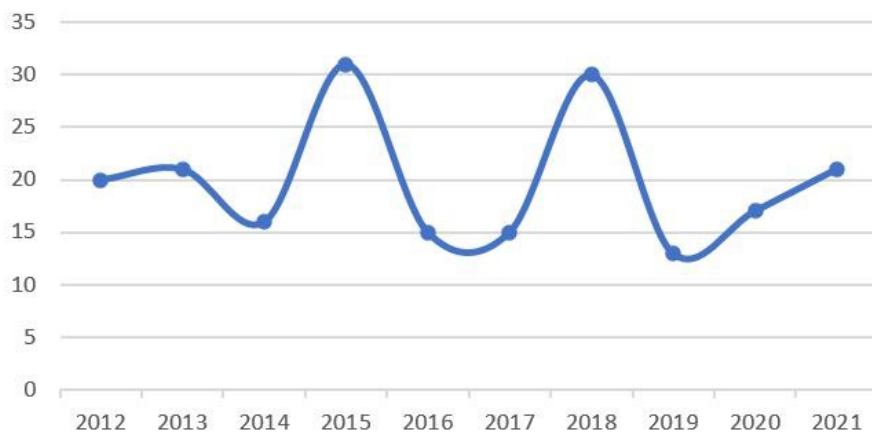
Förverkligat: Ja.

Mål: Intrimning av det nya datasystemet som tas i bruk den 1 januari 2021 på laboratoriet.

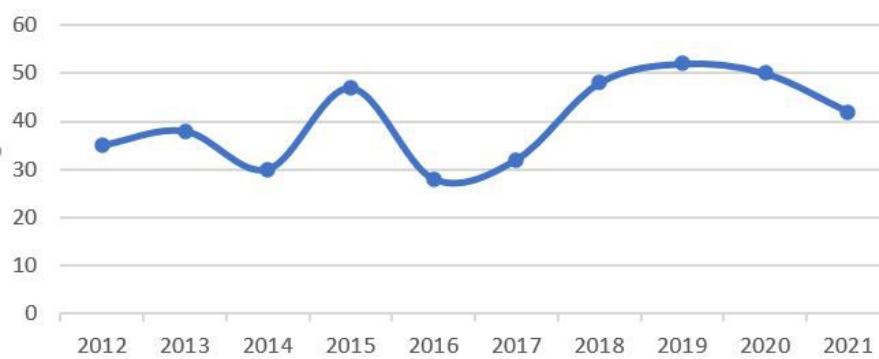
Förverkligat: Ej uppfyllt med anledning av försenade leveranser från leverantören. Starten sköts fram till den 3 januari 2022.

Nyckeltal

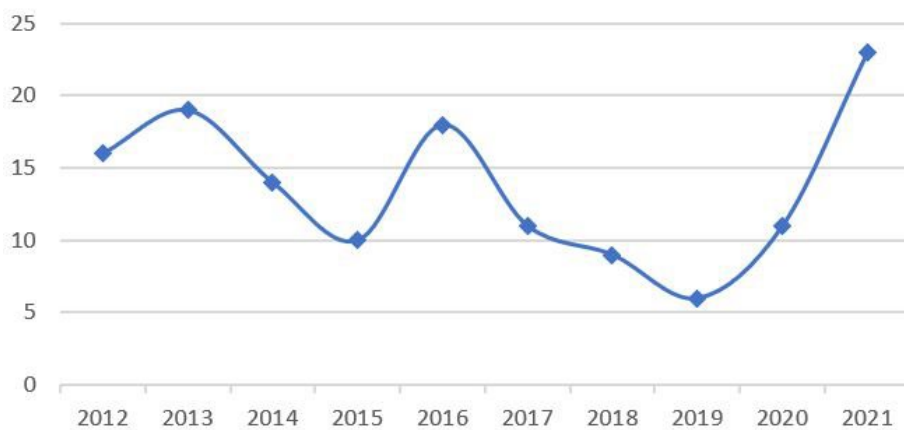
Ansökningar gällande miljötillstånd

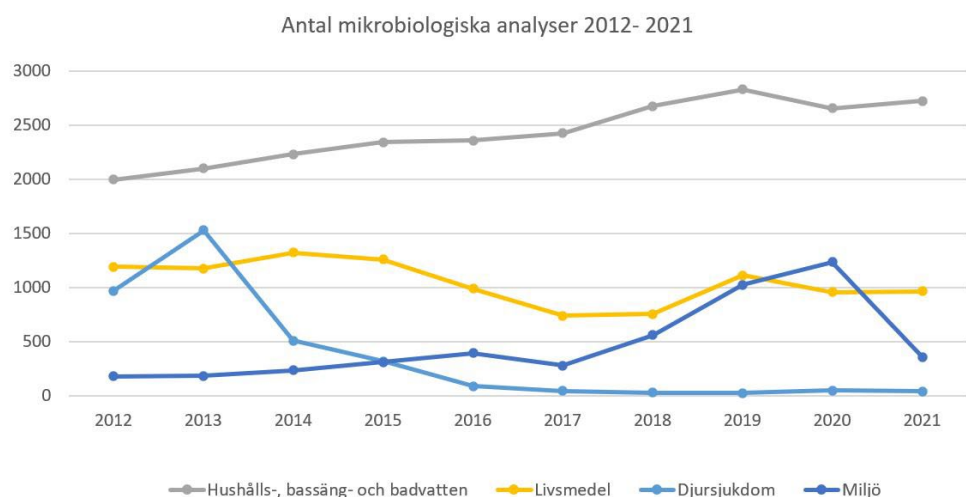
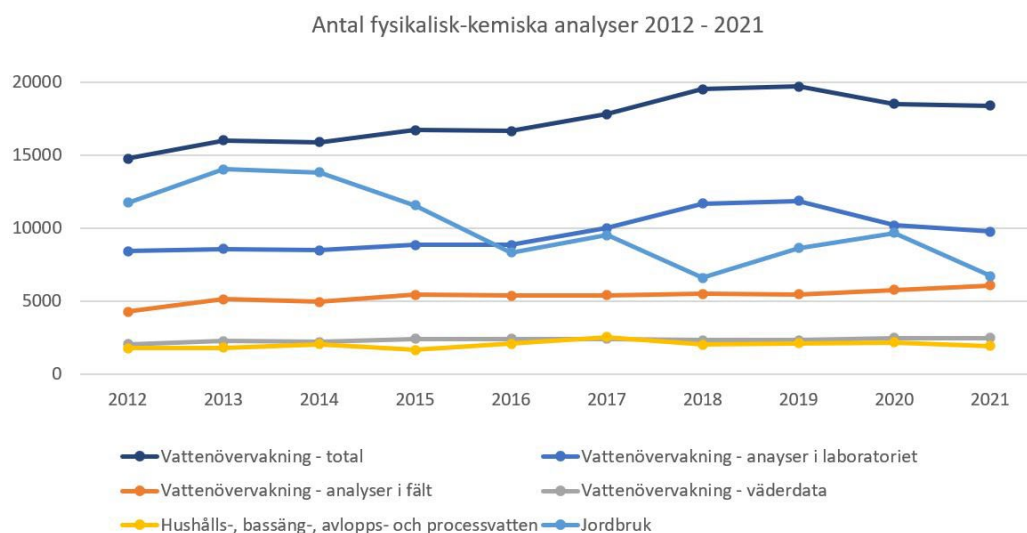

Öppna miljötillståndsärenden

Avgjorda miljötillståndsärenden

Väsentliga förändringar

Tjänsten som ordinarie sektionschef för sektion 1 inom miljö tillsattes i maj 2021. Tjänsten var vakant under januari till maj och myndighetschefen fungerade som närmaste chef för gruppen.

I slutet av året påbörjades i samband med en nytilkommen tjänstledighet en omfördelning av arbetsuppgifter i miljögruppen. Arbetsområdet täkter påbörjades också under hösten.

Myndigheten har under året igen fått in fler klagomålsärenden och miljötillståndsansökningar än någonsin tidigare. Båda dessa kategorier av ärenden är mycket arbetskrävande och kan ta lång tid att handlägga.

Övriga provningar av vilka borrhälsansökningar, muddringar m.fl. är majoritet ökade också mycket under året och så även antalet registrerade tillsynsärenden. Båda sistnämnda tros vara en effekt av coronapandemin.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Coronapandemin och dess effekter på verksamheten var den största osäkerhetsfaktorn under året.

Den långvariga resursbristen innebär att det fortsättningsvis är mycket långa handläggningstider gällande tillstånd- och provningsärenden hos myndigheten. Det syns tydligt i statistiken att antalet

ansökningar om miljötillstånd till myndigheten ökar. Det finns en uttalad prioritetsordning där nya verksamheter som står inför att starta upp prioriteras.

En komplicerande faktor är att det inte går att förutse vilka typer av ärenden som kommer att lämnas in under året gällande tillståndsansökningar eller klagomål. Den höga arbetsbelastningen och att få resurserna att täcka in så många lagstadgade områden som möjligt är en ständigt aktuell fråga. I praktiken är det även en utmaning att ha aktuella kunskaper inom flera områden/lagstiftningar samtidigt då varje person inom myndigheten täcker in stora områden inom sin tjänst jämfört med likvärdiga tjänster i andra regioner.

För laboratoriets del är den slimmade personalstyrkan en klar riskfaktor. Sjukledigheter riskerar att få en betydande negativ inverkan på verksamheten och personalhälsan. Personalen är specialiserad och svår att ersätta. De nya förtullningsreglerna innebär en ytterligare belastning motsvarande ca två veckors arbete per år då vi själva utför förtullningarna av våra många och spridda leveranser. Resursfrågan är därför en orosfaktor.

Laboratoriet utvecklar successivt sin riskhantering i enlighet med ackrediteringsstandarden ISO 17025. Ett dokument med tabeller för riskanalyser gällande personalen, lokalen, analysinstrumenten, kemikalier m.m. uppdateras vartefter.

En annan riskfaktor är en åldrande maskinpark. Den befintliga budgeten med nuvarande och kommande inbesparingskrav i kombination med ökade kostnader för kemikalier och andra förnödenheter, nytillkomna förtullningskostnader och ökade utgifter för telefoni med mera gör att det inte finns något som helst utrymme för förnyande av analysinstrument. Det sistnämnda är en grundförutsättning för att kunna bedriva analysverksamheten enligt kundernas önskemål.

En betydande osäkerhetsfaktor är numera uteblivna eller kraftigt försenade leveranser av laboratoriets analysförnödenheter då pandemin har orsakat stora störningar i det globala transportnätet.

Vid en lågkonjunktur finns det en risk att antalet inlämnade prov minskar vilket får till följd att intäkterna minskar. Minskningarna har dock hittills varit mindre än förväntat, förutom under pandemiåret har uppdragen och intäkterna de senaste åren dock ökat avsevärt.

Redogörelse för den interna kontrollen

Miljö- och hälsoskyddsenheten

Myndighetens verksamhet är lagstyrd och till stöd för de många olika verksamhetsområdena som miljöskyddsinspektörerna och veterinärerna hanterar finns en myndighetsjurist. Det är en stor utmaning för myndighetsjuristen att hålla sig ajour med lagstiftningen inom det breda spektrum av förvaltningsområden som ÅMHH utifrån lag förväntas sköta, samt att ge konstruktiv feedback i enskilda förvaltningsärenden.

Ledningsgruppen träffas varannan vecka för uppföljning, planering, utvärdering och analys av verksamheten. Budgetuppföljning tillsammans med ekonomen sker månadsvis för att följa upp och planera verksamheten utifrån ekonomin.

Ärendeuppföljning sker kontinuerligt både på individnivå och i grupp tillsammans med närmaste chef.

Myndighetschefen följer upp målsättningarna i verksamhetsplanen kontinuerligt under året med berörda grupper samt har regelbundna individuella avstämningar med medlemmarna i ledningsgruppen.

Under hösten 2021 implementerades arbetssättet med avvikelserapportering på miljö- och hälsoskyddsenheten. Syftet med avvikelserapportering är att hitta och åtgärda hinder i arbetet på ett snabbt och prestigelöst sätt så att de inte uppstår på nytt.

Sjukfrånvaron följs upp kontinuerligt och samtal inleds vid upprepad eller långvarig sjukfrånvaro.

Miljö- och hälsoskyddsenhetens verksamhetssystem samlar myndighetens anvisningar, rutiner och processer vilket möjliggör en enhetlig och effektiv hantering av ärenden.

ÅMHM är en underställd landskapsregeringen och regelbundna avstämningsmöten hålls med social- och miljöavdelningen.

Laboratoriet

Laboratoriet är ackrediterat enligt ISO 17025 vilket bland annat innebär att laboratoriets kvalitet och interna kontroll med 12–18 månaders intervall granskas av tre specialiserade bedömare från ackrediteringstjänsten Finas. Granskarna kontrollerar att laboratoriets strikta kvalitetssystem följs och att laboratoriet deltar i internationella provningsjämförelser med goda resultat. Resultatet från bedömningen var även 2021 mycket gott.

Laboratoriet utvecklar successivt sin riskhantering i enlighet med ackrediteringsstandarden ISO 17025. Ett dokument med tabeller för riskanalyser gällande personalen, lokalen, analysinstrumenten, kemikalier m.m. uppdateras vartefter.

Utöver dessa granskningar görs årligen interna auditeringar av hela verksamheten vid laboratoriet, även. myndighetschefen gör en auditering av laboratoriet en gång per år.

Högskolan på Åland

Översikt

Högskolan på Åland (HÅ) bedriver yrkesinriktad utbildning på bachelornivå, fortbildning och tillämpad forskning och utveckling inom de områden som efterfrågas av det åländska arbetslivet och samhället. Hållbarhet, digitalisering, internationalisering, innovation och entreprenörskap präglar verksamheten. Under år 2021 har beslut fattats om att högskolan är en resultatenhet och en finansieringsmodell har fastslagits för resultatenheten. Högskolan på Åland ingick under år 2021 ett eget avtal om företagshälsovård med egen verksamhetsplan. Personalen har använt friskvårdskuponger från Friskvård.ax för motion, kultur och massage. Två lindriga arbetsolycksfall har rapporterats under året.

Hållbarhetsstyrning

Rector är ytterst ansvarig för hållbarhetsarbetet men det operativa arbetet sköts av en hållbarhetsgrupp med ett mandat att under åren 2021-2023 planera, koordinera, sammanställa och följa upp hållbarhetsarbetet vid högskolan. Styrelsen informeras om hållbarhetsarbetet via rektors översikt på styrelsens möte. Hållbarhetsgruppen har under året bl.a:

- tagit fram en intern information om HÅ:s hållbarhetsarbete,
- gjort en sammanställning av högskolans CO2-utsläpp för år 2020,
- låtit studerande på IT tar fram en portal för att räkna HÅ:s CO2-utsläpp när det gäller resor och fastigheter (verktyget tas i bruk under 2022) samt
- gjort en hållbarhetsredovisning till HÅ:s verksamhetsberättelse för 2021.

Av de sju utvecklingsmål som ingår i Utvecklings- och hållbarhetsagendan har HÅ främst arbetat med mål 1 och 7.

Strategiskt utvecklingsmål 1: Välmående människor vars inneboende resurser växer.

Förverkligat: Arbetet påbörjat och fortsätter 2022. Den sociala hållbarheten beaktas bl.a. i den plan för jämställdhet och likabehandling som finns. En föreläsning om planen ordnas årligen för nya studerande och personal vid läsårets början. Undersökningar om trivsel genomförs regelbundet bland studerande och personal och resultaten används för att främja välmåendet och trivseln på högskolan. HÅ strävar till att det ska finnas personal- och studeranderepresentation i så många beslutandeorgan som möjligt.

Strategiskt utvecklingsmål 7: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

Förverkligat: Arbetet påbörjat och fortsätter 2022. Ekologiska och närproducerade livsmedel prioriteras vid inköp. Vid upphandling av produkter som t.ex. används i marknadsföring har ställts krav på att de ska vara hållbara.

Vicerektor, programansvariga och lärare arbetar gemensamt för att synliggöra hållbarhet i undervisningen. De nya ingenjörsinriktningarna inom elektroteknik och maskinteknik med tyngdpunkt på automation, energi och miljö inledde sitt andra år samtidigt med studerandeintag till båda inriktningarna hösten 2021.

Under året har lärare från programmet för företagsekonomi deltagit i det externfinansierade Central Baltic Interreg projektet *Sustainability in Finance*. Projektets mål är skapa nya onlinekurser inom finansiering och ekonomi, med hållbarhet som en synlig röd tråd i kurserna. Kurserna har piloterats och programstuderande har haft möjlighet att delta i dem.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	67 907,82		-67 907,82	
Avgiftsintäkter	7 704 424,47	7 575 000,00	-129 424,47	101,7%
Erhållna bidrag	211 916,08	276 000,00	64 083,92	76,8%
Övr verksamh intäkt	24 105,00	24 000,00	-105,00	100,4%
Summa Verksamhetens intäkter	8 008 353,37	7 875 000,00	-133 353,37	101,7%
Personalkostnader	-4 165 017,07	-4 390 553,49	-225 536,42	94,9%
Köp av tjänster	-1 568 940,53	-1 523 824,00	45 116,53	103,0%
Material förnödenh	-318 284,17	-486 200,00	-167 915,83	65,5%
Övr verksamh kostn	-1 333 899,21	-1 364 422,00	-30 522,79	97,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-7 386 140,98	-7 764 999,49	-378 858,51	95,1%
Övr ink o kap överf	75 136,17	15 000,00	-60 136,17	500,9%
Summa Intäkt ink o kap	75 136,17	15 000,00	-60 136,17	500,9%
Summa Intäkt ink o kap öv	75 136,17	15 000,00	-60 136,17	500,9%
Undervisn kultur idr	-14 176,26	-30 000,00	-15 823,74	47,3%
Soc hälsovård utsk	-26 328,47	-50 000,00	-23 671,53	52,7%
Summa Utgift ink o kap öv	-40 504,73	-80 000,00	-39 495,27	50,6%
Summa Kostn ink o kap öv	-40 504,73	-80 000,00	-39 495,27	50,6%
Summa Verksamhetsbidrag	656 843,83	45 000,51	-611 843,32	1459,6%
Räntekostnader	-415,11		415,11	
Övr finansiella kost	-483,80		483,80	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-898,91		898,91	
Summa Årsbidrag	655 944,92	45 000,51	-610 944,41	1457,6%
Avskrivn enl plan	-34 576,74	-45 000,00	-10 423,26	76,8%
Summa Av- och nedskrivningar	-34 576,74	-45 000,00	-10 423,26	76,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	621 368,18	0,51	-621 367,67	121836898,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	621 368,18	0,51	-621 367,67	121836898,0%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
85000 Högsolan på Åland	-8 802 652,81	-7 763 648,96	525 061,58	621 368,18
Summa 8500_7 Högsolan på Åland	-8 802 652,81	-7 763 648,96	525 061,58	621 368,18

Högsolan har under året blivit en resultatenhet och en finansieringsmodell har fastställts. Det fleråriga projektet Utveckling av flerformsundervisning och digitalisering av högsolan, som finansieras med medel från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens (RFF), påbörjades under året i och med tilläggsbudget 2. En beställar-utförarmodell har införts fr.o.m. år 2020 vilket innebär att landskapsregeringen köper utbildningstjänster från Högsolan på Åland och presentationen av det ekonomiska utfallet ser därför annorlunda ut fr.o.m. år 2020. År 2021 redovisar Högsolan på Åland ett överskott om 306.000 euro (per den 7 februari 2022) som myndigheten enligt finansieringsmodellen ska ansvara för.

Målsättningar

Mål: Utbildningarna vid högskolan utvecklas med flerformsundervisning i samtliga program

Förverkligat: Samtliga utbildningsprogram har under året arbetat med flerformsundervisning, delvis på grund av pandemin. Utvecklingen av flerformsundervisningen fortsätter.

Mål: Planering av masterutbildning vid två utbildningsprogram, vård och elektroteknik

Förverkligat: Arbetet har påbörjats vid utbildningsprogrammet elektroteknik.

Mål: Högskolans FUI-verksamhet: minst två nya utvecklingsprojekt startar under året och samarbete med näringslivet och andra åländska aktörer förstärks.

Förverkligat: Tre nya utvecklingsprojekt har startat under året och samarbetet med näringslivet och andra åländska aktörer har förstärkts.

Mål: Alandica Shipping Academy utvecklas tillsammans med Ålands yrkesgymnasium och Ålands sjösäkerhetscentrum.

Förverkligat: Arbetet pågår. Högskolan deltar i styrgruppsarbetet, ASA Ledarforum och olika arbetsgrupper för att samordna och utveckla verksamheten.

Strategiskt utvecklingsmål 1: Välmående människor vars inneboende resurser växer.

Förverkligat: Arbetet påbörjat och fortsätter 2022. Den sociala hållbarheten beaktas i den plan för jämställdhet och likabehandling som finns. Undersökningar om trivsel genomförs bland studerande och personal.

Strategiskt utvecklingsmål 7: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

Förverkligat: Arbetet påbörjat och fortsätter 2022. Ekologiska och närproducerade livsmedel prioriteras vid inköp. Vid upphandling av produkter som t.ex. används i marknadsföring har ställts krav på att de ska vara hållbara.

Mål enligt yrkeshögskolornas hållbarhetsstrategi: Hållbar, ansvarsfull och koldioxidneutral yrkeshögskola år 2030.

Förverkligat: Arbetet är påbörjat med kartläggning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor och av högskolan använda fastigheter.

Nyckeltal

Utbildningskostnad per studerande och år	2020	2021
Avlagda studiepoäng	16 700	19 100
Helårsstudier (sp)	60	60
Beräknat antal helårsstuderande (1)	278,3	318,3
Kostnader för examensinriktade utbildningen inkl. stab (inkl. internhyra) (3)	4 897 574	4 946 279
Kostnader för internhyra (2 och 3)	907 614	869 525
Årlig utbildningskostnad/beräknad helårsstuderande inkl. internhyra	17 598	15 540
Årlig utbildningskostnad/beräknad helårsstuderande exkl. internhyra	14 337	12 808

1) Antal helårsstuderande har beräknats utgående från totalt antal avlagda studiepoäng och antal studiepoäng för heltidsstudier. 2) Kostnader för internhyra för examensinriktade studier inklusive stabskostnaderna (Fou och ÖH avdraget) 3) Beloppet för 2020-års kostnader har korrigerats.

Antalet avlagda YH-examen per år i relation till antalet antagna fyra år tidigare, per 20.9.2021	Antal utexaminerade	Antal studerande åk 1 2017	Genomströmning i %
Elektroteknik	2	0 (1	-
Företagsekonomi	18	30	60 %
Hospitality Management	9	24	38 %
Informationsteknik	10	32	31 %
Maskinteknik	14	26	54 %
Sjöfart	7	10	70 %
Vård	11	23	48 %
Totalt	71	145	49 %

1) Elektroteknik hade ingen antagning år 2017.

Antal studerande som avlagt minst 55 sp per år av totala antalet studerande 2021	Antal studerande som avlagt minst 55 sp	Totala antalet studerande	%
Elektroteknik	15	54	28 %
Företagsekonomi	45	106	42 %
Hospitality Management	23	65	35 %
Informationsteknik	25	91	27 %
Maskinteknik	19	63	30 %
Sjöfart	7	41	17 %
Vård	14	67	21 %
Totalt	148	487	30 %

Antal studerande som påbörjat sina studier (20.9.2021) i relation till antal erbjudna platser (140)	Antal studerande åk 1 (20.9)	Antal erbjudna platser	%
Elektroteknik	16	24	67 %
Företagsekonomi	28	24	117 %
Hospitality Management	11	24	46 %
Informationsteknik	31	24	129 %
Maskinteknik	15	24	63 %
Sjöfart	10	16	63 %
Vård	20	24	83 %
Totalt	131	160	82 %

Utbytesprogram eller praktikutbyte	2018	2019	2020	2021
Antal studerande	31	23	3 (1	3 (1

1) Coronapandemin hindrade genomförande av största delen av utbyten under åren 2020-2021.

Studiepoäng från annan högskola	2021
Antal studiepoäng som avlagts i samarbete med annan högskola (1	780 sp

1) Nytt nyckeltal i utbildningsavtalet 2021-2023.

Avlagda individuella studiepoäng	2018	2019	2020	2021
Totala antalet avlagda individuella studiepoäng vid öppna högskolan	3 307	2 596	2 867	2 688

Forskning, utveckling och innovation	2018	2019	2020	2021
Externfinansierad projektvolym i euro per år	281 000	269 000	130 000	130 000
Antal artiklar i vetenskapliga tidskrifter, konferensrapporter, tekniska rapporter och slutrapporter	1 st	9 st	3 st	9 st

Väsentliga förändringar

Under budgetåret 2021 har beslut fattats om att Högskolan på Åland är en resultatenhet och en finansieringsmodell har fastställts. Utbildnings- och kulturavdelningen köper sedan år 2020 utbildningstjänster av Högskolan på Åland vilket blir en intäkt i Högskolans budget. Högskolan på Åland betalar för köp av administrativa tjänster från landskapsregeringen. Högskolans budget belastas även av avskrivningar och inköp av företagshälsovård.

Risker och osäkerhetsfaktorer

I finansieringsmodellen ingår att resultatfinansieringens andel kommer att öka under de kommande åren samtidigt som basfinansieringens andel kommer att minska. I och med att nyckeltalen påverkas av tidigare års studerandeavhopp (jämförelsetal fyra år bakåt i tiden) kan det konstateras att Högskolan på Åland inte kommer att nå sina resultatmål under de kommande åren och att resultatfinansieringen därmed kommer att minska för varje år, vilket leder till en lägre finansiering. Förutom minskad resultatfinansiering leder allmänna sparkrav med kort varsel, som läggs på den redan minskade finansieringen, till stor osäkerhet och blir svåra att hantera i en verksamhet som behöver planera för flera år framåt och därför behöver ha flera års förutsägbarhet gällande finansieringen p.g.a. utbildningarnas längd.

Trots att beslut har tagits om att högskolan är en resultatenhet så är innebörden av vad en resultatenhet är och har för status fortfarande oklar.

Under hösten 2020 påbörjades arbetet med att i en arbetsgrupp ta fram ett förslag till nytt kollektivavtal för lärarna som baseras på årsarbetstid. Förslaget är att årsarbetstid ska införas vid högskolan fr.o.m. höstterminen 2022. Införande av årsarbetstid är avgörande för utvecklingen av högskolan och för att högskolan ska kunna utföra alla åtaganden inom projektet Utveckling av flerformsundervisning och digitalisering vid högskolan samt att lärarna ska kunna delta i övriga projekt vid Högskolan på Åland.

Revideringen av lagen om Högskolan på Åland fortgår för att möjliggöra utbildning på engelska och masterutbildningar vid högskolan.

Redogörelse för den interna kontrollen

Högskolans kvalitetsledningssystem innehåller information om bl.a. högskolans nyckeltal och processer. Inom högskolan finns flertalet utbildade interna revisorer och varje år genomförs interna revisioner. Under år 2021 genomfördes tre interna revisioner.

Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) har under året genomfört en utvärdering av HÅ:s utbildning inom sjöfartsbranschen i samarbete med Transport- och kommunikationsverket (Traficom). Högskolan på Åland blev godkända i auditeringen, dock med en lindrig avvikelse och förbättringsrekommendationer.

Ålands folkhögskola

Översikt

Ålands folkhögskola erbjuder en alternativ skolmiljö med möjlighet till fria allmänbildande studier enligt principen om livslångt lärande utanför systemet för behörighetsgivande utbildning för såväl unga som vuxna.

Skolan har en allmän linje *NYAlinjen* samt två specialiserade linjer *Hantverk* och *MåBra*. Deltidsutbildning, kortare kurser, föredrag och program ordnas inom ramen för de budgeterade medlen.

De studerande på skolans linjer garanteras mellan 30-36 lärarledda lektioner per vecka under 170 arbetsdagar fördelat på två terminer.

Hållbarhetsstyrning

Skolan har tagit fram en marknadsplan där hållbarhet är en av fyra grundpelare.

Hållbarhet innebär utöver miljövänligt arbete även eftertänksamhet i all planering för kommande generationers skull. Skolan satsar på människan och möjligheterna för att främja både social och samhällelig hållbarhet.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	16 645,97	12 600,00	-4 045,97	132,1%
Avgiftsintäkter	90 281,98	101 000,00	10 718,02	89,4%
Övr verksamh intäkt	14 049,54	8 400,00	-5 649,54	167,3%
Summa Verksamhetens intäkter	120 977,49	122 000,00	1 022,51	99,2%
Personalkostnader	-767 192,74	-788 434,30	-21 241,56	97,3%
Köp av tjänster	-70 421,60	-105 220,00	-34 798,40	66,9%
Material förnödenh	-58 889,03	-72 816,00	-13 926,97	80,9%
Övr verksamh kostn	-429 341,91	-429 530,00	-188,09	100,0%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 325 845,28	-1 396 000,30	-70 155,02	95,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 204 867,79	-1 274 000,30	-69 132,51	94,6%
Summa Årsbidrag	-1 204 867,79	-1 274 000,30	-69 132,51	94,6%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 204 867,79	-1 274 000,30	-69 132,51	94,6%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 204 867,79	-1 274 000,30	-69 132,51	94,6%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
85100 Ål folkhögskola	-1 234 273,91	-1 257 916,05	-1 211 487,30	-1 204 867,79

Utgifterna minskade med anledning av att kurser och studieresor inte kunde genomföras i planerad omfattning.

Målsättningar

Mål: Ordna sysselsättningsfrämjande utbildningar och kurser.

Förverkligande: Tre kurser om sammanlagt 19 veckor genomfördes.

Mål: Sträva efter ökat antal sökande till skolans utbildningar.

Förverkligande: En långsiktig och övergripande marknadsplan har utarbetats. Antalet ansökningar till hantverkslinjen har fördubblats.

Mål: Översyn gällande Vildmark & fotolinjens framtid.

Förverkligande: Nya utbildningar har skapats utgående från Vildmark & fotolinjen.

Mål: Översyn gällande NYAlinjens utformning.

Förverkligande: Ej förverkligat.

Mål: Förbereda och planera för grundskoleutbildning för andra än läropliktiga med start från och med höstterminen 2021. Utbildningen ordnas som en köptjänst för kommunerna.

Förverkligande: Grundvux startade under hösten.

Nyckeltal

Utbildningskostnad/studerande/år	2020	2021
Antal studerande	43	46
Nettokostnad inklusive internhyra	1 211 487	1 205 000
Internhyra	417 599	420 520
Årlig utbildningskostnad inkl. internhyra/studerande	27 914	26 196
Årlig utbildningskostnad exkl. internhyra/studerande	18 282	17 054

Ålands folkhögskola			2019			2020			2021
Studerande	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antagna under året	34	22	56	39	15	54	37	23	60
Avlagda examina	19	19	38	15	7	22	24	4	28
Avbrutna studier	3	3	6	5	4	9	6	2	8
Totalt (medeltal)	22	14,5	36,5	35	18,5	53,5	39	18	57
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	29	13	42 (1	11	3	14	22	11	33 (3
Fristående kursverksamhet, kursdagar			36 (1			72 (2			93 (3

1) Guideutbildning 23 personer, 8 dagar. Deltidsutbildning inom naturfoto 11 personer, 21 dagar. Cirkusskola 8 personer, 4 dagar. 2) Kortkurser 12 dagar. Sysselsättningsfrämjande utbildning "Arbetsliv och hälsa" 60 dagar. 3) Hållbar naturturism 12 personer, 73 dagar. Grundkurs i filhantering och Officeprogram 9 personer, 10 dagar. Digital marknadsföring och grunder i webbdesign 12 personer, 10 dagar.

Väsentliga förändringar

Studieplatserna till fördjupningsåret på hantverkslinjen utökades. Inga andra specialiserade linjer kunde starta på grund av för få sökande. Tidigare deltidsutbildningar har ännu inte kunnat slutföras på grund av att covid-19 pandemin inte möjliggjorde resor utanför Åland.

Grundskoleutbildning för andra än läropliktiga startade under höstterminen. Utbildningen ordnas som en köptjänst för kommunerna.

För andra året i rad bedrevs kortare perioder av distansundervisning.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Att bedriva ettåriga utbildningar har i sitt upplägg många osäkerhetsfaktorer. Beslut om vilka linjer som får starta tas årligen först i slutet av juni. Tidigast då vet man säkert vilka lärar- och personalresurser som behövs inför läsåret. Om planerad utbildning inte får starta ska ersättande relevanta utbildningar planeras in vilket generar hög arbetsbelastning på kansli och lärare. Viktigt är att skolan fortsättningsvis samarbetar med Ålands gymnasium, AMS och andra aktörer.

Redogörelse för den interna kontrollen

Skolan säkerställer sin verksamhet genom att följa fastställda bestämmelser, föreskrifter och beslut som formulerats i skolans reglemente och LL (1999:53) om Ålands folkhögskola.

En detaljerad verksamhetsberättelse som tillställs landskapsregeringen uppgörs årligen.

Den ekonomiska verksamheten följer finansavdelningens direktiv och arbetssätt för att säkerställa att verksamhetsmålen uppnås på ett resurseffektivt och lagenligt sätt. Budgetuppföljning presenteras kvartalsvis för direktionen.

Ålands musikinstitut

Översikt

Ålands musikinstitut följer LL (1995:80) om Ålands musikinstitut. Utöver detta finns ett reglemente och läroplaner. Beslut kring verksamheten, så som budget, anställningar och antagning av elever, fattas av rektor/direktionen för Ålands musikinstitut. En detaljerad verksamhetsberättelse uppgörs årligen. Där framkommer bland annat information om skolans verksamhet för arbetsåret, studerande, statistik, förvaltning.

Skolan förmedlar undervisning i dans och musik i åldrarna 3-6 år (dans- och musiklekskola) samt 7-30 år (dans- och musikskola och institut). Verksamheten följer de anvisningar som getts ut av Utbildningsstyrelsen.

Hållbarhetsstyrning

Ålands musikinstitut har i dagsläget inte hållbarhetsstyrning. Organisationens arbetar dock kontinuerligt med att granska alla beslut och åtgärder som vidtas utgående från ett hållbarhetsperspektiv.

Ålands musikinstitut granskar att det inte förekommer jäv vid antagning av elever eller tillsättande av tjänster. Vid antagningen av elever bedöms den sökande av en jury med tre personer. Vid tillsättandet av tjänster är det en rekryteringsgrupp på fyra personer som bereder underlaget på vilket direktionen ska fatta beslut. Personalen har informerats om regelverket för jäv. Inga bekräftade korruptionsincidenter.

De inköp som görs där det kan skapa en miljöeffekt är inköp för städningen i vilket fall miljövänligaste alternativen används. Skolan använder sig av vindkraftsproducerad el där det är möjligt. I övrigt har ingen miljöbedömning av leverantörer gjorts.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Avgiftsintäkter	89 256,59	115 000,00	25 743,41	77,6%
Övr verksamh intäkt	13 500,00		-13 500,00	
Summa Verksamhetens intäkter	102 756,59	115 000,00	12 243,41	89,4%
Personalkostnader	-925 725,67	-991 023,26	-65 297,59	93,4%
Köp av tjänster	-102 155,28	-129 500,00	-27 344,72	78,9%
Material förnödenh	-174 940,82	-80 400,00	94 540,82	217,6%
Övr verksamh kostn	-195 687,70	-212 077,00	-16 389,30	92,3%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 398 509,47	-1 413 000,26	-14 490,79	99,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 295 752,88	-1 298 000,26	-2 247,38	99,8%
Summa Årsbidrag	-1 295 752,88	-1 298 000,26	-2 247,38	99,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 295 752,88	-1 298 000,26	-2 247,38	99,8%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 295 752,88	-1 298 000,26	-2 247,38	99,8%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
85200 Ål musikinstitut	-1 078 870,82	-1 157 602,67	-1 287 154,81	-1 295 752,88

De budgeterade intäkterna har inte uppnåtts. Situationen påverkas fortfarande av pandemin. Utgiftsposterna har omfördelats beroende på pandemins inverkan.

Målsättningar

Mål: Nytt reviderat reglemente.

Förverkligande: Under arbete.

Mål: Nya läroplaner.

Förverkligande: Under arbete.

Mål: Utveckling av undervisningen i folkmusik, arrangera mästarkurser i folkmusik, instrumentalmusik, låtskrivning, sång och dans.

Förverkligande: Undervisningen i folkmusik har utvecklats via mästarkurser i ämnet. Därtill har mästarkurser i sång, dans, låtskrivning och instrumentalmusik hållits.

Mål: Firande av Åland 100 år.

Förverkligande: Åland 100 år har firats genom uppsökande dansverksamhet i skolorna, projekt med allsång för barn, skapande av barnmusikalen I skenet av svavelstickorna samt filmdokumentation av dansens utveckling vid musikinstitutet. Skolan har därtill varit delaktig i flera olika projekt med andra huvudmän.

Nyckeltal

Studerande	Våren 2018			Våren 2019			Våren 2020			Våren 2021		
	F	P	Totalt	F	P	Totalt	F	P	Totalt	F	P	Totalt
Dans	77	5	82	78	4	82	73	4	77	62	2	64
Musik	113	66	179	106	77	183	96	80	176	82	82	164
Lekskola	38	12	50	28	16	44	32	7	39	23	1	24
Totalt	228	83	311	212	97	309	201	91	292	167	85	252

F=flickor, P=pojkar

Väsentliga förändringar

Musik- och dansleksskolorna har slagits samman till ämnet Rytmik.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Växlandet mellan när- och distansundervisning har belastat personalen.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands musikinstitut följer LL (1995:80) om Ålands musikinstitut. Utöver detta finns ett reglemente och läroplaner. Beslut kring verksamheten, så som budget, anställningar och antagning av elever, fattas av rektor/direktionen för Ålands musikinstitut. En detaljerad verksamhetsberättelse uppgörs årligen. Där framkommer bland annat information om skolans verksamhet för arbetsåret, studerande, statistik, förvaltning.

Budgetansvarig har tillsyn över anskaffning och överlåtelse samt skötseln av tillgångarna upp till beloppet 20.000 euro. Direktionen beslutar i övriga frågor. Uppföljning och rapportering till direktionen görs minst en gång per kvartal.

En kontinuerlig skolning av personalen sker årligen genom utbildning inom brandförsvar och första hjälp. Företagshälsovården genomför regelbundet en hälsoundersökning som berör både den fysiska och den psykosociala miljön. Därtill har skolan ett eget arbetarskydd, som uppgör verksamhetsplan och genomför riskbedömning. Skolan erbjuder varje år fortbildning i arbetarskydd. I övrigt följer skolan de olika policy och styrdokument som finns i organisationen.

Ålands gymnasium

Översikt

Ålands gymnasium har i uppdrag att erbjuda allmänbildande gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som leder till gymnasieexamen samt annan utbildning för unga och vuxna på gymnasienivå. Utbildningarna ordnas i skolorna Ålands lyceum samt Ålands yrkesgymnasium.

Hållbarhetsstyrning

Visionen och målen i strategin för Ålands gymnasium genomsyras framför allt av social hållbarhet; utbildningsutbud och genomförande av utbildning anpassat för olika behov, utveckling av lärmiljö och välbefinnande. Därtill finns en strävan till ökad hållbarhet generellt. Utgående från strategin görs årliga verksamhetsmål och planer för olika delar av organisationen.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	424 045,75	372 000,00	-52 045,75	114,0%
Avgiftsintäkter	450 877,96	361 000,00	-89 877,96	124,9%
Erhållna bidrag	221 627,68		-221 627,68	
Övr verksamh intäkt	6 668,86	17 000,00	10 331,14	39,2%
Summa Verksamhetens intäkter	1 103 220,25	750 000,00	-353 220,25	147,1%
Personalkostnader	-12 685 135,28	-12 845 517,94	-160 382,66	98,8%
Köp av tjänster	-1 579 320,77	-1 869 000,00	-289 679,23	84,5%
Material förnödenh	-1 593 395,62	-1 655 482,00	-62 086,38	96,2%
Övr verksamh kostn	-5 811 587,28	-5 895 000,00	-83 412,72	98,6%
Summa Verksamhetens kostnader	-21 669 438,95	-22 264 999,94	-595 560,99	97,3%
Återbet av överf	-2 708,76		2 708,76	
Summa Intäkt ink o kap	-2 708,76		2 708,76	
Summa Intäkt ink o kap öv	-2 708,76		2 708,76	
Soc hälsovård utsk	-1 243,25		1 243,25	
Summa Utgift ink o kap öv	-1 243,25		1 243,25	
Summa Kostn ink o kap öv	-1 243,25		1 243,25	
Summa Verksamhetsbidrag	-20 570 170,71	-21 514 999,94	-944 829,23	95,6%
Räntekostnader	-232,48		232,48	
Övr finansiella kost	-636,86		636,86	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-869,34		869,34	
Summa Årsbidrag	-20 571 040,05	-21 514 999,94	-943 959,89	95,6%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-20 571 040,05	-21 514 999,94	-943 959,89	95,6%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-20 571 040,05	-21 514 999,94	-943 959,89	95,6%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
85500 Ål gymnasium	-17 031 937,34	-18 604 650,68	-20 373 413,51	-20 571 040,05
Summa 8550 Ål gymnasium	-17 031 937,34	-18 604 650,68	-20 373 413,51	-20 571 040,05

För år 2021 hade Ålands gymnasium en nettobudget på 21.515.000 euro inkluderande en internhyra på 5.720.000 euro.

Intäkterna blev högre än budgeterat, orsak till detta är att framför allt sysselsättningskurser och olika projekt genererat stora intäkter. Löneutgifterna ligger något under budget (98,8 procent). Köp av tjänster ligger under budget, mycket beroende på att pandemin påverkat denna post. Resetjänster, utbildningstjänster, inkvarteringstjänster är exempel på olika poster som haft ett lägre utfall än budget.

Verksamhetsbidraget för år 2021 ligger på 95,6 procent av totalbudget.

Målsättningar

Mål: Anta studerande enligt dimensioneringsbeslut.

Förverkligat: Se tabell nyckeltal

Mål: Följa upp (övriga) nyckeltal (kvantitativa mål) över bland annat utexaminerade och avbrutna studier.

Förverkligat: Följs upp vid ledningens genomgång.

Ålands lyceum

Mål: Implementering av ny läroplan.

Förverkligat: Ny läroplan antagen från hösten 2021. Den nya utbildningsstrukturen kommer på sikt att medföra fler individuella och flexibla studier, mer ämnesövergripande studier, stärkt handledning och stöd samt ett utökat samarbete med högskola och arbetsliv.

Mål: Ny kurs för alla studerande i årskurs1 vars syfte är att fokusera på studerandes psykosociala hälsa.

Förverkligat: Alla studerande i årskurs 1 har deltagit i kursen positiv psykologi.

Mål: Ökat samarbete med universitet och högskolor.

Förverkligat: Fortsätter 2022

Mål: Lusselotsen, ett hjälpmedel för att knäcka koden för hur man studerar på gymnasiet, produceras och distribueras till studerande.

Förverkligat: Tryckt och utdelad till alla studerande.

Ålands yrkesgymnasium

Mål: Alla studerande har och känner till sin personliga utvecklingsplan för kunnande, PUK i Wilma.

Förverkligat: Alla uppgifter som ska framgå av den personliga utvecklingsplanen finns dokumenterad i studeranderegistret för respektive studerande. De olika delarna tas upp med studerande vid handledningstillfällen. Förberedelser har gjorts för utskrift som ytterligare skall underlätta systematisk genomgång. I startenkäten utreds hur studerande upplevt information, handledning och individuella utredningar i samband med studiestarten.

Mål. Branschträffar med arbetslivet genomförs på utbildningsprogrammen.

Förverkligat: Har hållits på flera enheter.

Mål: Alla i personalen känner till värdegrunden.

Förverkligat: Information vid nyanställning och läsårsstart.

Nyckeltal

Ålands gymnasium utbildningskostnader	2020	2021
Antal studerande (1	1 073	1 078
Nettokostnad inkl. internhyra	20 372 703	20 571 040
Internhyra	5 655 980	5 705 893
Årlig utbildningskostnad inkl. internhyra/studerande	18 987	19 083
Årlig utbildningskostnad exkl. Internhyra/studerande	13 715	13 790

1) Antal elever 20.9.2021 enligt ÅSUB:s statistik

Antagna per 20.9.2021 per utbildning läsåret 2021-2022	Dimensionering (1)	Flickor	Pojkar	Totalt
Ålands lyceum				
Allmänbildande/studieförberedande utbildning	140	73	60	133
Ålands yrkesgymnasium				
Affärsverksamhet, merkonom (ungdom)	18	15	3	18
Informations- och kommunikationsteknik, datanom	15	3	12	15
Hotell-, restaurang-, cateringbranschen, kock/servitör	15	8	7	15
Social och hälsoområdet, närvårdare (ungdom)	20	18	0	18
Pedagogik verksamhet och handledning, barnledare	18	18	0	18
Byggbranschen, husbyggare	15	4	10	14
El- och automationsteknik, elmontör	15	4	12	16
Bilbranschen, fordonsmekaniker	15	4	11	15
Frisör	5	5	0	5
Husteknik, rörmontör	15	1	14	15
Sjöfart	36	4	29	33
Yrkesinriktad specialundervisning				
Yrkesinriktad spec.undervisning inr. hotell-, restaur-, catering	4	2	0	2
Yrkesinriktad spec.undervisning rengöring och fastighetsservice (fastighetsk.)	6	0	2	2
Yrkesinriktad spec.undervisning rengöring och fastighetsservice (lokalv.)	4	0	0	0
Yrkesträningsprogrammet	2	1	1	2
Specialinriktade studieplatser totalt	16	3	3	6
Ålands yrkesgymnasium totalt	203	87	101	188
Totalt	343	160	161	321

1) Ändrat beslut 113 U2 30.3.2021, bilaga 1 U226 E21, ÅLR 2020/7823. Ålands lyceums dimensionering ändrad senare enligt överenskommelse med landskapsregeringen från 160 till 140.

Annan antagning och kursverksamhet 1.1.2021 - 31.12.2021	Dimensionering (1)	Kvinnor	Män	Totalt
Grundläggande yrkesutbildning för vuxna				
Grundexamen inom social- hälsovård, närvårdare(funktionsnedsät.)	16	10	0	10
Gymnasieexamen inom informations- och kommunikationsteknik	16	3	10	13
Yrkesexamen (hel eller delexamen) eller delar av en gymnasieexamen				
Yrkesexamen, barmästare	12	2	8	10
Yrkesexamen, kock i storhushåll (integrationsutbildning)	12	7	9	16
Delyrkesexamen, tillredning av vegetariska måltider	16	12	4	16
Delyrkesexamen inom säkerhetsbranschen, väktare	20	0	0	0
Delyrkesexamen personlig assistent (AMS)		7	3	10
Läroavtal (nya antagna under 2021)				
Övriga (ströisar)	20	3	2	5
Kursverksamhet (antal deltagare under året) 2)	500			
Beställningskurser från arbetsgivare		124	397	521
Kurser från kurskalendern (öppna för allmänheten)		51	235	286
Grundläggande yrkeskompetens inom ÅYG (studerande)		4	17	21
Riskutbildning - halkbana i simulator		3	6	9
NTI-kurser 3)		82	34	116
Hygienpass, endast tentamen		46	32	78
Hygienpass, endast tentamen med tolk/enskilt tillfälle		8	8	16
Elsäkerhetsexamen		0	5	5
Sysselsättningsfrämjande kurser AMS				
Sysselsättningsfrämjande kurser totalt		56	38	94
Validander				
Validander totalt				8

1) Ändrat beslut 113 U2 30.3.2021, bilaga 1 U226 E21, ÅLR 2020/7823. 2) Samma person kan räknas flera gånger om denne har deltagit i flera kurser. 3) Antalet deltagande personer räknat endast en gång, dessa kan ha avlagt en eller flera NTI kurser.

Väsentliga förändringar

Återigen ett år där myndighetens skolor under läsåret blev tvungna att ställa om verksamheten till distansundervisning under några veckor. Det innebär förändringar som påverkar alla, studerande och anställda.

Risker och osäkerhetsfaktorer

En väsentlig fråga som kvarstår är att anslutning till Studieinfo/Koski kan fullföljas så snart som möjligt.

Ur myndighetens synvinkel skulle det vara önskvärt om arkivlag och tillämpning av denna kunde utvecklas för att underlätta smidig elektronisk arkivering.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands gymnasium har ett kvalitetsledningssystem inspirerat av ISO 9001:2015.

Ålands sjösäkerhetscentrum

Översikt

Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) styrs av LL (2003:17). Ålands sjösäkerhetscentrum ska i samverkan med skolor och näringsliv erbjuda kvalificerad sjösäkerhetsutbildning i form av kurs- och fortbildningsverksamhet till studerande vid sjöskolorna och redan verksam personal inom sjöfartsnäringen samt till övriga intressenter. Myndighetschefen leder verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum. Styrelsen för Ålands sjösäkerhetscentrum ansvarar för centrets förvaltning och verksamhet. Genom kontinuerlig granskning av kvalitetssystemet upprätthålls en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetssystemet är godkänt av både den finska myndigheten Traficom och den svenska myndigheten Transportstyrelsen vilket ger möjlighet att erbjuda utbildning för certifikat i två länder.

Ålands Sjösäkerhetscentrum tillämpar nettobudgetering för verksamheten. Inkomsterna budgeteras således under samma budgetmoment som utgifterna.

Hållbarhetsstyrning

Ålands sjösäkerhetscentrum har ännu inte en formaliserad hållbarhetsstyrning. Organisationen arbetar dock kontinuerligt med att förbättra hållbarheten genom små förändringar.

Ålands sjösäkerhetscentrum erbjuder sjösäkerhetskurser såväl till erfarna som nya sjöfarare. Utbildningsutbudet motsvarar samhällets efterfrågan, vilket leder till den kompetens och utveckling som samhället behöver. Ålands sjösäkerhetscentrum arbetar proaktivt i sina utbildningar för att minska olyckor och tillbud. Personalen uppmanas att ständigt upprätthålla kunskap i sin yrkeskompetens och uppmanas att fortbilda sig i för verksamheten behövlig utbildning.

Ålands sjösäkerhetscentrum har under året uppsagt en upphandling från år 2020, av en ny FRB båt, objektet uppfyllde inte kraven och kontraktet uppsades, således förverkligades inte upphandlingen.

Förutom kursenhetens implementering av digitala utbildningsmaterial, har rederienheten och Michael Sars under år 2021 genomgått IHM Inventory of hazardous materials certifiering.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	259 828,92	250 000,00	-9 828,92	103,9%
Avgiftsintäkter	509 968,39	516 000,00	6 031,61	98,8%
Summa Verksamhetens intäkter	769 797,31	766 000,00	-3 797,31	100,5%
Personalkostnader	-680 561,97	-686 751,83	-6 189,86	99,1%
Köp av tjänster	-513 932,21	-426 100,00	87 832,21	120,6%
Material förnödenh	-140 807,21	-189 341,00	-48 533,79	74,4%
Övr verksamh kostn	-229 478,25	-248 807,00	-19 328,75	92,2%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 564 779,64	-1 550 999,83	13 779,81	100,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-794 982,33	-784 999,83	9 982,50	101,3%
Summa Årsbidrag	-794 982,33	-784 999,83	9 982,50	101,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-794 982,33	-784 999,83	9 982,50	101,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-794 982,33	-784 999,83	9 982,50	101,3%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	-737 603,58	-772 162,85	-758 434,42	-794 982,33
Summa 8560 Ål Sjösäkerhetscent	-737 603,58	-772 162,85	-758 434,42	-794 982,33

Ålands sjösäkerhetscentrums kursenhet har under året underskridit budgetmålet med ca 8.000 euro. Intäkterna ses som förhållandevis goda.

Michael Sars utförde en planerad dockning med högre kostnader än beräknat, däremot har övriga utgifter hållits nere. Antalet övernattningar med fartyget minskade, därav lägre hyresintäkter.

Totalt har Ålands sjösäkerhetscentrum behövt ett tilläggsanslag på 22.000 euro.

Målsättningar

Mål: Under året vidtas åtgärder i syfte att optimera ekonomistyrningen för ÅSC. Åtgärderna ska öka enhetens ansvar och befogenheter över det ekonomiska resultatet

Förverkligande: Med övertagande av brandutbildningen i egen regi ökar transparensen för kostnader och intäkter.

Mål: Ständigt utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa.

Förverkligande: Under året har ÅSC tillsammans med Högskolan på Åland utvecklat en utbildning för personal på gasdrivna fartyg så kallad *IGF utbildning*.

Mål: Leverera aktuella säkerhetsutbildningar anpassade för marknaden.

Förverkligande: Under 2021 påbörjades en snabb förändring i optimering för längden på refresher utbildningarna. Då ÅSC är godkänd att utbilda både för Finland och för Sverige påbörjades optimeringen att fortsättningsvis kunna leverera likvärdigt kursutbud anpassat för båda länders myndigheter.

Mål: Att aktivt arbeta för underlättande av samarbetet inom ASA.

Förverkligande: ÅSC har under året arbetat för att underlätta samarbetet både inom marknadsföring samt finndet av möjliga nya samarbeten.

Mål: Hålla ca 160 kurser under året av varierande längd

Förverkligande: 150 kurser hölls under 2021.

Mål: Fortsätta arbetet med uppgradering av såväl anläggning som utrustning för att kunna tillgodose gällande kvalitetsnormer och kommande krav.

Förverkligande: I och med övertagandet av brandutbildningen har stort förberedande arbete utförts för implementerandet i kvalitetssystemet samt uppgörande av underhållsplaner.

Mål: Under året utveckla och förfina E-learning materialet samt finna nya vägar för dess användning

Förverkligande: Arbetet med utveckling av E-Learning materialet kommer att ske kontinuerligt då systemen kräver ständig utveckling och förnyelse.

Mål: Utredda och utveckla driften av m/s Michael Sars.

Förverkligande: Driften utvecklades under hösten med återupptagen utbildning i fartygets ekonomiavdelning av ÅYG och närvaro av kockelever som fick utbildning ombord. Utredningar påbörjades i slutet av året.

Nyckeltal

Kursenheten har under året haft 150 kurstillfällen och 13 av dessa är för de åländska skolorna, totalt antal kursdagar uppgår till 280 dagar som omfattar 6-12 kurstimmar där 23 dagar är för de åländska skolorna. Totalt antal deltagare är 1.312 (1.318 deltagare år 2020), av dessa är 145 kvinnor och 1.167 män.

Sjöfartsutbildningen på Åland har under året nyttjat skolfartyget m/s Michael Sars under 97 dagar, varav 12 innefattade övernattningar ombord, skolfartyget nyttjades även av externa aktörer i sammanlagt 19 dagar varav 12 innefattade övernattningar. Totalt bedrevs det skolning om bord på fartyget 115 dagar under år 2021.

Väsentliga förändringar

Flera förändringar har skett inom organisationen under året. ÅSC har bytt marknadsföringsnamn till Alandica Shipping Academy (ASA) och mer resurser har lagts på marknadsföring. Behovet av marknadsföring har visat sig stort, inte bara för kursenheten utan även för fartygsenheten och för ASA-samordning.

I augusti övertog ÅSC brandutbildning för sjöpersonal samt brandanläggningen vid klintkajen, genom ett hyreskontrakt med Mariehamns stad. Tre personer anställdes för uppdraget, varav en i ledande position med ansvar över underlydande instruktörer för kursverksamheten. Med övertagandet av utbildningen kommer ÅSC att kunna bredda kursutbudet samtidigt som transparensen i kostnader kontra intäkter ökar.

Under år 2021 har ÅSC tappat marknadsandelar mot Sverige. Trots att det varit möjligt för svenska kunder att komma, har de stängda gränserna och dess uppmärksamhet i media gjort att många tidigare kunder valt att utbilda sig i Sverige. Under året har ÅSC även fått ökad konkurrens från öst och väst. Skillnaden i hur godkännande myndigheter tolkar internationella regler varierar och ÅSC har fått anpassa sig för att göra likvärdiga utbildningar för båda länder.

Under året utfördes periodisk torrdockning av m/s Michael Sars vid Stockholms reparationsvarv. På grund av förseningar med varvsarbeten kunde inte de åländska skolorna nyttja fartyget i den utsträckning de önskat i början av juni. Förseningen innebar även en ökad kostnad för fartygets planerade dockningsarbeten.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Den tidigare femåriga fluktuationen i marknadens behov av säkerhetskurser, som *STCW 2010 Manila* genererat, har jämnats ut under pandemin. Däremot har kundernas mer pressade ekonomi utgjort ett hinder, dels genom vårt insulära läge, dels genom att prissättningen vid ÅSC varit relativt hög i förhållande till konkurrenterna.

Sjunkande elevantal i de åländska sjöskolorna märks tydligt för ÅSC med minskat antal grundkurser för både sjö och brand, detta innefattar även kurser som kunde gynna eleverna när de kommer ut i arbetslivet.

Ökad konkurrens från utbildare i öst och väst har inneburit en nackdel för ÅSC, som är godkänd utbildare för både svenska och finska kurser. Man har från myndighetshåll tolkat STCW reglerna olika, vilket har inneburit att konkurrensen står mellan två länder där kurslängd, innehåll och typ av kurs varierar. Även kursens språk är en osäkerhetsfaktor och behovet av utbildning på engelska växer.

Myndigheten har under de senaste åren erhållit och åtagit sig ett större ansvar och verksamhetsområde. Utvecklingen medför ökad digitalisering och snabb förändring, därtill har marknadens behov av informationsflöden gjort att behovet av administrativ personal ökat, vilket behöver beaktas i framtiden.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands sjösäkerhetscentrums kvalitetssystem är godkänt av både den finska myndigheten Traficom och motsvarande svenska myndigheten Transportstyrelsen. Som underleverantör har Mariehamns räddningsverk ett motsvarande kvalitetssystem där Ålands sjösäkerhetscentrum står som ansvarig, gentemot nationella och internationella sjöfartsmyndigheter, detta fram till övertagandet i augusti 2021.

Skolfartyget m/s Michael Sars har Almare Consulting som samarbetspart och de handhar för fartyget DPA, SCO och tekniskt management.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Översikt

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) regleras i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

AMS:s verksamhet regleras i landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, landskapslagen (2006:71) om studiestöd, landskapslagen (2012:74) om främjande av integration och i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. AMS utför vissa uppgifter som tillhör rikets behörighet med stöd av överenskommelseförordningar. Myndigheten handhar uppgifter eller ger service utgående från lagtingets budgetbeslut såsom verksamheten som ordnas under samlingsnamnet Åland Living och verksamheten Visa vägen – karriärvägledning för vuxna samt arbetspsykologtjänster.

AMS:s verksamhet påverkades i väsentlig utsträckning av den höga arbetslösheten, lagändringar samt nya lagar om förmåner för arbetslösa.

Hållbarhetsstyrning

AMS har anammat de strategiska utvecklingsmålen 1, 2 och 5: "Välmående människor vars inneboende resurser växer", "Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället" och "Attraktionskraft för boende, besökare och företag". AMS medverkar i samordningsmöten som ordnas av medaktörerna i nätverket bärkraft.ax och deltar i "Sektoröverskridande forum för social hållbarhetsutveckling inom landskapsregeringen" samt i nätverksgruppen hållbara storföretag på Åland kring bland annat rekrytering, kompetensförsörjning och storytelling. AMS sitter också, genom verksamheten Åland Living, med i arbetsgruppen för koordinering och rapportering i rollen som processledare för mål 5. Förverkligandet av målen jobbar AMS med kontinuerligt och hör till AMS kärnverksamhet som att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	27 590,12	10 000,00	-17 590,12	275,9%
Övr verksamh intäkt	677,34		-677,34	
Summa Verksamhetens intäkter	28 267,46	10 000,00	-18 267,46	282,7%
Personalkostnader	-1 380 644,18	-1 390 954,80	-10 310,62	99,3%
Köp av tjänster	-228 374,53	-245 095,00	-16 720,47	93,2%
Material förnödenh	-48 620,79	-33 950,00	14 670,79	143,2%
Övr verksamh kostn	-167 767,95	-169 000,01	-1 232,06	99,3%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 825 407,45	-1 838 999,81	-13 592,36	99,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 797 139,99	-1 828 999,81	-31 859,82	98,3%
Övr finansiella int	205,35		-205,35	
Övr finansiella kost	-17,45		17,45	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	187,90		-187,90	

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Summa Årsbidrag	-1 796 952,09	-1 828 999,81	-32 047,72	98,2%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 796 952,09	-1 828 999,81	-32 047,72	98,2%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 796 952,09	-1 828 999,81	-32 047,72	98,2%

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Personalkostnader	-457 871,16	-362 767,70	95 103,46	126,2%
Köp av tjänster	-373 750,56	-437 232,00	-63 481,44	85,5%
Material förnödenh	-35,95		35,95	
Summa Verksamhetens kostnader	-831 657,67	-799 999,70	31 657,97	104,0%
Soc hälsovård utsksk	-7 250 141,02	-7 500 000,00	-249 858,98	96,7%
Arbetsmarknad	-1 326 391,25	-2 710 000,00	-1 383 608,75	48,9%
Summa Utgift ink o kap öv	-8 576 532,27	-10 210 000,00	-1 633 467,73	84,0%
Summa Kostn ink o kap öv	-8 576 532,27	-10 210 000,00	-1 633 467,73	84,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-9 408 189,94	-11 009 999,70	-1 601 809,76	85,5%
Summa Årsbidrag	-9 408 189,94	-11 009 999,70	-1 601 809,76	85,5%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-9 408 189,94	-11 009 999,70	-1 601 809,76	85,5%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-9 408 189,94	-11 009 999,70	-1 601 809,76	85,5%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
86000 Arb.markn & studieservicemynd.	-1 562 492,00	-1 559 874,07	-1 653 178,93	-1 796 952,09
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	-4 902 270,58	-5 198 062,38	-10 613 177,22	-9 408 189,94
Summa 8600_7 AMS	-6 464 762,58	-6 757 936,45	-12 266 356,15	-11 205 142,03

Antalet arbetssökande och antalet arbetslösa kunder minskade något under året men ligger fortfarande på en för åländska förhållanden hög nivå. Landskapsregeringens projekt inom karriärvägledning Visa vägen avslutades under sommaren 2021 och verksamheten överfördes till AMS. Visa vägen är nu likt Åland Living en del av AMS verksamhet som baserar sig på budgetbeslut.

Målsättningar

Mål: Minst 50 personer ska få yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Förverkligat: 57 personer har fått yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa.

Förverkligat: Antalet långtidsarbetslösa i december 2021 (385) var lägre än i december 2020 (744).

Mål: Öka antalet användare av e-tjänster

Förverkligat: Under år 2021 anmälde sig 733 (51,1 procent av alla anmälda) arbetssökande sig via e-tjänsten. Under år 2020 anmälde sig 2.336 (69,8 procent av alla anmälda) arbetssökande sig via e-tjänsten.

Under år 2021 kom 70 procent av alla ansökningar om arbetslöshetsförmåner via e-tjänsten. Motsvarande siffra för år 2020 var 73 %.

I januari 2022 redovisade 62 procent av alla som beviljats arbetslöshetsförmåner sin arbetslöshetstid via e-tjänsten. Andelen i januari 2021 var 63 procent.

Mål: Främja samarbetet och samverkan med andra myndigheter kring arbetssökande som har behov av service av flera instanser.

Förverkligat: På grund av pandemin var det begränsade möjligheter till fysiska möten och mer än fullt upp med kärnverksamheten inom arbetsmarknadsservicen så något utrymme att ingående främja samarbetet och samverkan med andra myndigheter fanns inte. Likväl har hållits ett flertal så kallade trepartsmöten mellan kunder, vägledare och tjänstemän vid KST som har främjat samarbetet mellan KST och AMS. Myndighetschefen vid AMS har under året haft möten om samverkan/samarbete med förbundsdirektören vid KST.

Väsentliga förändringar

Under året har pandemin påverkat AMS organisation, verksamhet och ekonomi, likväl har det inte lett till väsentliga förändringar i organisationen, verksamheten eller ekonomin.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Riskbedömningen som gjordes år 2018 resulterade i att tre områden har prioriterats att jobba med, krav på arbetets kvalitet, arbetsmängd och arbetstakt samt samarbete och information. Under år 2019 har ett stort antal åtgärdsförslag utarbetats och tre åtgärder har påbörjats jobba med. Under år 2021 prioriterades personalens välmående då den exceptionella arbetsmängden för de flesta tjänstemän ökade riskerna för utmattning. Ett arbete som lyckades då det totala antalet sjukdagar år 2021 var 162 och motsvarande sjukdagar år 2020 var 184. En minskning med cirka 12 procent.

Det datoriserade studiestödssystemet (STUDS07) som Åda Ab ansvarar för innehåller buggar och andra programfel som gör att felaktigheter uppstår vid handläggningen av studiestödsförmåner. AMS är medveten om bristerna och meddelar upptäckta felaktigheter till Åda Ab för rättelse. Det har hänt att programfel inte upptäckts av AMS utan genom att kunder kontaktat AMS. AMS bedömning är att få programfel förblir oupptäckta. I slutet av år 2019 upphandlades ett nytt studiestödssystem som inte ännu under år 2021 var färdigt utvecklat och kunde tas i bruk.

Redogörelse för den interna kontrollen

AMS myndighetschef leder myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås. Alla rättelseyrkanden och besvär avgörs av myndighetschefen som i samband med detta granskar lagenligheten i de ärenden där kunden visat missnöje över beslut.

Myndighetschefen följer kontinuerligt upp att de oavslutade ärendena omfattar så få ärenden som möjligt och att budgetmoment inte överskrids eller inte nyttjas i den omfattning som avsetts.

Verksamheten planeras utgående från beviljad budget och redovisas i AMS årliga verksamhetsberättelse.

Fordonsmyndigheten

Översikt

Fordonsmyndigheten ansvarar för registrering och besiktning av fordon, upprätthållande av körkortsregister, samt utförande av förarprov. Myndigheten ansvarar även för registreringen av vattenfarkoster.

Hållbarhetsstyrning

Fordonsmyndigheten arbetar för en säker vägtrafik med låg miljöpåverkan på Åland. Genom besiktningsverksamheten kontrolleras att de fordon som är i trafik uppfyller de miljökrav som gäller.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2021	Budget 2021	Återstår 2021	% av budget 2021
Försäljningsintäkter	8 640,46	15 000,00	6 359,54	57,6%
Avgiftsintäkter	1 235 700,86	1 285 000,00	49 299,14	96,2%
Övr verksamh intäkt	-285,00		285,00	
Summa Verksamhetens intäkter	1 244 056,32	1 300 000,00	55 943,68	95,7%
Personalkostnader	-731 447,08	-782 851,63	-51 404,55	93,4%
Köp av tjänster	-314 663,29	-351 148,00	-36 484,71	89,6%
Material förnödenh	-63 166,95	-83 000,00	-19 833,05	76,1%
Övr verksamh kostn	-1 951,98	-3 000,00	-1 048,02	65,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 111 229,30	-1 219 999,63	-108 770,33	91,1%
Återbet av överf	-220,00		220,00	
Summa Intäkt ink o kap	-220,00		220,00	
Summa Intäkt ink o kap öv	-220,00		220,00	
Summa Verksamhetsbidrag	132 607,02	80 000,37	-52 606,65	165,8%
Summa Årsbidrag	132 607,02	80 000,37	-52 606,65	165,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	132 607,02	80 000,37	-52 606,65	165,8%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	132 607,02	80 000,37	-52 606,65	165,8%

Organisation	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021
87000 Fordonsmyndigheten	198 070,64	139 323,19	283 362,76	132 607,02

Fordonsmyndighetens verksamhet finansieras med avgifter och förväntas därtill generera ett överskott. För år 2021 budgeterades detta överskott till 80.000 euro. Överskottsmålet överträffades och uppgick till 132.607 euro, trots minskade intäkter jämfört med tidigare år. De minskade intäkterna förklaras av att antalet genomförda besiktningar minskade med ca 4.000 jämfört med år 2020. Fordonsmyndigheten anpassade sina kostnader genom allmän återhållsamhet och genom att inte återbesätta vakanta tjänster.

Målsättningar

Den övergripande planen är att tillhandahålla i LL (2018:8) om Fordonsmyndigheten angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad, med en god servicenivå och med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Fordonsmyndigheten efter att utveckla verksamheten med bland annat ny teknik och hålla nere väntetiderna för förarexamen och besiktning. Målet för året var ett högt förtroende från kunderna, fortbildning av personalen och en fortsatt god effektivitet i verksamheten.

God effektivitet i verksamheten: Myndighetens avgifter har varit i princip oförändrade under många år. I jämförelse med våra grannländer är avgifterna för förarprov betydligt lägre på Åland och avgifterna för besiktning och registrering ungefär desamma.

Förtroende från kunderna: Ett sätt att förbättra servicenivån är att göra det möjligt för kunderna att hantera sina ärenden över nätet. Sedan tidigare kan allmänheten via myndighetens webbplats själva söka fordonsuppgifter, boka tider för besiktning, ställa av och på fordon, beställa registreringsbevis över nätet samt boka besiktning utan e-identifiering. År 2021 implementerade myndigheten suomi.fi-fullmakter, vilket möjliggör för privatpersoner och företag att ge någon annan fullmakt att sköta deras ärenden å deras vägnar via e-tjänster, exempelvis ställa av och på fordon. Vidare pågår en upphandling gällande ersättning av körkortsregistret till ett modernt system som möjliggör införandet av nya e-tjänster.

God servicenivå handlar också om tillgänglighet. Väntetiderna avseende förarprovning har generellt sett hållits under en vecka och detsamma gäller fordonsbesiktning. Endast undantagsvis har det inte varit möjligt att beställa tid nästkommande vecka. Samtliga fordon har beretts möjlighet att besiktigas inom sina ordinarie besiktningintervall och i nästan samtliga fall skedde besiktningen på utsatt klockslag.

Den planerade och behövliga fortbildningen av personalen har fått anstå till följd av Coronarestriktioner även om mindre utbildningsinsatser har genomförts digitalt. Förhoppningen är att utbildningar framför allt för besiktningspersonal kan återupptas under år 2022.

Väsentliga förändringar

För att värna om kunder och anställda har ett antal försiktighetsåtgärder vidtagits för att förhindra smittspridning av coronaviruset. Plexiglas mellan kund och personal finns på plats, engångshandskar används vid besiktning, kunder rekommenderas att vänta utanför, munskydd används vid körprov etc.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Fordonsmyndigheten är en relativt liten myndighet med få anställda. Det innebär en sårbarhet när personal är frånvarande, exempelvis vid sjukdom. För att minska sårbarheten har myndigheten arbetat med att ta fram lathundar och checklistor samt se till att det finns backup för all verksamhet som inte kan anstå.

Redogörelse för den interna kontrollen

Utbildning i informationssäkerhet har hållits för personalen och en informationssäkerhetspolicy finns fastställd. Vidare har alla anställda personliga inloggningskoder till de register som myndigheten ansvarar för och behörigheterna har begränsats utifrån vars och ens roll. Genom dokumenterade anvisningar minskar sårbarheten och ett enhetligare arbetssätt uppnås, vilket leder till ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Årsbokslut

Resultaträkning

	Not	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter		16 367 599,25	15 187 042,96
Avgiftsintäkter		6 858 372,09	8 735 006,74
Understöd och bidrag		1 726 722,75	1 763 042,56
Övriga verksamhetsintäkter		1 126 716,46	948 008,28
Summa verksamhetens intäkter		26 079 410,55	26 633 100,54
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	2	-111 993 929,13	-107 922 390,90
Köp av tjänster		-51 977 696,18	-50 643 076,11
Material, förnödenheter och varor		-20 431 622,42	-19 366 572,41
Övriga verksamhetskostnader		-25 389 208,55	-25 459 348,53
Summa verksamhetens kostnader		-209 792 456,28	-203 391 387,96
Pensionsintäkter- och kostnader			
Pensionsintäkter		20 275 000,00	19 100 000,00
Pensionskostnader		-37 342 790,32	-36 506 679,35
Summa pensionsintäkter- och kostnader		-17 067 790,32	-17 406 679,35
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen		4 649 680,26	3 367 229,91
Återbetalningar av överföringar		36 406,44	56 505,07
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar		254 718,83	261 281,78
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar		4 940 805,53	3 685 016,76
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott		-17 533 134,26	-12 564 071,59
Social- och hälsovård samt utkomststöd		-41 036 526,80	-47 212 070,03
Arbetsmarknad		-1 326 391,25	-152 620,39
Bostadsproduktion		-533 071,05	-273 518,20
Primärnärings		-9 638 930,42	-9 957 397,62
Övrigt näringsliv		-8 451 463,82	-9 513 024,48
Allmänna stöd		-17 238 317,63	-21 755 987,35
Övriga överföringskostnader		-8 150 499,47	-8 320 883,05
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar		-103 908 334,70	-109 749 572,71
Verksamhetsbidrag		-299 748 365,22	-300 229 522,72

	Not	2021	2020
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp		194 916 831,74	219 540 716,52
Skattegottgörelse		13 602 918,00	7 293 092,00
Skatteavräkning		79 600 000,00	0,00
Återbäring av lotteriskatt		10 207 240,90	12 014 760,85
Medieavgift		2 315 325,66	0,00
Apoteksavgifter		859 623,00	829 491,00
Summa skatteinkomster		301 501 939,30	239 678 060,37
Finansiella intäkter och kostnader	3		
Ränteintäkter		976 222,92	784 261,67
Övriga finansiella intäkter		21 422 765,08	45 927 067,32
Räntekostnader		-14 416,63	-23 161,30
Övriga finansiella kostnader		-397 643,22	-1 453 786,55
Summa finansiella intäkter och kostnader		21 986 928,15	45 234 381,14
Årsbidrag		23 740 502,23	-15 317 081,21
Av- och nedskrivningar	4		
Avskrivningar enligt plan		-10 483 859,32	-9 531 371,19
Avskrivningar av engångskaraktär		-5 571 649,35	0,00
Nedskrivningar		-3 000 000,00	-1 031 398,06
Summa av- och nedskrivningar		-19 055 508,67	-10 562 769,25
Extraordinära poster			
Extraordinära intäkter		0,00	0,00
Extraordinära kostnader		0,00	0,00
Summa extraordinära poster		0,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat		4 684 993,56	-25 879 850,46
Ökning eller minskning av reserver	5	-4 904 264,33	-24 079 099,32
Räkenskapsperiodens under- eller överskott		-219 270,77	-49 958 949,78

Balansräkning

Aktiva	Not	2021	2020
Bestående aktiva			
Immateriella tillgångar	6		
Immateriella rättigheter		5 163 490,81	2 680 991,99
Landskapsegendom	7		
Mark- och vattenområden		0,34	0,34
Byggnader		0,34	0,34
Övrig landskapsegendom		556 801,99	517 027,83
Totalt landskapsegendom		556 802,67	517 028,51
Materiella tillgångar	8		
Byggnadsjord- och vattenområden		25 138,54	25 138,54
Byggnader		2 328 413,15	2 517 914,70
Vägar och infrastruktur		136 643 558,29	141 556 482,28
Maskiner och inventarier		17 430 802,46	14 702 509,23
Övriga materiella tillgångar		66 691,44	66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar		30 702 918,19	22 658 256,38
Summa materiella tillgångar		187 197 522,07	181 526 992,57
Placeringar			
Grundkapital i Landskapets affärsverk		197 167 711,06	197 107 711,06
Aktier	9	36 544 071,30	38 745 173,64
Andelar		359 458,10	94 458,10
Summa placeringar		234 071 240,46	235 947 342,80
Summa bestående aktiva		426 989 056,01	420 672 355,87
Rörliga aktiva			
Omsättningstillgångar			
Material och förnödenheter		1 253 144,40	1 293 391,45
Fordringar	10		
Lånefordringar	11	45 701 778,85	48 451 285,92
Försäljningsfordringar		3 237 347,78	2 042 425,80
Övriga fordringar		2 148 207,95	3 038 371,06
Resultatregleringar	12	10 145 171,76	15 364 297,35
Summa fordringar		61 232 506,34	68 896 380,13
Finansiella värdepapper			
Kortfristiga placeringar		0,00	8 551 256,05
Aktier		903 507,28	0,00

Aktiva	Not	2021	2020
Kassa- och banktillgodohavanden			
Kassa- och banktillgodohavanden		41 812 090,76	21 441 755,05
Summa rörliga aktiva		105 201 248,78	100 182 782,68
Aktiva totalt		535 190 304,79	520 855 138,55
Passiva			
Eget kapital	13		
Landskapets grundkapital		312 176 684,10	312 176 684,10
Värderingsposter	14	11 455 908,46	11 455 908,46
Fondkapital	15	59 714 296,32	54 369 988,16
Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår	13	-0,01	-155 171,00
Föregående räkenskapsperioders resultat	13	74 140 418,40	124 254 539,18
Räkenskapsperiodens resultat	13	-219 270,77	-49 958 949,78
Summa eget kapital		457 268 036,50	452 142 999,12
Obligatoriska reserveringar			
Obligatoriska reserveringar	16	3 263 596,72	3 995 943,92
Reserveringar			
Investeringsreservering	17	7 626 667,00	7 786 667,00
Förvaltad kapital			
Förvaltad kapital	18	0,00	45 350,07
Främmande kapital	19		
Skuldförbindelselån	20	10 500 000,00	0,00
Erhållna förskott		18 634 064,16	10 601 594,35
Leverantörsskulder		11 394 294,79	22 213 671,16
Övriga skulder		4 890 364,84	5 746 728,15
Resultatregleringar	21	18 613 280,78	18 322 184,78
Summa främmande kapital		64 032 004,57	56 884 178,44
Passiva totalt		532 190 304,79	520 855 138,55

Noter

Not 1 - Redovisningsprinciper för landskapet Åland

Principerna för upprättande av bokslutet

Till landskapet Ålands bokslut hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och tillhörande noter samt en budgetuppföljning. Bokslutet upprättas i enlighet med gällande lagar och bestämmelser (i huvudsak bokföringslagen och bokföringsförordningen) och skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om landskapets verksamhet, ekonomiska ställning och finansiering. Dock har vissa speciallösningar tillgripits emedan landskapet bedriver offentlig verksamhet som i många fall väsentligt skiljer sig från privat verksamhet och de redovisningskrav som ställs på dessa. Från och med år 2015 följer landskapet Åland, i tillämpliga delar, bokföringsnämndens kommunsektionens anvisningar vad det gäller kontoplan samt upprättande av bokslut. Stor tonvikt har lagts vid periodiseringarna i bokslutet och prestationsprincipen är tillämpad i så stor omfattning som möjligt. Förbindelseprincipen har tillämpats för bidrag som hör till EU:s målprogram samt vissa nationella företagsstöd, vilket innebär att resultaträkningen belastas då landskapsregeringen tagit ett bindande beslut.

Uppgörande av balansräkningen

Anläggningstillgångarna tas upp i balansräkningen till anskaffningspris med avskrivningar enligt plan. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt en på förhand uppgjord avskrivningsplan.

Aktiva sidan har klassificerats i bestående aktiva och rörliga aktiva.

Balansräkningen AKTIVA

Bestående aktiva indelas i följande huvudgrupper:

Landskapsegendom

Definitionen på landskapsegendom följer finska statens, där motsvarande egendom kallas för nationalförmögenhet. Till landskapsegendom hör kultur- och naturarv såsom t.ex. museiföremål, kulturhistoriskt värdefulla byggnader och fastigheter.

Från och med 01.01.2016 ingår merparten av landskapsegendomen i balansräkningen för Landskapets fastighetsverk (För landskapets fastighetsverks bokslut se bilaga 3). Endast ett fåtal anläggningar ingår fortsättningsvis i Landskapet Ålands balansräkning.

Förvärvad landskapsegendom före år 1998 har inte värderats men av tekniska orsaker har varje anläggning ett värde av (1 mk) 0,17 cent för att kunna behandlas tekniskt i systemen.

Immateriella rättigheter

Bland annat ingår programvaror, licenser och anslutningsavgifter.

Materiella tillgångar

Till materiella tillgångar räknas föremål och rättigheter, som kan överlåtas separat samt övriga nyttigheter, vilkas verkningstid som produktionsfaktor sträcker sig över flera än ett finansår eller som avses ge avkastning eller användas under flera finansår.

Materiella tillgångarna förvärvade före år 1998 värderades enligt det senast kända beskattningsvärdet vid ingången av år 1998 för tillgångarna (fast egendom).

Väggrunder, vägytbeläggning, broar och kajer värderades till gängse värde.

Anläggningstillgångar förvärvade före år 1998 värderades till gängse värde dock så att ifall att anläggningens gängse värde understeg (100.000 mark) 16.818,79 euro värderades inte tillgången.

Färjor förvärvade före år 1998 värderades till försäkringsvärdet.

Värdepapper som förvärvades före 1998 värderades till nominella värden.

Egendom vars anskaffningsutgift har överstigit 50.000 euro och har en ekonomisk livslängd om tre år eller längre har aktiverats.

Placeringar

Aktier och andelar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften.

Rörliga aktiva indelas i följande huvudgrupper:

Omsättningstillgångar

För omsättningstillgångar används samma definition som bokföringslagen ger, omsättningstillgångar är nyttigheter, som är avsedda att överlåtas såsom sådana eller i förädlad form eller att förbrukas.

Material och förnödenhetslager har värderats till anskaffningsutgiften.

Lagernedskrivning/uppskrivning har inte gjorts.

Fordringar

Bland annat ingår lånefordringar försäljningsfordringar och resultatregleringar. Fordringarna upptas till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre.

Finansiella värdepapper

Kortfristiga placeringar upptas till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre.

Balansräkningen PASSIVA

Passiva sidan indelas i följande huvudgrupper:

Eget kapital

Förvärvade tillgångar före 1.1.1998 samt uppkomna skulder har balanserats mot eget kapital, vilket utgör en grunddel. Utöver denna grunddel består det egna kapitalet av föregående räkenskapsperioders under- och eller överskott, samt av kapital i egna fonder.

Värderingsposter

Denna grupp innehåller tidigare uppvärdering av egendom eller nedskrivningar av värdet på främmande kapital.

Fondernas kapital

Olika fonder ingår enligt specifikation i not.

Obligatoriska reserveringar

Under denna rubrik ska kommande sannolika utgifter eller förluster upptas.

Beträffande bidragshanteringen tillämpar landskapet Åland i de flesta fall den s.k.

förbindelseprincipen. Denna princip innebär att resultaträkningen belastas redan i det skede då landskapet fattar ett bindande beslut om bidragsbeviljande (= ingår en förbindelse). Denna förbindelse bokförs samtidigt som en skuld på balansräkningen under obligatoriska reserveringar. Skulden minskar sedan i takt med att resp. bidrag utbetalas.

Följaktligen kommer resultaträkningen, till den del förbindelseprincipen används, att visa beloppet av de sammanlagda **beviljade** bidragen, medan resultaträkningen i de fall där förbindelseprincipen inte används, att visa beloppet av de sammanlagda **utbetalda** bidragen.

Förvaltad kapital

Förvaltade medel, d.v.s. skulder som inte hör till landskapet Åland.

Främmande kapital

Kortfristiga- och långfristiga skulder redovisas som en total under främmande kapital, dock specificerade i not. Semesterlöneskulden ingår under kortfristigt främmande kapital, resultatregleringar.

Principer för avskrivningar enligt plan

För tillgångar som är underkastade förslitning har en på förhand uppgjord avskrivningsplan använts. Avskrivningarna har beräknats genom lineära avskrivningar på anskaffningsutgiften/restvärdet för tillgångarna enligt den uppskattade ekonomiska livslängden. För anskaffningar gjorda under året har avskrivningarna beräknats månatligen på anskaffningsutgiften.

Ändringar i avskrivningsplan har gjorts under året gällande broar.

De uppskattade avskrivningstiderna för tillgångarna enligt plan har varit följande:

	Avskrivningstid linjär
Immateriella tillgångar	
Datorprogram	3 år
Övriga immateriella tillgångar	5 år
Materiella tillgångar	
Byggnader och konstruktioner	
Lager- och övriga byggnader	15 år
Kontors-, sjukhus- och skolbyggnader	30 år
Vägar och infrastruktur	
Vägar, vägkropp	50 år
Vägar, ytbeläggning	10 år
Broar, färjfasten och kajer	50 - 85 år
Transportmedel	
Bilar och övriga fordon	5 år
Landskapsfärjor och övriga vattenfarkoster	20 år
Arbetsmaskiner	
Tunga arbetsmaskiner	7 år
Lätta arbetsmaskiner och redskap	3 år
Övriga maskiner och inventarier	
IT-utrustning	3 år
Kommunikationsutrustning	3 år
Laboratorie- och sjukhusutrustning	5 år
Möbler	5-7 år
Övriga maskiner och inventarier	3 år

Not 2 - Personalkostnader

	2021	2020
Löner och arvoden	-95 921 542,80	-92 047 970,49
Pensionspremier	-16 253 123,77	-15 273 643,39
Övriga lönebikostnader	-1 787 004,94	-1 502 886,13
Personalersättningar	1 433 562,45	1 372 359,93
Personalrättelser	910 223,71	1 397 653,30
Periodiserad semesterlöneskuld (inkl lönebikostnader)	-285 492,77	-1 686 720,13
Övriga periodiserade lönekostnader (inkl lönebikostnader)	-90 551,01	-181 183,99
Summa personalkostnader	-111 993 929,13	-107 922 390,90

Not 3 - Finansiella intäkter och kostnader

	2021	2020
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från lån till utomstående	487 248,74	459 355,61
Ränteintäkter från placeringar	419 663,49	291 989,19
Övriga ränteintäkter	69 310,69	32 916,87
Dividender och räntor på andelskapital	964 910,00	500 635,70
Avkastning från Ålands Penningautomatförening	15 000 000,00	40 000 000,00
Avkastning från Landskapets Fastighetsverk	5 270 000,00	5 200 000,00
Dröjsmålsräntor	10 257,92	16 385,18
Kursvinster	53 488,48	76 275,33
Försäljningsvinst värdepapper	0,00	44 025,87
Återföring av kreditförluster	0,00	0,00
Landskapsgarantier	124 108,68	89 745,24
Summa finansiella intäkter	22 398 988,00	46 711 328,99
Finansiella kostnader		
Övriga räntekostnader	-14 416,63	-23 161,30
Kursförluster	-17 201,14	-71 621,71
Kreditförluster	-13 492,03	0
Kreditförluster, oindrivna stöd	-11 442,21	-4 630,43
Nedskrivning av lånefordringar	-202 988,81	-1 000 000,00
Övriga finansiella kostnader	-152 519,03	-377 534,41
Summa finansiella kostnader	-412 059,85	-1 476 947,85
Summa finansiella intäkter och kostnader	21 986 928,15	45 234 381,14

Not 4 - Av- och nedskrivningar

	2021
Avskrivningar enligt plan	-10 483 859,32
Summa avskrivningar enligt plan	-10 483 859,32
Avskrivningar av engångskaraktär	
Utrangering av Marsundsbron och Svibybron	-2 139 300,65
Avskrivning av Vårdöbron	-750 000,00
Avskrivning av korttrutt västra Föglö	-2 682 348,70
Summa avskrivningar av engångskaraktär	-5 571 649,35
Nedskrivningar	
Nedskrivning av bokföringsvärdet i Ålands Utveckling Ab	-3 000 000,00
Summa nedskrivningar	-3 000 000,00
Summa av- och nedskrivningar	-19 055 508,67

Not 5 - Reserveringar

	2021	2020
Tilläggsudelning från PAF	0,00	-25 000 000,00
Ombokning av 2017 års ej utnyttjade paf-budgetmedel		-15 155 985,54
Ombokning av 2018 års ej utnyttjade paf-budgetmedel	-4 702 750,52	0,00
Ombokning av ej utnyttjade PAF-netto medel	0,00	-584 117,54
Årets låneamorteringar, paf-lån	-361 513,81	-318 069,27
Upplösning av investeringsreservering	160 000,00	160 000,00
Upplösning av paf-reserven enl budget 2020	0,00	5 000 000,00
Upplösning av paf-reserven enl TB5 2020 (Covid19 kostnader)	0,00	11 819 073,03
Summa reserveringar	-4 904 264,33	-24 079 099,32

Not 6 - Immateriella tillgångar

	1.1.2021	Ökning	Minskning	31.12.2021
Immateriella rättigheter				
Anslutningsavgifter	63 331,13			63 331,13
Övriga immateriella rättigheter	403 671,13	53 758,25	-155 644,78	301 784,60
Datorprogram inköpta	990 980,22	4 187 421,56	-1 231 196,63	3 947 205,15
Egna dataprogram	1 223 009,51	92 155,00	-463 994,58	851 169,93
Summa immateriella rättigheter	2 680 991,99			5 163 490,81

Not 7 - Landskapsegendom

	1.1.2021	Ökning	Minskning	31.12.2021
Jord- och vattenområden	0,34			0,34
Byggnader				
Muséer, slott och övriga kulturbyggnader	0,34			0,34
Övrig landskapsegendom				
Konstverk	479 001,13	39 774,16		518 775,29
Museiföremål och -samlingar, arkiv och övrig landskapsegendom	38 026,70			38 026,70
Summa landskapsegendom	517 028,51			556 802,67

Not 8 - Materiella tillgångar

Materiella tillgångar	1.1.2021	Ökning	Minskning	31.12.2021
Byggnadsjord och vattenområden	25 138,54			25 138,54
Byggnader				
Skolbyggnader	345 572,21		-12 196,68	333 375,53
Kontorsbyggnader	1 032 760,58		-55 420,86	977 339,72
Lagerbyggnader	115 204,91		-13 073,28	102 131,63
Övriga byggnader	815 267,05		-65 601,00	749 666,05
Sjukhusbyggnader	209 109,95		-43 209,73	165 900,22
Summa byggnader	2 517 914,70			2 328 413,15
Vägar och infrastruktur				
Ytbeläggningen	13 374 225,91	2 269 088,77	-2 310 356,69	13 332 957,99
Väggrunden	80 282 150,19	769 023,75	-2 541 557,97	78 509 615,97
Broar	47 235 373,98	65 302,00	-3 061 077,03	44 239 598,95
Farleder och kanaler	142 458,40		-15 683,52	126 774,88
Övriga konstruktioner	522 273,80		-87663,3	434 610,50
Summa vägar och infrastruktur	141 556 482,28			136 643 558,29
Maskiner och inventarier				
Bilar och övriga landfordon	725 257,53	214 206,88	-304 974,31	634 490,10
Färjor och övriga vattenfarkoster	10 853 442,08	3 814 204,23	-1 067 637,95	13 600 008,36
Tunga arbetsmaskiner	450 217,44	123 993,01	-133 859,39	440 351,06
Lätta arbetsmaskiner	35 780,04		-17 890,02	17 890,02
Möbler och inredning	64 142,61		-44 262,51	19 880,10
IT-utrustning	289 103,20	716 629,40	-310 000,99	695 731,61
Kontorsmaskiner och apparater	0,00			0,00
Kommunikationsutrustning	41 196,04		-14 980,38	26 215,66
Hälso-och sjukvårdsutrustning	2 176 780,91	389 761,32	-587 498,98	1 979 043,25
Övriga maskiner och inventarier	66 589,38		-49 397,08	17 192,30
Summa maskiner och inventarier	14 702 509,23			17 430 802,46
Övriga materiella tillgångar				
Värde och konstföremål	66 691,44			66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	22 658 256,38	20 048 284,29	-12 003 622,48	30 702 918,19
Summa materiella tillgångar	181 526 992,57			187 197 522,07

Not 9 - Förteckning över landskapets aktier

Bolag	Antal aktier 1.1.2021	Förändringar (EUR)	Antal aktier 31.12.2021	Nom. värde per aktie (EUR)	Bokförings- värde (EUR)	Landskapets ägarandel i %
Brändö Fritidsservice Ab	280		280	80,00	22 400,00	15,56 %
Elisa Oyj	300		300		150,00	0,00018 %
Fastighets Ab Dalnäs	5 258		5 258	84,09	442 145,22	40,05 %
Fastighets Ab Godby Center	2 397		2 397		403 151,42	42,58 %
Fastighets Ab Söderkåkar	135		135	383,47	51 768,45	100,00 %
Flexens Oy Ab	207 144		207 144	0,10	20 714,50	6,90 %
Försäkringsbolaget Åland Ab	4 588		4 588	616,44	2 828 220,00	2,36 %
Kraftnät Åland Ab	61 754	800 000,00	61 754	168,19	15 779 240,68	100,00 %
Långnäs Hamn Ab	1 876		1 876	252,28	473 277,28	100,00 %
Ålands Fastighets Ab	9 185		9 185		1 634 389,39	94,61 %
Åland Post Ab	10 000		10 000		11 000 000,00	100,00 %
Ab Skärgårdsflyg	96 376		96 376		8 000,00	100,00 %
Södra Brändö Turistservice Ab	500		500	34,00	17 000,00	28,09 %
Una Oy	100		100	1 500,00	150 000,00	5,80 %
Vakka-Suomen Puhelin Oy	3		3	17,00	51,00	0,005 %
Åda Ab	500		500	25,00	1 419 500,00	50,00 %
Ålands Radio & TV Ab	3 000		3 000	170,00	510 000,00	100,00 %
Ålands Utvecklings Ab (1	588	-3 000 000,00	588	7 232,08	1 254 173,36	98,49 %
Ålands Vatten Ab	3 117		3 117	170,00	529 890,00	27,69 %
Summa aktier					36 544 071,30	

Innehavet i Apetit Oyj är under året ombokat till kontot 183010 under gruppen "Finansiella värdepapper" då avsikten är att innehavet inte är av bestående karaktär.

1) I samband med bolagsstämman år 2020 i Ålands Utvecklings Ab (ÅUAB) informerade landskapsregeringen att man avser att avveckla bolaget under år 2021. Avvecklingen görs kontrollerat och med beaktande av att olika åtaganden ska avslutas, vilket fortsätter under år 2022. Som en delåtgärd i detta har en schablonmässig nedskrivning av bokföringsvärdet gjorts till ett belopp om 3.000.000 euro.

Not 10 - Fordringar

Specifikation över fordringarna	2021	2021	2020	2020
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Lånefordringar PAF	3 512 214,94	411 502,40	3 814 198,75	411 032,40
Lånefordringar	41 704 700,83	1 801 532,80	43 880 927,65	2 073 299,24
Osäkra lånefordringar	-1 728 172,12		-1 728 172,12	0
	43 488 743,65	2 213 035,20	45 966 954,28	2 484 331,64
Summa lånefordringar		45 701 778,85		48 451 285,92
Försäljningsfordringar		3 298 578,38		2 072 717,54
Osäkra försäljningsfordringar		-61 230,60		-30 291,74
Övriga fordringar		2 148 207,95		3 038 371,06
Resultatregleringar		10 145 171,76		15 364 297,35
Summa fordringar kortfristiga		17 743 762,69		22 929 425,85
Summa lånefordringar		43 488 743,65		45 966 954,28
Total summa fordringar		61 232 506,34		68 896 380,13

Not 11 - Lånefordringar

Specifikation över lånefordringar	Kvarstående från år 2020	Utgivna lån år 2021	Amorterat år 2021	Kvarstående till år 2022	Ränte %
Lånets art					
Bostadslån (enligt LL om bostadsproduktion)	42 810 398,32	18 204,30	1 602 862,61	41 225 740,01	1,0 - 1,7
Investeringslån	28 591,95	0,00		28 591,95	3,00
Sysselsättningspolitiska konjunkturlån	16 818,79	0,00	16 818,79	0,00	7,00
Produktutvecklingslån	258 635,02	0,00	186 170,02	72 465,00	2,00
Lån för torrlägningsarbeten	1 480,34	0,00	153,50	1 326,84	3,00
Skogsförbättringslån	617,92	0,00	192,64	425,28	2,00 - 4,00
Offentligt kapitallån	2 837 684,55	0,00	660 000,00	2 177 684,55	0
Summa lån exkl paf-lån	45 954 226,89	18 204,30	2 466 197,56	43 506 233,63	
Lån ur penningautomatmedel	4 225 231,15	60 000,00	361 513,81	3 923 717,34	1,00
Summa lån	50 179 458,04	78 204,30	2 827 711,37	47 429 950,97	
	Kvarstående från år 2020	Ökning 2021	Minskning 2021	Kvarstående till år 2022	
Nedskrivna osäkra lånefordringar	-1 728 172,12		0,00	-1 728 172,12	
Summa samtliga lånefordringar	48 451 285,92			45 701 778,85	

Not 12 - Resultatregleringar

Specifikation över resultatregleringar, fordringar	31.12.2021
Räntefordringar lånereskontran	123 191,69
Intäktsreservering, externa myndigheters decemberredovisningar, inbetalda januari 2022	427 188,27
Överföring från Landskapets Pensionfond kvartal 4	3 817 194,04
Periodiserade leverantörsfakturer	142 202,28
Intäktsreservering, stöd för Covidkostnader Åhs	2 151 768,00
Intäktsreservering, EU-program 2014-20	2 900 225,46
Övriga intäktsreserveringar	277 654,21
Utbetalt förskott ESF 2014-2020	157 419,99
Övriga resultatregleringar	148 327,82
Summa resultatregleringar	10 145 171,76

Not 13 - Eget kapital

Förändring i eget kapital	2021	2020
Landskapets eget kapital 1.1.		
Grundkapital	312 176 684,10	312 176 684,10
Värderingsposter	11 455 908,46	11 455 908,46
Fondkapital	59 714 296,32	54 369 988,16
Föregående räkenskapsperioders resultat	74 140 418,40	124 254 539,18
Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår	-0,01	-155 171,00
Räkenskapsårets resultat	-219 270,77	-49 958 949,78
Landskapets eget kapital 31.12.	457 268 036,50	452 142 999,12

Not 14 - Värderingsposter

	2021	2020
Bokföringsvärde 1.1.	11 455 908,46	11 455 908,46
Ökning/minskning	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12	11 455 908,46	11 455 908,46

Not 15 - Fondernas kapital

Fonder	2021	2020
Kurt, Eva, Gustaf och Ellen Webers minnesfond		
Bokföringsvärde 1.1.	155 171,00	155 171,00
Ökning/minskning	45,06	0,00
Bokföringsvärde 31.12	155 216,06	155 171,00
President Urho Kekkonens 80-års fond:		
Bokföringsvärde 1.1.	17 926,26	17 915,56
Ökning/minskning	5,20	10,70

Fonder	2021	2020
Bokföringsvärde 31.12	17 931,46	17 926,26
Ålands självstyrelses jubileumsfond:		
Bokföringsvärde 1.1.	1 255 830,28	1 174 197,32
Ökning/minskning	305 883,70	81 632,96
Bokföringsvärde 31.12	1 561 713,98	1 255 830,28
Övriga fonder totalt	1 734 861,50	1 428 927,54

Donerade tillgångar	2021	2020
Irene och Halvdan Stenholms konstdonation:		
Bokföringsvärde 1.1.	59 386,50	59 368,00
Ökning/minskning	6,53	18,50
Bokföringsvärde 31.12.	59 393,03	59 386,50
Testamenterade medel:		
Bokföringsvärde 1.1.	25 911,76	25 911,76
Ökning/minskning	-25 911,76	0,00
Bokföringsvärde 31.12.	0,00	25 911,76
Donerade tillgångar ÅHS		
Bokföringsvärde 1.1.	79 443,62	79 368,39
Ökning/minskning	15,10	75,23
Bokföringsvärde 31.12.	79 458,72	79 443,62
Donerade tillgångar totalt	138 851,75	164 741,88

Reserverade PAF-medel:	2021	2020
Bokföringsvärde 1.1.	52 776 318,74	28 527 406,93
Ökning: Tilläggsintäkt fr PAF	0,00	25 000 000,00
Ökning: Ombokning av 2017 års ej utnyttjade budgetmedel	0,00	15 155 985,54
Ökning: Ombokning av 2018 års ej utnyttjade budgetmedel	4 702 750,52	
Ökning: Ombokning av ej utnyttjade PAF-netto medel	0,00	584 117,54
Ökning: Årets låneamorteringar	361 513,81	318 069,27
Ökning: Återbetalning av tidigare utbetalda medel	0,00	9 812,49
Minskning: Upplösning enl budget 2021	0,00	-5 000 000,00
Minskning: Upplösning enl TB 2020 (Covid 19 kostnader)	0,00	-11 819 073,03
Bokföringsvärde 31.12	57 840 583,07	52 776 318,74
Reserverade medel totalt	57 840 583,07	52 776 318,74
Fondernas kapital totalt	59 714 296,32	54 369 988,16

Not 16 - Obligatoriska reserveringar

Program med EU-finansiering	2007-2016	2021	2020
ERUF 2007-2013, inkl. tekniskt stöd			
Ingående saldo 1.1			
Beviljade stöd, totalt	6 306 924,03		
Återbokade stöd, totalt	-846 639,47		
Nettobeviljat, totalt	5 460 284,56		
Utbetalningar, totalt	-5 460 284,56		
Utgående saldo 31.12	0,00	0,00	0,00

Nationella stöd	2021	2020
Näringsavdelningen, stöd som följer förbindelseprincipen (1)		
Ingående saldo 1.1	924 252,68	1 720 281,26
Beviljade stöd, totalt	1 523 090,25	1 423 936,27
Återbokade stöd, totalt	-160 717,70	-311 225,30
Nettobeviljat, totalt	1 362 372,55	2 832 992,23
Utbetalningar, totalt	-1 295 383,26	-1 908 739,55
Utgående saldo 31.12	991 241,97	924 252,68

Stöd för miljöförbättrande åtgärder	2021	2020
Ingående saldo 1.1	38 400,00	55 327,22
Beviljade stöd, totalt	0,00	0,00
Återbokade stöd, totalt	0,00	-16 927,22
Nettobeviljat, totalt	0,00	-16 927,22
Utbetalningar, totalt	-38 400,00	0,00
Utgående saldo 31.12	0,00	38 400,00

1) Budgetmoment 61000: konto 570302, 570303, 570307, 570308, 570309 samt 570310 följer förbindelseprincipen.

Nya program med EU-finansiering	2015-2021	2021	2020
Europeiska regionalfonden 2014-2020 (1)			
Ingående saldo 1.1		163 589,58	370 717,64
Beviljade stöd, totalt	3 555 546,29	1 933 039,91	0,00
Återbokade stöd, totalt	-11 907,54	0,00	0,00
Nettobeviljat, totalt	3 543 638,75	1 933 039,91	0,00
Utbetalningar, totalt	-3 111 567,75	-1 664 558,49	-207 128,06
Utgående saldo 31.12	432 071,00	432 071,00	163 589,58
Europeiska socialfonden 2014-2021 (2)	2015-2021	2021	2020
Ingående saldo 1.1	0,00	1 626 148,57	2 193 203,32
Beviljade stöd, totalt	6 268 082,24	647 756,00	300 000,40
Återbokade stöd, totalt	-589 786,20	-277 474,62	-21 530,10
Nettobeviljat, totalt	5 678 296,04	370 281,38	278 470,30

Nya program med EU-finansiering	2015-2021	2021	2020
Utbetalningar, totalt	-4 690 443,87	-1 008 577,78	-845 525,05
Utgående saldo 31.12	987 852,17	987 852,17	1 626 148,57
Europeiska havs- och fiskerifonden 2014-2021	2015-2021	2021	2020
Ingående saldo 1.1		1 243 553,09	1 854 459,72
Beviljade stöd, totalt	7 175 418,81	608 704,44	513 516,17
Återbokade stöd, totalt	-302 298,38	-302 298,38	0,00
Nettobeviljat, totalt	6 873 120,43	306 406,06	513 516,17
Utbetalningar, totalt	-6 020 688,85	-697 527,57	-1 124 422,80
Utgående saldo 31.12	852 431,58	852 431,58	1 243 553,09
Sammanlagt, obligatoriska reserveringar		3 263 596,72	3 995 943,92

1) Under år 2021 har stöd för 1.537.060,00 euro flyttats från nationella stöd 570312/budgetmoment 61000 till ERUFprogrammet (konto 210119). 2) Oreglerade förskott som betalats under åren 2021 och 2022 syns inte i siffrorna för utbetalningar ovan.

Not 17 - Reserveringar

Reserver	2021	2020
Investeringsreservering		
Bokföringsvärde 1.1.	7 786 667,00	7 946 667,00
Ökning/minskning	-160 000,00	-160 000,00
Bokföringsvärde 31.12	7 626 667,00	7 786 667,00
Reserveringar totalt	7 626 667,00	7 786 667,00

Not 18 - Förvaltad kapital

Specifikation över ränteintäkter (kumulativt)	2021	2020
Finansiär		
Europeiska Regionala Utvecklingsfonden 07-13		
Räntor	0,00	0,00
Europeiska Socialfonden 07-13		
Räntor	0,00	0,00
Europeiska Program för landsbygdens utveckling 07-13		
Räntor	0,00	0,00
Europeiska Strukturprogram för fiskerisektorn 07-13		
Räntor	0,00	45 350,07
Förvaltad kapital totalt	0,00	45 350,07

Not 19 - Främmande kapital

Specifikation över främmande kapital	2021	2021	2020	2020
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Låneskulder	0,00	10 500 000,00	0,00	0,00
Erhållna förskott	0,00	18 634 064,16	0,00	10 601 594,35
Leverantörsskulder	0,00	11 394 294,79	0,00	22 213 671,16
Övriga skulder	0,00	4 890 364,84	0,00	5 746 728,15
Resultatregleringar	0,00	18 613 280,78	0,00	18 322 184,78
Summa	0,00	64 032 004,57	0,00	56 884 178,44
Summa främmande kapital		64 032 004,57		56 884 178,44

Not 20 - Skuldförbindelselån

Lånets art	Vid årets början	Under året upptagna lån	Amorterat under året	Lån vid årets slut
Kortfristigt lån från fastighetsverket	0,00	10 500 000,00	0,00	10 500 000,00
Summa lån	0,00	10 500 000,00	0,00	10 500 000,00

Not 21 - Resultatregleringar

Specifikation över resultatregleringar, skulder	2021	2020
Periodiserad semesterlöneskuld	18 435 831,83	18 082 746,68
Övriga periodiserade löner		
Kostnadsreserveringar, leverantörsfakturor	177 448,95	239 438,10
Summa resultatregleringar	18 613 280,78	18 322 184,78

Not 22 - Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Landskapets pensionsansvar	2021	2020
Landskapet Ålands Pensionsfond		2020
Totalt pensionsansvar per 1.1 (mn €)	803,60	793,30
Ökning/minskning	14,60	10,30
Totalt pensionsansvar per 31.12 (mn €)	818,20	803,60

Utgivna ansvarsförbindelser 31.12.2021	Antal	Beviljat	Kvarstående belopp
Landskapsgarantier för industrier och vissa andra näringsgrenar			
Beviljade år			
D:o år 2006	1,00	101 000,00	70 461,54
		101 000,00	70 461,54

Utgivna ansvarsförbindelser 31.12.2021	Antal	Beviljat
Landskapsgarantier för studielån 31.12.2021		
D:o år 1995	685	1 363 692,94
D:o år 1996	706	1 824 839,00
D:o år 1997	803	2 194 159,51
D:o år 1998	794	2 202 276,76
D:o år 1999	914	2 480 771,92
D:o år 2000	776	1 946 646,59
D:o år 2001	749	1 978 015,15
D:o år 2002	770	2 109 189,00
D:o år 2003	766	2 347 751,00
D:o år 2004	769	2 304 208,00
D:o år 2005	762	2 222 174,66
D:o år 2006	723	2 098 632,24
D:o år 2007	679	2 037 804,25
D:o år 2008	780	1 920 722,00
D:o år 2009	697	2 076 721,06
D:o år 2010	917	2 228 809,44
D:o år 2011	765	1 356 719,80
D:o år 2012	666	1 568 089,00
D:o år 2013	832	1 674 720,00
D:o år 2014	1 151	3 734 000,00
D:o år 2015	1 158	3 813 000,00
D:o år 2016	1 232	4 185 000,00
D:o år 2017	1 219	4 033 200,00
D:o år 2018	1 175	3 944 200,00
D:o år 2019	1 160	3 916 500,00
D:o år 2020	1 129	3 844 000,00
D:o år 2021	1 144	4 245 000,00

Ikraftvarande landskapsgarantier för studielån 31.12.2021 (enligt uppgift från respektive bank)	2021	2020
Total summa	27 677 065,96	26 376 651,56

Garantier beviljade med fullmakt av lagtinget	Antal 31.12.2021	Kvarstående belopp 31.12.2021	Antal 31.12.2020	Kvarstående belopp 31.12.2020
Kraftnät Åland Ab	6	59 435 552,78	7	62 917 794,52
		59 435 552,78		62 917 794,52
Landskapsborgen för ägarbostadslån	1 615	45 511 243,38	1 432	39 952 421,00
Landskapsborgen för hyreshus	19	1 189 736,00	19	1 525 867,00
		46 700 979,38		41 478 288,00

Bilaga 1 Övriga poster - poster som saknas i balansräkningen

Landskapet Ålands pensionsansvarsskuld

Pensionsansvarsskulden upptas från och med år 2014 inte i landskapets balansräkning. Landskapets approximativa, uträknat av KEVA, pensionsansvarsskuld var per den 31.12.2021 818,2 miljoner euro (803,6 mn€).

Marknadsvärdet på Ålands pensionsfonds fondkapital, vilket utgör täckning för pensionsansvaret, var per den 31.12.2021 554,7 miljoner EUR (498,6 €). Detta ger en täckningsgrad på 67,8% (62%).

Landskapets Fastighetsverk

Ålands landskapsregering har, med stöd av 20 § LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk, överfört fast egendom till Landskapets fastighetsverk (Finansavdelningens allmänna byrå, beslut 29.12.2015/Nr 68 Enskild samt beslut 20.12.2017/Nr 64 Enskild.)

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen. Fastighetsverket tillhandahåller tjänster för landskapsregeringens allmänna förvaltning, fristående enheter som finns i anslutning till den och myndigheter som är underställda landskapsregeringen (landskapsförvaltningen) samt för lagtingets förvaltning och myndigheter som är underställda lagtinget.

Landskapets Fastighetsverk inledde sin verksamhet den 01.01.2016 och upprättar ett eget årsbokslut.

Bilaga 2: Landskapsägda bolag samt intressebolag

Ägarandel, omsättning och eget kapital (år 2020)

En fullständig förteckning över landskapets bestående aktieinnehav finns i not 9.

Bilaga 3: Specifikation över covid-19 relaterade kostnader år 2021

	2021	2020
Verksamhetens intäkter		
Försäljningsintäkter	6 000 277,66	4 350 855,33
Avgiftsintäkter	48 995,00	34 365,00
Understöd och bidrag		0,00
Övriga verksamhetsintäkter	7 409,82	0,00
Summa verksamhetens intäkter	6 056 682,48	4 385 220,33
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	-2 000 263,79	-1 897 729,19
Köp av tjänster	-1 460 012,82	-1 109 218,19
Material, förnödenheter och varor	-2 002 029,99	-2 136 089,09
Övriga verksamhetskostnader	-282 754,98	-175 848,60
Summa verksamhetens kostnader	-5 745 061,58	-5 318 885,07
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar		
Undervisning, kultur och idrott		-281 968,00
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-1 190 454,48	-4 585 399,43
Övrigt näringsliv	-3 112 365,92	-5 153 372,33
Allmänna stöd		-3 500 000,00
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-4 302 820,40	-13 520 739,76
RESULTAT	-3 991 199,50	-14 454 404,50

Ålands hälso- och sjukvård har haft kostnader om 5. 580.334 euro varav 3.428.566 euro ingår i ansökan 2021 om statsstöd till landskapet Åland för kostnader för offentlig social- och hälsovård orsakade av covid-19 epidemin, och 2.151.768 euro ingår i motsvarande ansökan 2022 (intäktsreserverade under "Försäljningsintäkter").

Ålands landskapsregering har haft kostnader om 106.881 euro som, i sin helhet, ingår i ansökan 2021 om statsstöd till landskapet Åland för kostnader för offentlig social- och hälsovård orsakade av covid-19 epidemin.

Bilaga 4: Resultaträkning 2021 konsoliderad

Inkluderar Ålands landskapsregering och Landskapets fastighetsverk

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	16 367 599,25	24 209 312,62	-22 718 747,72	17 858 164,15
Avgiftsintäkter	6 858 372,09	0,00	0,00	6 858 372,09
Understöd och bidrag	1 726 722,75	0,00	0,00	1 726 722,75
Övriga verksamhetsintäkter	1 126 716,46	0,00	-214 309,63	912 406,83
Summa verksamhetens intäkter	26 079 410,55	24 209 312,62	-22 933 057,35	27 355 665,82
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-111 993 929,13	-2 663 365,65	0,00	-114 657 294,78
Köp av tjänster	-51 977 696,18	-5 394 391,27	214 309,63	-57 157 777,82
Material, förnödenheter och varor	-20 431 622,42	-543 112,64	114 317,52	-20 860 417,54
Övriga verksamhetskostnader	-25 389 208,55	-1 282 594,89	22 604 430,20	-4 067 373,24
Summa verksamhetens kostnader	-209 792 456,28	-9 883 464,45	22 933 057,35	-196 742 863,38
Pensionsintäkter- och kostnader				
Pensionsintäkter	20 275 000,00	0,00	0,00	20 275 000,00
Pensionskostnader	-37 342 790,32	0,00	0,00	-37 342 790,32
Summa pensionsintäkter- och kostnader	-17 067 790,32	0,00	0,00	-17 067 790,32
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar				
Europeiska Unionen	4 649 680,26	0,00	0,00	4 649 680,26
Återbetalningar av överföringar	36 406,44	0,00	0,00	36 406,44
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	254 718,83	0,00	0,00	254 718,83
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	4 940 805,53	0,00	0,00	4 940 805,53
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar				
Undervisning, kultur och idrott	-17 533 134,26	0,00	0,00	-17 533 134,26
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-41 036 526,80	0,00	0,00	-41 036 526,80
Arbetsmarknad	-1 326 391,25	0,00	0,00	-1 326 391,25
Bostadsproduktion	-533 071,05	0,00	0,00	-533 071,05

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Primärnäringsar	-9 638 930,42	0,00	0,00	-9 638 930,42
Övrigt näringsliv	-8 451 463,82	0,00	0,00	-8 451 463,82
Allmänna stöd	-17 238 317,63	0,00	0,00	-17 238 317,63
Övriga överföringskostnader	-8 150 499,47	0,00	0,00	-8 150 499,47
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-103 908 334,70	0,00	0,00	-103 908 334,70
Verksamhetsbidrag	-299 748 365,22	14 325 848,17	0,00	-285 422 517,05
Skatteinkomster				
Avräkningsbelopp	194 916 831,74	0,00	0,00	194 916 831,74
Skattegottgörelse	13 602 918,00	0,00	0,00	13 602 918,00
Skatteavräkning	79 600 000,00	0,00	0,00	79 600 000,00
Återbäring av lotteriskatt	10 207 240,90	0,00	0,00	10 207 240,90
Medieavgift	2 315 325,66	0,00	0,00	2 315 325,66
Apoteksavgifter	859 623,00	0,00	0,00	859 623,00
Summa skatteinkomster	301 501 939,30	0,00	0,00	301 501 939,30
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter	976 222,92	740,21	0,00	976 963,13
Övriga finansiella intäkter	21 422 765,08	0,00	-5 270 000,00	16 152 765,08
Räntekostnader	-14 416,63	-1 108,73	0,00	-15 525,36
Övriga finansiella kostnader	-397 643,22	0,00	0,00	-397 643,22
Summa finansiella intäkter och kostnader	21 986 928,15	-368,52	-5 270 000,00	16 716 559,63
Årsbidrag	23 740 502,23	14 325 479,65	-5 270 000,00	32 795 981,88
Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-10 483 859,32	-9 200 001,75	0,00	-10 483 859,32
Avskrivningar av engångskaraktär	-5 571 649,35	0,00	0,00	-14 982 698,47
Nedskrivningar	-3 000 000,00	-211 047,37	0,00	0,00
Summa av- och nedskrivningar	-19 055 508,67	-9 411 049,12	0,00	-25 466 557,79
Extraordinära poster				
Extraordinära intäkter	0,00	0,00	0,00	0,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00	0,00	0,00
Summa extraordinära poster	0,00	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat	4 684 993,56	4 914 430,53	-5 270 000,00	7 329 424,09

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Ökning eller minskning av reserver	-4 904 264,33	0,00	0,00	-4 904 264,33
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-219 270,77	4 914 430,53	-5 270 000,00	2 425 159,76

Denna sammanställning är endast en rapport för information och inte en fullständig, officiell koncernbalansräkning.

Bilaga 5: Balansräkning 2021 konsoliderad

Inkluderar Ålands landskapsregering och Landskapets fastighetsverk

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Aktiva				
Bestående aktiva				
Immateriella tillgångar				
Immateriella rättigheter	5 163 490,81	9 434,58	0,00	5 172 925,39
Övriga utgifter med lång verkningstid	0,00	0,00	0,00	0,00
Landskapsegendom				
Mark- och vattenområden	0,34	2 314 157,82	0,00	2 314 158,16
Byggnader	0,34	2 123 303,22	0,00	2 123 303,56
Övrig landskapsegendom	556 801,99	0,00	0,00	556 801,99
Totalt landskapsegendom	556 802,67	4 437 461,04	0,00	4 994 263,71
Materiella tillgångar				
Byggnadsjord- och vattenområden	25 138,54	3 343 403,71	0,00	3 368 542,25
Byggnader	2 328 413,15	158 040 344,51	0,00	160 368 757,66
Planteringar	0,00	188 748,82	0,00	188 748,82
Vägar och infrastruktur	136 643 558,29	0,00	0,00	136 643 558,29
Konstruktioner	0,00	311 302,73	0,00	311 302,73
Maskiner och inventarier	17 430 802,46	445 118,78	0,00	17 875 921,24
Övriga materiella tillgångar	66 691,44	0,00	0,00	66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	30 702 918,19	15 245 365,98	0,00	45 948 284,17
Summa materiella tillgångar	187 197 522,07	177 574 284,53	0,00	364 771 806,60
Placeringar				
Grundkapital i Landskapets affärsverk	197 167 711,06	0,00	-197 167 711,06	0,00
Aktier	36 544 071,30	0,00	0,00	39 544 071,30
Andelar	359 458,10	0,00	0,00	359 458,10
Summa placeringar	234 071 240,46	0,00	-197 167 711,06	39 903 529,40
Rörliga aktiva				
Omsättningstillgångar				
Material och förnödenheter	1 253 144,40	0,00	0,00	1 253 144,40
Fordringar				
Lånefordringar	45 701 778,85	10 500 000,00	-10 500 000,00	45 701 778,85
Försäljningsfordringar	3 237 347,78	325 629,81	-108 866,90	3 454 110,69
Övriga fordringar	2 148 207,95	210 381,46	0,00	2 358 589,41

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Resultatregleringar	10 145 171,76	69 735,35	0,00	10 214 907,11
Summa fordringar	61 232 506,34	11 105 746,62	-10 608 866,90	61 729 386,06
Finansiella värdepapper				
Kortfristiga placeringar	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktier	903 507,28	0,00	0,00	903 507,28
Kassa- och banktillgodohavanden				
Kassa- och banktillgodohavanden	41 812 090,76	7 772 935,35	0,00	49 585 026,11
Aktiva totalt	532 190 304,79	200 899 862,11	-207 776 577,96	528 313 588,95
Passiva				
Eget kapital				
Grundkapital	312 176 684,10	193 893 205,66	-193 893 205,66	312 176 684,10
Övrigt kapital	0,00	3 507 346,74	-3 274 505,40	232 841,34
Värderingsposter	11 455 908,46	0,00	0,00	11 455 908,46
Fondkapital	59 714 296,32	0,00	0,00	59 714 296,32
Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår	-0,01	0,00	0,00	0,00
Föregående räkenskapsperioders resultat	74 140 418,40	1 194 190,99	0,00	75 334 609,39
Förskottsöverföring till landskapets budget	0	-5 270 000,00	5 270 000,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat	-219 270,77	4 914 430,53	-5 270 000,00	2 425 159,76
Summa eget kapital	457 268 036,50	198 239 173,92	-197 167 711,06	461 339 499,37
Obligatoriska reserveringar				
Obligatoriska reserveringar	3 263 596,72	0,00	0,00	3 263 596,72
Reserveringar				
Investeringsreservering	7 626 667,00	0,00	0,00	7 626 667,00
Förvaltad kapital				
Förvaltad kapital	0,00	0,00	0,00	0,00
Främmande kapital				
Skuldförbindelselån	10 500 000,00	0,00	-10 500 000,00	0,00
Erhållna förskott	18 634 064,16	0,00	0,00	18 634 064,16
Leverantörsskulder	11 394 294,79	1 911 794,74	-108 866,90	13 197 222,63
Övriga skulder	4 890 364,84	53 768,36	0,00	4 944 133,20
Resultatregleringar	18 613 280,78	695 125,09	0,00	19 308 405,87
Summa främmande kapital	64 032 004,57	2 660 688,19	-10 608 866,90	56 083 825,86

	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Passiva totalt	532 190 304,79	200 899 862,11	-207 776 577,96	528 313 588,95

Denna sammanställning är endast en rapport för information och inte en fullständig, officiell koncernbalansräkning.

Finansieringsanalys

	31.12.2021	31.12.2020
Kassaflödet i verksamheten		
Internt tillförda medel: (1, (2		
Årsbidrag	23 740 502,23	-15 317 081,21
Extraordinära poster		
Korrektivposter till internt tillförda medel:		
• Försäljningsvinster, -förluster		
• Obligatoriska reserveringar (Bidrag)	-732 347,20	-2 198 045,24
	23 008 155,03	-17 515 126,45
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringar i anläggningstillgångar	-24 248 311,15	-16 610 540,73
Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar		
Aktier och andelar	-1 123 897,66	-798 800,00
Grundkapital i affärsverksamhet		-127 000,00
	-25 372 208,81	-17 536 340,73
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-2 364 053,78	-35 051 467,18
Kassaflödet för finansieringens del (3		
Förändringar av utlåningen		
• ökning/minskning av utlåningen		
Förändringar av lånebeståndet		
• ökning/minskning av långfristiga lån		
• ökning/minskning av kortfristiga lån	10 500 000,00	-192 215,22
	10 500 000,00	-192 215,22
Förändring av eget kapital		
Övriga förändringar av likviditeten		
• Förändring av förvaldade medel o förvaltad kapital	-45 350,07	
• Förändring av fonder och donerade tillgångar	280 043,83	81 737,39
• Förändring av omsättningstillgångar/varor i lager	40 247,05	-287 006,92
• Förändring av omsättningstillgångar/aktier	-903 507,28	
• Förändring av fordringar (4	7 663 873,79	-392 396,52
• Förändringar av räntefria skulder (5	-3 352 173,88	9 041 706,20
	3 683 133,44	8 444 040,15
Finansieringens kassaflöde	14 183 133,44	8 251 824,93
Förändring av likvida medel	11 819 079,66	-26 799 642,25
Likvida medel 1.1	29 993 011,10	
Likvida medel 31.12	41 812 090,76	

Finansieringsanalysen är uppgjord enligt handels- och industriministeriets anvisningar om upprättande av finansieringsanalys för kommuner och samkommuner. Finansieringsanalysen beskriver kassaflödena från den egna verksamheten (inkluderar överföringar från PAF samt överföringsekonomin), investeringar och finansiering.

På raden "förändring av likvida medel" anges den totala förändringen av likvida medel under året.

De två sista raderna i analysen visar hur mycket likvida medel som kvarstod vid räkenskapsperiodens slut samt hur mycket medel som fanns vid början av räkenskapsperioden.

1) I den kommunala modellen presenteras de faktorer som ingår i internt tillförda medel i detalj i resultaträkningen. Därför tas bara årsbidraget, som visar överskottet i internt tillförda medel från verksamheten, samt extraordinära poster med i finansieringsanalysen. De internt tillförda medlen har därefter korrigerats med försäljningsvinster och -förluster, samt med räkenskapsperiodens förändring av balansposten obligatoriska reserveringar (bidrag).

2) Från och med 2018 har bokföringssättet av PAF-medlen ändrats. PAF reserveringen har lämnats bort ur finansieringsanalysen ovan eftersom den till största delen inte utgör ett kassaflöde.

3) Eftersom finansieringsanalysen upprättats enligt prestationsprincipen, så har t.ex. försäljningsinkomster och anskaffningsutgifter inte korrigerats med försäljningsfordringar eller skulder till leverantörer i årsbidraget utan dessa korrigeringar har gjorts först i finansierings kassaflöde.

4) Förändring av fordringar: både långfristiga och kortfristiga fordringar som upptagits bland rörliga aktiva ingår i denna post.

5) Förändringar av räntefria skulder: erhållna förskott, skulder till leverantörer, övriga skulder och resultatregleringar ingår i denna post.

Finansieringskalkylens nyckeltal	2021	2020
Quick ratio (Kassalikviditet)	0,92	1,11
Current ratio (Balanslikviditet)	0,94	0,92

Quick ratio = Finansieringstillgångar / (Kortfristiga skulder - erhållna förskott)

Current ratio = (Omsättningstillgångar + Finansieringstillgångar) / Kortfristiga skulder

Till finansieringstillgångar har ovan räknats kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar och kassa- och banktillgodohavanden.

Riktvärden	Quick ratio	Current ratio
God	Över 1,0	Över 2,0
Tillfredsställande	0,5-1,0	1,0-2,0
Svag	Under 0,5	Under 1,0

Uppföljning av budget

Principer för budgetering och uppföljning

Fördelningen mellan olika kostnadsslag har i en del fall justerats under året varför fördelningen i den budgeterade resultaträkningen till vissa delar kan vara avvikande i förhållande till fördelningen enligt resultaträkningarna som ingått i budgetförslaget för år 2021 respektive tilläggsbudgetförslagen. Nettokostnaderna påverkades dock inte av denna omfördelning. För budgeteringen används ett centralt system där respektive budgetansvarig matar in budgetunderlaget.

I anslagen ingår i vissa fall betydande belopp av interna transaktioner, t.ex. för vägunderhållet, linfärjetrafik, vattenövervakningen, utredningar som beställs från ÅSUB samt inköp av utbildningstjänster från Högskolan på Åland och användningen av skolfartyget m/s Michael Sars. Dessa har inte till fullo kunnat särskiljas i budgeten och de påverkar därför i viss mån nivån på intäkterna och inköp av tjänsterna i resultaträkningen. Sammanlagt eliminerades 11.740.000 euro i interna intäkter och kostnader i budgeten för år 2021.

Budgeteringsmetodiken anpassas successivt så att affärsbokföringens redovisningsprinciper, t.ex. gällande löneperiodiseringar, avskrivningar, investeringar och lån även tillämpas i budgeten. I budgetförslaget för år 2020 har eventuella effekter av periodisering av semesterlöner inte särskilt beaktats i anslagen, utan dessa poster upptogs som förslagsanslag. Periodiseringen av semesterlöner budgeterades skilt för Ålands hälso- och sjukvård och Högskolan på Åland samt centralt till övriga delar.

Kollektivavtalen för de flesta yrkesgrupperna löpte t.o.m. 28.2.2021. Löneutgifterna beräknades med beaktande av en schablonmässig lönejustering om 1,35 procent. Under hösten 2021 ingicks tjänstekollektivavtal för perioden 1.3.2021-28.2.2022 för de flesta yrkesgrupperna. Avtalsförhandlingarna blev förskjutna till hösten på grund av covid-19, som sysselsatte avtalsparterna med covid-19-relaterade frågor under våren.

Vid budgeteringen beaktades att pensionspremierna och övriga sociala avgifter belastar respektive moment där lönekostnader upptas. I budgeten beaktades 18,2 procent som pensionspremie vilket i praktiken var högre än den verkliga procenten för den personal som är utförsäkrad till privat arbetspensionsbolag.

Inrättande och indragning av tjänster görs genom en behovsprövning och för de externa myndigheterna avger avtalsbyrån ett utlåtande om förslaget. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringar är systemet flexibelt.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moder-/faderskap har beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter.

Internhyrorna som erläggs till Landskapets fastighetsverk indexjusterades i budgeten för år 2021.

Alla fastigheter exklusive de som hör till Möckelö-området under infrastrukturavdelningen har överförts till Landskapets fastighetsverk. Avkastningen från Fastighetsverket upptas som en finansiell inkomst. Avkastningen intas i landskapets budget som ett förskott under pågående verksamhetsår.

Budgeten för år 2021 uppgjordes under premissen att avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet intäktsförs endast en gång i landskapets budget. Detta i enlighet med LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet i den lydelse den har genom den ändring som publicerades i ÅFS 2019/4. I och med ändringen ska ofördelade medel, amorteringar på lån och reservationsanslag som lämnas outnyttjade reserveras hos landskapet på ett särskilt balanskonto. Förändringen av reserveringen visas i resultaträkningen som ökning eller minskning av reserver.

Ett komplement till den budgeterade resultaträkningen är finansieringsanalysen som visar budgetens effekter på de likvida medlen. Med beaktande av att det fortfarande finns en del fleråriga reservationsanslag är ett viktigt underlag den likviditetsplan som uppgjordes i samband med budgetberedningen under hösten 2020. Beräkningarna visade att likviditeten inte skulle vara tillräcklig under år 2021. Till följd av coronapandemin med efterföljande restriktioner i Finland och på Åland fanns osäkerhet kring den framtida likviditetsutvecklingen. Med de uppgifter som var kända hösten 2020 anhöll landskapsregeringen om en fullmakt för att uppta finansieringslån om högst 77 miljoner euro i budgeten för år 2021. I fullmakten ingick 20 miljoner euro för likviditetsberedskap och 10 miljoner euro för oförutsedda poster. Lagtinget beviljade en fullmakt att uppta finansieringslån om högst 60 miljoner euro. Inget lån upptogs under året.

Budgetens indelning

Budgetförslaget indelas i följande avsnitt:

Allmän motivering

Verksamhet – detaljmotivering

Överföringar – detaljmotivering

Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter – detaljmotivering

Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar – detaljmotivering

Bilagor inklusive sifferstat

Resultatpåverkande poster

Detaljmotiveringsavsnitten är indelade så att först visas allmänna förvaltningens avdelningar, därefter myndigheter och fristående enheter.

I verksamhetsavsnittet ingår inkomster och utgifter för landskapets egen verksamhet som antingen bedrivs i egen regi eller genom upphandling av tjänster. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster samt anskaffning av maskiner och inventarier under 50.000 euro. För anskaffningar av bilar och övriga fordon se avsnittet om balansposter nedan. Posterna ingår i resultaträkningen.

I överföringsavsnittet ingår utgifter som inte ger någon direkt motprestation, men indirekt hjälper landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas t.ex. bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna. Posterna ingår i resultaträkningen.

I avsnittet om skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter upptas t.ex. inkomster av avräkning och skattegottgörelse samt ränteintäkter och dividender. Även anslag för avskrivningar upptas i avsnittet, förutom till den del de hör till Ålands hälso- och sjukvård respektive Högskolan på Åland. Posterna ingår i resultaträkningen.

Summan av de anslag som upptas under ovanstående avsnitt ska vara lika med det budgeterade överskottet/underskottet för respektive år. Under år 2021 ingår dock en balanspost som i praktiken har belastat anslag under detta avsnitt, sammanlagt 18.204,30 euro. Denna post består av kapitalisering av obetald ränta på utestående lån (moment 71500). Se även avsnittet om balansposter nedan.

Balansposter

I avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar ingår olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Förslitning underkastade tillgångar överstigande 50.000 euro upptas som en investering och aktiveras i balansräkningen och kostnadsförs genom planmässiga avskrivningar. Denna princip tillämpas också på anskaffningar av bilar och övriga fordon även om

anskaffningspriset understiger 50.000 euro. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i budgeten i allmänhet uppger den kalkylerade totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar används för lån som beviljas av landskapets medel samt t.ex. för inköp av aktier och värdepapper. I avsnittet ingår även inköp av, eller intrångsersättning, för naturskyddsområden. Posterna ingår i balansräkningen.

Summan av de anslag som upptas under detta avsnitt ska inte vara direkt resultatpåverkande. Under år 2021 ingår dock vissa resultatpåverkande poster som har belastat anslag under detta avsnitt, sammanlagt 2.913.000 euro. Detta består av återföring av lån ur penningautomatmedel (moment 935010). Resultatpåverkan ses som en förändring av reserveringar i resultaträkningen.

Anslagens beteckningar och bindningsnivå

I såväl detaljmotiveringen som sifferstaten betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och EU-programanslag med (R-EU).

Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. Även avskrivningar, periodisering av semesterlöner samt kreditförluster har budgeterats som förslagsanslag. De får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslagets ändamål.

Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del kan överföras till senare budgetår. Anslagstypen används främst för investeringar, lån och övriga finansinvesteringar, men även för vissa anslag för överföringsutgifter där det är av vikt att ett årsskifte inte ska vara ett hinder för verkställandet.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen, men som inte kommer att utbetalas, återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2007 – 2013, 2014 - 2020 respektive 2021 - 2027 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment. Ett reservationsanslag som är avsett att finansiera ett EU-program, betecknas (R-EU), kan användas till dess att programmet avslutats, samt får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslagets ändamål.

Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

Ett anslags bindningsnivå framkommer av detaljmotiveringen för respektive moment. Budgetmomentnumreringen är lika såväl för inkomster som för utgifter. Budgeten uppgörs så att den som huvudregel är bindande på bruttonivå, d.v.s. inkomster och utgifter skilt för sig. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §).

Anslagen under momenten visas endast som totalanslag och inte uppdelade enligt olika kostnadsslag.

Budgetuppföljningen år 2021

Budgetuppföljningen för år 2021 består av jämförelse mot budget för resultaträkningen respektive uppföljning av enskilda budgetmoment. Budgetbeloppen presenteras enligt kolumnerna

- Grundbudget
- Tilläggsbudgeterna består av tilläggsbudgeterna 1 – 4.
- Tidigare års anslag. Utöver ovanstående finns reserverade anslag som varit tillgängliga från tidigare budgetår (åren 2018 – 2020).
- Summan av total budget 2021 och tidigare års anslag utgör samtliga anslag som varit tillgängliga under år 2021.

Utfallet under år 2021 jämförs mot totalt tillgängliga anslag under året. För reservationsanslag visas beloppen som överförs som tillgängliga till år 2022. Samtliga resultatpåverkande poster bokas mot budgetanslag. Vid bokningen av överföring av kostnader för aktivering av vissa projekt används ett "hjälpmoment" som inte ingår i budgeten. Detta görs för att utfallet på såväl respektive investeringsmoment som resultaträkningen ska visas korrekt. Även elimineringen av interna transaktioner görs via ett "hjälpmoment" som inte ingår i budgeten.

Samtliga inkomster och utgifter som budgeterats i avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar bokas mot budgetanslag. Inbetalningar av kundfordringar, bortbetalning av leverantörsskulder, förskotts innehållning m.m. liknande poster påverkar inte budgeten.

Budgeten uppgörs i mervärdesskattehänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten.

För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal.

Avsikten har varit att anslag ska vara budgeterade på jämna tusen euro. På grund av systemtekniska orsaker förekommer det vissa avrundningsdifferenser på centnivå i budgetsiffrorna.

Resultaträkning budgetutfall

	Utfall 2021	Budget 2021	Tidigare års anslag
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	16 367 599,25	15 030 800,00	0,00
Avgiftsintäkter	6 858 372,09	6 886 000,00	0,00
Understöd och bidrag	1 726 722,75	1 551 640,00	0,00
Övriga verksamhetsintäkter	1 126 716,46	591 400,00	0,00
Summa verksamhetens intäkter	26 079 410,55	24 059 840,00	0,00
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-111 993 929,13	-114 083 203,83	0,00
Köp av tjänster	-51 977 696,18	-57 957 819,00	-2 465 990,19
Material, förnödenheter och varor	-20 431 622,42	-21 137 275,70	-10 000,00
Övriga verksamhetskostnader	-25 389 208,55	-26 128 542,01	-30 530,79
Summa verksamhetens kostnader	-209 792 456,28	-219 306 840,54	-2 506 520,98
Pensionsintäkter och -kostnader			
Pensionsintäkter	20 275 000,00	20 275 000,00	0,00
Pensionskostnader	-37 342 790,32	-38 736 000,00	0,00
Summa pensionsintäkter och -kostnader	-17 067 790,32	-18 461 000,00	0,00
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen	4 649 680,26	5 988 000,00	5 046 180,53
Återbetalningar av överföringar	36 406,44	60 000,00	0,00
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	254 718,83	393 000,00	21 404,17
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	4 940 805,53	6 441 000,00	5 067 584,70
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott	-17 533 134,26	-18 729 000,00	-775 719,77
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-41 036 526,80	-41 484 000,00	-734 622,32
Arbetsmarknad	-1 326 391,25	-2 710 000,00	0,00
Bostadsproduktion	-533 071,05	-450 000,00	-210 495,89
Primärnärings	-9 638 930,42	-11 871 000,00	-9 375 452,71
Övrigt näringsliv	-8 451 463,82	-7 520 000,00	-9 267 722,48
Allmänna stöd	-17 238 317,63	-17 796 000,00	-1 066 423,49
Övriga överföringskostnader	-8 150 499,47	-8 886 000,00	-11 050 238,18
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-103 908 334,70	-109 446 000,00	-32 480 674,84
Verksamhetsbidrag	-299 748 365,22	-316 713 000,54	-29 919 611,12

	Utfall 2021	Budget 2021	Tidigare års anslag
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp	194 916 831,74	194 917 000,00	0,00
Skattegottgörelse	13 602 918,00	13 603 000,00	0,00
Skatteavräkning	79 600 000,00	79 600 000,00	0,00
Återbäring av lotteriskatt	10 207 240,90	10 207 000,00	0,00
Medieavgift	2 315 325,66	2 330 000,00	0,00
Apoteksavgifter	859 623,00	800 000,00	0,00
Summa skatteinkomster	301 501 939,30	301 457 000,00	0,00
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	976 222,92	480 000,00	0,00
Övriga finansiella intäkter	21 422 765,08	21 268 000,00	0,00
Räntekostnader	-14 416,63	-162 000,00	0,00
Övriga finansiella kostnader	-397 643,22	-520 000,00	0,00
Summa finansiella intäkter och kostnader	21 986 928,15	21 066 000,00	0,00
Årsbidrag	23 740 502,23	5 809 999,46	-29 919 611,12
Av- och nedskrivningar			
Avskrivningar	-16 055 508,67	-9 855 000,00	0,00
Nedskrivningar	-3 000 000,00	-5 400 000,00	0,00
Summa av- och nedskrivningar	-19 055 508,67	-15 255 000,00	0,00
Extraordinära poster			
Extraordinära intäkter	0,00	0,00	0,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00	0,00
Summa extraordinära poster	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat	4 684 993,56	-9 445 000,54	-29 919 611,12
Ökning eller minskning av reserver	-4 904 264,33	130 000,00	0,00
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-219 270,77	-9 315 000,54	-29 919 611,12

Budgetanslag för verksamhet, överföringar och skattefinansiering

	Budget, verksamhet år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
	Lagtinget				
10100	Lagtinget, verksamhet	-2 613 999,71			-2 613 999,71
11100	Lagtinget kansli, verksamhet	-1 526 999,88	0,00		-1 526 999,88
11130	Lagtinget bibliotek, verksamhet	-25 000,00			-25 000,00
11210	BSPC, Östersjösamarbetet	-25 000,00			-25 000,00
11220	Dispositionsmedel	-110 000,00			-110 000,00
11290	Till lagt.grupp disp för kansliändamål	-255 000,00			-255 000,00
12010	Landskapsrevisionen, verksamhet	-199 999,76			-199 999,76
13010	Ålands delegation i Nordiska Rådet	-34 000,00			-34 000,00
	Summa lagtinget	-4 789 999,35	0,00	0,00	-4 789 999,35
	Regeringskansliet				
20010	ÅLR, verksamhet	-929 000,18			-929 000,18
20020	ÅLR, dispositionsmedel	-70 000,00			-70 000,00
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-3 137 999,63	5 000,00		-3 132 999,63
21200	Utgifter för digitalisering och informationsteknologi	-2 979 999,61			-2 979 999,61
21500	Kommunikationsverksamhet	-14 000,00			-14 000,00
21510	Ålandskontoret, Helsingfors	-61 000,00			-61 000,00
22000	Främjande av jämställdhet	-70 000,00			-70 000,00
22500	Främjande av integration	-60 000,39			-60 000,39
23000	Valkostnader				0,00
23200	Understödjande av politisk verksamhet o info	-17 000,00			-17 000,00
24000	Brand- och räddningsväsendet	-19 000,00	-8 000,00		-27 000,00
24010	Landskapsstöd för materialanskaffning (R)	-273 000,00		-479 718,01	-752 718,01
25000	Utbildning, företagshälsövård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder	-347 000,00			-347 000,00
25210	Serviceverksamhet	-269 000,00			-269 000,00
26000	Regeringens övriga kostnader	-345 000,00			-345 000,00
26002	Interreg Central Baltic 2014-2020				0,00
26003	Utveckl. o tillväxtplan för ett hållbart Åland	-131 000,22			-131 000,22
26004	Ålandsdelegationen	-11 000,00			-11 000,00
26005	Central Baltic 2021-2027	-0,43			-0,43
26006	Nordiska skärgårssamarbetet		0,00		0,00
26099	Ofördelat resursanslag		-50 000,00		-50 000,00
26500	Konsumentskydd	-3 000,00			-3 000,00
27000	Radio- o TV-verksamhet (F)	-2 329 999,93	0,00		-2 329 999,93
	Summa regeringskansliet	-11 067 000,39	-53 000,00	-479 718,01	-11 599 718,40

	Budget, verksamhet år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
28010	Lagberedning	-1 138 999,96			-1 138 999,96
	Finansavdelningen				
30010	Finans, verksamhet	-2 547 999,88	50 000,00		-2 497 999,88
33000	Landskapsandelar o stöd till kommunerna (F)	-16 996 000,00	-800 000,00	-1 026 423,49	-18 822 423,49
34000	Särskilda stöd, lån (F)	0,00			0,00
35000	Penningautomatmedel (R)	-5 462 000,00		-9 458 408,79	-14 920 408,79
38000	Pensioner o pensionsrelaterade utgifter (F)	-18 931 000,00			-18 931 000,00
39000	IT-drifts o utvecklingskostnader (R)			-2 052 466,17	-2 052 466,17
39050	Förändring semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)				0,00
39099	Internhyra	-2 800 000,00			-2 800 000,00
	Summa finansavdelningen	-46 736 999,88	-750 000,00	-12 537 298,45	-60 024 298,33
	Social- och miljöavdelningen				
40010	Soc- och miljö, verksamhet	-1 787 000,04	29 000,00		-1 758 000,04
41000	Övriga sociala uppgifter	-130 000,00			-130 000,00
41010	Övr. sociala uppg., överföring (F)	-12 988 000,00			-12 988 000,00
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)	-8 081 000,00	-790 000,00		-8 871 000,00
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-100 000,00	-60 000,00		-160 000,00
43000	Allmän miljövård	-116 000,00			-116 000,00
44000	Naturvård	-395 000,00	-2 000,00		-397 000,00
44510	Paf-medel för social verksamhet (R)	-3 500 000,00		-566 104,19	-4 066 104,19
44520	Paf-medel för miljöverksamhet (R)	-600 000,00		-168 518,13	-768 518,13
45000	Vattenförsörjning- och vattenvård	-332 000,00	0,00		-332 000,00
46000	Cirkulär ekonomi (R)	-37 000,00		-47 573,12	-84 573,12
47000	Miljöhälsovård	-70 000,00	-20 000,00		-90 000,00
	Summa social- och miljöavdelningen	-28 136 000,04	-843 000,00	-782 195,44	-29 761 195,48
	Utbildnings- och kulturavdelningen				
50010	Utb. och kultur, verksamhet	-4 256 999,59			-4 256 999,59
50200	Studiestöd	-7 890 000,00	-70 000,00		-7 960 000,00
50500	Bibliotek	-154 000,00			-154 000,00
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet	-697 000,00			-697 000,00

	Budget, verksamhet år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
51010	Ål Kulturdeleg o nord.kultursamarbete	-40 000,04			-40 000,04
51100	Kultur- och kulturmiljöförvaltning	-830 000,00			-830 000,00
51500	Paf-medel ungdomsarbete och idrott (R)	-2 427 000,12		-302 623,32	-2 729 623,44
51600	Paf-medel kulturell verksamhet (R)	-2 926 000,15	30 000,00	-639 932,32	-3 535 932,47
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-11 654 000,00	-759 000,00		-12 413 000,00
53500	Vuxenutbildning	-1 100 000,00	-273 000,00		-1 373 000,00
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning	-765 000,00			-765 000,00
53520	Högskoleutbildning	-7 270 000,00			-7 270 000,00
54000	Kulturarvs- o museiverksamhet	-110 000,00			-110 000,00
	Summa utbildnings- och kulturavdelningen	-40 119 999,90	-1 072 000,00	-942 555,64	-42 134 555,54
	Näringsavdelningen				
60010	Näringsavdelningen, verksamhet	-2 115 000,03			-2 115 000,03
61000	Näringslivets främjande (R)	-1 590 000,00	-300 000,00	-7 839 128,78	-9 729 128,78
61100	Ålands landsbygdscentrum	-151 000,44			-151 000,44
61500	Främjande av livsmedelsproduktion (R)	-1 278 000,00	540 000,00	-417 171,17	-1 155 171,17
61550	Avbytarservice	-300 000,00			-300 000,00
62100	EU, ERUF och ESF 2014-2020 (R-EU)	0,00	0,00	1 387 775,52	1 387 775,52
62102	EU, ERUF och ESF 2021-2027 (R-EU)	-1 302 000,00			-1 302 000,00
62110	Förvaltningskostnader ERUF-ESF 2014-2020	-60 000,00			-60 000,00
62300	EU, EJFLU 2014-2020 (R-EU)	0,00	-5 668 000,00	-3 224 829,71	-8 892 829,71
62302	EU, EJFLU 2021-2027 (R-EU)	-5 668 000,00	5 668 000,00		0,00
62390	Leaderfinansiering med paf-medel (R-EU)	-85 000,00		-233 122,21	-318 122,21
62500	EU, EHFF 2014-2020 (R-EU)			-1 630 216,17	-1 630 216,17
62502	EU, EHFF 2021-2027 (R-EU)	-590 000,00			-590 000,00
64000	Främjande av skogsbruket (R)	-585 000,00		-780 854,19	-1 365 854,19
65000	Jakt- och viltvård (R)	20 000,00		-82 281,78	-62 281,78
67000	Främjande av fiskerinäringen	-118 000,00			-118 000,00
	Summa näringsavdelningen	-13 822 000,47	240 000,00	-12 819 828,49	-26 401 828,96
	Infrastrukturavdelningen				
70010	Infrastruktur, verksamhet	-2 377 999,90			-2 377 999,90
71000	Planläggning- och byggnadsväsendet	-50 000,00			-50 000,00
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)	-410 000,00		-316 113,39	-726 113,39

	Budget, verksamhet år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
71510	Räntestöd o landsk.borgen, bostadsprod (F)	-40 000,00			-40 000,00
72000	Elsäkerhet och energi	-150 000,00	0,00		-150 000,00
72010	Främjande av hållbar energiomställning (RF)	-570 000,00		-2 041 901,70	-2 611 901,70
72030	Samhällsteknikutveckling	-42 000,00			-42 000,00
74000	Ålandstrafiken, verksamhet	-448 000,15			-448 000,15
74500	Oljeskydd	-103 000,00	-18 000,00		-121 000,00
74700	Understöd för övrig trafik	-3 178 000,00			-3 178 000,00
75010	Upphandling av sjötrafik	-13 198 999,70	-330 000,00		-13 528 999,70
75030	Upphandling av linfärjetrafik	-2 529 000,00			-2 529 000,00
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-270 000,00	-11 000,00		-281 000,00
76010	Utgifter för drift o underhåll av vägar	-2 498 000,00			-2 498 000,00
76030	Utgifter för underhåll av farleder o fiskefyrar	-441 000,00			-441 000,00
76050	Utgifter för drift o underhåll färjfasten mm	-825 000,00			-825 000,00
	Summa infrastrukturstavdelningen	-27 130 999,75	-359 000,00	-2 358 015,09	-29 848 014,84
	Myndigheter och fristående enheter				
82000	ÅSUB	-688 999,93			-688 999,93
82200	Datainspektionen	-157 999,82			-157 999,82
82300	Ålands energimyndighet	-0,44			-0,44
82500	Ålands polismyndighet	-8 360 000,29	169 000,00		-8 191 000,29
82600	Ålands ombudsmannamyndighet	-187 000,46			-187 000,46
82700	Lotteriinspektionen	-0,25	0,00		-0,25
83100	Upphandlingsinspektionen	-105 999,72			-105 999,72
84000	Ålands hälso- och sjukvård	-92 806 000,00	-10 000,00		-92 816 000,00
84810	ÅMHHM, verksamhet	-1 732 000,52	50 000,00		-1 682 000,52
84820	ÅMHHM, laboratoriet	-522 000,22	-14 000,00		-536 000,22
85000	Högskolan på Åland	0,51	0,00		0,51
85100	Ålands folkhögskola	-1 277 000,30	3 000,00		-1 274 000,30
85200	Ålands musikinstitut	-1 318 000,26	20 000,00		-1 298 000,26
85500	Ålands gymnasium	-21 400 999,94	-114 000,00		-21 514 999,94
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum	-762 999,83	-22 000,00		-784 999,83
86000	Arb.markn & studieservicemyndigheten	-1 778 999,81	-50 000,00		-1 828 999,81
86050	Sysselsättning o arbetslöshetsunderstöd (F)	-10 999 999,70	-10 000,00		-11 009 999,70
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	-644 999,89			-644 999,89
87000	Fordonsmyndigheten	80 000,37			80 000,37
87100	Rederienheten, verksamhet (R)		-275 000,00		-275 000,00
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet	-0,36			-0,36

	Budget, verksamhet år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
87300	Verkstad och lager, verksamhet	50 000,06			50 000,06
	Summa myndigheter och fristående enheter	-142 613 000,80	-253 000,00	0,00	-142 866 000,80
	Skattefinansiering och finansiella poster				
88900	Återförda anslag	100 000,00			100 000,00
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	282 897 000,00	18 560 000,00		301 457 000,00
89200	Finansiella poster (F)	250 000,00	523 000,00		773 000,00
89230	Landskapets fastighetsverk	5 270 000,00			5 270 000,00
89250	Avkastning av Ålands Penningautomatförening	15 000 000,00	-30 000,00		14 970 000,00
89300	Av- och nedskrivningar (F)	-7 840 000,00	-5 400 000,00		-13 240 000,00
	Summa skattefinansiering och finansiella poster	295 677 000,00	13 653 000,00	0,00	309 330 000,00
	SUMMA budgetanslag verksamhet, överföringar och skattefinansiering 2021	-19 878 000,54	10 563 000,00	-29 919 611,12	-39 234 611,66

Budgetuppföljning av verksamhet, överföringar och skattefinansiering

	Budget, verksamhet år 2021	Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2022
	Lagtinget				
10100	Lagtinget, verksamhet	-2 613 999,71	-2 332 701,08	89,24 %	
11100	Lagtingets kansli, verksamhet	-1 526 999,88	-1 248 482,27	81,76 %	
11130	Lagtingets bibliotek, verksamhet	-25 000,00	-17 254,79	69,02 %	
11210	BSPC, Östersjösamarbete	-25 000,00	-1 747,05	6,99 %	
11220	Dispositionsmedel	-110 000,00	-71 759,09	65,24 %	
11290	Till lagt.grupp disp. för kansliändamål	-255 000,00	-219 260,80	85,98 %	
12010	Landskapsrevision, verksamhet	-199 999,76	-193 666,17	96,83 %	
13010	Ålands delegation i Nordiska Rådet	-34 000,00	-7 831,87	23,03 %	
	Summa lagtinget	-4 789 999,35	-4 092 703,12	85,44 %	0,00
	Regeringskansliet				
20010	ÅLR, verksamhet	-929 000,18	-884 730,05	95,23 %	
20020	ÅLR, dispositionsmedel	-70 000,00	-58 280,60	83,26 %	
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-3 132 999,63	-3 106 399,00	99,15 %	
21200	Digitalisering och informationsteknologi	-2 979 999,61	-1 334 952,51	44,80 %	
21500	Kommunikationsverksamhet	-14000,00	5965,17	-42,61 %	
21510	Ålandskontoret, Helsingfors	-61 000,00	-45 908,12	75,26 %	
22000	Främjande av jämställdhet	-70 000,00	-69 247,57	98,93 %	
22500	Främjande av integration	-60 000,39	8 674,91		
23000	Lagtingsval				
23200	Understödjande av politisk verksamhet o info	-17 000,00	-17 411,04	102,42 %	
24000	Brand- och räddning	-27 000,00	-26 988,54	99,96 %	
24010	Landskapsstöd för materialanskaffning (R)	-752 718,01		0,00 %	-752 718,01
25000	Utbildning, företagshälsövård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder	-347 000,00	-334 901,16	96,51 %	
25210	Serviceverksamhet	-269 000,00	-257 153,09	95,60 %	
26000	Regeringens övriga kostnader	-345 000,00	-300 860,46	87,21 %	
26002	Interreg Central Baltic 2014-2020		37 300,12		
26003	Utveckl. o tillväxtplan för ett hållbart Åland	-131 000,22	-130 107,20	99,32 %	
26004	Ålandsdelegationen	-11 000,00	-4 772,80	43,39 %	
26005	Central Baltic 2021-2027	-0,43	33 877,40		
26006	Nordisk skärgårdssamarbetet	0,00	0,00		
26099	Ofördelat resursanslag	-50 000,00	-50 000,00	100,00 %	
26500	Konsumentskydd	-3 000,00	-964,48	32,15 %	
27000	Radio- o TV-verksamhet (F)	-2 329 999,93	-2 312 933,27	99,27 %	
	Summa regeringskansliet	-11 599 718,40	-8 849 792,29	76,29 %	-752 718,01
28010	Lagberedning	-1 138 999,96	-953 624,92	83,72 %	

	Budget, verksamhet år 2021	Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2022
	Finansavdelningen				
30010	Finans, verksamhet	-2 497 999,88	-2 298 745,60	92,02 %	
33000	Landskapsandelar o stöd till kommunerna (RF)	-18 822 423,49	-17 238 317,63	91,58 %	-1 584 105,86
34000	Särskilda stöd, lån (F)	0,00	-2 230,95		
35000	Penningautomatmedel (R)	-14 920 408,79	-7 235 849,13	48,50 %	-7 684 559,66
38000	Pensioner o pensionsrelaterade utgifter (F)	-18 931 000,00	-17 522 790,32	92,56 %	
39000	IT-drifts o utvecklingskostnader (R)	-2 052 466,17	-1 671 903,67	81,46 %	-380 562,50
39050	Förändring semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)		179 743,78		
39099	Internhyra	-2 800 000,00	-2 776 774,20	99,17 %	
	Summa finansavdelningen	-60 024 298,33	-48 566 867,72	80,91 %	-9 649 228,02
	Social- och miljöavdelningen				
40010	Soc- och miljö, verksamhet	-1 758 000,04	-1 416 562,12	80,58 %	
41000	Övriga sociala uppgifter	-130 000,00	-67 948,93	52,27 %	
41010	Övr. sociala uppg., överföring (F)	-12 988 000,00	-12 548 275,19	96,61 %	
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)	-8 871 000,00	-8 868 861,81	99,98 %	
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-160 000,00	-68 980,76	43,11 %	
43000	Allmän miljövard	-116 000,00	-66 635,00	57,44 %	
44000	Naturvård	-397 000,00	-333 017,70	83,88 %	
44510	Paf-medel för social verksamhet (R)	-4 066 104,19	-3 458 076,00	85,05 %	-608 028,19
44520	Paf-medel för miljöverksamhet (R)	-768 518,13	-615 495,50	80,09 %	-153 022,63
45000	Vattenförsörjning- och vattenvård	-332 000,00	-226 460,89	68,21 %	
46000	Cirkulär ekonomi (R)	-84 573,12	-37 477,34	44,31 %	-47 095,78
47000	Miljöhälsovård	-90 000,00	-90 126,82	100,14 %	
	Summa social- och miljöavdelningen	-29 761 195,48	-27 797 918,06	93,40 %	-808 146,60
	Utbildnings- och kulturavdelningen				
50010	Utb. och kultur, verksamhet	-4 256 999,59	-3 935 523,05	92,45 %	
50200	Studiestöd	-7 960 000,00	-8 000 423,71	100,51 %	
50500	Bibliotek, arkiv	-154 000,00	-146 786,99	95,32 %	
50510	Understöd för författare och översättare				
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet	-697 000,00	-696 825,43	99,97 %	
51010	Ål Kulturdeleg o nord.kultursamarbete	-40 000,04	-28 903,12	72,26 %	
51100	Kultur o kulturmiljöförvaltning	-830 000,00	-789 443,88	95,11 %	
51500	Paf-medel ungdomsarbete och idrott (R)	-2 729 623,44	-2 429 578,80	89,01 %	-300 044,64
51600	Paf-medel kulturell verksamhet (R)	-3 535 932,47	-2 485 192,57	70,28 %	-1 050 739,90

	Budget, verksamhet år 2021	Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2022
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-12 413 000,00	-12 400 063,72	99,90 %	
53500	Vuxenutbildning	-1 373 000,00	-1 231 058,76	89,66 %	
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning	-765 000,00	-677 259,03	88,53 %	
53520	Högskoleutbildning	-7 270 000,00	-7 270 000,00	100,00 %	
54000	Ålands museum	-110 000,00	-58 543,70	53,22 %	
	Summa utbildnings- och kulturavdelningen	-42 134 555,54	-40 149 602,76	95,29 %	-1 350 784,54
	Näringsavdelningen				
60010	Näringsavdelningen, verksamhet	-2 115 000,03	-1 818 857,20	86,00 %	
61000	Näringslivets främjande (R)	-9 729 128,78	-3 388 491,43	34,83 %	-6 340 637,35
61100	Ålands landsbygdscentrum	-151 000,44	-135 970,51	90,05 %	
61500	Främjande av livsmedelsproduktion (R)	-1 155 171,17	-24 651,26	2,13 %	-1 130 519,91
61550	Avbytarservice	-300 000,00	-303 286,83	101,10 %	
62100	EU, ERUF och ESF 2014-2020 (R-EU)	1 387 775,52	-789 019,70	-56,85 %	-598 755,82
62102	EU, ERUF och ESF 2021-2027 (R-EU)	-1 302 000,00		0,00 %	-1 302 000,00
62110	Förvaltningskostnader ERUF-ESF 2014-2020	-60 000,00	46 000,00	-76,67 %	
62300	EU, EJFLU 2014-2020 (R-EU)	-8 892 829,71	-5 242 066,66	58,95 %	-3 650 763,05
62302	EU, EJFLU 2021-2027 (R-EU)	0,00			
62390	Leaderfinansiering med paf-medel (R-EU)	-318 122,21	-149 626,24	47,03 %	-168 495,97
62500	EU, EHFF 2014-2020 (R-EU)	-1 630 216,17	-185 128,01	11,36 %	-1 445 088,16
62502	EU, EHFF 2021-2027 (R-EU)	-590 000,00			-590 000,00
63100	EU, ERUF 2007-2013		-40,60		
63310	EU, EJFLU 2007-2013				
64000	Främjande av skogsbruket (R)	-1 365 854,19	-562 221,61	41,16 %	-796 351,75
65000	Jakt- och viltvård (R)	-62 281,78	38 052,79		-100 334,57
67000	Främjande av fiskerinäringen	-118 000,00	-93 839,13	79,52 %	
	Summa näringsavdelningen	-26 401 828,96	-12 609 146,39	47,76 %	-16 122 946,58
	Infrastrukturavdelningen				
70010	Infrastruktur, verksamhet	-2 377 999,90	-1 946 300,18	81,85 %	
71000	Planläggning- och byggnadsväsendet	-50 000,00	-35 790,87	71,58 %	
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)	-726 113,39	-526 494,92	72,51 %	-199 618,47
71510	Räntestöd o landsk.borgen, bostadsprod (F)	-40 000,00	-5 600,91	14,00 %	
72000	Elsäkerhet och energi	-150 000,00	-8 972,55	5,98 %	
72010	Främjande av hållbar energiomställning (RF)	-2 611 901,70	-300 315,43	11,50 %	-2 311 586,27
72030	Samhällsteknikutveckling	-42 000,00	-9 478,39	22,57 %	
74000	Ålandstrafiken, verksamhet	-448 000,15	-389 143,39	86,86 %	
74500	Oljeskydd	-121 000,00	-121 966,71	100,80 %	
74700	Understöd för övrig trafik	-3 178 000,00	-2 900 911,15	91,28 %	

	Budget, verksamhet år 2021	Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2022
75010	Upphandling av sjötrafik	-13 528 999,70	-12 685 452,43	93,76 %	
75030	Upphandling av linfärjetrafik	-2 529 000,00	-2 238 725,88	88,52 %	
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-281 000,00	-280 448,48	99,80 %	
76010	Utgifter för drift o underhåll av vägar	-2 498 000,00	-2 363 260,20	94,61 %	
76030	Utgifter för underhåll av farleder o fiskefyrar	-441 000,00	-260 301,31	59,03 %	
76050	Utgifter för drift o underhåll färjfasten mm	-825 000,00	-712 213,79	86,33 %	
	Summa infrastrukturavdelningen	-29 848 014,84	-24 785 376,59	83,04 %	-2 511 204,74
	Myndigheter och fristående enheter				
82000	ÅSUB	-688 999,93	-626 915,65	90,99 %	
82200	Datainspektionen	-157 999,82	-131 343,50	83,13 %	
82300	Ålands energimyndighet	-0,44	202 976,01		
82500	Ålands polismyndighet	-8 191 000,29	-7 967 038,84	97,27 %	
82600	Ålands ombudsmannamyndighet	-187 000,46	-181 946,67	97,30 %	
82700	Lotteriinspektionen	-0,25	58 636,15		
83100	Upphandlingsinspektionen	-105 999,72	-89 627,42	84,55 %	
84000	Ålands hälso- och sjukvård	-92 816 000,00	-89 025 411,45	95,92 %	
84810	ÅMHHM, verksamhet	-1 682 000,52	-1 692 951,24	100,65 %	
84820	ÅMHHM, laboratoriet	-536 000,22	-519 437,97	96,91 %	
85000	Högskolan på Åland	0,51	621 368,18		
85100	Ålands folkhögskola	-1 274 000,30	-1 204 867,79	94,57 %	
85200	Ålands musikinstitut	-1 298 000,26	-1 295 752,88	99,83 %	
85500	Ålands gymnasium	-21 514 999,94	-20 571 040,05	95,61 %	
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum	-784 999,83	-794 982,33	101,27 %	
86000	Arb.markn & studieservicemyndigheten	-1 828 999,81	-1 796 952,09	98,25 %	
86050	Sysselsättning o arbetslöshetsunderstöd (F)	-11 009 999,70	-9 408 189,94	85,45 %	
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	-644 999,89	-618 508,10	95,89 %	
87000	Fordonsmyndigheten	80 000,37	132 607,02	165,76 %	
87100	Rederienheten, verksamhet (R)	-275 000,00	-253 055,16	92,02 %	
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet	-0,36	0,00	0,00 %	
87300	Verkstad och lager, verksamhet	50 000,06	17 945,24	35,89 %	
	Summa myndigheter och fristående enheter	-142 866 000,80	-135 144 488,48	94,60 %	0,00
	Skattefinansiering och finansiella poster				
88900	Återförda anslag	100 000,00	211 067,77	211,07 %	
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	301 457 000,00	301 501 939,30	100,01 %	
89200	Finansiella poster (F)	773 000,00	1 584 727,62		
89230	Landskapets fastighetsverk	5 270 000,00	5 270 000,00	100,00 %	

	Budget, verksamhet år 2021	Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2022
89250	Avkastning av Ålands Penningautomatförening	14 970 000,00	14 638 486,19	97,79 %	
89300	Av- och nedskrivningar	-13 240 000,00	-17 581 175,62	110,13 %	
	Summa skattefinansiering och finansiella poster	309 330 000,00	305 625 045,26	99,77 %	0,00
	SUMMA budgetanslag verksamhet, överföringar och skattefinansiering 2021	-39 234 611,66	2 675 524,93	-14,47 %	-31 195 028,49

Budgetanslag för investeringar

	Budget, investeringar år 2021	Grundbudget 2021	Tilläggsbudget 1-4 2021	Tidigare års anslag totalt	Total budget
911150	E-demokrati - utvecklingsprojekt (R)				0,00
921200	Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)	-600 000,00			-600 000,00
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	-80 000,00			-80 000,00
934000	Övriga finansinvesteringar (R)	-800 000,00		-265 400,00	-1 065 400,00
939000	It-systemanskaffningar (R)	-169 000,28		-588 847,22	-757 847,50
944000	Anskaffn av omr. för naturskyddsändamål (R)	-200 000,00	0,00	-123 613,86	-323 613,86
954000	Inköp av konst (R)	-25 000,00		-26 264,26	-51 264,26
954010	Kulturarvs- o museiverksamhetsinvest. (R)	-694 999,76		-490 451,61	-1 185 451,37
964000	Övriga investeringar för skogsbruket (R)			-10 000,00	-10 000,00
974500	Oljeskyddsinvesteringar (R)				0,00
975000	Fartygs- o färjeinvesteringar (R)	-285 000,00	-4 050 000,00	-4 402 018,82	-8 737 018,82
976000	Infrastrukturinvesteringar (R)	-1 800 000,25		-20 160 641,09	-21 960 641,34
982500	Ål polismyndighets investeringar (R)	-120 000,00	-160 000,00	-28 063,41	-308 063,41
984000	Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-420 000,00		-6 750 412,14	-7 170 412,14
984820	ÅMHHM laboratorium investeringar (R)			-21 344,37	-21 344,37
985000	HPÅ investeringar (R)	-150 000,00	0,00	-1 503 668,75	-1 653 668,75
985500	Ål Gymnasium investeringar (R)			-348 649,06	-348 649,06
985600	Ål sjösäkerhetscenters investeringar (R)			-287 720,21	-287 720,21
986000	AMS investeringar (R)	-55 000,00		-227 181,25	-282 181,25
987000	Fordonsmyndighetens investeringar (R)	-249 999,81			-249 999,81
	Summa	-5 649 000,10	-4 210 000,00	-35 234 276,05	-45 093 276,15
	Budget, lån år 2021				
934080	Övriga lån (F)	79 485 000,00			79 485 000,00
935010	Lån ur PAF-medel (R)			-9 040 000,00	-9 040 000,00
	Summa	79 485 000,00	0,00	-9 040 000,00	70 445 000,00
	TOTAL Summa	73 835 999,90	-4 210 000,00	-44 274 276,05	25 351 723,85

Budgetuppföljning av investeringar

	Budget, investeringar år 2021	Total budget	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget 2022
911150	E-demokrati utvecklingsprojekt (R)		-624,25		0,00
921200	Digitalisering o inform teknologi (R)	-600 000,00	-117 493,16	19,58 %	-482 506,84
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	-80 000,00		0,00 %	-80 000,00
934000	Övriga finansinvesteringar (R)	-1 065 400,00	-1 065 000,00	99,96 %	-400,00
939000	It-systemanskaffningar (R)	-757 847,50	-246 560,84	32,53 %	-511 286,66
944000	Anskaffn av omr. för naturskyddsändamål (R)	-323 613,86	-99 000,00	30,59 %	-224 613,86
954000	Inköp av konst (R)	-51 264,26	-30 192,24	58,90 %	-21 072,02
954010	Kulturarvs- o museiverksamhetsinvest. (R)	-1 185 451,37	-254 487,02	21,47 %	-930 964,35
964000	Övriga investeringar för skogsbruket (R)	-10 000,00		0,00 %	-10 000,00
974500	Oljeskyddsinvesteringar (R)		-26 900,00		0,00
975000	Fartygs- o färjeinvesteringar (R)	-8 737 018,82	-3 845 453,98	44,01 %	-4 891 564,84
976000	Infrastrukturinvesteringar (R)	-21 960 641,34	-16 569 018,18	75,45 %	-5 391 623,16
982500	Ål polismyndighets investeringar (R)	-308 063,41	-92 413,09	30,00 %	-215 650,32
984000	Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-7 170 412,14	-2 583 384,01	36,03 %	-3 674 579,45
984820	ÅMHM laboratorium investeringar (R)	-21 344,37	-7 365,09	34,51 %	-13 979,28
985000	HPÅ investeringar (R)	-1 653 668,75	-136 666,52	8,26 %	-1 517 002,23
985500	Ål Gymnasium investeringar (R)	-348 649,06		0,00 %	-348 649,06
985600	Ål sjösäkerhetscenters investeringar (R)	-287 720,21		0,00 %	-287 720,21
98600	AMS investeringar (R)	-282 181,25	-226 131,66	80,14 %	-56 049,59
987000	Fordonsmyndighetens investeringar (R)	-249 999,81	-72 393,84	28,96 %	-177 605,97
	Summa investeringar	-45 093 276,15	-25 373 083,88	56,27 %	-18 835 267,84
	Budget, lån år 2021				
934080	Övriga lån (F)	79 485 000,00	2 827 711,37	3,56 %	0,00
935010	Lån ur PAF-medel (R)	-9 040 000,00	-2 973 000,00	32,89 %	-6 067 000,00
	Summa lån	70 445 000,00	-145 288,63		-6 067 000,00
	TOTAL summa investeringar, lån och övriga finansinvesteringar	25 351 723,85	-25 518 372,51		-24 902 267,84

Bilagor

Bilaga 1: Ålands naturreservat

ÅLANDS NATURRESERVAT + Natura 2000 med fredningsbeslut och eller avtal

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsäkt land ha	Samhällsäkt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25
							31/74
Mangelbo (Almskogen)	Finström	1931	-	-	-	-	
		1987o	1	-	-	-	32/87
Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
Nåtö- Jungfruskär	Lemland	1964	-	-			-
		1985o	-	-	-	-	
		1992o	-	-	-	-	-
		2005o	124	427	-	-	13/05
Björkör	Föglö	1966			-	-	24/66
					-	-	28/74
		2003	220	6536			3/03
Sandskär	Kökar	1971	-	-	-	-	9/71
		1996o	13	-	-	-	27/96
Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
Granö	Föglö	1975	-	-	-	-	-
		1985oo	-	-	-	-	44/85
		1996oo			80	-	67/96
Långskär- Sandskär	Kökar	1978	-	-	-	-	-
		1985o	96	263	-	-	31/88
Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
Löskskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
Lillnäsberget- Tingö	Sund	1982	-	-	-	-	-
		1991o		-	-	-	-
		1995o*	100	211			34/95
Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
Bråttö	Föglö	1988	-	-	-	-	-
		1992*	-	-	-	-	-
		2016	-				51/18
		1999o	-	-	44	-	66/99
N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
Boxö	Saltvik	1988	-	-	-	-	-
		1996o	306	1091			28/96

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsäkt land ha	Samhällsäkt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
		2015°			8,5		55/15
Skag	Lumparland	1989	16	-		-	32/89
		2014°			2,5		56/14
Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	
		2005o	82	-	-	-	10/05
Hemdal	Vårdö	1990	7	-		-	15/90
Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92
Åsgårda Stenåkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
Höckböle- holmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
		2000o	23	-	-	-	74/00
Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
Bistorp Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
		2013			9		
		2016			5		
		2019			9		
		2020			5		
		2021			5,2		
Karlbybådarna, sälskydds- område	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
Blacksund	Kumlige	1999	-	-	28	-	60/99
Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
		2016			9		
Näset	Kumlige	2001	34	-	-	-	16/01
Södra Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
Prästgårds- skogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
Norra Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
Löfvik	Sund	2008	-	-	4	-	56/08
Båtskär	Lemland	2008	-	190	-	-	57/08
Gunnarsby	Sund	2008	-	-	31	-	58/08
Näsgärdan	Hammarland	2008	-	-	2	-	88/08
Toböle	Saltvik	2008	-	-	0,5	-	89/08
Signilskär- Märket	Hammarland	2009	400	22100	-	-	28/09
		2018	19				54/18
Svenstjälpa	Vårdö	2009	-	-	190	-	30/09

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt land ha	Samhällsägt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
Kvarnsjöskogen	Saltvik	2011	60	-	-	-	79/11
Öfladorna	Lemland	2013			10	1	56/13
Jomalaöjen	Jomala	2014	16				49/14
Barrmattes-kärret	Eckerö	2014			4,5		52/18
Torp urskog	Eckerö	2015			27		53/18
Sinnträsk	Eckerö	2016			1		
Stenverka	Vårdö	2016			36		55/18
Karlträsk	Hammarland	2017			20		
		2021			3		
Timmerträsk	Geta	2017			19	5	56/18
Mjölkasten	Hammarland	2018	3				
Märrklobb	Brändö	2018	2,5				
Kantör	Kökar	2019			9,5		
Stormyren	Sibby	2019			9		
		2020	66,3				
Stornäset	Sund	2020	174	96			38/20
Norrön	Brändö	2021	17				
Seglinge Stornäs			18				
Totalt			2 233,80	32 373,00	870,70	676,00	

o=förstorat, oo=förlängd fredning, *=ändrade gränser eller bestämmelser

Ålands landareal= 155.330 hektar

Naturskyddad landareal=3.105 hektar= 2 %

Ålands vattenareal =1.180.000 hektar

Naturskyddad vattenareal=32.953 hektar = 0,96 % = 2,79 %

Medelstorlek, landareal=47,05 hektar

Naturskyddsområden totalt=36.154 hektar

Naturminnen:

Naturbildningen "Källskärskannan" , kokar

Tvenne slånbuskar på Svinö Holme, Jomala och gammal ek på Hamnholm i Saltvik

Säregen tall i Torp by, Eckerö

Säregen björk i Möckelö by, Jomala

Två popplar i Tjudö by, Finström

Fyra askar i Prästgården by, Jomala

Stenåkern "Stenögat i Åsgårda by, Saltvik

En ek och ett flyttblock i Kvarnbo vy, Saltvik

En allé i Nääs by, Saltvik

Bilaga 2: Landskapets fastighetsverk

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING	Not	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
OMSÄTTNING	1	24 209 312,62	24 194 603,02
Övriga rörelseintäkter	2	0,00	327 053,75
Material och tjänster	3		
Material, förnödenheter och varor			
Inköp under räkenskapsperioden		-543 112,64	-533 605,72
Köpta tjänster		-5 394 391,27	-4 711 789,50
		-5 937 503,91	-5 245 395,22
Personalkostnader	4		
Löner och arvoden		-2 224 232,94	-2 262 769,04
Lönebikostnader			
Pensionskostnader		-391 533,58	-353 000,84
Övriga lönebikostnader		-47 599,13	-53 111,78
		-2 663 365,65	-2 668 881,66
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan		-9 200 001,75	-9 079 488,58
Nedskrivningar	5	-211 047,37	-732 703,44
		-9 411 049,12	-9 812 192,02
Övriga rörelsekostnader	6,7	-1 282 594,89	-1 187 975,30
RÖRELSEVINST		4 914 799,05	5 607 212,57
Finansiella intäkter och kostnader			
Övriga ränteintäkter och fin. intäkter		740,21	13 639,61
Räntekostnader och övriga fin. kostnader		-1 108,73	-1 777,48
		-368,52	11 862,13
VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		4 914 430,53	5 619 074,70
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST		4 914 430,53	5 619 074,70

Balansräkning

BALANSRÄKNING	Not	31.12.2021	31.12.2020
AKTIVA			
BESTÅENDE AKTIVA			
Immateriella tillgångar			
Övriga utgifter med lång verkningstid	8	9 434,58	364 242,48
Materiella tillgångar	9		
Särskild egendom			
Markområden		2 314 157,82	2 254 156,82
Byggnader		2 123 303,22	2 066 868,90
		4 437 461,04	4 321 025,72

BALANSRÄKNING	Not	31.12.2021	31.12.2020
Övriga materiella tillgångar			
Markområden		3 343 403,71	3 343 403,71
Byggnader		158 040 344,51	163 185 253,44
Planteringar		188 748,82	
Konstruktioner		311 302,73	149 350,53
Maskiner och inventarier		445 118,78	514 083,80
Pågående nyanläggningar		15 245 365,98	8 533 544,65
Materiella tillgångar totalt		182 011 745,57	180 046 661,85
Summa bestående aktiva		182 021 180,15	180 410 904,33
RÖRLIGA AKTIVA			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	10	325 629,81	9 934 248,60
Övriga kortfristiga fordringar		210 381,46	151 041,37
Resultatregleringar	11	69 735,35	39 177,18
Lånefordran		10 500 000,00	0,00
Summa kortfristiga fordringar		11 105 746,62	10 124 467,15
Kassa och bank		7 772 935,35	10 736 380,47
Summa rörliga aktiva		18 878 681,97	20 860 847,62
SUMMA AKTIVA		200 899 862,11	201 271 751,95
PASSIVA			
EGET KAPITAL	12		
Grundkapital		193 893 205,66	193 893 205,66
Övrigt kapital		3 507 346,74	3 447 345,74
Balanserade vinstmedel		1 194 190,99	775 116,29
Förskottsöverföring till landskapets budget		-5 270 000,00	-5 200 000,00
Räkenskapsperiodens vinst		4 914 430,53	5 619 074,70
Summa eget kapital		198 239 173,92	198 534 742,39
FRÄMMANDE KAPITAL			
Kortfristigt främmande kapital			
Leverantörsskulder		1 911 794,74	2 044 045,33
Övriga skulder	13	53 768,36	48 894,79
Resultatregleringar	14	695 125,09	644 069,44
Summa kortfristigt främmande kapital		2 660 688,19	2 737 009,56
SUMMA PASSIVA		200 899 862,11	201 271 751,95

Noter till resultaträkning

Not 1 - Omsättning

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Intäkter av fastigheter		
Interna hyresintäkter	21 694 614,24	21 606 348,04
Interna skötselanslag	856 876,44	855 758,71
Externa hyresintäkter	859 999,45	840 323,93
Övriga intäkter av fastighet	797 822,49	892 172,34
Omsättning totalt	24 209 312,62	24 194 603,02

Not 2 - Övriga rörelseintäkter

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Försäljningsvinst fast egendom	0,00	327 053,75

Not 3 - Material och tjänster

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Inköp under räkenskapsperioden		
Material	543 112,64	533 605,72
Köpta tjänster		
Drift och underhåll	2 220 886,50	2 017 619,82
El	1 444 214,08	1 310 498,58
Värme	1 171 410,33	818 290,15
Fastighetsskatt	187 746,88	201 324,36
Avfallshantering	162 338,91	161 791,66
Vatten och avloppsvatten	207 794,57	202 264,93
Material och tjänster totalt	5 937 503,91	5 245 395,22

Not 4 - Antal anställda i medeltal

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Genomsnittligt antal heltidsanställda	52,3	52,8
Utbetalda löner och arvoden till VD och styrelsemedlemmar	123 869,88	121 052,45

Fastighetsverket har månadsanställda och timanställda.

Antalet anställda konverteras till heltidsanställda manuellt på basis av arbetstiden under räkenskapsperioden.

Timanställda vars arbetstid under räkenskapsperioden understiger 5% av en heltidstjänst är inte beaktade i medeltalet.

Not 5 - Nedskrivningar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2021
Nedskrivning av pågående projekt	0,00	732 703,44
Utrangering av fastighet	211 047,37	0,00

Not 6 - Övriga rörelsekostnader

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Övriga rörelsekostnader		
Övriga skötselkostnader	626 727,12	342 256,12
Administrationskostnader	126 715,20	171 386,61
Hyror och arrenden	336 310,25	422 324,81
Övriga personalkostnader	116 174,24	119 605,30
Köpta experttjänster	36 409,86	92 542,85
Skadeförsäkringar	40 258,22	39 859,61
Övriga rörelsekostnader totalt	1 282 594,89	1 187 975,30

Not 7 - Revisorsarvoden

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
PricewaterhouseCoopers Oy/KPMG		
Revisionsarvode	10 700,00	19 412,79
Övriga tjänster	1 742,50	0,00
Revisionsarvoden totalt	12 442,50	19 412,79

Noter till balansräkning

Not 8 - Immateriella tillgångar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Övriga utgifter med lång verkningstid		
Anskaffningsvärde 1.1	709 615,81	653 008,32
Ökning under året	0,00	56 607,49
Ack. anskaffningsvärden 31.12	709 615,81	709 615,81
Ack. planavskrivningar 1.1	-345 373,33	0,00
Planavskrivningar som gäller minskningar under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-354 807,90	-345 373,33
Ack. planavskrivningar 31.12	-700 181,23	-345 373,33
Bokfört värde 31.12 övriga utgifter med lång verkningstid	9 434,58	364 242,48

Not 9 - Materiella tillgångar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Särskild egendom, markområden		
Anskaffningsvärde 1.1	2 254 156,82	2 127 156,82
Ökning under året	60 001,00	127 000,00
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	2 314 157,82	2 254 156,82
Särskild egendom, byggnader		
Anskaffningsvärde 1.1	2 238 974,54	2 223 528,43
Ökning under året	110 583,11	15 446,11

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	2 349 557,65	2 238 974,54
Ack. planavskrivningar 1.1	-172 105,64	-120 054,01
Årets planavskrivningar	-54 148,79	-52 051,63
Ack. planavskrivningar 31.12	-226 254,43	-172 105,64
Bokfört värde 31.12 särskild egendom, byggnader	2 123 303,22	2 066 868,90
Bokfört värde 31.12 särskild egendom	4 437 461,04	4 321 025,72
Materiella tillgångar, markområden		
Anskaffningsvärde 1.1	3 343 403,71	3 359 653,71
Ökning under året	0,00	0,00
Minskningar under året	0,00	-16 250,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	3 343 403,71	3 343 403,71
Materiella tillgångar, byggnader		
Anskaffningsvärde 1.1	199 376 537,18	197 314 179,37
Ökning under året	3 768 967,81	2 203 447,81
Minskningar under året	-337 676,00	-141 090,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	202 807 828,99	199 376 537,18
Ack. planavskrivningar 1.1	-36 191 283,75	-27 596 540,38
Planavskrivningar som gäller minskningar under året	126 628,63	29 393,75
Årets planavskrivningar	-8 702 829,37	-8 624 137,12
Ack. planavskrivningar 31.12	-44 767 484,49	-36 191 283,75
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, byggnader	158 040 344,51	163 185 253,44
Materiella tillgångar, planteringar		
Anskaffningsvärde 1.1		
Ökning under året	198 528,39	0,00
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	198 528,39	0,00
Ack. planavskrivningar 1.1	0,00	0,00
Planavskrivningar som gäller minskningar under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-9 779,57	0,00
Ack. planavskrivningar 31.12	-9 779,57	0,00
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, planteringar	188 748,82	0,00
Materiella tillgångar, konstruktioner		
Anskaffningsvärde 1.1	159 687,79	159 687,79
Ökning under året	171 423,30	0,00
Minskningar under året	0,00	0,00

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Ack. anskaffningsvärden 31.12	331 111,09	159 687,79
Ack. planavskrivningar 1.1	-10 337,26	-3 247,06
Planavskrivningar som gäller minskningar under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-9 471,10	-7 090,20
Ack. planavskrivningar 31.12	-19 808,36	-10 337,26
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, konstruktioner	311 302,73	149 350,53
Materiella tillgångar, maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde 1.1	622 656,63	327 200,26
Ökning under året	0,00	295 456,37
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	622 656,63	622 656,63
Ack. planavskrivningar 1.1	-108 572,83	-57 736,53
Planavskrivningar som gäller minskningar under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-68 965,02	-50 836,30
Ack. planavskrivningar 31.12	-177 537,85	-108 572,83
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, maskiner och inventarier	445 118,78	514 083,80
Pågående projekt		
Anskaffningsvärde 1.1	8 533 544,65	3 779 899,06
Ökning under året	11 034 469,63	8 052 086,92
Överföring till tillgångskonton vid aktivering eller kostnadsföring	-4 322 647,30	-2 565 737,89
Nedskrivningar under året	0,00	-732 703,44
Ack. anskaffningsvärden 31.12	15 245 365,98	8 533 544,65
Bokfört värde materiella tillgångar totalt 31.12	182 011 745,57	180 046 661,85

Not 10 - Kundfordringar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Kundfordringar, hyror, landskapet Åland	0,00	9 541 423,45
Kundfordringar, hyror, externa kunder	74 405,38	47 939,61
Kundfordringar, övriga, landskapet Åland	108 866,90	244 661,91
Kundfordringar övriga externa kunder	204 841,41	155 255,13
Osäkra kundfordringar	-62 483,88	-55 031,50
Summa kortfristiga fordringar	325 629,81	9 934 248,60

Not 11 - Resultatregleringar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Skattefordran	0,00	0,00
Övriga resultatregleringar	69 735,35	39 177,18
	69 735,35	39 177,18

Not 12 - Eget kapital

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Grundkapital 1.1	193 893 205,66	193 893 204,66
Förändringar under året	0,00	1,00
Grundkapital 31.12.2021	193 893 205,66	193 893 205,66
Övrigt eget kapital 1.1	3 447 345,74	3 320 345,74
Förändringar under året	60 001,00	127 000,00
Övrigt eget kapital 31.12	3 507 346,74	3 447 345,74
Balanserade vinstmedel 1.1	6 394 190,99	6 575 116,29
Förskottsöverföring till landskapets budget föregående räkenskapsår	-5 200 000,00	-5 800 000,00
Balanserade vinstmedel enligt fastställt bokslut	1 194 190,99	775 116,29
Balanserade vinstmedel 31.12	1 194 190,99	775 116,29
Förskottsöverföring till landskapets budget under räkenskapsåret	-5 270 000,00	-5 200 000,00
Räkenskapsperiodens resultat	4 914 430,53	5 619 074,70
Summa eget kapital	198 239 173,92	198 534 742,39

Övrigt eget kapital har under räkenskapsåret ökat genom en överföring av ett naturskyddsområde, Ålands landskapsregerings beslut ÅLR 2021/4264.

Not 12.1 Utdelningsbara medel

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Balanserade vinstmedel 31.12	1 194 190,99	775 116,29
Räkenskapsperiodens resultat	4 914 430,53	5 619 074,70
Förskottsöverföring till landskapets budget	-5 270 000,00	-5 100 000,00
Förskottsöverföring till landskapets budget, tilläggsdel	0,00	-100 000,00
Överförs till balanserade vinstmedel	838 621,52	1 194 190,99

Not 13 - Övriga skulder

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Förskottsinnehållning	46 597,02	42 214,57
Övriga kortfristiga skulder	7 171,34	6 680,22
	53 768,36	48 894,79

Not 14 - Resultatregleringar

	1.1-31.12.2021	1.1-31.12.2020
Lönebikostnader	48 556,85	40 731,18
Periodiserade löner	510 939,98	512 120,44
Övriga resultatregleringar	135 628,26	91 217,82
	695 125,09	644 069,44
Säkerheter och ansvarsförbindelser		
Hysesansvar		
Förfaller till betalning under nästa räkenskapsperiod	64 500,00	147 540,00
Förfaller till betalning senare	0,00	0,00
	64 500,00	147 540,00

Transaktioner med närstående part

Till Landskapets fastighetsverks närståendekrets räknas landskapet som ägare och fastighetsverkets styrelsemedlemmar, verkställande direktör samt familjemedlemmar till nämnda personer. Till närståendekretsen hör även sammanslutningar var nämnda personer innehar bestämmanderätt eller betydande inflytande.

Inga väsentliga inköp har gjorts av närståendekretsen under räkenskapsperioden. Av fastighetsverkets omsättning konstateras 22,6 (22,5) miljoner euro vara närstående intäkter från landskapet.

Fastighetsverket har lånat landskapsregeringen överskottslikviditet som den 31 december 2021 uppgick till 10,5 miljoner euro.

LANDSKAPSREVISIONEN

Datum
12.05.2022

Nr
17/2022

Till Ålands landskapsregering

REVISIONSBERÄTTELSE

Landskapsrevisionen avger härmed till landskapsregeringen sin i 7 § 2 mom. landskapslagen om Landskapsrevisionen avsedda revisionsberättelse för finansåret 2021.

Mariehamn, den 12 maj 2022

Dan Bergman
Landskapsrevisor

INNEHÅLL

1.	Bakgrund	3
2.	Bokslutet	3
2.1.	Analys av resultaträkningen.....	3
2.2.	Analys av balansräkningen.....	4
2.3.	Övriga iakttagelser	5
3.	Budgetuppföljningen	7
4.	Förvaltningsberättelsen	7

1. Bakgrund

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen ska ske i enlighet med god revisionssed och ha till syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och bokslutet ger en rättvisande bild samt om ledning och förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och beslut.

Enligt 7 § 2 mom. landskapslagen om Landskapsrevisionen ska Landskapsrevisionen lämna en revisionsberättelse med resultaten från den årliga revisionen till landskapsregeringen inom en månad efter att landskapsregeringen har fastställt årsredovisningen.

2. Bokslutet

Bokslutet är uppgjort enligt bokföringslagen och bokföringsnämndens kommunsektions anvisningar i tillämpliga delar.

2.1. Analys av resultaträkningen

Resultaträkningen visar ett underskott om 219.000 euro på sista raden efter förändring av reserveringar. Årsbidraget blev 23,7 MEUR vilket är 39 MEUR bättre jämfört med föregående år. 2020 var ett extremt dåligt år för landskapsekonomin på grund av coronaviruspandemin vilken medförde ökade kostnader och lägre skatteinkomster.

2021 var det första året med det nya ekonomiska systemet för finansiering av självstyrelsen. Under året utbetalades skattegottgörelse enligt det gamla systemet för skatteåret 2019 och nästa år betalas skattegottgörelse för skatteåret 2020. Denna s.k. skattepuckel leder till extra skatteinkomster under två år innan det nya systemet fullt ut kommer att gälla från år 2023.

Skatteinkomsterna ökade med 61,8 MEUR jämfört med 2020. Jämfört med 2019 var ökningen 32 MEUR. Skatteinkomsterna har utvecklats positivt inom landskapet trots coronaviruspandemins negativa inverkan på samhällsekonomin.

	2021	2020	2019	2018
Avräkningsbelopp	194.916.832	219.540.717	244.550.990	244.648.862
Skattegottgörelse	13.602.918	7.293.092	11.745.093	15.196.476
Skatteavräkning	79.600.000			
	288.119.750	226.833.809	256.296.083	259.845.338

Lotteriskatten sjönk med 1,8 MEUR och medieavgiften om 2,3 MEUR tillkom.

Verksamhetskostnaderna ökade med 6,4 MEUR jämfört med föregående år. Personalkostnaderna ökade med drygt 4 MEUR till stor del beroende på avtalsenliga löneförhöjningar. Köpta tjänster ökade med ca 1,3 MEUR och inköp av material, förnödenheter och varor med ca 1 MEUR. Bland ökningarna märks främst IT-support och -licenser samt bränslekostnader.

Pensionskostnaderna ökade inte lika mycket som under de senaste åren. Överföringen från pensionsfonden var som brukligt högre än föregående år. Kostnadsökningen var mindre än ökningen av överföringen vilket gjorde att resultatbelastningen blev ca 350.000 euro mindre jämfört med 2020.

Finansiella intäkterna och kostnaderna minskade med drygt 23,2 MEUR jämfört med följande år. Anledningen är främst att då gjordes ett extra uttag från PAF om 25 MEUR. Finansiella kostnaderna minskade med 1 MEUR (framför allt beroende på en högre nedskrivning av lånefordran 2020).

Avskrivningarna enligt plan ökade med nästan 1 MEUR. Därtill har drygt 5,5 MEUR bokförts som avskrivningar av engångskaraktär. Beloppet består av avskrivning av beräknade restvärden för några broar vilka ersatts med nya samt det avslutade projektet korttrutt västra Föglö. Ytterligare har en nedskrivning av bokföringsvärdet i Ålands Utvecklings Ab om 3 MEUR gjorts.

Som ökning av reserveringar bokfördes 4,9 MEUR (24 MEUR år 2020), vilket utgörs av outnyttjade PAF-medel från 2018 och amorteringar av PAF-lån.

Att jämföra räkenskapsperiodens resultat mellan åren är vanskligt eftersom extra ordinära poster och ökning/minskning av reserver kan variera en hel del. Det är mer ändamålsenligt att jämföra årsbidraget och resultatet efter avskrivningar (en rad som inte finns i resultaträkningen som följer "kommunmallen" men kunde finnas där). En jämförelse av årsbidraget 2021 med 2020 visar att förbättringen 39 MEUR beror i huvudsak på högre skatteinkomster samt lägre finansiella intäkter (minskat uttag från PAF jämfört med 2020).

2.2. Analys av balansräkningen

Likviditeten

Likviditeten har förbättrats under året. Coronaviruspandemin förorsakade en kraftig försämring 2020. Interna hyrorna som 2020 inte betalades till Fastighetsverket har omvandlats till ett lån om 10,5 MEUR. Fullmakt att lyfta finansieringslån om 60 MEUR har beviljats av lagtinget men inte behövt användas.

	2021	2020
Kortfristiga placeringar	0	8.551.256,05
Kassa- och banktillgodohavanden	41.812.090,76	21.441.755,05
Totalt	41.812.090,76	29.993.011,10

VIS-projektet

ÅHS har valt att aktivera personalkostnader som rör vårdinformationssystem (VIS)-projektet. Beloppet uppgår till 870.000 euro under åren 2019 - 2021. Ytterligare tillkommer betydande konsultkostnader och juridiska kostnader. Totalt har drygt 2,4 MEUR bokförts i balansräkningen hittills. Valet av leverantör är inte klart då besvär har inlämnats till marknadsdomstolen.

PAF-medel

Hantering av PAF-medel i landskapets bokslut styrs av reglerna i landskapsförordningen om Ålands Penningautomatförening (1993:56), vilken ändrades inför bokslut 2018. Där bestäms vad som årligen ska överföras till reserverade PAF-medel under posten fondkapital i balansräkningen.

PAF-medel som budgeterats för utgifter står till förfogande i fyra år. Detta betyder att PAF-medel i budget 2018 som inte utnyttjats ska överföras till reserven i bokslut 2021. Därtill överförs årets amorteringar av PAF-lån till reserven.

Reserverade PAF-medel uppgår nu till ca 57,8 MEUR vilket PAF genom åren betalat till landskapet. PAF har dessutom betalat 15,5 MEUR i förskott på 2021 års vinstutdelning vilket ingår i posten erhållna förskott i balansräkningen. Landskapets likviditet vid bokslutet 2021 var 41,8 MEUR. Om likviditeten antas bestå av inbetalda PAF-medel betyder detta att 31,5 MEUR under åren använts till utgifter vilka inte varit avsedda att finansieras med PAF-medel.

Bokföringen av PAF-medel är enligt nuvarande regler svåröverskådlig och onödigt komplicerad. Avkastningen från PAF borde hanteras som en dividend som landskapet erhåller året efter att PAF:s resultat fastställts. Detta skulle göra bokföringen enklare och begripligare för alla.

2.3. Övriga iakttagelser

Pensionsansvarsskulden

Landskapsregeringen anlitar Keva för beräkning av det pensionsansvar som orsakats av arbetspensionerna och ledamotspensionerna. Pensionsansvarsskulden har utvecklats enligt tabellen nedan. Beloppet per 31.12.2019 är uppdaterat efter att en ny riktigare beräkning gjordes hösten 2020. Beloppen 2020 och 2021 är baserade på en approximativ beräkning utgående från den beräkningen.

2021	2020	2019	2018
818.200.000	803.600.000	799.800.000	783.900.000

Marknadsvärdet på Ålands pensionsfonds fondkapital, vilket utgör täckning för pensionsansvaret, uppgick per den 31.12.2021 till 554,7 MEUR, en ökning från 498,6 MEUR per den 31.12.2020. Täckningsgraden har förbättrats från 62 % till 67,8 %.

Landskapsägda bolag och intressebolag

Landskapets fastighetsverk utgör en väsentlig del av landskapets ekonomi. Nytt från och med 2020 är att en konsoliderad resultat- och balansräkning inkluderande landskapsregeringen och fastighetsverket (inte fullständiga och officiella rapporter) finns som bilaga till bokslutet.

I bilaga till bokslutet beskrivs ägarandel, omsättning och eget kapital (år 2020) i landskapsägda bolag och intressebolag.

En bättre bild av landskapets resultat och ekonomiska situation fås i och med de bilagor som intagits i bokslutet. En ännu mer rättvisande bild fås om ett koncernbokslut skulle uppgöras. På sikt bör nyttan med ett koncernbokslut vägas mot kostnaden att ta fram ett sådant.

Kommentarer kring bokslutets korrekthet

- Restvärden för Marsundsbron, Svibybron och Vårdöbron, vilka ersatts med nya broar, har avskrivits. Då årsbokslut för landskapet började uppgöras 1998 registrerades broarnas värde i en klump per vägområde. På grund av detta har det varit en utmaning att definiera restvärden för de gamla broarna. Det är bra att denna avskrivning nu gjorts. Det broutbytesprogram som nu pågår medför att liknande avskrivningar blir aktuella för gamla broar yngre än 85 år under kommande år.
- Ålands Utvecklings Ab:s bokföringsvärde har nedskrivits med 3 MEUR. Bolaget var upptaget i landskapets balansräkning enligt aktiernas anskaffningsvärde ca 4,2 MEUR. Det egna kapitalet uppgår till ca 1,2 MEUR per 31.12.2020. En avveckling av bolaget pågår vilket motiverar åtgärden.
- Intern fakturering inom landskapsregeringens verksamhet elimineras för att få rätt nivå på intäkter och kostnader i bokslutet. Merparten är eliminerad i bokslutet 2021. Det finns ett konto bestående av intäkter för landskapets verkstad om 1,5 MEUR som borde elimineras eftersom verkstaden har nästan enbart interna kunder. Det skulle vara bra om bokföringen kan utvecklas så att interna transaktioner kan identifieras och elimineras på ett enkelt sätt.
- Lagerkontot visar fel värde i huvudboken. Enligt rapport från verkstadens lagersystem borde värdet vara 160.000 högre. Problemen med lagerbokföringen och interna bokföringsordrar uppmärksammades i effektivitetsrevisionen. Finansavdelningen bör tillsammans med infrastrukturavdelningen införa nya rutiner för att åstadkomma en korrekt bokföring.
- En liten avvikelse mellan ett kundfordringskonto och försystemets reskontra har observerats. Hos ÅHS finns fortfarande problem med avstämning av huvudbokskonton mot kundreskontran. Differensernas storlek bedöms inte ha en väsentlig inverkan på resultatet.
- Avskrivningarna för hälso- och sjukvårdsutrustning har i ett fall bokförts på tillgångskontot i stället för kontot för ackumulerade avskrivningar. Som en följd uppstod i ÅHS bokslut en differens mellan avskrivningarna i noten som specificerar tillgångarna och avskrivningarna i resultaträkningen. Det senare beloppet är riktigt. En liten avvikelse mellan anläggningsregistret och ett tillgångskonto i huvudboken har även observerats.

3. Budgetuppföljningen

I Ålands budget för år 2021 upptogs anslag om totalt 385.326.340 EUR. Genom fyra tilläggsbudgetar ökades budgetens utgiftsram till 405.074.840 EUR.

Resultaträkning, budgetutfall

Resultatet blev drygt 9 MEUR bättre än budgeterat. Årsbidraget blev nästan 18 MEUR bättre än budgeterat. Särskilt köp av tjänster nästan 6 MEUR under budget märks. Totalt blev verksamhetskostnaderna 9,5 MEUR under budget och överföringskostnaderna 5,5 MEUR under budget. Verksamhetsintäkterna blev 2 MEUR högre än budgeterat och finansiella intäkterna 0,9 MEUR högre än budgeterat.

Budgetuppföljning av verksamhet och investeringar

De få budgetöverskridningar som inträffat har både beloppsmässigt och procentuellt varit små. Budgetdisciplinen är god.

4. Förvaltningsberättelsen

Årsredovisningen innehåller en förvaltningsberättelse samt årsbokslutet. Målsättningen är att genom kortare texter öka tillgängligheten till informationen. Mer information presenteras i tabellform. Nyckeltal har framtagits. Årsredovisningens innehåll har utvecklats i rätt riktning de senaste åren. En del texter kan fortfarande kortas ner. Redogörelsen för förverkligande av målsättningar borde vara koncentrerad på större arbetsinsatser och utvecklingsarbete.

Antal öppna ärenden äldre än 3 månader per den 31.12.2021 var 509 vilket är en minskning i jämförelse med 31.12.2020 då motsvarande antal var 651. Bland avdelningarna noteras infrastrukturavdelningen för flest (211 st.). Det är en förbättring från läget för ett år sedan (289 st.) och på samma nivå som för två år sedan (213 st.).

Avsikten är att motivering till varför ett ärende ligger oavslutat efter 3 månader ska läggas in i ärendehanteringssystemet. Detta görs sällan. Bättre disciplin behövs när det gäller att avsluta ett ärende i systemet då det blivit inaktuellt för motparten eller då andra uppenbara skäl finns. Ärenden borde inte få ligga i årtal oavslutade. Det har blivit bättre men det finns skäl att ytterligare stärka den interna styrningen och kontrollen när det gäller ärendehantering.

